

CA FOUNDATION • PAPER 4 • BUSINESS ECONOMICS

విద్యార్థి గమనికలు

అంశం వారీగా • అక్టోబర్ 2026 ముద్రణ • తెలుగు

10 అధ్యాయాలు • 26 విభాగాలు • 157 అంశాలు • 2495 వర్గీకృత ప్రశ్నలు

ICAI Study Material 2026 July + Scanner Pre CRC V16 (2026 October)

ఈ పుస్తకం ఎలా పనిచేస్తుంది

Paper 4 పూర్తిగా objective. అందుకే ఈ గమనికలు ప్రతి అంశాన్ని, పరీక్షకుడు దాన్ని నిజంగా ఏ attack mode లో అడిగాడో దాని ప్రకారం విభజిస్తాయి — స్మరణ (RECALL), గుర్తింపు (RECOGNISE), గణన (COMPUTE), తర్కం (REASON) — ప్రతి mode తో పాటు దాని సమయ కేటాయింపు ఇస్తాయి.

ప్రతి అంశం మొదట “మొదట చదవండి” పంక్తిలో Study Material లోని సరిగ్గా ఆ పేరాలనే చెబుతుంది, తరవాత mode వారీగా ప్రశ్నలు ఆధారపడే అంశాలు, ఆ mode కే చెందిన Scanner ప్రశ్నలు. విషయ సూచిక తరవాతి భాగం — ఈ గమనికలను ఎలా వాడాలి — ప్రశ్న-పంక్తిని, నాలుగు modes ను వివరంగా చెబుతుంది.

విషయ సూచిక

ఈ గమనికలను ఎలా వాడాలి.....	7
అంశం ర్యాంకింగ్ — పరీక్ష వెయిటేజ్ మార్గదర్శి.....	10
అధ్యాయం 1: Business Economics స్వభావం, పరిధి (Nature and Scope of Business Economics) (ప్రాముఖ్యత: B).....	21
విభాగం 1.1: పరిచయం (Introduction) (ప్రాముఖ్యత: B).....	21
అంశం 1: పరిచయం (Introduction).....	21
అంశం 1.1: Business Economics నిర్వచనం.....	23
అంశం 1.2: Business Economics స్వభావం.....	23
అంశం 1.3: Business Economics పరిధి.....	27
అంశం 1.4: Economics, Business Economics మధ్య తేడా.....	28
విభాగం 1.2: ఒక economy basic problems, price mechanism పాత్ర (Basic Problems of an Economy and Role of Price Mechanism) (ప్రాముఖ్యత: C).....	28
అంశం 2: ఒక economy మూల సమస్యలు (Basic Problems of an Economy).....	29
అంశం 2.1: Capitalist Economy.....	30
అంశం 2.2: Socialist Economy.....	32
అంశం 2.3: The Mixed Economy.....	34
అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం (Theory of Demand and Supply) (ప్రాముఖ్యత: B).....	37
విభాగం 2.1: Law of Demand and Elasticity of Demand (ప్రాముఖ్యత: B).....	37
అంశం 1: Demand అర్థం.....	37
అంశం 1.1: Demand ను నిర్ణయించేవి.....	38
అంశం 1.2: The Demand Function.....	41
అంశం 1.3: Law of Demand.....	42
అంశం 1.4: Expansion and Contraction of Demand.....	45
అంశం 1.5: Elasticity of Demand.....	46
అంశం 1.6: Income Elasticity of Demand.....	51
అంశం 1.7: Cross-Price Elasticity of Demand.....	52
అంశం 1.8: Advertisement Elasticity.....	54
విభాగం 2.2: వినియోగదారుని ప్రవర్తన సిద్ధాంతం (Theory of Consumer Behaviour) (ప్రాముఖ్యత: B).....	55
అంశం 2: మానవ కోరికల స్వభావం (Nature of Human Wants).....	55
అంశం 2.1: కోరికల వర్గీకరణ (Classification of Wants).....	55
అంశం 2.2: TU, MU ల సంబంధం.....	56
అంశం 2.3: Law of Diminishing Marginal Utility.....	58
అంశం 2.4: Consumer Surplus.....	59
అంశం 2.5: Indifference Curve విశ్లేషణ.....	61
విభాగం 2.3: Supply (ప్రాముఖ్యత: C).....	64
అంశం 3: పరిచయం (Introduction).....	64
అంశం 3.1: Supply నిర్ణాయకాలు.....	64
అంశం 3.2: Law of Supply.....	65
అంశం 3.3: Supply curve మీద కదలికలు — quantity supplied లో పెరుగుదల లేదా తగ్గుదల.....	66
అంశం 3.4: Supply curve లో shifts — supply లో పెరుగుదల లేదా తగ్గుదల.....	66
అంశం 3.5: Elasticity of Supply.....	67
అంశం 3.6: Equilibrium Price.....	69

అధ్యాయం 3: Production, Cost సిద్ధాంతం (Theory of Production and Cost) (ప్రాముఖ్యత: B).....	71
విభాగం 3.1: Production సిద్ధాంతం (Theory of Production) (ప్రాముఖ్యత: B).....	71
అంశం 1: Production అర్థం.....	71
అంశం 1.1: Factors of Production.....	72
అంశం 1.2: Production Function.....	75
అంశం 1.3: Production Optimisation.....	79
విభాగం 3.2: Cost సిద్ధాంతం (Theory of Cost) (ప్రాముఖ్యత: B).....	80
అంశం 2: Cost భావనలు.....	80
అంశం 2.1: Cost Function.....	82
అంశం 2.2: Short Run Total Cost.....	83
అంశం 2.3: Long Run Average Cost Curve.....	87
అంశం 2.4: Economies & Diseconomies of Scale.....	88
అధ్యాయం 4: వివిధ markets లో price నిర్ణయం (Price Determination in Different Markets) (ప్రాముఖ్యత: A).....	90
విభాగం 4.1: Market అర్థం, రకాలు (Meaning and Types of Markets) (ప్రాముఖ్యత: B).....	90
అంశం 1: Market అర్థం.....	90
అంశం 1.1: Market structures రకాలు.....	93
అంశం 1.2: Total Revenue, Average Revenue, Marginal Revenue భావనలు.....	94
విభాగం 4.2: Determination of Prices (ప్రాముఖ్యత: C).....	97
అంశం 2: పరిచయం (Introduction).....	97
అంశం 2.1: Determination of Prices — ఒక సాధారణ దృష్టి.....	98
అంశం 2.2: Demand, Supply లో మార్పులు.....	99
అంశం 2.3: Demand, Supply లో ఏకకాల మార్పులు.....	101
విభాగం 4.3: వివిధ market forms లో price, output నిర్ణయం (Price Output Determination Under Different Market Forms) (ప్రాముఖ్యత: A).....	102
అంశం 3: Perfect Competition.....	102
అంశం 3.1: Monopoly.....	105
అంశం 3.2: Imperfect Competition — Monopolistic Competition.....	109
అంశం 3.3: Oligopoly.....	112
అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం (Determination of National Income) (ప్రాముఖ్యత: B).....	117
విభాగం 5.1: National Income Accounting (ప్రాముఖ్యత: B).....	117
అంశం 1.1: National Income Accounting.....	117
అంశం 1.2: National Income అంచనాల ఉపయోగం, ప్రాముఖ్యత (Usefulness and Significance of National Income Estimates).....	118
అంశం 1.3: National Income వివిధ భావనలు.....	118
అంశం 1.4: భారతదేశంలో National Income కొలత.....	123
అంశం 1.5: భారతదేశంలో Regional Accounts వ్యవస్థ.....	126
అంశం 1.6: GDP, సంక్షేమం.....	127
అంశం 1.7: National Income గణన పరిమితులు, సవాళ్లు.....	128
విభాగం 5.2: National Income నిర్ణయంపై Keynesian Theory (The Keynesian Theory of Determination of National Income) (ప్రాముఖ్యత: C).....	129
అంశం 2.1: పరిచయం (Introduction).....	129
అంశం 2.2: సరళ Two-Sector Model లో circular flow.....	130

అంశం 2.3: మౌలిక భావనలు, functions.....	131
అంశం 2.4: National Income నిర్ణయం: Two-Sector Model.....	134
అంశం 2.5: The Investment Multiplier.....	135
అంశం 2.6: Determination of Equilibrium Income: Three Sector Model.....	137
అంశం 2.7: Determination of Equilibrium Income: Four Sector Model.....	138
అంశం 2.8: ముగింపు (Conclusion).....	140
అధ్యాయం 6: Business Cycles (ప్రాముఖ్యత: B).....	141
అంశం 6: పరిచయం (Introduction).....	141
అంశం 6.1: Business Cycle దశలు.....	142
అంశం 6.2: Business Cycle లక్షణాలు.....	148
అంశం 6.3: Business Cycles కారణాలు.....	150
అంశం 6.4: వ్యాపార నిర్ణయాల్లో Business Cycles ప్రాముఖ్యత.....	152
అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం (Public Finance) (ప్రాముఖ్యత: C).....	154
విభాగం 7.1: Fiscal functions — ఒక సమగ్ర దృష్టి, కేంద్ర, రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవహారాలు (Fiscal Functions: An Overview, Centre and State Finance) (ప్రాముఖ్యత: C).....	154
అంశం 1.1: పరిచయం (Introduction) — భావన ఆధారం.....	154
అంశం 1.2: ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రభుత్వ పాత్ర.....	155
అంశం 1.3: కేటాయింపు విధి (The Allocation Function).....	156
అంశం 1.4: పునఃపంపిణీ విధి (The Redistribution Function).....	157
అంశం 1.5: స్థిరీకరణ విధి (Stabilization Function).....	158
విభాగం 7.2: Market Failure / Government Intervention to Minimize Market Failure (ప్రాముఖ్యత: C).....	160
అంశం 2.1: పరిచయం (Introduction).....	160
అంశం 2.2: Market Failure భావన.....	161
అంశం 2.3: Markets ఎందుకు విఫలమవుతాయి.....	161
అంశం 2.4: Public Goods.....	163
అంశం 2.5: అసంపూర్ణ సమాచారం (Incomplete Information).....	164
అంశం 2.6: Market power తగ్గించడానికి Government Intervention.....	165
అంశం 2.7: Externalities సరిదిద్దడానికి Government Intervention.....	166
అంశం 2.8: Government Intervention in The Case of Merit Goods.....	167
అంశం 2.9: Government Intervention in The Case of Demerit Goods — భావన ఆధారం.....	168
అంశం 2.10: Government Intervention in The Case of Public Goods — భావన ఆధారం.....	168
అంశం 2.11: Price Intervention: Non-Market Pricing — భావన ఆధారం.....	169
అంశం 2.12: Information Failure సరిదిద్దడానికి Government Intervention.....	169
అంశం 2.13: సమానమైన పంపిణీ కోసం Government Intervention — భావన ఆధారం.....	170
విభాగం 7.3: Budget తయారీ ప్రక్రియ — revenue వనరులు, expenditure management, public debt నిర్వహణ (The Process of Budget Making: Sources of Revenue, Expenditure Management and Management of Public Debt) (ప్రాముఖ్యత: C).....	170
అంశం 3.1: పరిచయం (Introduction).....	170
అంశం 3.2: Budget తయారీ ప్రక్రియ.....	172
అంశం 3.3: Revenue వనరులు.....	173
అంశం 3.4: Public Expenditure Management.....	174
అంశం 3.5: Public Debt Management.....	176
విభాగం 7.4: Fiscal Policy (ప్రాముఖ్యత: C).....	178
అంశం 4.1: పరిచయం (Introduction).....	178

అంశం 4.2: Fiscal Policy లక్ష్యాలు.....	180
అంశం 4.3: Fiscal Policy రకాలు.....	181
అంశం 4.4: Fiscal Policy సాధనాలు.....	182
అధ్యాయం 8: Money Market (ప్రాముఖ్యత: C).....	184
విభాగం 8.1: Money Demand భావన — ముఖ్య theories (The Concept of Money Demand: Important Theories) (ప్రాముఖ్యత: C).....	184
అంశం 1.1: పరిచయం.....	184
అంశం 1.2: Money కు Demand.....	185
అంశం 1.3: Demand for money theories.....	186
అంశం 1.4: Demand for Money సిద్ధాంతంలో Post-Keynesian పరిణామాలు.....	189
అంశం 1.5: ముగింపు.....	190
విభాగం 8.2: Money Supply భావన (The Concept of Money Supply) (ప్రాముఖ్యత: C).....	191
అంశం 2.1: పరిచయం.....	191
అంశం 2.2: Money Supply కొలవడంలోని ఔచిత్యం.....	191
అంశం 2.3: Money Supply మూలాలు.....	192
అంశం 2.4: Money Supply కొలత.....	193
అంశం 2.5: Money Supply నిర్ణయకాలు.....	194
అంశం 2.6: Money Multiplier భావన.....	196
అంశం 2.7: Money supply కు money multiplier దృక్పథం.....	197
అంశం 2.8: Monetary Policy, Money Supply.....	198
అంశం 2.9: Money Supply మీద ప్రభుత్వ వ్యయ ప్రభావం.....	199
విభాగం 8.3: Monetary Policy (ప్రాముఖ్యత: C).....	199
అంశం 3.1: పరిచయం.....	199
అంశం 3.2: Monetary Policy నిర్వచనం.....	200
అంశం 3.3: Monetary Policy Framework.....	200
అంశం 3.4: Monetary Policy నిర్ణయాల సంస్థాగత నిర్మాణం.....	203
అంశం 3.5: ముగింపు.....	204
అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం (International Trade) (ప్రాముఖ్యత: C).....	206
విభాగం 9.1: అంతర్జాతీయ వాణిజ్య సిద్ధాంతాలు (Theories of International Trade) (ప్రాముఖ్యత: C).....	206
అంశం 1.1: పరిచయం (Introduction).....	206
అంశం 1.2: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలో ముఖ్య సిద్ధాంతాలు (Important Theories of International Trade).....	207
విభాగం 9.2: Trade Policy సాధనాలు (The Instruments of Trade Policy) (ప్రాముఖ్యత: C).....	209
అంశం 2.1: పరిచయం (Introduction).....	209
అంశం 2.2: Tariffs.....	209
అంశం 2.3: Non-Tariff Measures (NTMs).....	211
అంశం 2.4: Export-Related Measures.....	213
విభాగం 9.3: Trade Negotiations (ప్రాముఖ్యత: C).....	214
అంశం 3.1: పరిచయం (Introduction).....	214
అంశం 3.2: Regional Trade Agreements (RTAs) వర్గీకరణ.....	214
అంశం 3.3: The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT).....	215
అంశం 3.4: Uruguay Round, WTO స్థాపన.....	216
అంశం 3.5: The World Trade Organisation (WTO).....	217
అంశం 3.6: The Doha Round.....	219

అంశం 3.7: G 20 Economies — వాణిజ్యాన్ని సులభతరం చేయడం.....	220
విభాగం 9.4: Exchange Rate, దాని ఆర్థిక ప్రభావాలు (Exchange Rate and Its Economic Effects) (ప్రాముఖ్యత: C).....	220
అంశం 4.1: పరిచయం (Introduction).....	221
అంశం 4.2: The Exchange Rate.....	221
అంశం 4.3: Exchange Rate Regimes.....	222
అంశం 4.4: Nominal vs Real Exchange Rates.....	223
అంశం 4.5: The Foreign Exchange Market.....	224
అంశం 4.6: Nominal Exchange Rate నిర్ణయం.....	225
అంశం 4.7: Exchange Rates లో మార్పులు.....	226
అంశం 4.8: Devaluation vs Depreciation.....	227
అంశం 4.9: Exchange Rate హెచ్చుతగ్గులు దేశీయ ఆర్థిక వ్యవస్థపై చూపే ప్రభావం.....	228
విభాగం 9.5: అంతర్జాతీయ మూలధన కదలికలు (International Capital Movements) (ప్రాముఖ్యత: C).....	229
అంశం 5.1: పరిచయం (Introduction) — భావన ఆధారం.....	229
అంశం 5.2: Foreign Capital రకాలు.....	230
అంశం 5.3: Foreign Direct Investment (FDI).....	230
అంశం 5.4: Foreign Portfolio Investment (FPI).....	231
అంశం 5.5: Foreign Direct Investment కారణాలు.....	232
అంశం 5.6: Modes of Foreign Direct Investment (FDI).....	233
అంశం 5.7: Foreign Direct Investment వల్ల లాభాలు.....	234
అంశం 5.8: Foreign Direct Investment తో ముడిపడిన సంభావ్య సమస్యలు.....	235
అంశం 5.9: భారతదేశంలో Foreign Direct Investment (FDI).....	236
అంశం 5.10: భారతీయ కంపెనీల Overseas Direct Investment — భావన ఆధారం.....	237
అధ్యాయం 10: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ (Indian Economy) (ప్రాముఖ్యత: A).....	238
అంశం 10.1: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ స్థితి — స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వ కాలం (1850 -1947).....	238
అంశం 10.2: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ — స్వాతంత్ర్యం తర్వాత (1947-1991).....	239
అంశం 10.3: సంస్కరణల యుగం.....	240
అంశం 10.4: 1991 నాటి ఆర్థిక సంస్కరణలు.....	241
అంశం 10.5: 1991 సంస్కరణల తర్వాత GDP Growth Rates.....	245
అంశం 10.6: NITI Aayog — భారత రూపాంతరానికి సాహసోపేత అడుగు.....	245
అంశం 10.7: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ ప్రస్తుత స్థితి — ఒక సంక్షిప్త అవలోకనం.....	247
అంశం 10.8: ముగింపు (Conclusion).....	251

మొదలుపెట్టే ముందు

ఈ గమనికలను ఎలా వాడాలి

Scanner లోని ప్రతి ప్రశ్నను చదివి వర్గీకరించాం — ఈ పేపర్లో 2495 ప్రశ్నలు — పరీక్షకుడు దాన్ని నిజంగా ఏ attack mode లో అడిగాడో దాని ప్రకారం. Paper 4 పూర్తిగా objective, అందుకే ఇక్కడ ప్రశ్న రకం కాదు, దానికి చేరుకునే విధానం ముఖ్యం. ఈ పేజీ మీద పెట్టే పది నిమిషాలు పుస్తకం మొత్తాన్ని వాడే తీరును మార్చేస్తాయి.

1. ఒక అంశం నిర్మాణం

	దీన్ని ఇలా చదవండి
మొదట చదవండి	అంశం ఆధారపడిన Study Material లోని సరిగ్గా ఆ పేరాలే. గమనికలు చదవడానికి ముందే Study Material తెరిచి వాటిని చదవండి — గమనికలు అలాగే రాశాం.
గమనికలు	అంశం కేవలం పాయింట్లతో పూర్తి కానిచోట ఒక చిన్న గమనికల పానెల్ ఇచ్చాం — పరీక్షకు ముందు రాత్రి మళ్ళీ చదవడానికి పనికొస్తుంది.
Attack mode	ప్రతి mode అంటే పరీక్షకుడు ఆ అంశం మీద నిజంగా ప్రశ్న తయారుచేసిన విధానం; దానితో పాటు దాని సమయ కేటాయింపు, కొన్ని పంక్తుల మార్గదర్శనం, ఆ mode కే చెందిన Scanner ప్రశ్నలు. modes ను అచ్చులో ఉన్న వరుసలోనే చదవండి — ఇవి తక్కువ శ్రమ అడిగే విధానం నుంచి ఎక్కువ శ్రమ అడిగే విధానం వైపు సాగుతాయి.
భావన ఆధారం	పరీక్షకుడు ఇంకా చేరుకోని అంశం. ఇది ఐచ్ఛికం కాదు — ఇప్పటివరకు అడగలేదు అంటే, పరీక్షకు వచ్చే అర్హత ఉంది. ఈ పేపర్లో ఇలాంటి 7 అంశాలు ఉన్నాయి.

2. ప్రశ్న-పంక్తిని ఎలా చదవాలి

Q 4 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 246 2× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

పంక్తిలో భాగం	అది మీకు ఏం చెబుతుంది
Q 4	ఆ అధ్యాయంలో Scanner సొంత ప్రశ్న సంఖ్య.
MTP 2025-Jan S2	ఎక్కడ అడిగారు — PYQ గత పరీక్ష, MTP mock test paper, RTP revision test paper — తరవాత ఆ sitting, MTP series.
Pg 246	ప్రశ్న, దాని జవాబు అచ్చయిన Scanner పేజీ.
2× అడిగారు	అదే ప్రశ్న గత పరీక్షల్లో, mock tests, revision tests లో ఇన్నిసార్లు వచ్చింది. వీటికి

పంక్తిలో భాగం	అది మీకు ఏం చెబుతుంది
	అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వండి.
స్మరణ (RECALL)	ఈ ప్రశ్న ఏ attack mode మీద తయారైందో — భాగం 3 నాలుగు modes ను వివరిస్తుంది.
30 sec	ఆ mode సమయ కేటాయింపు — ఈ ప్రశ్నకు సగటున ఇంతే సమయం ఇవ్వాలి.
Level I	ఆ mode ముడిపడిన ICAI నైపుణ్య-స్థాయి.
మధ్యమం	ప్రశ్న ఎంత శ్రమ అడుగుతుంది — దాని ఎంపికలు, అందులో దాగిన దూరం ఆధారంగా.

3. నాలుగు attack modes — ఏది మీ నుంచి ఏం అడుగుతుంది

Paper 4 లోని ప్రతి ప్రశ్న ఈ నాలుగింటిలో ఒక విధానంతో పరిష్కారమవుతుంది. mode కేవలం కష్టాన్ని చెప్పదు — జవాబుకు చేరుకునే దారి ఏదో చెబుతుంది, ఆ దారిలో ఎంత సమయం పట్టాలో చెబుతుంది. కుడి స్తంభం mode ముడిపడిన ICAI నైపుణ్య-స్థాయి.

Attack mode	సమయం	పరీక్షకుడు మీతో ఏం చేయించాలనుకుంటాడు	ICAI నైపుణ్యం
స్మరణ (RECALL)	30 sec	వాస్తవం, నిర్వచనం లేదా జాబితా నేరుగా జ్ఞాపకం నుంచి. తెలిస్తే 20 సెకన్లలో అయిపోతుంది; తెలియకపోతే ముందుకు వెళ్ళండి — ఇక్కడ ఆలోచించి తీయడానికి ఏమీ లేదు.	Remembering • Level I
గుర్తింపు (RECOGNISE)	45 sec	ఇచ్చిన పరిస్థితికి ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి. జవాబు జ్ఞాపకంలోనే ఉంది, కానీ దానికి చేరాలంటే ముందు ప్రశ్నను సరైన గడిలో పెట్టాలి.	Understanding • Level I
గణన (COMPUTE)	75 sec	ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా. సంఖ్యలు పెట్టి నడిపించండి — కష్టం లెక్కలో కాదు, సరైన సూత్రం ఎంచుకోవడంలో.	Application • Level II
తర్కం (REASON)	150 sec	జవాబు చెప్పే ముందు కారణం-ఫలితం గొలుసు కలపండి. సాధారణంగా రెండు-మూడు అడుగులు — అందుకే వీటికి అత్యధిక సమయం.	Analysis • Level II

సమయ కేటాయింపులు కూడా చూడండి. నాలుగు modes కేటాయింపులను ఈ పేపర్లోని 2,495 వర్గీకృత ప్రశ్నలకు వేస్తే, 120 నిమిషాల పరీక్షలో పేపర్ మొత్తానికి దాదాపు **68 నిమిషాలు** కావాలి. అంటే Paper 4 లో సమయం అడ్డంకి కాదు — **157 అంశాలనూ చేరుకోవడమే** అడ్డంకి. మీరు చదవని అంశం మీద మిగిలిన సమయం పనికిరాదు.

85.4% ప్రశ్నలు Level I. దీని అర్థం పేపర్ సులభం అని కాదు — మార్కులు coverage నుంచి వస్తాయి, లోతు నుంచి కాదు అని. నాలుగు అధ్యాయాలు — 2, 3, 5, 8 — చాలాపు మొత్తం గణనను తమ దగ్గరే ఉంచుకుంటాయి; మిగిలిన ఆరు చదవడం, గుర్తించడం, స్మరించడం.

4. పుస్తకం మొదట్లో రెండు మార్గదర్శినులు

ఇది దేనికోసం	
అంశం ర్యాంకింగ్	వర్గీకృత Scanner ప్రశ్నల్లో తన వాటా ఆధారంగా పరీక్షకు వచ్చిన ప్రతి అంశానికి ర్యాంకింగ్, సంచిత coverage మీద A, B లేదా C వర్గం. వర్గం A మొత్తం ప్రశ్నల్లో మొదటి 60% ను కలుపుకుంటుంది — వాటిని ముందు పూర్తి పట్టు వచ్చేదాకా సిద్ధం చేయండి.
ప్రాముఖ్యత గ్రేడ్	విషయ సూచికలో ప్రతి అధ్యాయం, విభాగం ముందు అచ్చయిన A-D గ్రేడ్. ఇది Scanner ప్రచురించే ICAI syllabus వెయిటేజ్ సూచన, ప్రశ్న-పునరావృత్తి ర్యాంకింగ్ కంటే వేరు. రెండూ విభేదిస్తే, రెండింటిలో ఎక్కువ ప్రమాణం మీద సిద్ధం అవ్వండి.

అధ్యయన ప్రాధాన్యత మార్గదర్శి

అంశం ర్యాంకింగ్ — పరీక్ష వెయిటేజ్

మొదట చదవండి: ఈ పుస్తకంలో పరీక్షకుడు నిజంగా అడిగిన ప్రతి అంశాన్ని, కింద 2495 వర్గీకృత Scanner ప్రశ్నల్లో దాని వాటా ఆధారంగా — 26 విభాగాలన్నీ కలిపి — ర్యాంక్ చేశాం, సంచిత coverage మీద A, B లేదా C వర్గం ఇచ్చాం. **వర్గం A (ర్యాంక్ 1-30)** వర్గీకృత ప్రశ్నలన్నిటిలో మొదటి 60% ను కలుపుకుంటుంది. **వర్గం B (ర్యాంక్ 31-50)** తరవాతి దాదాపు 15% కలుపుతుంది, దాంతో coverage దాదాపు 75% అవుతుంది. **వర్గం C** మిగిలిన 25%: ఒక పొడవాటి తోక, దీన్నుంచి మార్కులు రాబట్టడం నెమ్మది, దీనిలో చాలా భాగం A, B సిద్ధం చేసేటప్పుడే దానంతట అదే సిద్ధమవుతుంది. **పేజీ** స్తంభం ఆ అంశం గమనికలు ఏ పేజీలో మొదలవుతాయో చెబుతుంది.

#	వర్గం	అధ్యాయం	అంశం	వాటా	సంచితం	పేజీ
1	A	అధ్యాయం 6: Business Cycles	Business Cycle దశలు	4.4%	4.4%	142
2	A	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	National Income వివిధ భావనలు	3.4%	7.9%	118
3	A	అధ్యాయం 4: వివిధ markets లో price నిర్ణయం	Oligopoly	3.3%	11.2%	112
4	A	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Elasticity of Demand	2.7%	13.9%	46
5	A	అధ్యాయం 10: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ	1991 నాటి ఆర్థిక సంస్కరణలు	2.7%	16.6%	241
6	A	అధ్యాయం 4: వివిధ markets లో price నిర్ణయం	Monopoly	2.6%	19.2%	105
7	A	అధ్యాయం 3: Production, Cost సిద్ధాంతం	Production Function	2.6%	21.8%	75
8	A	అధ్యాయం 4: వివిధ markets లో price నిర్ణయం	Perfect Competition	2.6%	24.4%	102

#	వర్గం	అధ్యాయం	అంశం	వాటా	సంచితం	పేజీ
9	A	అధ్యాయం 3: Production, Cost సిద్ధాంతం	Short Run Total Cost	2.4%	26.8%	83
10	A	అధ్యాయం 4: వివిధ markets లో price నిర్ణయం	Total Revenue, Average Revenue, Marginal Revenue భావనలు	2.4%	29.2%	94
11	A	అధ్యాయం 10: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ	భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ ప్రస్తుత స్థితి — ఒక సంక్షిప్త అవలోకనం	2.3%	31.5%	247
12	A	అధ్యాయం 1: Business Economics స్వభావం, పరిధి	Business Economics స్వభావం	2.0%	33.5%	23
13	A	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	భారతదేశంలో National Income కొలత	1.9%	35.4%	123
14	A	అధ్యాయం 8: Money Market	Monetary Policy Framework	1.8%	37.2%	200
15	A	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Indifference Curve విశ్లేషణ	1.7%	38.9%	61
16	A	అధ్యాయం 8: Money Market	Demand for money theories	1.7%	40.6%	186
17	A	అధ్యాయం 3: Production, Cost సిద్ధాంతం	Factors of Production	1.6%	42.3%	72
18	A	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Public Expenditure Management	1.6%	43.8%	174
19	A	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	The World Trade Organisation (WTO)	1.6%	45.4%	217
20	A	అధ్యాయం 6: Business Cycles	Business Cycles కారణాలు	1.5%	46.9%	150
21	A	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	మౌలిక భావనలు, functions	1.4%	48.4%	131
22	A	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Law of Demand	1.4%	49.7%	42

#	వర్గం	అధ్యాయం	అంశం	వాటా	సంచితం	పేజీ
23	A	అధ్యాయం 4: వివిధ markets లో price నిర్ణయం	Market అర్థం	1.4%	51.1%	90
24	A	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Demand ను నిర్ణయించేవి	1.3%	52.4%	38
25	A	అధ్యాయం 3: Production, Cost సిద్ధాంతం	Cost భావనలు	1.2%	53.6%	80
26	A	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	స్థిరీకరణ విధి (Stabilization Function)	1.2%	54.9%	158
27	A	అధ్యాయం 4: వివిధ markets లో price నిర్ణయం	Imperfect Competition — Monopolistic Competition	1.2%	56.1%	109
28	A	అధ్యాయం 1: Business Economics స్వభావం, పరిధి	Capitalist Economy	1.1%	57.2%	30
29	A	అధ్యాయం 1: Business Economics స్వభావం, పరిధి	Socialist Economy	1.1%	58.3%	32
30	A	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Public Debt Management	1.0%	59.3%	176
31	B	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Elasticity of Supply	1.0%	60.3%	67
32	B	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	The Investment Multiplier	1.0%	61.2%	135
33	B	అధ్యాయం 6: Business Cycles	Business Cycle లక్షణాలు	0.9%	62.2%	148
34	B	అధ్యాయం 4: వివిధ markets లో price నిర్ణయం	Demand, Supply లో మార్పులు	0.9%	63.0%	99
35	B	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Tariffs	0.9%	63.9%	209
36	B	అధ్యాయం 8: Money	Money Supply నిర్ణాయకాలు	0.8%	64.8%	194

#	వర్గం	అధ్యాయం	అంశం	వాటా	సంచితం	పేజీ
		Market				
37	B	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలో ముఖ్య సిద్ధాంతాలు (Important Theories of International Trade)	0.8%	65.6%	207
38	B	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	పరిచయం (Introduction)	0.8%	66.4%	170
39	B	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Cross-Price Elasticity of Demand	0.8%	67.2%	52
40	B	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Fiscal Policy సాధనాలు	0.8%	67.9%	182
41	B	అధ్యాయం 8: Money Market	Demand for Money సిద్ధాంతంలో Post-Keynesian పరిణామాలు	0.8%	68.7%	189
42	B	అధ్యాయం 10: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ	NITI Aayog — భారత రూపాంతరానికి సాహసోపేత అడుగు	0.7%	69.4%	245
43	B	అధ్యాయం 1: Business Economics స్వభావం, పరిధి	పరిచయం (Introduction)	0.7%	70.1%	21
44	B	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Law of Diminishing Marginal Utility	0.7%	70.8%	58
45	B	అధ్యాయం 3: Production, Cost సిద్ధాంతం	Economies & Diseconomies of Scale	0.7%	71.5%	88
46	B	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	National Income నిర్ణయం: Two-Sector Model	0.7%	72.1%	134
47	B	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	అసంపూర్ణ సమాచారం (Incomplete Information)	0.7%	72.8%	164
48	B	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Non-Tariff Measures (NTMs)	0.7%	73.5%	211
49	B	అధ్యాయం 1: Business Economics స్వభావం, పరిధి	ఒక economy మూల సమస్యలు (Basic Problems of an Economy)	0.6%	74.1%	29
50	B	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Consumer Surplus	0.6%	74.8%	59

#	వర్గం	అధ్యాయం	అంశం	వాటా	సంచితం	పేజీ
51	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Exchange Rate Regimes	0.6%	75.4%	222
52	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Exchange Rate హెచ్చుతగ్గులు దేశీయ ఆర్థిక వ్యవస్థపై చూపే ప్రభావం	0.6%	76.1%	228
53	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Income Elasticity of Demand	0.6%	76.7%	51
54	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	పరిచయం (Introduction)	0.6%	77.3%	178
55	C	అధ్యాయం 10: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ	భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ — స్వాతంత్ర్యం తర్వాత (1947-1991)	0.6%	77.9%	239
56	C	అధ్యాయం 1: Business Economics స్వభావం, పరిధి	The Mixed Economy	0.6%	78.4%	34
57	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	The Demand Function	0.6%	79.0%	41
58	C	అధ్యాయం 8: Money Market	Money Supply కొలత	0.6%	79.6%	193
59	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Expansion and Contraction of Demand	0.5%	80.0%	45
60	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	TU, MU ల సంబంధం	0.5%	80.5%	56
61	C	అధ్యాయం 3: Production, Cost సిద్ధాంతం	Production Optimisation	0.5%	81.0%	79
62	C	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	Determination of Equilibrium Income: Four Sector Model	0.4%	81.4%	138
63	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	పునఃపంపిణీ విధి (The Redistribution Function)	0.4%	81.9%	157
64	C	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	పరిచయం (Introduction)	0.4%	82.3%	129
65	C	అధ్యాయం 6: Business Cycles	పరిచయం (Introduction)	0.4%	82.7%	141

#	వర్గం	అధ్యాయం	అంశం	వాటా	సంచితం	పేజీ
66	C	అధ్యాయం 6: Business Cycles	వ్యాపార నిర్ణయాల్లో Business Cycles ప్రాముఖ్యత	0.4%	83.1%	152
67	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Uruguay Round, WTO స్థాపన	0.4%	83.5%	216
68	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Nominal Exchange Rate నిర్ణయం	0.4%	83.9%	225
69	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Foreign Portfolio Investment (FPI)	0.4%	84.3%	231
70	C	అధ్యాయం 1: Business Economics స్వభావం, పరిధి	Business Economics పరిధి	0.4%	84.6%	27
71	C	అధ్యాయం 3: Production, Cost సిద్ధాంతం	Long Run Average Cost Curve	0.4%	85.0%	87
72	C	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	Determination of Equilibrium Income: Three Sector Model	0.4%	85.4%	137
73	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Public Goods	0.4%	85.7%	163
74	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Budget తయారీ ప్రక్రియ	0.4%	86.1%	172
75	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Fiscal Policy లక్ష్యాలు	0.4%	86.5%	180
76	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	భారతదేశంలో Foreign Direct Investment (FDI)	0.4%	86.8%	236
77	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Supply curve లో shifts — supply లో పెరుగుదల లేదా తగ్గుదల	0.3%	87.1%	66
78	C	అధ్యాయం 3: Production, Cost సిద్ధాంతం	Cost Function	0.3%	87.5%	82
79	C	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	సరళ Two-Sector Model లో circular flow	0.3%	87.8%	130
80	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Markets ఎందుకు విఫలమవుతాయి	0.3%	88.1%	161
81	C	అధ్యాయం 8: Money	Money Supply మూలాలు	0.3%	88.4%	192

#	వర్గం	అధ్యాయం	అంశం	వాటా	సంచితం	పేజీ
Market						
82	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Modes of Foreign Direct Investment (FDI)	0.3%	88.7%	233
83	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Demand అర్థం	0.3%	89.0%	37
84	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Advertisement Elasticity	0.3%	89.3%	54
85	C	అధ్యాయం 4: వివిధ markets లో price నిర్ణయం	Market structures రకాలు	0.3%	89.6%	93
86	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రభుత్వ పాత్ర	0.3%	89.9%	155
87	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Fiscal Policy రకాలు	0.3%	90.1%	181
88	C	అధ్యాయం 8: Money Market	Money supply కు money multiplier దృక్పథం	0.3%	90.4%	197
89	C	అధ్యాయం 8: Money Market	Monetary Policy నిర్ణయాల సంస్థాగత నిర్మాణం	0.3%	90.7%	203
90	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	The Foreign Exchange Market	0.3%	91.0%	224
91	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Foreign Direct Investment (FDI)	0.3%	91.3%	230
92	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Foreign Direct Investment కారణాలు	0.3%	91.5%	232
93	C	అధ్యాయం 10: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ	భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ స్థితి — స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వ కాలం (1850 -1947)	0.3%	91.8%	238
94	C	అధ్యాయం 10: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ	1991 సంస్కరణల తర్వాత GDP Growth Rates	0.3%	92.1%	245
95	C	అధ్యాయం 10: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ	ముగింపు (Conclusion)	0.3%	92.4%	251
96	C	అధ్యాయం 1: Business Economics స్వభావం,	Business Economics నిర్వచనం	0.2%	92.6%	23

#	వర్గం	అధ్యాయం	అంశం	వాటా	సంచితం	పేజీ
		పరిధి				
97	C	అధ్యాయం 4: వివిధ markets లో price నిర్ణయం	పరిచయం (Introduction)	0.2%	92.9%	97
98	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	కేటాయింపు విధి (The Allocation Function)	0.2%	93.1%	156
99	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Externalities సరిదిద్దడానికి Government Intervention	0.2%	93.3%	166
100	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Revenue వనరులు	0.2%	93.6%	173
101	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Regional Trade Agreements (RTAs) వర్గీకరణ	0.2%	93.8%	214
102	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Nominal vs Real Exchange Rates	0.2%	94.1%	223
103	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Foreign Capital రకాలు	0.2%	94.3%	230
104	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Foreign Direct Investment తో ముడిపడిన సంభావ్య సమస్యలు	0.2%	94.5%	235
105	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Equilibrium Price	0.2%	94.7%	69
106	C	అధ్యాయం 3: Production, Cost సిద్ధాంతం	Production అర్థం	0.2%	94.9%	71
107	C	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	GDP, సంక్షేమం	0.2%	95.2%	127
108	C	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	National Income గణన పరిమితులు, సవాళ్లు	0.2%	95.4%	128
109	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	పరిచయం (Introduction)	0.2%	95.6%	160
110	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Market Failure భావన	0.2%	95.8%	161
111	C	అధ్యాయం 8: Money Market	పరిచయం	0.2%	96.0%	184

#	వర్గం	అధ్యాయం	అంశం	వాటా	సంచితం	పేజీ
112	C	అధ్యాయం 8: Money Market	పరిచయం	0.2%	96.2%	191
113	C	అధ్యాయం 8: Money Market	Money Supply కొలవడంలోని ఔచిత్యం	0.2%	96.4%	191
114	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Devaluation vs Depreciation	0.2%	96.6%	227
115	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	భారతీయ కంపెనీల Overseas Direct Investment	0.2%	96.8%	237
116	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	కోరికల వర్గీకరణ (Classification of Wants)	0.2%	96.9%	55
117	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Law of Supply	0.2%	97.1%	65
118	C	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	National Income అంచనాల ఉపయోగం, ప్రాముఖ్యత (Usefulness and Significance of National Income Estimates)	0.2%	97.2%	118
119	C	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	భారతదేశంలో Regional Accounts వ్యవస్థ	0.2%	97.4%	126
120	C	అధ్యాయం 8: Money Market	Money కు Demand	0.2%	97.6%	185
121	C	అధ్యాయం 8: Money Market	Money Multiplier భావన	0.2%	97.7%	196
122	C	అధ్యాయం 8: Money Market	ముగింపు	0.2%	97.9%	204
123	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Government Intervention in The Case of Merit Goods	0.1%	98.0%	167
124	C	అధ్యాయం 8: Money Market	Monetary Policy నిర్వచనం	0.1%	98.1%	200
125	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	పరిచయం (Introduction)	0.1%	98.2%	206
126	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	పరిచయం (Introduction)	0.1%	98.4%	209

#	వర్గం	అధ్యాయం	అంశం	వాటా	సంచితం	పేజీ
127	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	The Doha Round	0.1%	98.5%	219
128	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	పరిచయం (Introduction)	0.1%	98.6%	221
129	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Exchange Rates లో మార్పులు	0.1%	98.7%	226
130	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	పరిచయం (Introduction)	0.1%	98.8%	64
131	C	అధ్యాయం 4: వివిధ markets లో price నిర్ణయం	Determination of Prices — ఒక సాధారణ దృష్టి	0.1%	98.9%	98
132	C	అధ్యాయం 4: వివిధ markets లో price నిర్ణయం	Demand, Supply లో ఏకకాల మార్పులు	0.1%	99.0%	101
133	C	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	ముగింపు (Conclusion)	0.1%	99.0%	140
134	C	అధ్యాయం 8: Money Market	ముగింపు	0.1%	99.1%	190
135	C	అధ్యాయం 8: Money Market	Monetary Policy, Money Supply	0.1%	99.2%	198
136	C	అధ్యాయం 8: Money Market	Money Supply మీద ప్రభుత్వ వ్యయ ప్రభావం	0.1%	99.3%	199
137	C	అధ్యాయం 8: Money Market	పరిచయం	0.1%	99.4%	199
138	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Export-Related Measures	0.1%	99.4%	213
139	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)	0.1%	99.5%	215
140	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	Foreign Direct Investment వల్ల లాభాలు	0.1%	99.6%	234
141	C	అధ్యాయం 1: Business Economics స్వభావం,	Economics, Business Economics మధ్య తేడా	0.0%	99.6%	28

#	వర్గం	అధ్యాయం	అంశం	వాటా	సంచితం	పేజీ
పరిధి						
142	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	మానవ కోరికల స్వభావం (Nature of Human Wants)	0.0%	99.7%	55
143	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Supply నిర్ణాయకాలు	0.0%	99.7%	64
144	C	అధ్యాయం 2: Demand, Supply సిద్ధాంతం	Supply curve మీద కదలికలు — quantity supplied లో పెరుగుదల లేదా తగ్గుదల	0.0%	99.8%	66
145	C	అధ్యాయం 5: National income నిర్ణయం	National Income Accounting	0.0%	99.8%	117
146	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Market power తగ్గించడానికి Government Intervention	0.0%	99.8%	165
147	C	అధ్యాయం 7: ప్రజా విత్తం	Information Failure సరిదిద్దడానికి Government Intervention	0.0%	99.9%	169
148	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	పరిచయం (Introduction)	0.0%	99.9%	214
149	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	G 20 Economies — వాణిజ్యాన్ని సులభతరం చేయడం	0.0%	100.0%	220
150	C	అధ్యాయం 9: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం	The Exchange Rate	0.0%	100.0%	221

వాటా % అనేది Scanner నుంచి తీసుకున్న ప్రశ్న-పునరావృత్తి సూచన — అంటే నిజంగా ఏం అడిగారు అన్నది. ప్రతి అధ్యాయం, విభాగం ముందు అచ్చయిన **ప్రాముఖ్యత గ్రేడ్ (A-D)** Scanner front matter లో ప్రచురించే ICAI సొంత వెయిట్జ్ సూచన. రెండూ వేర్వేరు విషయాలను కొలుస్తాయి; అవి భిన్నంగా ఉంటే, రెండింటిలో ఎక్కువ ప్రమాణం మీద సిద్ధం అవ్వండి. వీటికి అదనంగా **7 అంశాలు** Scanner frequency tables లో ప్రకటించారు కానీ వాటి మీద ఇంకా ప్రశ్న లేదు; గమనికల్లో వాటికి **భావన ఆధారం** బ్యాడ్జ్ ఇచ్చాం, ఇక్కడ ర్యాంక్ చేయలేదు.

అధ్యాయం 1

Business Economics స్వభావం, పరిధి (Nature and Scope of Business Economics)

2 విభాగాలు • 9 అంశాలు • 170 వర్గీకృత ప్రశ్నలు • 5.4 మార్కులు పేపర్కు • ప్రాముఖ్యత: B

ఈ అధ్యాయం ఏం అడుగుతుంది ఎక్కువగా స్మరణ (RECALL) • సగటున 32 sec ఒక ప్రశ్నకు — శుద్ధ స్మరణ — చదవండి, సాధించకండి

స్మరణ (RECALL) Remembering	88.8%	30 sec	134 లో 119 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గుర్తింపు (RECOGNISE) Understanding	10.4%	45 sec	134 లో 14 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
తర్కం (REASON) Analysis	0.7%	150 sec	134 లో 1 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు

విభాగం 1.1: పరిచయం (Introduction)

P4-C1-U1 • ప్రాముఖ్యత B • పేపర్కు 2.5 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 2 • వర్గం A • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 49.4% • 84 ప్రశ్నలు

అంశం 1: పరిచయం (Introduction)

P4-C1-U1-T00

మొదట చదవండి విభాగం 1 (Nature and Scope of Business Economics) లోని Sections 1.0.0--1.0.2 చదవండి: business, economic activity అంటే ఏమిటి, Economics పుట్టుక, అర్థం, scarcity, ప్రతి economy వెనుక ఉన్న రెండు మౌలిక వాస్తవాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 16 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Economics అనే మాట గ్రీకు 'Oikonomia' నుంచి వచ్చింది = గృహనిర్వహణ; 19వ శతాబ్దం దాకా దీన్ని 'Political Economy' అనేవారు.
- Adam Smith రాసిన 'An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations' (1776) Economics లో మొదటి ఆధునిక రచన.
- రెండు మౌలిక వాస్తవాలు:** మానవ కోరికలు అపరిమితం; వాటిని తీర్చే సాధనాలు (వనరులు) సాపేక్షంగా కొరతగా ఉన్నాయి — వనరుల scarcity యే అన్ని ఆర్థిక సమస్యలకూ మూలం.
- సాపేక్షంగా కొరతగా ఉన్న వనరులను పోటీపడే అపరిమిత కోరికలు తీర్చేలా ఎలా కేటాయిస్తారో Economics అధ్యయనం చేస్తుంది.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 2	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 3	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2019-May • Pg 3	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2019-Nov • Pg 3	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2020-Nov • Pg 3	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2023-Dec • Pg 4	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2022-Dec • Pg 4 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 4	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 4 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 5	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 5	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 5	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 5	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 6 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2021-Jan • Pg 3	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • PYQ 2021-Jan • Pg 4 4× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Economics లో scarcity అంటే సాపేక్ష scarcity — వనరులు సమాజ కోరికలతో పోలిస్తే కొరతగా ఉంటాయి, పేద దేశాల్లో వనరుల సంపూర్ణ లేమి కాదు.
- Economic goods కొరతగా ఉంటాయి, ఎందుకంటే వాటి పరిమాణం సమాజ అవసరాలు తీర్చడానికి సరిపోదు; వనరులకు ప్రత్యామ్నాయ వినియోగాలూ ఉంటాయి, అందుకే ఎంపిక తప్పదు.
- Business Economics = ఒక సంస్థ తన లక్ష్యాలను సమర్థంగా ఎలా సాధిస్తుందో పరిశీలించడానికి economic theory, decision-science పనిముట్లను వాడటం.

Q 16 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 6	గుర్తింపు (RECOGNISE)	సులభం

45 sec · Level I

అంశం 1.1: Business Economics నిర్వచనం

P4-C1-U1-T01 · Definition of Business Economics

మొదట చదవండి Study Section 1.1 'Definitions of Business Economics' చదవండి: Joel Dean నిర్వచనం, Applied/Managerial Economics గా Business Economics, ఇంకా అది వాడే quantitative techniques.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు · 5 ప్రశ్నలు Remembering · Level I

- Business Economics భావనను ఇచ్చింది **Joel Dean** — వ్యాపార విధానాలు రూపొందించడంలో economic analysis వాడకంగా ఆయన దీన్ని నిర్వచించారు.
- Business Economics ను **Managerial Economics** అనీ అంటారు; ఇది ప్రధానంగా **Applied Economics** లోని ఒక భాగం.
- వాడే techniques: linear programming, regression analysis, capital budgeting, break-even analysis, cost analysis.
- ఒక economy ఉనికిలో ఉండటానికి రెండు మౌలిక వాస్తవాలే కారణం: మానవ కోరికలు అపరిమితం, వాటిని తీర్చే వనరులు కొరత/పరిమితం.

Q 1 · PYQ 2018-May · Pg 6

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

Q 2 · PYQ 2018-Nov · Pg 6

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

Q 5 · PYQ 2024-Sep · Pg 7

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

Q 6 · PYQ 2025-May · Pg 7

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

Q 3 · PYQ 2019-May · Pg 6

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి · 1 ప్రశ్నలు Understanding · Level I

Q 4 · PYQ 2021-Jan · Pg 7

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec · Level I

సులభం

అంశం 1.2: Business Economics స్వభావం

P4-C1-U1-T02 · Nature of Business Economics

మొదట చదవండి Section 1.2 'Nature of Business Economics' మీద పట్టు సాధించండి: micro vs macro economics (ప్రతిదాని కింద వచ్చే రంగాల ప్రామాణిక జాబితాలతో సహా), positive vs normative economics, ఇంకా

స్వభావంలోని ఎనిమిది అంశాలు (science, art, micro ఆధారితం, macro అంశాలు, pragmatic, interdisciplinary, normative, theory of markets).

గమనికలు

పరిస్థితిని వర్గీకరించండి: ఒక firm/consumer/product నిర్ణయం (staffing, pricing, consumer behaviour) → **micro**; economy మొత్తానికి సంబంధించిన చరం (corporate tax rate vs జాతీయ నిరుద్యోగం, భారత economy మీద COVID ప్రభావం) → **macro**.

సంభాషణ MCQ లు: options తో సరిపోల్చే ముందు ప్రతి వక్త ప్రకటనను positive (వాస్తవం/కారణ-ఫలితం) లేదా normative (అభిప్రాయం/'should') అని వర్గీకరించండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు · 43 ప్రశ్నలు Remembering · Level I

- **Micro economics** (price theory) = వ్యక్తిగత units ప్రవర్తన — product pricing, consumer behaviour, factor pricing, firms, industry అవస్థితి. **Macro** (aggregate economics) = మొత్తం economy.
- **Business Economics స్వభావం:** ఒక Science, ఒక Art, Micro Economics ఆధారితం, Macro analysis అంశాలను కలుపుకుంటుంది, pragmatic, interdisciplinary, normative (prescriptive), theory of markets, private enterprise లను వాడుతుంది.
- **Positive economics** 'what is' చెబుతుంది (కారణ-ఫలితం, value judgement ఉండదు); **normative** 'what should/ought to be' చెబుతుంది (value judgements, welfare propositions).

Q 1 · PYQ 2018-Nov · Pg 7	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం
Q 2 · PYQ 2018-Nov · Pg 8	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం
Q 4 · PYQ 2019-May · Pg 8 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం
Q 8 · PYQ 2020-Nov · Pg 9	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం
Q 9 · PYQ 2020-Nov · Pg 9	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం
Q 10 · PYQ 2020-Nov · Pg 9	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం
Q 11 · PYQ 2021-Jan · Pg 10	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం
Q 12 · PYQ 2021-Jul · Pg 10	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం
Q 15 · PYQ 2021-Jul · Pg 11	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం

Q 21 • PYQ 2022-Jun • Pg 12	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • PYQ 2022-Jun • Pg 12	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • PYQ 2022-Dec • Pg 12	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • PYQ 2023-Jun • Pg 13	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • PYQ 2023-Jun • Pg 13	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • PYQ 2020-Nov • Pg 13 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 36 • PYQ 2021-Dec • Pg 16 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 40 • PYQ 2025-Sep • Pg 17	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 41 • PYQ 2021-Dec • Pg 18 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 43 • PYQ 2026-May • Pg 18	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 44 • MTP 2025-May S2 • Pg 18	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 45 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 19	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 46 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 19	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 47 • RTP 2025-Sep • Pg 19	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 48 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 19	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 49 • RTP 2026-Jan • Pg 20	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 51 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 20	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2019-Nov • Pg 9	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 13 • PYQ 2021-Jul • Pg 10	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 14 • PYQ 2019-May • Pg 10 4× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 16 • PYQ 2021-Dec • Pg 11	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • PYQ 2021-Dec • Pg 11	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

Q 18 • PYQ 2021-Dec • Pg 11	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • PYQ 2021-Dec • Pg 12 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 20 • PYQ 2021-Jan • Pg 12 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 28 • PYQ 2024-Jun • Pg 14	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 29 • PYQ 2024-Jun • Pg 14	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 30 • PYQ 2024-Jun • Pg 14	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 31 • MTP 2024-Aug S2 • Pg 15 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 33 • MTP 2024-Aug • Pg 15	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 34 • PYQ 2025-Jan • Pg 15	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 37 • PYQ 2025-May • Pg 16	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 39 • PYQ 2024-Sep • Pg 17 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 42 • PYQ 2021-Jan • Pg 18 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 7 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **micro vs macro గా విడగొట్టండి:** firm demand, ఒక industry లో wages, firm అవస్థితి = micro; national income, సాధారణ price level, interest rates, employment, BoP/BoT, exchange rate, మొత్తం savings-investment = macro.
- **Pragmatic:** micro theory అవాస్తవ assumptions తో నైరూప్యంగా ఉంటుంది; Business Economics firm యొక్క practical, వాస్తవ సమస్యలను ఎదుర్కొంటుంది.
- **Business Economics vs Economics:** applied శాఖ, microeconomic మాత్రమే, normative మాత్రమే, పరిధి సంకుచితం, ఆర్థిక, ఆర్థికేతర రెండు కోణాలనూ చూస్తుంది.
- Normative ప్రకటనలను prescription పదాలతో పట్టుకొండి ('government should...', 'fairness of a tax'); కొలవగల కారణ-ఫలిత ప్రకటనలు positive.

Q 3 • PYQ 2018-Nov • Pg 8 3× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2019-May • Pg 8	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 27 • PYQ 2024-Jun • Pg 13	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

Q 35 • PYQ 2025-Jan • Pg 16	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 50 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 20	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 32 • MTP 2024-Aug • Pg 15 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 38 • PYQ 2024-Jun • Pg 17 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 6 • PYQ 2019-Nov • Pg 9 2× అడిగారు	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 1.3: Business Economics పరిధి

P4-C1-U1-T03 • Scope of Business Economics

మొదట చదవండి Section 1.3 'Scope of Business Economics' పునశ్చరణ చేయండి: అంతర్గత/operational విషయాలకు వర్తించే microeconomics (demand analysis, forecasting, production, cost, inventory, market structure, pricing, resource allocation, capital budgeting, profit, risk analysis), బాహ్య/పర్యావరణ విషయాలకు వర్తించే macroeconomics.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 9 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **పరిధిలోకి వచ్చేవి:** demand analysis, forecasting, production, cost analysis, inventory management, market structure, pricing policies, resource allocation, capital, investment decisions, profit analysis, risk, uncertainty analysis.
- **పరిధిలో లేనివి:** accounting standards, cost standards — 'which is not within the scope' ప్రశ్నల్లో ఉచ్చు options; **business cycle** బాహ్య/macro పర్యావరణ అంశం.
- Economics **సాపేక్ష** scarcity తో వ్యవహరిస్తుంది (కోరికలతో పోలిస్తే), సంపూర్ణ scarcity తో కాదు.
- Business Economics యొక్క quantitative techniques: linear programming, regression analysis, capital budgeting, break-even, cost analysis.

Q 1 • PYQ 2019-Nov • Pg 20 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2019-Nov • Pg 20	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2021-Dec • Pg 21	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 21	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 7 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 21

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 8 • PYQ 2026-Sep • Pg 22

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 9 • PYQ 2026-Sep • Pg 22

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • PYQ 2021-Jul • Pg 21

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 4 • PYQ 2021-Jul • Pg 21

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

అంశం 1.4: Economics, Business Economics మధ్య తేడా

P4-C1-U1-T04 • Difference between Economics & Business Economics

మొదట చదవండి Section 1.1 చివర ఉన్న చిన్న పోలికను చదవండి: Economics మూల విషయం, Business Economics అనేది దాని పనిముట్లను ఒక్క firm నిర్ణయాల్లోకి తీసుకువెళ్లే applied శాఖ.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 1 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Economics మొత్తం economy ను, consumers, firms, governments సాధారణ ప్రవర్తనను అధ్యయనం చేస్తుంది; Business Economics అదే విశ్లేషణను ఒక నిర్దిష్ట firm నిర్ణయ సమస్యలకు వర్తింపజేస్తుంది.
- Economics **positive** (what is), **normative** (what ought to be) రెండూ; Business Economics ప్రధానంగా normative — firm ఏం చేయాలో అది సూచిస్తుంది.
- Economics theory ను నిర్మిస్తుంది; Business Economics **pragmatic** — theory ను ఇచ్చినదిగా తీసుకుని, quantitative పనిముట్లతో కలిపి, firm వాస్తవ data మీద వాడుతుంది.
- Economics micro, macro రెండింటినీ చూస్తుంది; Business Economics కేంద్రం **micro** — firm పనిచేసే వాతావరణంగా మాత్రమే macro వస్తుంది.

Q 1 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 22

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

విభాగం 1.2: ఒక economy basic problems, price mechanism పాత్ర (Basic Problems of an Economy and Role of Price Mechanism)

P4-C1-U2 • ప్రాముఖ్యత C • పేపర్కు 2.9 మార్కులు • అధ్యయనంలో Rank 1 • వర్గం A • అధ్యయనం ప్రశ్నల్లో 50.6% • 86 ప్రశ్నలు

అంశం 2: ఒక economy మూల సమస్యలు (Basic Problems of an Economy)

P4-C1-U2-T00

మొదట చదవండి Section 2.0 'Basic Problems of an Economy' చదవండి: scarcity తో పాటు వనరుల ప్రత్యామ్నాయ వినియోగాలు కేంద్ర ఆర్థిక సమస్యను ఎందుకు సృష్టిస్తాయో, ప్రతి economic system తప్పక పరిష్కరించాల్సిన నాలుగు basic problems.

గమనికలు

Firm-పరిస్థితి ప్రశ్నలు: manager ప్రశ్నను సరిపోయే basic problem మీద ఉంచండి — quantity/product ఎంపిక → 'what to produce'; technique ఎంపిక → 'how to produce'; లక్ష్య customers → 'for whom'.

Technique ఎంపిక numericals/పరిస్థితులు: సాపేక్ష factor prices పోల్చండి — labour మిగులుగా/చౌకగా ఉన్న చోట labour-intensive, capital సాపేక్షంగా చౌకైన చోట capital-intensive ఎంచుకోండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 13 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **కేంద్ర ఆర్థిక సమస్య** = ప్రత్యామ్నాయ వినియోగాలున్న కొరత వనరులను అపరిమిత కోరికల మధ్య కేటాయించడం; ఇది ప్రతి వ్యవస్థలోనూ ఉంటుంది — capitalist, socialist లేదా mixed.
- **నాలుగు basic problems:** What to produce (product ఎంపిక), How to produce (technique ఎంపిక), For whom to produce (పంపిణీ), economic growth కు ఏ ఏర్పాటు. 'Where/When to produce' వీటిలో లేవు.
- **Economic system** = ఒక సమాజంలో goods, services ఉత్పత్తికి, పంపిణీకి ఉన్న ఏర్పాట్లు/పరికరాల మొత్తం.

Q 2 • PYQ 2021-Jul • Pg 27	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2021-Jul • Pg 27	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2022-Jun • Pg 27 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2019-Nov • Pg 27 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2023-Dec • Pg 28	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2023-Dec • Pg 28	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2024-Sep • Pg 28	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • RTP 2025-Jan • Pg 29	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2026-May • Pg 29	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 15 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 30	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2026-Sep • Pg 30	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2022-Dec • Pg 27	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • PYQ 2022-Dec • Pg 29 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 3 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **What to produce** = consumer goods vs capital goods trade-off; ఇప్పుడు ఎక్కువ capital goods ఉత్పత్తి అంటే భవిష్యత్తులో ఎక్కువ ఉత్పత్తి (growth).
- **How to produce** = labour-intensive vs capital-intensive technique — factor లభ్యత, సాపేక్ష factor prices దీన్ని నిర్ణయిస్తాయి; capital సాపేక్షంగా చౌకగా ఉన్న capital-surplus economy కు capital-intensive సరిపోతుంది.
- **For whom** = చెల్లించే స్తోమతను బట్టి సభ్యుల మధ్య పంపిణీ; **growth ఏర్పాటు** = ప్రస్తుత consumption లో ఎంత saving/investment గా వదులుకోవాలి.

Q 13 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 29	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 30	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2018-Nov • Pg 26	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 2.1: Capitalist Economy

P4-C1-U2-T01

మొదట చదవండి Study Section 2.1 'Capitalist Economy' చదవండి: లక్షణాలు (private property, enterprise, choice స్వేచ్ఛ, profit motive, consumer sovereignty, competition, government interference లేకపోవడం), price mechanism కేంద్ర సమస్యలను ఎలా పరిష్కరిస్తుందో (2.1.0), ఇంకా గుణ/దోషాలు (2.1.1--2.1.2).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 24 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Capitalism** = ఉత్పత్తి సాధనాలు లాభం కోసం private వ్యక్తుల యాజమాన్యంలో, నియంత్రణలో ఉండటం; దీన్ని free market లేదా *laissez-faire* economy అనీ అంటారు (*laissez-faire* = కనీస government interference).
- **లక్షణాలు**: private property హక్కు, freedom of enterprise, ఆర్థిక choice స్వేచ్ఛ, profit motive (చోదక శక్తి), consumer sovereignty ('ఏ goods, ఎంత పరిమాణంలో అన్నది చివరికి buyers నిర్ణయిస్తారు'), competition (అత్యంత ముఖ్య లక్షణం), government interference లేకపోవడం.
- కేంద్ర సమస్యలు **price mechanism** ద్వారా పరిష్కారమవుతాయి (demand, supply అనే నిర్వ్యక్తిక market శక్తులు — 'invisible hand'); వ్యవస్థ స్వయం-నియంత్రితం, central planning authority ఉండదు.

- **గుణాలు:** choice స్వేచ్ఛ, సమర్థ business decisions కు ప్రోత్సాహాలు, వేగవంతమైన growth, అధిక operative efficiency. **దోషాలు:** అసమానత, దోపిడీ, మానవ హక్కుల కంటే property rights కు ప్రాధాన్యం, మానవ సంక్షేమాన్ని పట్టించుకోదు, ఆర్థిక అస్థిరత, monopolies.

Q 6 • PYQ 2018-May • Pg 31	2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2019-Nov • Pg 32		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2020-Nov • Pg 32		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2021-Jan • Pg 32		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2021-Jan • Pg 32		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2022-Dec • Pg 33		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2021-Jan • Pg 33	2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2023-Jun • Pg 33		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2016-Dec • Pg 34	3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • PYQ 2024-Sep • Pg 34		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • PYQ 2025-Sep • Pg 35		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • PYQ 2026-Jan • Pg 35		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • PYQ 2026-Jan • Pg 35		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • PYQ 2026-May • Pg 35		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • MTP 2025-May S2 • Pg 35		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 27 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 36		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2018-Nov • Pg 30		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 31		స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2019-May • Pg 31	2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2019-May • Pg 31		స్మరణ (RECALL)	మధ్యమం

	30 sec • Level I	
Q 5 • PYQ 2019-May • Pg 31	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 12 • PYQ 2021-Dec • Pg 33	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 13 • PYQ 2021-Dec • Pg 33 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • PYQ 2023-Dec • Pg 34	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 4 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- లక్షణ-సముదాయ MCQ లు: profit motive, price mechanism capitalism కు చెందినవి; 'human welfare', 'central planning authority' కావు.
- Prices ను market demand, supply నిర్ణయిస్తాయి, government గానీ పెద్ద corporates గానీ కాదు; consumer sovereignty అంటే consumer వ్యయమే resource allocation దిశను నిర్దేశిస్తుంది.

Q 8 • PYQ 2019-Nov • Pg 32	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2025-Jan • Pg 34 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 28 • PYQ 2026-Sep • Pg 36	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2022-Dec • Pg 33	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 2.2: Socialist Economy

P4-C1-U2-T02

మొదట చదవండి Study Section 2.2 'Socialist Economy' చదవండి: Karl Marx, Frederic Engels ('The Communist Manifesto', 1848), లక్షణాలు (సామూహిక యాజమాన్యం, central planning, administered prices, పరిమిత consumer choice, income లో సాపేక్ష సమానత్వం), గుణాలు (2.2.0), దోషాలు (2.2.1).

గమనికలు

రెండు ప్రకటనల ప్రశ్నలు: ప్రతిదాన్ని SM వాస్తవాలతో విడిగా పరీక్షించండి — ఉదా. socialism లో income సాపేక్ష సమానత్వం (అసమానత్వం కాదు); administered prices వల్ల price mechanism పాత్ర గొణిమే.

సరిపోల్చే ప్రశ్నల్లో జతపరచండి: capitalist -- price mechanism/operative efficiency; socialist -- command/central planning; mixed -- sectors సహజీవనం.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 26 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Karl Marx, Frederic(k) Engels** 'The Communist Manifesto' లో ప్రతిపాదించారు, ప్రచురణ 1848; దీన్ని **Command Economy** లేదా **Centrally Planned Economy** అనీ అంటారు.
- ఉత్పత్తి సాధనాలు State ప్రాతినిధ్యం వహించే మొత్తం సమాజ యాజమాన్యంలో ఉంటాయి; ఉత్పత్తి/పంపిణీ లక్ష్యం మొత్తం సమాజ సంక్షేమాన్ని గరిష్ఠం చేయడం; కేంద్ర సమస్యలు **Central Planning Authority** ప్రణాళిక ద్వారా పరిష్కారమవుతాయి.
- **గుణాలు:** న్యాయమైన పంపిణీ, వేగవంతమైన, సమతుల్య అభివృద్ధి, పని హక్కు, కనీస జీవన ప్రమాణం, social security. **దోషాలు:** bureaucracy అధిక్యం (అసమర్థత, జాప్యం, red-tapism, అవినితీ), వ్యక్తిగత efficiency కు ప్రోత్సాహం లేకపోవడం, administered prices, మౌలిక హక్కులు కోల్పోవడం.
- **ఉదాహరణలు:** పూర్వ USSR (1917--90); నేడు ఏ దేశమూ పూర్తిగా socialist కాదు — China, Vietnam, Cuba, North Korea లో లక్షణాలే కనిపిస్తాయి.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 36	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2019-May • Pg 36	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2019-May • Pg 36	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2020-Nov • Pg 37	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2020-Nov • Pg 37	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2021-Jul • Pg 37	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2021-Jul • Pg 37	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2021-Dec • Pg 37	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2021-Dec • Pg 38	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2022-Jun • Pg 38	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2022-Jun • Pg 38	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2023-Dec • Pg 39	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • MTP 2024-Aug • Pg 39 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 39	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 19 • PYQ 2025-May • Pg 40	స్మరణ (RECALL)	సులభం

	30 sec • Level I	
Q 20 • PYQ 2025-May • Pg 40	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • PYQ 2026-Jan • Pg 41	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 41	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 41	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 42	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 27 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 42	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 28 • PYQ 2026-Sep • Pg 42	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2022-Dec • Pg 38	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 13 • PYQ 2022-Dec • Pg 38	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 14 • PYQ 2023-Jun • Pg 39	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • PYQ 2024-Sep • Pg 39	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Consumer sovereignty పరిమితం:** ఆకలి నుంచి విముక్తికి హామీ ఉంది కానీ choice ను planned production పరిమితం చేస్తుంది; పని హక్కు ఉంది కానీ వృత్తి ఎంపికను planning authority పరిమితం చేస్తుంది.
- **గుణ-దోష ఉచ్చులు:** 'వ్యక్తిగత efficiency/productivity కు ప్రాధాన్యం' socialism గుణం కాదు; 'collective ownership' capitalism గుణం కాదు.

Q 21 • PYQ 2025-Jan • Pg 40 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 23 • PYQ 2019-May • Pg 41 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అంశం 2.3: The Mixed Economy

P4-C1-U2-T03

మొదట చదవండి Study Section 2.3 'The Mixed Economy' చదవండి: markets, government రెండింటి మీదా ఆధారపడటం, మూడు sectors (private, public, combined), రెండు వ్యవస్థల నుంచీ తీసుకున్న గుణాలు, దీని దోషాలు; భారతదేశమే మేలైన mixed economy అని గుర్తుంచుకోండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 13 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Mixed economy resource allocation కోసం **markets, government రెండింటి** మీదా ఆధారపడుతుంది; ముఖ్య లక్షణం: private, public sectors సహజీవనం. **భారతదేశం mixed economy.**
- Industries మూడు sectors:** private sector, public sector (ప్రభుత్వ నిర్వహణ, సంక్షేమ లక్ష్యం, లాభం-ముందు కాదు), combined/joint sector.
- మౌలిక ప్రశ్నలకు సమాధానం కోసం price mechanism, central planning రెండింటినీ వాడుతుంది (public నిర్ణయాలకు cost-benefit analysis తో).

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 42 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 42	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2021-Jan • Pg 43	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2021-Dec • Pg 43	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2022-Dec • Pg 44	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2025-Sep • Pg 44	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2024-Sep • Pg 45 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2026-May • Pg 45	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2025-May S2 • Pg 45	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2020-Nov • Pg 43	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • PYQ 2021-Jul • Pg 43 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2023-Dec • Pg 44	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 44	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- capitalism లోని మేలైనవి (ప్రోత్సాహకాలు, efficiency, consumer sovereignty), socialism లోని మేలైనవి (సమానత్వం, తక్కువ దోపిడీ) కలపడమే దీని లక్ష్యం — అందుకే దోపిడీ, అసమానత సాపేక్షంగా తక్కువ.
- కానీ ఇది ఎప్పుడూ 'golden path' కాదు — అధిక state controls, బలహీన public-sector పనితీరు, అనిశ్చితి దీన్ని పీడించవచ్చు; వనరులు consumers, firms, government నిర్ణయాల ద్వారా వాడబడతాయి.

- **సరిపోల్చండి:** capitalist -- high operative efficiency; socialist -- command economy; mixed -- public, private sectors సహజీవనం.

Q 4 · PYQ 2021-Jan · Pg 43

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec · Level I

సులభం

అధ్యాయం 2

Demand, Supply సిద్ధాంతం (Theory of Demand and Supply)

3 విభాగాలు • 22 అంశాలు • 345 వర్గీకృత ప్రశ్నలు • 10.1 మార్కులు పేపర్కు • ప్రాముఖ్యత: B

ఈ అధ్యాయం ఏం అడుగుతుంది ఎక్కువగా స్మరణ (RECALL) • సగటున 53 sec ఒక ప్రశ్నకు — ఈ అధ్యాయం పెన్ను పట్టుకుని చదవండి

స్మరణ (RECALL) Remembering	54.0%	30 sec	237 లో 128 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గుర్తింపు (RECOGNISE) Understanding	16.0%	45 sec	237 లో 38 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గణన (COMPUTE) Application	20.7%	75 sec	237 లో 49 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
తర్కం (REASON) Analysis	9.3%	150 sec	237 లో 22 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు

విభాగం 2.1: Law of Demand and Elasticity of Demand

P4-C2-U1 • ప్రాముఖ్యత B • పేపర్కు 6.3 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 1 • వర్గం A • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 60.0% • 207 ప్రశ్నలు

అంశం 1: Demand అర్థం

P4-C2-U1-T00 • Meaning of Demand

మొదట చదవండి Theory of Demand and Supply విభాగం 1 లోని Section 1.0 'Meaning of Demand' చదవండి: చెల్లించే స్తోమత, ఇష్టం తోడైన కోరికే demand అనేది, quantity demanded మీద ఇచ్చిన రెండు గమనికలు (ఇచ్చిన price వద్ద, ఒక్కో కాలానికి flow గా).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 6 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Demand = (i) సాధనాలు/కొనుగోలు శక్తి, (ii) ఆ సాధనాలను వాడే ఇష్టం — ఈ రెండూ తోడైన కోరిక; ఆర్థిక విశ్లేషణలో **effective demand** మాత్రమే లెక్కలోకి వస్తుంది.
- Quantity demanded ను ఎప్పుడూ ఇచ్చిన price వద్దే చెబుతారు, అది ఒక **flow** ('ఒక్కో కాలానికి ఇంత').
- Veblen effect = హోదా కోరుకునే ధనికులు conspicuous consumption కోసం వినియోగించే అధిక price వస్తువులు.
- Firms తమ products కు ఉన్న demand ను విశ్లేషించడానికి సమయం, శ్రమ వెచ్చిస్తాయి.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 50	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2021-Jan • Pg 51	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2021-Dec • Pg 51	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2024-Aug • Pg 51 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 51	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 52	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- ఆర్థికవేత్త చెప్పే demand భావన కేవలం కోరిక, అవసరం, ఎంపిక లేదా ప్రాధాన్యం కాదు — చెల్లించే స్తోమత, ఇష్టం లేకపోతే అవి demand కావు.
- Demand అనేది price/income/సంబంధిత వస్తువుల prices మీద ఆధారపడుతుంది, కాబట్టి దానిని ఎప్పుడూ వాటిని, ఒక కాలాన్ని సూచిస్తూనే చెప్పాలి.

Q 4 • MTP 2024-Aug • Pg 51 2x అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అంశం 1.1: Demand ను నిర్ణయించేవి

P4-C2-U1-T01 • What Determines Demand

మొదట చదవండి Study Section 1.1 'What Determines Demand?' చదవండి: వస్తువు సొంత price, సంబంధిత వస్తువుల prices (substitutes vs complements), disposable income, వస్తువుల స్వభావం (normal/inferior/necessities/luxuries), అభిరుచులతో పాటు నాలుగు బాహ్య effects (demonstration, bandwagon, snob, Veblen), అంచనాలు, ఇతర అంశాలు (జనాభా, వయో విభజన, national income, రుణం, ప్రభుత్వ విధానం).

గమనికలు

సన్నివేశం నుంచి సంబంధిత వస్తువులను వర్గీకరించండి: A price తగ్గి B demand తగ్గితే → substitutes (tea-coffee, petrol-diesel); A price పెరిగి B demand తగ్గితే → complements (petrol-automobiles).

ఇతరులు ధరించారన్న కారణంగా ఒక dress ను తిరస్కరించడం → snob effect; share market పెట్టుబడిని అనుకరించడం → bandwagon/demonstration effect.

Firm B price పెరగడం వల్ల firm A అమ్మకాలు పెరిగితే → ఆ రెండు products substitutes.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 19 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Demonstration effect** (ఈ పదం James Duesenberry ది) = ఇతరుల consumption ను అనుకరించాలనే కోరిక; **Veblen effect** (Thorstein Veblen) = అధిక price వస్తువుల conspicuous consumption.
- Demand లో shifts కు కారణం **price కాని అంశాలు**; వస్తువు సొంత price వల్ల curve మీద కదలిక వస్తుంది. Demand curve వాలు = $\Delta P / \Delta Q$.
- 'Ceteris paribus' = మిగతావన్నీ సమానంగా/స్థిరంగా ఉండగా.

Q 25 • PYQ 2025-Sep • Pg 58	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2019-May • Pg 52 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • PYQ 2019-May • Pg 52	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • PYQ 2021-Jul • Pg 54	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 8 • PYQ 2021-Dec • Pg 54	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • MTP 2024-Aug • Pg 54	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • PYQ 2021-Jul • Pg 54 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 11 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 55	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 12 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 55	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 13 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 55	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 14 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 55	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • PYQ 2025-Jan • Pg 56	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 18 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 56	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 21 • RTP 2025-Jan • Pg 57 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 22 • PYQ 2025-May • Pg 57	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 23 • PYQ 2021-Jul • Pg 58 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 29 • MTP 2025-May S2 • Pg 59	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 30 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 59	స్మరణ (RECALL)	మధ్యమం

30 sec • Level I

Q 31 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 59

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 4 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Snob effect** = ప్రత్యేకంగా ఉండాలనే కోరిక, ఇది ఇతరుల consumption మీద ఆధారపడేది (వస్తువు సాధారణమైపోతే demand తగ్గుతుంది); **Veblen effect price** మీద ఆధారపడుతుంది; **bandwagon/network effect** = ఎక్కువ మంది వాడే కొద్దీ విలువ పెరుగుతుంది.
- **Substitutes**: Y price, X demand ఒకే దిశలో కదులుతాయి (ధనాత్మక సంబంధం); **complements**: Y price, X demand వ్యతిరేక దిశల్లో కదులుతాయి.
- **Inferior goods**: ఒక income స్థాయి వరకే quantity demanded పెరుగుతుంది, ఆ తర్వాత income పెరిగే కొద్దీ తగ్గుతుంది; **normal goods**: income తో పాటు demand పెరుగుతుంది.
- **Cost of production అనేది demand నిర్ణాయకం కాదు**; వృద్ధాప్య జనాభా వల్ల spectacles/geriatric care demand పెరిగి, పిల్లల వస్తువుల demand తగ్గుతుంది.

Q 6 • PYQ 2021-Jul • Pg 53

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

Q 15 • PYQ 2025-Jan • Pg 56

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

Q 28 • MTP 2025-May S2 • Pg 59

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

Q 32 • PYQ 2026-Sep • Pg 60

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 9 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

- **బహుదశల సన్నివేశాలు**: ముందు సంబంధాన్ని (substitute/complement) గుర్తించండి, తర్వాత దిశ నియమాన్ని వర్తింపజేయండి, ఆ తర్వాత option ఎంచుకోండి; మార్పు సొంత price లోనా (movement) లేక వేరే అంశంలోనా (shift) అని చూడండి.
- **ప్రవర్తనా effects కథలు**: పేరు చెప్పిన effect తో సరిపోల్చే ముందు కొనేవాడిని నడిపిస్తున్నది ఏమిటో అడగండి — price ప్రతిస్ప (Veblen), ఇతరుల consumption తో పోలిస్తే ప్రత్యేకత (snob), గుంపును అనుకరించడం (bandwagon/demonstration).

Q 26 • PYQ 2025-Sep • Pg 58

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

Q 3 • PYQ 2019-May • Pg 52

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

Q 4 • PYQ 2020-Nov • Pg 53

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

Q 5 • PYQ 2021-Jul • Pg 53

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

Q 16 • PYQ 2025-Jan • Pg 56

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

Q 19 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 56

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

Q 20 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 57

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

Q 24 • PYQ 2025-May • Pg 58

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

Q 27 • PYQ 2026-Jan • Pg 59

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 1.2: The Demand Function

P4-C2-U1-T02

మొదట చదవండి Study Section 1.2 'The Demand Function' — $Q_x = f(P_x, Y, P_r)$ — ను demand curve కిందికి వాలడానికి గల ఆధారం (Section 1.3.4), బాహ్య effects తో కలిపి చదవండి; ఇక్కడ కొన్ని Scanner ప్రశ్నలు arc elasticity (Section 1.5.4) ను కూడా తాకుతాయి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 9 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Demand function** అనేది quantity demanded (ఆధారిత చరం) కు, దాని నిర్ణాయకాలకు మధ్య ఉన్న సంబంధాన్ని తెలుపుతుంది: $Q_x = f(P_x, Y, P_r)$.
- **Demonstration effect** పదాన్ని James Duesenberry ఇచ్చారు; **snob effect** = ఇతరులు అదే వస్తువును వినియోగిస్తున్నందున demand తగ్గడం.
- Law of demand మినహాయింపుల్లో conspicuous (Veblen/prestige) goods, Giffen goods వస్తాయి; **arc elasticity** అనేది demand curve మీద రెండు బిందువుల మధ్య స్పందనను కొలుస్తుంది (ఒకే బిందువు వద్ద కాదు).

Q 2 • PYQ 2021-Jan • Pg 60

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • PYQ 2021-Jan • Pg 60

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • PYQ 2022-Dec • Pg 61

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 5 • PYQ 2023-Jun • Pg 61

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 7 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 61

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 8 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 62

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 9 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 62

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 12 • MTP 2025-May S2 • Pg 63

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 13 • MTP 2025-May S2 • Pg 63

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 3 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Demand curve కిందికి వాలడానికి కారణాలు: substitution, income effects, diminishing marginal utility, కొత్త వినియోగదారులు రావడం, వస్తువుకు అనేక ఉపయోగాలు ఉండటం.
- ఒకే వస్తువుకు వేర్వేరు markets లో వేర్వేరు elasticities ఉండవచ్చు — ఉదా. labour కు demand vs wage rate అనేది derived demand స్పందనల కంటే వేరు; function లో లేని నిర్ణాయకాలను స్థిరంగా ఉంచుతారు.

Q 1 • PYQ 2021-Jan • Pg 60

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 11 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 62

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 6 • MTP 2024-Aug • Pg 61 2x అడిగారు

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

- Price తగ్గినప్పుడు ఒక వస్తువు మీద ఖర్చు పెరిగితే demand elastic ($E_p > 1$) — discount-fare తరహా ప్రశ్నలకు total-outlay తర్కాన్ని వర్తింపజేయండి.
- $Q = a - bP$ రూపాలకు ఒక price వద్ద elasticity ను $E_p = (dQ/dP) \times P/Q$ తో లెక్కించండి; substitutes విషయంలో A price పెరిగితే B demand పెరుగుతుంది — దానిని cross elasticity తో కొలవండి.

Q 10 • PYQ 2025-Jan • Pg 62

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 14 • MTP 2025-May S2 • Pg 63

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 1.3: Law of Demand

P4-C2-U1-T03

మొదట చదవండి Section 1.3 'The Law of Demand' మీద పూర్తి పట్టు సాధించండి: Marshall ప్రకటన, demand schedule/curve, ఆదారం (income, substitution effects — Section 1.3.4), ఏడు మినహాయింపులూ (Section 1.3.5): conspicuous goods, Giffen goods, conspicuous necessities, భవిష్యత్ price అంచనాలు, అసంపూర్ణ సమాచారం/అవివేకం, necessities, speculative goods.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 23 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Law of demand (Marshall):** మిగతావన్నీ సమానంగా ఉంటే, quantity demanded price కు వ్యతిరేకంగా మారుతుంది; ఇది price ను, quantity demanded ను ముడిపెడుతుంది.
- **Price effect = substitution effect + income effect** (Hicks, Allen).
- **Giffen goods:** దగ్గరి substitutes లేని inferior goods, వినియోగదారుని budget లో గణనీయ వాటాను ఆక్రమిస్తాయి (ఉదా. సజ్జలు, ముతక ధాన్యాలు); వాటి demand curve పైకి వాలుతుంది (ధనాత్మకంగా). Veblen/conspicuous goods కు కూడా పైకి వాలే demand ఉంటుంది.
- **మినహాయింపుల జాబితా:** conspicuous (prestige/snob-appeal) goods, Giffen goods, conspicuous necessities, price అంచనాలు, అజ్ఞానం/అవివేకం, necessities, speculative goods. **Normal, necessity goods మినహాయింపులు కావు.**

Q 6 • PYQ 2019-Nov • Pg 65	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2022-Jun • Pg 66	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2022-Jun • Pg 66	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2022-Jun • Pg 66	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2023-Jun • Pg 66	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2023-Jun • Pg 67	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2023-Dec • Pg 67	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2018-Nov • Pg 64	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2021-Dec • Pg 66 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 18 • PYQ 2024-Jun • Pg 67	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • MTP 2024-Aug • Pg 67	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 20 • MTP 2024-Aug • Pg 68	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 21 • MTP 2024-Aug • Pg 68	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 23 • RTP 2025-Jan • Pg 68	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 25 • PYQ 2026-May • Pg 69	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

Q 26 • PYQ 2026-May • Pg 69	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 27 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 70	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 28 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 70	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 30 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 70	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 31 • RTP 2025-Sep • Pg 70	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 32 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 71	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 33 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 71	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 34 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 71	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 7 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Giffen goods అన్నీ inferior goods, కానీ inferior goods అన్నీ Giffen కావు; inferior goods కు substitution effect అనేది (ఋణాత్మక) income effect ను మించితేనే price తగ్గినప్పుడు demand పెరుగుతుంది.
- Substitution effect:** price తగ్గితే ఆ వస్తువు సాపేక్షంగా చౌక అవుతుంది, కాబట్టి వినియోగదారులు దాని వైపు మళ్లుతారు — ఇది ఎప్పుడూ ధనాత్మకం; వస్తువులు దగ్గరి substitutes అయితే, మారే cost/ఇబ్బంది తక్కువైతే ఇది బలంగా ఉంటుంది.
- Income effect:** price తగ్గితే వాస్తవ income/కొనుగోలు శక్తి పెరిగి, normal goods కు demand పెరుగుతుంది.
- ఒక firm AR curve అంటేనే దాని demand curve; perfect competition లో firm demand curve market price వద్ద సమాంతరంగా (perfectly elastic) ఉంటుంది.

Q 7 • PYQ 2021-Jul • Pg 65	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2023-Dec • Pg 67 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 22 • RTP 2024-Sep • Pg 68 5× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2019-May • Pg 64	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 8 • PYQ 2021-Dec • Pg 65	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 24 • PYQ 2025-Sep • Pg 69	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 29 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 70	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 4 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 13 • PYQ 2023-Jun • Pg 66	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	సులభం
Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 63	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 64	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2018-Nov • Pg 64	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 1.4: Expansion and Contraction of Demand

P4-C2-U1-T04

మొదట చదవండి Study Section 1.4 'Expansion and Contraction of Demand', 1.4.1--1.4.2 'Increase and Decrease in Demand' లను curve మీద కదలికలతో పోల్చి చదవండి: price మార్పులు అదే curve మీద కదలికను కలిగిస్తాయి; price కాని నిర్ణాయకాలు మొత్తం curve ను జరుపుతాయి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 8 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Price తగ్గితే → **expansion of demand** (అదే curve మీద కిందికి కదలిక); price పెరిగితే → **contraction** (అదే curve మీద పైకి కదలిక) = **quantity demanded** లో మార్పు.
- Price కాని అంశాలు (income, అభిరుచులు, సంబంధిత వస్తువుల prices మొదలైనవి) curve ను జరుపుతాయి: కుడివైపు shift = **increase in demand**; ఎడమవైపు shift = **decrease in demand** = **demand** లో మార్పు.
- Income effect** = వినియోగదారుని వాస్తవ income లో మార్పు వల్ల demand లో వచ్చే మార్పు.

Q 3 • PYQ 2022-Dec • Pg 72	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2023-Jun • Pg 72	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2023-Jun • Pg 72	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 73	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 73	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 73	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 73	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2026-Jan • Pg 72	స్మరణ (RECALL)	మధ్యమం

30 sec • Level I

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Income తగ్గితే (supply మారకుండా) demand curve ఎడమవైపు జరుగుతుంది — ఇది curve మీద కదలికను కలిగించదు.
- ఎడమవైపు shift కు కారణాలు: substitute price తగ్గడం, complement price పెరగడం, income తగ్గడం (normal goods కు), అభిరుచుల్లో ప్రతికూల మార్పు.

Q 10 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 73

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలవండి • 3 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 1 • PYQ 2018-Nov • Pg 71

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

Q 2 • PYQ 2022-Jun • Pg 71 3× అడిగారు

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

Q 6 • PYQ 2025-Sep • Pg 72

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

అంశం 1.5: Elasticity of Demand

P4-C2-U1-T05

మొదట చదవండి అత్యధికంగా పరీక్షించే అంశం ఇదే: Sections 1.5--1.5.8 — elasticity నిర్వచనం, E_p సూత్రం, point elasticity (సరళరేఖా curve మీద జ్యామితీయ పద్ధతి), arc elasticity (midpoint సూత్రం), ఐదు సంఖ్యా వర్గాలు, total outlay/total revenue పద్ధతి, price elasticity కు ఉన్న తొమ్మిది నిర్ణాయకాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 29 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- $E_p = \% \Delta Q / \% \Delta P = (\Delta Q / \Delta P) \times (P / Q)$; విలువ 0 నుంచి infinity వరకు ఉంటుంది (చిహ్నం పట్టించుకోరు, నిరపేక్ష విలువ వాడతారు). సరళరేఖా demand curve మీద **point elasticity** = కింది భాగం / పై భాగం; midpoint వద్ద $E_p = 1$, price-అక్షం చివర $E_p = \text{infinity}$, quantity-అక్షం చివర $E_p = 0$.
- రెండు బిందువుల మధ్య **arc (midpoint) elasticity**: $E_p = (Q_2 - Q_1) / (Q_2 + Q_1) \times (P_2 + P_1) / (P_2 - P_1)$ — price/quantity మార్పులు పెద్దవైనప్పుడు వాడతారు; point elasticity ఒకే బిందువును (అత్యల్ప మార్పును) వాడుతుంది.
- వర్గాలు**: $E_p = 0$ perfectly inelastic (నిలువు curve; ఉదా. life-saving medicines, అలవాటైన వస్తువులు ~ inelastic); $E_p < 1$ inelastic (ఉప్పు, necessities); $E_p = 1$ unitary (rectangular hyperbola); $E_p > 1$ elastic (luxuries, jewellery); $E_p = \text{infinity}$ perfectly elastic (సమాంతర curve, perfect competition).
- నిర్ణాయకాలు**: substitutes లభ్యత/సామీప్యం (substitutes ఎక్కువైతే → ఎక్కువ elastic), వినియోగదారుని budget లో వాటా, necessity vs luxury, ఉపయోగాల సంఖ్య, కాలవ్యవధి, అలవాట్లు (inelastic), tied demand, price పరిధి.

Q 8 • PYQ 2019-Nov • Pg 76	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2021-Jul • Pg 79	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 46 • PYQ 2023-Dec • Pg 90 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 48 • PYQ 2025-Sep • Pg 90	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 74	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • PYQ 2018-May • Pg 75	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2018-May • Pg 75	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2019-May • Pg 75	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • PYQ 2019-May • Pg 76	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • PYQ 2019-May • Pg 76	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2020-Nov • Pg 77	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • PYQ 2020-Nov • Pg 77	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 13 • PYQ 2021-Jan • Pg 78	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • PYQ 2021-Dec • Pg 79	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 18 • PYQ 2021-Dec • Pg 79	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 22 • PYQ 2022-Dec • Pg 81	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 31 • MTP 2024-Aug • Pg 84 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 32 • MTP 2024-Aug • Pg 85	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 33 • MTP 2024-Aug • Pg 85 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 41 • PYQ 2024-Sep • Pg 87 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 54 • PYQ 2026-May • Pg 92	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 57 • RTP 2025-May • Pg 93	స్మరణ (RECALL)	మధ్యమం

	30 sec • Level I	
Q 58 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 93	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 59 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 93	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 61 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 94	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 64 • PYQ 2026-Sep • Pg 95	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 49 • PYQ 2026-Jan • Pg 91	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	కఠినం
Q 50 • PYQ 2026-Jan • Pg 91	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	కఠినం
Q 51 • PYQ 2026-Jan • Pg 91	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	కఠినం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 12 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Total outlay/revenue నియమం:** price పెరిగితే → elastic అయితే TR తగ్గుతుంది, unitary అయితే మారదు, inelastic అయితే పెరుగుతుంది (price తగ్గితే దీనికి వ్యతిరేకం) — 2×3 పట్టికను గుర్తుపెట్టుకోండి.
- సరళరేఖా demand curve మీద కిందికి వెళ్లే కొద్దీ elasticity **తగ్గుతుంది** (పై భాగం elastic, midpoint unitary, కింది భాగం inelastic).
- $E_p = -3$ అంటే price 1% తగ్గితే demand 3% పెరుగుతుంది; demand curve మీద ఒక బిందువు కింద ఉన్న OP1RQ1 వైశాల్యం = మొత్తం ఖర్చు/revenue ($P \times Q$).
- ఇక్కడ కొన్ని Scanner ప్రశ్నలు consumer theory వైపు మళ్లుతాయి: cardinal approach → marginal/equi-marginal utility విశ్లేషణ; indifference curves కిందికి వాలతాయి, convex గా ఉంటాయి, ఖండించుకోలేవు.

Q 20 • PYQ 2022-Jun • Pg 80	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2022-Jun • Pg 80	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2021-Jan • Pg 77 3× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • PYQ 2021-Dec • Pg 80	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 34 • MTP 2024-Aug • Pg 85 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 37 • MTP 2024-Aug • Pg 86	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 39 • MTP 2024-Aug • Pg 86 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 40 • MTP 2024-Aug • Pg 87	గుర్తింపు (RECOGNISE)	మధ్యమం

	45 sec • Level I	
Q 47 • PYQ 2025-May • Pg 90	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 60 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 93	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 63 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 94	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 66 • PYQ 2026-Sep • Pg 95	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 23 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **Percentage పద్ధతి సాధన:** $E_p = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta P}$ (ఉదా. $25\%/22\% \rightarrow$ elastic); E_p , ఒక % మార్పు ఇస్తే రెండోదాన్ని ($\% \Delta Q = E_p \times \% \Delta P$), కొత్త quantity లేదా price ను కనుక్కోండి.
- **Midpoint పద్ధతి సాధన:** P, Q రెండింటి అంకెలూ ఇచ్చినప్పుడు arc సూత్రాన్ని వాడండి (ఉదా. P 15 $\rightarrow$ 20, Q 50 $\rightarrow$ 75 అయితే $E_a = 1.4$).
- **ఖర్చు ప్రశ్నలు:** $E_p < 1$ అయితే price పెరిగితే మొత్తం ఖర్చు పెరుగుతుంది; $E_p > 1$ అయితే ఖర్చు తగ్గుతుంది — పరిమాణం కంటే ముందు దిశను తేల్చండి.
- **Demand-function ప్రశ్నలు:** $Q = 1000 - 50P \rightarrow$ ఇచ్చిన P వద్ద $E_p = 50P/Q$; దారి తప్పిన multiplier ప్రశ్న: $k = 1/(1 - MPC)$, కాబట్టి $C = 10 + 0.6Y$, $\Delta I = ₹100$ crore $\rightarrow \Delta Y = ₹250$ crore.

Q 15 • PYQ 2021-Jul • Pg 79	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం
Q 27 • PYQ 2023-Dec • Pg 82	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం
Q 28 • PYQ 2023-Dec • Pg 83	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం
Q 4 • PYQ 2019-May • Pg 75	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 11 • PYQ 2020-Nov • Pg 77	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 14 • PYQ 2021-Jan • Pg 78 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 23 • PYQ 2023-Jun • Pg 81	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 24 • PYQ 2023-Jun • Pg 81	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 25 • PYQ 2023-Jun • Pg 82 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 29 • PYQ 2024-Jun • Pg 83	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 30 • PYQ 2024-Jun • Pg 84	గణన (COMPUTE)	మధ్యమం

	75 sec • Level II	
Q 35 • MTP 2024-Aug • Pg 85	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 36 • MTP 2024-Aug • Pg 86 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 42 • PYQ 2024-Sep • Pg 87	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 43 • PYQ 2024-Sep • Pg 88	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 45 • PYQ 2025-May • Pg 89 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 53 • PYQ 2026-May • Pg 92	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 55 • PYQ 2026-May • Pg 92	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 56 • PYQ 2026-May • Pg 93	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 62 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 94	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 65 • PYQ 2026-Sep • Pg 95	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 67 • PYQ 2026-Sep • Pg 96	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 52 • PYQ 2026-Jan • Pg 92	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	కఠినం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 3 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

- **కథా numericals** (COVID కూరగాయల prices, movie tickets, LED TVs): P1, P2, Q1, Q2 లేదా % మార్పులు తీయండి, డేటా పరిమాణం/పదాలను బట్టి percentage లేక midpoint పద్ధతిని ఎంచుకోండి, Ep లెక్కించి, elastic/inelastic అని, revenue మీద పరిణామాన్ని అర్థం చేసుకోండి.
- **Pricing నిర్ణయ సన్నివేశాలు:** లెక్కించిన elasticity ను వ్యాహంతో ముడిపెట్టండి — elastic demand ఉంటే price పెంపు దెబ్బతీస్తుంది (TR తగ్గుతుంది), inelastic demand ఉంటే లాభిస్తుంది; ఎంచుకునే ముందు total-outlay పట్టికతో సరిచూసుకోండి.

Q 26 • PYQ 2022-Dec • Pg 82 2× అడిగారు	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 38 • MTP 2024-Aug • Pg 86	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 44 • PYQ 2025-May • Pg 89	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 1.6: Income Elasticity of Demand

P4-C2-U1-T06

మొదట చదవండి Study Section 1.6 'Income Elasticity of Demand' చదవండి: E_i సూత్రం, చిహ్నం ఆధారంగా వస్తువుల వర్గీకరణ (normal, luxury, necessity, inferior), income లో ఖర్చు చేసే నిష్పత్తితో E_i ని ముడిపెట్టే మూడు ప్రతిపాదనలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 9 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- $E_i = \% \Delta \text{ quantity demanded} / \% \Delta \text{ income} = (\Delta Q / \Delta Y) \times (Y / Q)$ — income మార్పులకు demand ఎంత స్పందిస్తుందో కొలుస్తుంది.
- **చిహ్నాలు:** normal goods $E_i > 0$; luxuries $E_i > 1$; necessities $0 < E_i < 1$; inferior goods E_i ఋణాత్మకం (income-demand వ్యతిరేక సంబంధం); $E_i = 0 \rightarrow$ income కు demand స్పందించదు.
- **Income నిష్పత్తి నియమం:** ఖర్చు చేసే వాటా స్థిరంగా ఉంటే $\rightarrow E_i = 1$; income తో వాటా పెరిగితే $\rightarrow E_i > 1$; వాటా తగ్గితే $\rightarrow E_i < 1$.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 96	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2019-Nov • Pg 96	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2021-Jul • Pg 97	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • MTP 2024-Aug • Pg 98	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2026-May • Pg 99	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 99	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 99	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2022-Dec • Pg 97	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2023-Jun • Pg 98	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 3 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **ఇచ్చిన coefficients అర్థం చేసుకోండి:** గోధుమలు $E_i = -0.4$ లేదా నారింజ $-0.58 \rightarrow$ inferior good; AC $E_i = +1.8 \rightarrow$ luxury/growth good; $E_i = 0.5 \rightarrow$ income కంటే నెమ్మదిగా పెరిగే normal necessity.
- E_i **చిహ్నం** మాత్రమే వస్తువును వర్గీకరిస్తుంది (ఋణాత్మకం = inferior, ధనాత్మకం = normal); తర్వాత దాని పరిమాణం necessity (< 1) ను luxury (> 1) నుంచి వేరు చేస్తుంది.

Q 2 • PYQ 2019-May • Pg 96	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2021-Jan • Pg 96	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 11 • MTP 2024-Aug • Pg 98	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 3 ప్రశ్నలు Application • Level II

- $E_i = \% \Delta Q / \% \Delta Y$ లెక్కించండి: income +20%, TV demand +30% → $E_i = 1.5$; income +15%, demand +30% → $E_i = 2$.
- నిరపేక్ష అంకెలు ఇస్తే $E_i = (\Delta Q / \Delta Y) \times (Y / Q)$ వాడండి, ఉదా. income ₹3,000 → ₹3,600 అయి కొనుగోళ్లు పెరిగితే — మొదటి income, quantity లనే ఆధారంగా తీసుకోండి.

Q 6 • PYQ 2022-Dec • Pg 97	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 8 • PYQ 2023-Jun • Pg 97	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 10 • PYQ 2023-Dec • Pg 98	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 1.7: Cross-Price Elasticity of Demand

P4-C2-U1-T07

మొదట చదవండి Study Section 1.7 'Cross-Price Elasticity of Demand' చదవండి: substitutes vs complements కు cross demand, E_c సూత్రం, దాని చిహ్నాన్ని, పరిమాణాన్ని ఎలా అర్థం చేసుకోవాలో.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 9 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- $E_c = X$ వస్తువు $\% \Delta$ quantity demanded / Y వస్తువు $\% \Delta$ price.
- **చిహ్న నియమం:** substitutes → ధనాత్మక E_c (perfect substitutes → infinity); complements → ఋణాత్మక E_c ; సంబంధం లేని వస్తువులు → $E_c = 0$.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 100	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2023-Jun • Pg 102	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2023-Jun • Pg 102	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2026-Jan • Pg 103	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

Q 14 • PYQ 2026-May • Pg 104	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 15 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 104	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 16 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 104	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 18 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 105	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 105	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **మార్పు దిశ నుంచి:** X price పెరిగి Y demand పెరిగితే → substitutes (పప్పులు, ఆకుకూరలు); X price పెరిగి Y demand తగ్గితే → complements (car-petrol, bread-jam, electricity-gadgets).
- E_c ధనాత్మక విలువ ఎక్కువైతే substitutes మరింత దగ్గరివి; substitutes కు cross-demand curve పైకి వాలుతుంది.

Q 7 • PYQ 2023-Jun • Pg 102	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2025-May • Pg 103 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 6 ప్రశ్నలు Application • Level II

- $E_c = \% \Delta Q_x / \% \Delta P_y$ సాధన: tea price +8% అయినప్పుడు coffee +2% → $E_c = 0.25$; chicken price +25% అయినప్పుడు mutton +5% → 0.2; తర్వాత చిహ్నం నుంచి సంబంధాన్ని చెప్పండి.
- నిరపేక్ష డేటా ఇచ్చినప్పుడు (sugar-coffee తరహా) ముందు % మార్పులు లెక్కించండి, రెండో price తగ్గినప్పుడు demand తగ్గితే మైనస్ చిహ్నాన్ని ఉంచండి — ఋణాత్మక E_c complements అని నిర్ధారిస్తుంది.

Q 2 • PYQ 2021-Jul • Pg 100	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2022-Jun • Pg 100 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2022-Dec • Pg 101	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2024-Jun • Pg 102	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 10 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 103 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 13 • PYQ 2026-May • Pg 103	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 2 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 5 • PYQ 2022-Dec • Pg 101

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

Q 17 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 104

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 1.8: Advertisement Elasticity

P4-C2-U1-T08

మొదట చదవండి Study Section 1.8 'Advertisement Elasticity' చదవండి: E_a సూత్రం, సాధారణంగా దానికి ఉండే ధనాత్మక చిహ్నం, పరిధి (0 to infinity), ఇంకా వ్యాఖ్యాన పట్టిక ($E_a = 0, 0 < E_a < 1, E_a = 1, E_a > 1$).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 3 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- $E_a = \% \Delta \text{ quantity demanded} / \% \Delta \text{ advertisement}$ ఖర్చు; ఇది సాధారణంగా **ధనాత్మకం**, సున్నా నుంచి infinity మధ్య మారుతుంది.
- **వ్యాఖ్యానం:** $E_a = 0$ స్పందన లేదు; $0 < E_a < 1$ అనుపాతం కంటే తక్కువ; $E_a = 1$ అనుపాతంలో; $E_a > 1$ అనుపాతం కంటే ఎక్కువ — ఇది advertising ప్రభావాన్ని కొలుస్తుంది.

Q 1 • PYQ 2022-Jun • Pg 105

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 3 • PYQ 2022-Dec • Pg 105

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 6 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 107

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 4 ప్రశ్నలు Application • Level II

- $E_a = \% \Delta Q / \% \Delta A$ లెక్కించండి: ad ఖర్చు +25%, demand +5% → $E_a = 0.2$; ΔQ 60% / ΔA 20% → 3; ఖర్చు +20%, demand +40% → 2.
- నిరపేక్ష ఖర్చు, అమ్మకాల అంకెలు ఇస్తే, ముందు మొదటి విలువల మీద శాతాలుగా మార్చి, ఆ తర్వాత భాగించండి.

Q 2 • PYQ 2022-Jun • Pg 105

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 4 • PYQ 2024-Sep • Pg 106

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 5 • PYQ 2025-Sep • Pg 106

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 7 • PYQ 2026-Sep • Pg 107

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

విభాగం 2.2: వినియోగదారుని ప్రవర్తన సిద్ధాంతం (Theory of Consumer

Behaviour)

P4-C2-U2 • ప్రాముఖ్యత B • పేపర్కు 2.6 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 2 • వర్గం B • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 27.0% • 93 ప్రశ్నలు

అంశం 2: మానవ కోరికల స్వభావం (Nature of Human Wants)

P4-C2-U2-T00

మొదట చదవండి విభాగం 2 (Theory of Consumer Behaviour) లోని Section 2.0 'Nature of Human Wants' చదవండి: కోరికల లక్షణాలు, utility కు ఉన్న ఆర్థిక అర్థం, అక్కడే ఇచ్చిన TU, MU నిర్వచనాలు.

గమనికలు

Utility = ఒక వస్తువుకు ఉన్న కోరిక తీర్చే శక్తి; ఇది **subjective, relative** — absolute కాదు, objective కాదు; వ్యక్తిని, సమయాన్ని, ప్రదేశాన్ని బట్టి మారుతుంది.

Utility ఒక మానసిక భావన, usefulness కంటే వేరు; నైతిక విలువలతో దీనికి సంబంధం లేదు.

కోరికలు అపరిమితం, తీవ్రతలో వేర్వేరు, ఒక్కొక్కటిగా తీరతాయి, పోటీపడతాయి, ఒకదానికొకటి పూరకంగా ఉంటాయి; income, అభిరుచి, fashion, ఆచారాలు వాటిని తీర్చిదిద్దుతాయి.

TU = వినియోగించిన అన్ని units నుంచి వచ్చే utilities మొత్తం (TU = sum of MU); MU = ఒక అదనపు unit వల్ల TU కు కలిగే చేరిక.

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 1 • MTP 2024-Aug • Pg 110

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 2.1: కోరికల వర్గీకరణ (Classification of Wants)

P4-C2-U2-T01

మొదట చదవండి Section 2.1 'Classification of Wants' (necessaries, comforts, luxuries) ను Section 2.0 లోని TU-MU నిర్వచనాలతో కలిపి చదవండి — ఇక్కడ పట్టిక ఆధారిత MU numericals అడుగుతారు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 2 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- కోరికల మూడు వర్గాలు: necessaries (వీటిని మళ్ళీ జీవనానికి/ఉనికికి, సామర్థ్యానికి, సంప్రదాయ necessaries గా విడదీస్తారు), comforts, luxuries.

- Utility అంటే goods, services కు ఉన్న కోరిక తీర్చే శక్తి — relative, subjective, మనుషుల మానసిక ధోరణి మీద ఆధారపడుతుంది.

Q 3 • PYQ 2025-Jan • Pg 112

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 112

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 2 ప్రశ్నలు Application • Level II

- TU పట్టిక నుంచి, n వ unit MU = $TU_n - TU_{n-1}$; ఉదా. 5వ unit MU = $TU(5) - TU(4)$.
- వరుస వరుసగా చేయండి: ఎప్పుడూ ముందటి సంచిక TU ను తీసివేయండి, TU ను units తో భాగించవద్దు (అది AP తరహా average utility ఇస్తుంది).

Q 1 • PYQ 2021-Jul • Pg 111

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

సులభం

Q 2 • PYQ 2021-Jul • Pg 111

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

సులభం

అంశం 2.2: TU, MU ల సంబంధం

P4-C2-U2-T02 • Relationship between TU & MU

మొదట చదవండి Sections 2.2-2.3 లోని TU-MU సంబంధాన్ని (టీ కప్పుల పట్టిక), Section 2.4 లోని Marshall consumer surplus నిర్వచనాన్ని చదవండి — CS నిర్వచనం మీద కూడా ప్రశ్నలు వస్తాయి.

గమనికలు

Consumer surplus మీద Assertion-Reason: A (CS = potential price - actual price), R (price, CS వ్యతిరేక దిశల్లో కదులుతాయి) రెండింటినీ విడివిడిగా పరీక్షించి, ఆ తర్వాత R అనేది A ను వివరిస్తుందా అని తేల్చండి.

Price తగ్గితే ఉన్న కొనేవాళ్ళకు CS పెరుగుతుంది, కొత్త కొనేవాళ్ళు చేరడం వల్ల కూడా పెరుగుతుంది — 'reason' ప్రకటనను ఈ గొలుసుతో తేల్చండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 7 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- MU అంటే total utility కు కలిగే చేరిక; total utility ను 'aggregate satiety' అని కూడా అంటారు.
- Satiation బిందువు వద్ద TU గరిష్ఠం, MU సున్నా.
- Consumer surplus (Marshall)** = ఆ వస్తువు లేకుండా ఉండే బదులు వినియోగదారుడు చెల్లించడానికి సిద్ధపడే price, అతడు నిజంగా చెల్లించేదాని కంటే ఎంత ఎక్కువో ఆ మొత్తం.

Q 3 • PYQ 2018-Nov • Pg 113	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2019-Nov • Pg 113	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2023-Dec • Pg 114	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2025-Jan • Pg 115	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2025-May • Pg 115	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • MTP 2025-May S2 • Pg 115	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2019-May • Pg 113	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- MU ధనాత్మకమై తగ్గుతుంటే TU తగ్గుతున్న వేగంతో పెరుగుతుంది; MU = 0 అయితే TU గరిష్ఠం; MU ఋణాత్మకమైతే TU తగ్గుతుంది.
- కాబట్టి 'TU increasing at a decreasing rate' అంటే MU తగ్గుతోంది కానీ ఇంకా ధనాత్మకమే — MCQ options ఈ స్థితులను తారుమారు చేస్తాయి.

Q 6 • PYQ 2021-Dec • Pg 114	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 8 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 114	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 3 ప్రశ్నలు Application • Level II

- MU column ఇస్తే, n units వద్ద TU = n వరకు ఉన్న MUs మొత్తం; TU column ఇస్తే, n వ unit MU = TU_n - TU_{n-1}.
- ముందు ఖాళీ గడిని పూరించి, ఆ తర్వాత సమాధానం చెప్పండి: పట్టికలు తరచూ ఖాళీలతో కలిపి TU/MU విలువలు ఇస్తాయి.

Q 1 • PYQ 2018-Nov • Pg 112	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 113	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం
Q 12 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 115	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం

అంశం 2.3: Law of Diminishing Marginal Utility

P4-C2-U2-T03

మొదట చదవండి DMU law ను టీ కప్పుల ఉదాహరణతో, దాని ఐదు మాన్యతలతో (Section 2.3) కలిపి చదవండి; consumer surplus (2.4), consumer equilibrium/budget line (2.5) మీద కూడా ఒక కన్ను వేయండి — వాటి కొన్ని MCQ లు ఈ శీర్షిక కిందే వస్తాయి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 13 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Law:** ఒకేలాంటి units వినియోగం కొనసాగుతుంటే, వరుసగా వచ్చే ప్రతి unit నుంచి MU తగ్గుతుంది; utility ని 'utils' లో cardinal గా కొలుస్తారు; n వ unit MU = $TU_n - TU_{n-1}$.
- **మాన్యతలు:** ఒకేలాంటి units, ప్రామాణిక units, నిరంతర consumption (కాల విరామం లేదు), వినియోగదారుని అభిరుచి/income మారవు; money, బంగారం, అభిరుచుల విషయంలో ఈ law పనిచేయకపోవచ్చు.
- DMU విశ్లేషణ cardinal measurability, హేతుబద్ధతను మాన్యతలుగా తీసుకుంటుంది — 'ordinal measurability' దీని మాన్యత కాదు; law of demand, consumer surplus రెండూ DMU నుంచే వచ్చాయి.
- Giffen good కు demand curve ధనాత్మకంగా వాలుతుంది.

Q 2 • PYQ 2021-Jan • Pg 116	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2021-Dec • Pg 116	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2021-Dec • Pg 117	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2022-Dec • Pg 117	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2023-Dec • Pg 118	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2024-Sep • Pg 118	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • RTP 2024-Sep • Pg 118	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2025-Jan • Pg 120	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 120	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 121	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2018-Nov • Pg 116	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 11 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 119 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

Q 12 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 119

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **ప్రసిద్ధ ఉదాహరణ:** దాహంతో ఉన్న కుర్రాడికి రెండో గ్లాసు నిమ్మరసం తక్కువ తృప్తినిస్తుంది — దీనిని DMU గా గుర్తించండి, law of demand గా కాదు, diminishing returns గా కాదు.
- Price తగ్గినప్పుడు consumer surplus పెరుగుతుంది (వ్యతిరేక సంబంధం).
- రెండు వస్తువుల ప్రపంచంలో **consumer equilibrium** కు స్పర్శ బిందువు వద్ద $MRS = P_x/P_y$ కావాలి; MRS price నిష్పత్తికి సమానం కాకపోతే equilibrium భంగం; budget line వాలు = X-అక్ష వస్తువు price కు Y-అక్ష వస్తువు price నిష్పత్తి; indifference map మీద పైన ఉన్న IC ఎప్పుడూ ఎక్కువ తృప్తిని చూపుతుంది.

Q 5 • PYQ 2022-Dec • Pg 117

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 15 • RTP 2026-Jan • Pg 120

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 2 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **TU గెంతు నుంచి MU:** consumption 10 నుంచి 11 units కు వెళ్లినప్పుడు TU 100 నుంచి 108 కు పెరిగితే, 11వ unit MU = 8.
- **పద్ధతి:** MU = TU లో మార్పు / వినియోగించిన units లో మార్పు — ఒక్క గీత తీసివేత, సగటు తీయడం కాదు.

Q 7 • PYQ 2023-Jun • Pg 118

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

సులభం

Q 17 • PYQ 2026-Sep • Pg 121

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

సులభం

అంశం 2.4: Consumer Surplus

P4-C2-U2-T04

మొదట చదవండి Study Section 2.4 'Consumer Surplus' చదవండి — Marshall నిర్వచనం, DMU నుంచి వ్యుత్పత్తి, రేఖాచిత్ర కొలత (demand curve కింద, price line పైన ఉన్న వైశాల్యం), పరిమితులు; IC గుణాల మీద కూడా కొన్ని ప్రశ్నలు ఇక్కడ వస్తాయి, కాబట్టి Section 2.5 గుణాలను మననం చేయండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 10 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- దీనిని Alfred Marshall ప్రతిపాదించారు; CS = వినియోగదారుడు చెల్లించడానికి సిద్ధపడేది మైనస్ అతడు నిజంగా చెల్లించేది; ఇది law of diminishing marginal utility నుంచి వచ్చింది.
- CS కు demand curve తో దగ్గరి సంబంధం ఉంది: ఇది demand curve కింద, price line పైన ఉన్న వైశాల్యం; price ఎక్కువైతే CS తక్కువ.

- Necessaries కు CS అనంతం (మొదటి units కు MU అనంతంగా ఎక్కువ); CS ను కచ్చితంగా కొలవలేము (money MU స్థిరంగా ఉండదు).
- ఇక్కడ అడిగే IC మననం: ordinal approach అనేది indifference curve analysis ను వాడుతుంది; ICs ఋణాత్మకంగా వాలతాయి, convex గా ఉంటాయి, ఖండించుకోవు; perfect substitutes సరళరేఖా IC ఇస్తాయి.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 121	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2021-Jul • Pg 122	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2021-Dec • Pg 122	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2022-Jun • Pg 123	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2024-Sep • Pg 123	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • RTP 2024-Sep • Pg 124	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2025-Sep • Pg 124	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2026-Jan • Pg 124	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • RTP 2025-May • Pg 124	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2019-May • Pg 122	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 5 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- అన్ని units కు ఒకే price చెల్లించినప్పుడు, చివరిదాని ముందున్న ప్రతి unit మీద వినియోగదారుడికి surplus వస్తుంది, ఎందుకంటే మొదటి units కు price కంటే MU ఎక్కువ; marginal unit మాత్రమే సున్నా surplus ఇస్తుంది.
- Price పెరిగితే CS త్రిభుజం కుంచించుకుపోతుంది; తగ్గితే పెద్దదవుతుంది — price మార్పులను demand curve కింది వైశాల్యంతో ముడిపెట్టండి.

Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 121	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2020-Nov • Pg 122	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2024-Sep • Pg 123	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 15 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 124	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2026-Sep • Pg 125	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

- CS numerical: చెల్లించడానికి సిద్ధపడింది ₹60,000, నిజమైన price ₹55,000, CS = ₹5,000.
- Discounts ఉంటే ముందు నిజంగా చెల్లించిన net price లెక్కించండి (list price మైనస్ శాతం, cash discounts), తర్వాత CS = చెల్లించే సంసిద్ధత - net price.

Q 8 • PYQ 2024-Jun • Pg 123

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

కఠినం

అంశం 2.5: Indifference Curve విశ్లేషణ

P4-C2-U2-T05 • Indifference Curve Analysis

మొదట చదవండి Section 2.5 మీద పూర్తి పట్టు సాధించండి: ordinal (Hicks-Allen) విశ్లేషణ మాన్యతలు, indifference curves, map, MRS, నాలుగు IC గుణాలు, perfect substitutes/complements ఆకారాలు, budget line, దాని వాలు, స్పర్శ బిందువు వద్ద consumer equilibrium.

గమనికలు

Budget line రేఖాచిత్రం నుంచి, ప్రతి వస్తువు price = మొత్తం income / దాని అక్ష intercept (income ₹750, intercepts 50, 30 → ₹15, ₹25).

Option జతను సరిపోల్చే ముందు ఏ వస్తువు ఏ అక్షం మీద ఉందో చూడండి — options సాధారణంగా రెండు క్రమాలనూ ఇస్తాయి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 33 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- IC = సమాన తృప్తినిచ్చే రెండు వస్తువుల అన్ని కలయికలు; Hicks-Allen: utility అనేది ordinal; **budget line** = price line, వాలు = P_x/P_y .
- గుణాలు**: కిందికి వాలతాయి, మూలబిందువు వైపు convex (diminishing MRS), ఎప్పుడూ ఖండించుకోవు, ఏ అక్షాన్నీ తాకవు; పైన ఉన్న IC = ఎక్కువ తృప్తి.
- ఆకారాలు**: perfect substitutes — సరళరేఖా IC (constant MRS); perfect complements — L ఆకారపు IC.
- MRS_{xy} = తృప్తి స్థిరంగా ఉంచి X కోసం Y ను మార్చుకునే రేటు = Y లో మార్పు / X లో మార్పు = MU_x/MU_y ; price line IC ని తాకే చోట equilibrium: $MRS_{xy} = P_x/P_y$, అంటే $MU_x/P_x = MU_y/P_y$; inferior goods కు ఋణాత్మక income effect ఉంటుంది.

Q 3 • PYQ 2018-Nov • Pg 125

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • PYQ 2018-Nov • Pg 126

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 6 • PYQ 2019-Nov • Pg 126

స్మరణ (RECALL)

సులభం

	30 sec • Level I	
Q 7 • PYQ 2019-Nov • Pg 126 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2021-Jul • Pg 128	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2021-Dec • Pg 128	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2021-Dec • Pg 128 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2021-Dec • Pg 128	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2021-Dec • Pg 128	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2022-Jun • Pg 129	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2022-Jun • Pg 129	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2022-Dec • Pg 129	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2023-Jun • Pg 129	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • PYQ 2019-May • Pg 132 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • MTP 2024-Aug • Pg 133	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 28 • PYQ 2025-May • Pg 133 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 30 • PYQ 2025-Sep • Pg 133	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 31 • PYQ 2025-Sep • Pg 134	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 33 • PYQ 2026-May • Pg 135	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 34 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 135	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 35 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 135	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 36 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 135	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 37 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 136	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 38 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 136	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 39 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 136	స్మరణ (RECALL)	సులభం

	30 sec • Level I	
Q 40 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 136	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 42 • MTP 2025-May S2 • Pg 137	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 43 • PYQ 2026-Sep • Pg 137	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 19 • PYQ 2023-Dec • Pg 129	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 20 • PYQ 2023-Dec • Pg 130	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 21 • PYQ 2024-Jun • Pg 131	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 22 • PYQ 2024-Jun • Pg 132	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 32 • PYQ 2026-Jan • Pg 134	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 8 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Budget line** income తో (సమాంతరంగా) లేదా price మార్పుతో (pivot: X వస్తువు price పెరిగితే X-intercept లోపలికి తిరుగుతుంది) జరుగుతుంది.
- **బిందువులు:** రేఖ మీద = income పూర్తిగా ఖర్చు; లోపల (K) = తక్కువ ఖర్చు; బయట (H) = అందుబాటులో లేదు.
- Monotonic preferences కనీసం ఒక వస్తువు ఎక్కువ ఉన్న bundle ను ఇష్టపడతాయి; price తగ్గినప్పుడు substitution effect = ఇచ్చిన IC మీద కిందికి కదలిక; ఋణాత్మక income elasticity (మొక్కజొన్న -0.30) inferior good ను సూచిస్తుంది.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 125	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 125	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2019-May • Pg 126	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 25 • MTP 2024-Aug • Pg 132 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 27 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 133	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 29 • PYQ 2025-Sep • Pg 133	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 41 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 136	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2020-Nov • Pg 127	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 2 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 23 • MTP 2024-Aug • Pg 132 2× అడిగారు

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

Q 9 • PYQ 2020-Nov • Pg 127

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

విభాగం 2.3: Supply

P4-C2-U3 • ప్రాముఖ్యత C • పేపర్కు 1.3 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 3 • వర్గం C • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 13.0% • 45 ప్రశ్నలు

అంశం 3: పరిచయం (Introduction)

P4-C2-U3-T00

మొదట చదవండి విభాగం 3 లోని Section 3.0 (supply పరిచయం) చదవండి: supply నిర్వచనం, దానికి షరతులు విధించే మూడు అంశాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 2 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Supply = ఒక నిర్దిష్ట కాలంలో వేర్వేరు prices వద్ద ఉత్పత్తిదారులు market కు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా, సమర్థంగా ఉన్న వస్తువు/service పరిమాణం.
- Supply ఒక flow భావన — ఎప్పుడూ ఒక్కో కాల ప్రమాణానికి కొలుస్తారు (రోజుకు/వారానికి/ఏడాదికి), stock గా కాదు.
- Firms అమ్మకానికి పెట్టేదే supply, అవి అమ్మగలిగిందే అని కాదు; supply చేసే సామర్థ్యం ప్రధానంగా production cost మీద ఆధారపడుతుంది.
- Supply వైపు ఉండే అమ్మేవాళ్లలో వ్యక్తులు, firms, ప్రభుత్వాలు ఉంటాయి.

Q 1 • PYQ 2019-Nov • Pg 142

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • PYQ 2018-May • Pg 143 3× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

అంశం 3.1: Supply నిర్ణాయకాలు

P4-C2-U3-T01 • Determinants of Supply

మొదట చదవండి Section 3.1 'Determinants of Supply' చదవండి — ఉదాహరణలతో పాటు ఎనిమిది నిర్ణాయకాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 1 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **నిర్ణాయకాలు:** సొంత price, సంబంధిత వస్తువుల prices, factors of production prices (costs), technology స్థితి, ప్రభుత్వ విధానం (taxes, subsidies, quotas), పోటీ స్వభావం, industry పరిమాణం, భవిష్యత్ prices అంచనాలు, అమ్మేవాళ్ళ సంఖ్య.
- వినియోగదారుల ఇష్టాలు/అభిరుచులు demand ను నిర్ణయిస్తాయి, supply ను కాదు — 'supply ను ప్రభావితం చేయనిది ఏది' అనే మామూలు ఉచ్చు.
- గమనించండి: సహజ అంశాలు (వాతావరణం, వరదలు), మానవ నిర్మిత అంశాలు (సమ్మెలు, యుద్ధం) supply ను ప్రభావితం చేస్తాయి; భవిష్యత్ price పెరుగుదల అంచనా ఈ రోజు supply ను తగ్గిస్తుంది.

Q 1 • MTP 2024-Aug • Pg 143

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

అంశం 3.2: Law of Supply

P4-C2-U3-T02

మొదట చదవండి Study Section 3.2 'The Law of Supply' చదవండి — దాని ప్రకటన, profit ఆధారం, labour supply మినహాయింపు, supply schedule/curve.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 3 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Law of supply:** మిగతావన్నీ స్థిరంగా ఉంటే, ఒక వస్తువు సొంత price పెరిగితే quantity supplied పెరుగుతుంది, price తగ్గితే తగ్గుతుంది.
- Supply curve కుడివైపు కదలిక/shift అంటే supply పెరుగుతుంది; ఆ curve పైకి వాలుతుంది.

Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 144

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • PYQ 2021-Jan • Pg 144

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • RTP 2024-Sep • Pg 145

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **ఆధారం:** costs ఇచ్చినట్టే ఉంటే price ఎక్కువైతే short run లో profit ఎక్కువ, కాబట్టి supply చేయడానికి ఉత్పత్తిదారులకు ఎక్కువ ప్రోత్సాహం.
- 'Other things held constant' = input prices, technology, వాతావరణం మొదలైనవి; వస్తువు సొంత price ను స్థిరంగా ఉంచారు — అదే అక్షం మీద ఉండే చరం.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 144

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 3.3: Supply curve మీద కదలికలు — quantity supplied లో పెరుగుదల లేదా తగ్గుదల

P4-C2-U3-T03 • Movements on Supply Curve-increase or decrease in the quantity supplied

మొదట చదవండి Supply curve మీద కదలికల గురించి Section 3.3 చదవండి — వస్తువు సొంత price వల్ల కలిగే supply expansion, contraction.

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Expansion** (curve మీద పైకి కదలిక) కు కారణం వస్తువు సొంత price పెరగడం; **contraction** (కిందికి కదలిక) కు కారణం సొంత price తగ్గడం.
- కాబట్టి 'contraction of supply' అంటే ఆ వస్తువు price తగ్గడమే — cost లో, సంబంధిత వస్తువుల prices లో లేదా ఇతర price కాని అంశాల్లో మార్పు కాదు (అవి curve ను జరుపుతాయి).
- పదజాలాన్ని స్పష్టంగా ఉంచుకోండి: **movement** = సొంత price తో quantity supplied మారుతుంది; **shift** = ఇతర నిర్ణాయకాలతో supply మారుతుంది.

Q 1 • PYQ 2019-May • Pg 145

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 3.4: Supply curve లో shifts — supply లో పెరుగుదల లేదా తగ్గుదల

P4-C2-U3-T04 • Shifts in Supply Curve-increase or decrease in supply

మొదట చదవండి Section 3.4 'Shifts in Supply Curve' చదవండి: supply లో increase/decrease vs expansion/contraction; Section 3.5 లోని elasticity సూత్రాన్ని కూడా ఇక్కడ numerical రూపంలో అడుగుతారు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 4 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- కుడివైపు shift = supply పెరుగుదల, ఎడమవైపు shift = supply తగ్గుదల; దీనికి కారణం వస్తువు సొంత price కాని అంశాలు.
- Supply లో increase/decrease = curve shifts; expansion/contraction = సొంత price వల్ల curve మీద కదలికలు.

Q 2 • PYQ 2023-Jun • Pg 146

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 5 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 147

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 6 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 148

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 7 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 148

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 8 • PYQ 2026-Sep • Pg 148

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 2 ప్రశ్నలు Application • Level II

- $E_s = Q_s$ లో %మార్పు / P లో %మార్పు; ఉదా. price ₹2,000 నుంచి ₹2,100 (5%), quantity 2,500 నుంచి 3,000 units (20%) అయితే $E_s = 4$.
- **తిరగబడ్డ ప్రశ్నలు:** E_s , Q లో %మార్పు ఇస్తే కావాల్సిన price కనుక్కోండి — P లో %మార్పు = Q లో %మార్పు / E_s , దానిని పాత price కు వర్తింపజేయండి ($E_s = 1.25$, Q 20% పెరిగితే P 16% పెరుగుతుంది, ₹10 నుంచి ₹11.60).

Q 3 • MTP 2024-Aug • Pg 146

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 4 • PYQ 2024-Sep • Pg 146

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 146

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

అంశం 3.5: Elasticity of Supply

P4-C2-U3-T05

మొదట చదవండి Section 3.5 మీద పట్టు సాధించండి: E_s సూత్రం, curve ఆకారాలతో సహా supply elasticity ఐదు రకాలు, point, arc కొలత (3.5.1), E_s నిర్ణాయకాలు (3.5.2).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 6 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- E_s = quantity supplied లో శాతం మార్పు / price లో శాతం మార్పు.
- **రకాలు:** $E_s = 0$ perfectly inelastic (నిలువు, Y-అక్షానికి సమాంతరం); $E_s = \text{infinity}$ perfectly elastic (అడ్డంగా, X-అక్షానికి సమాంతరం); $E_s < 1$ relatively inelastic; $E_s > 1$ relatively elastic; $E_s = 1$ unitary.
- కొలిచే పద్ధతులు రెండే: point elasticity, arc elasticity.

Q 4 • PYQ 2019-May • Pg 149

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 5 • PYQ 2019-Nov • Pg 149 **2x అడిగారు**

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 22 • PYQ 2026-Jan • Pg 155

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 149	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 8 • PYQ 2022-Jun • Pg 151	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 16 • PYQ 2025-Jan • Pg 153	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 7 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- త్వరగా పాడయ్యేవాటికి (గుడ్లు) supply inelastic — వాటిని నిల్వ చేయలేరు; ఆర్థిక వ్యవస్థకు భూమి మొత్తం supply perfectly inelastic, demand దానిని ప్రభావితం చేయదు.
- చిన్న price మార్పుకు quantity పెద్దగా స్పందిస్తే = సాపేక్షంగా ఎక్కువ elastic supply ($E_s > 1$).

Q 3 • PYQ 2019-May • Pg 149	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2019-Nov • Pg 151 4× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2022-Dec • Pg 151	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2026-Jan • Pg 155	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 19 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 154	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 23 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 155 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 24 • PYQ 2026-Sep • Pg 156	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 8 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **Percentage పద్ధతి:** P ₹200 నుంచి ₹300 (+50%), Q 2000 నుంచి 5000 (+150%), $E_s = 3$.
- **Point పద్ధతి** (supply function): $E_s = (dq/dp) \times (p/q)$; Q = 20p - 200 కు p = ₹30, q = 400 వద్ద $E_s = 1.5$.
- **Arc పద్ధతి:** $E_s = (Q_2 - Q_1) / (Q_2 + Q_1) \times (P_2 + P_1) / (P_2 - P_1)$ — అడిగినప్పుడే వాడండి.
- Q లో %మార్పు = $E_s \times P$ లో %మార్పు ($E_s = 5$, price +15% అయితే quantity +75%).

Q 1 • PYQ 2018-Nov • Pg 148	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 7 • PYQ 2021-Dec • Pg 150	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2022-Jun • Pg 151	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 13 • PYQ 2023-Jun • Pg 152	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

Q 14 • PYQ 2023-Dec • Pg 152	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 15 • PYQ 2025-Jan • Pg 152	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 17 • PYQ 2025-Jan • Pg 153 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 20 • PYQ 2025-May • Pg 154	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 3 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

- ఉత్పత్తిలో substitutes (మొక్కజొన్న/గోధుమ): ఒక పంట price పెరిగితే inputs దాని వైపు మళ్లుతాయి, రెండోదాని supply ఎడమకు జరిగి దాని price పెరుగుతుంది — ప్రతి market shift ను వరుసగా అనుసరించండి.
- Demand, supply laws వర్తింపజేసే ముందు ప్రతి market లో ప్రతి సంఘటనను movement గా లేక shift గా వర్గీకరించండి.

Q 6 • PYQ 2020-Nov • Pg 150	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	సులభం
Q 12 • PYQ 2023-Jun • Pg 152	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 18 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 154	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 3.6: Equilibrium Price

P4-C2-U3-T06

మొదట చదవండి Study Section 3.6 'Equilibrium Price' ను Table 11, Fig. 34 తో కలిపి చదవండి, producer surplus, social efficiency మీద 3.6.1 కూడా; short period equilibrium price ను \$market priceకి అంటారని తెలుసుకోండి.

గమనికలు

ఉత్పత్తిదారుడు supply చేయడానికి సిద్ధపడే కనిష్ట price కంటే market price ఎక్కువ ఉన్నప్పుడు producer surplus ఏర్పడుతుంది.

ఇది supply curve పైన, price line కింద ఉన్న వైశాల్యానికి సమానం; equilibrium వద్ద consumer surplus, producer surplus రెండూ కలిపి గరిష్టమవుతాయి (social efficiency).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 3 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Equilibrium (market clearing) price:** quantity demanded = quantity supplied, అమ్ముడుపోని stock ఉండదు, excess demand ఉండదు.

- Short run price ను market price అని కూడా అంటారు.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 156	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2022-Dec • Pg 156	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2023-Dec • Pg 157	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

Q 5 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 157 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

- **ఏకకాల shifts:** demand తగ్గి + supply పెరిగితే price కచ్చితంగా తగ్గుతుంది, కానీ equilibrium quantity అనిశ్చితం (shifts సాపేక్ష పరిమాణాల మీద ఆధారపడుతుంది).
- **పద్ధతి:** రెండు shifts నూ గీసి, కొత్త ఖండన పరిధిని గుర్తించి, నిశ్చితమైనదాన్ని మాత్రమే చెప్పండి — సాధారణంగా ఒక చరం అస్పష్టంగా ఉంటుంది.

Q 4 • PYQ 2026-Jan • Pg 157	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం

అధ్యాయం 3

Production, Cost సిద్ధాంతం (Theory of Production and Cost)

2 విభాగాలు · 9 అంశాలు · 248 వర్గీకృత ప్రశ్నలు · 10.9 మార్కులు పేపర్కు · ప్రాముఖ్యత: B

ఈ అధ్యాయం ఏం అడుగుతుంది ఎక్కువగా స్మరణ (RECALL) · సగటున 41 sec ఒక ప్రశ్నకు — ఈ అధ్యాయం పెన్ను పట్టుకుని చదవండి

స్మరణ (RECALL) Remembering	70.6%	30 sec	187 లో 132 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గుర్తింపు (RECOGNISE) Understanding	12.3%	45 sec	187 లో 23 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గణన (COMPUTE) Application	15.0%	75 sec	187 లో 28 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
తర్కం (REASON) Analysis	2.1%	150 sec	187 లో 4 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు

విభాగం 3.1: Production సిద్ధాంతం (Theory of Production)

P4-C3-U1 · ప్రాముఖ్యత B · పేపర్కు 6.1 మార్కులు · అధ్యాయంలో Rank 2 · వర్గం A · అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 49.6% · 123 ప్రశ్నలు

అంశం 1: Production అర్థం

P4-C3-U1-T00 · Meaning of Production

మొదట చదవండి విభాగం 1 (Theory of Production and Cost) లోని Section 1.0 చదవండి: utility సృష్టిగా production, దేన్ని production గా లెక్కిస్తారు, ఇంకా అక్కడ ఇచ్చిన business decision సమస్యలు.

గమనికలు

Market లో exchange కోసం ఉద్దేశించిన పనులు మాత్రమే production; ప్రేమ, ఆస్వాదనతో చేసే పని, స్వచ్ఛంద సేవలు, సొంత వినియోగానికి తయారుచేసే వస్తువులు ఇందులోకి రావు.

కాబట్టి జీతం తీసుకుని పాఠం చెప్పడం production, కానీ అంధుడిని రోడ్డు దాటించడం లేదా ఇంటి పనులు కాదు — market లో exchange జరగడమే నిర్ణాయక పరీక్ష.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు · 5 ప్రశ్నలు Remembering · Level I

- Production = పదార్థంలో utility సృష్టి (form, place, time, personal utility) — పదార్థాన్నే సృష్టించడం కాదు; production ప్రక్రియ అంతా goods, services రూపంలో utilities ను సృష్టించడమే.

- **Business decision సమస్యలు:** optimum output, selling price, market లో product స్థానం, input ఎంపిక — firm ఎదుర్కొనే నిర్ణయాల ఈ జాబితా గుర్తుంచుకోండి.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 162	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 162	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2021-Jan • Pg 163	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2024-Sep • Pg 163	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2019-May • Pg 163	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 1.1: Factors of Production

P4-C3-U1-T01

మొదట చదవండి Study Section 1.1 చదవండి: land, labour, capital ల లక్షణాలు (fixed vs circulating, capital formation దశలు), entrepreneur విధులు (Sections 1.1.0-1.1.3), అలాగే enterprise లక్ష్యాలు, 4 Ps, ఇంకా accounting vs economic profit.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 33 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Land:** ప్రకృతి ఉచిత కానుక, supply స్థిరం/perfectly inelastic, **passive** factor, కదలనిది, heterogeneous (homogeneous కాదు), అనేక ఉపయోగాలు — 'land is active' ఎప్పుడూ తప్పు option.
- **Labour:** చురుకైనది, నిల్వ ఉండనిది, labourer నుంచి వేరు చేయలేనిది, బేరమాడే శక్తి బలహీనం, చలనశీలం; అన్ని production కార్యకలాపాలకూ consumption ఆధారం.
- **Capital** = మరింత wealth ఉత్పత్తికి వాడే wealth; circulating capital ఒకే ఉపయోగంలో ఖర్చైపోతుంది; **disguised unemployment** = సున్నా marginal productivity ఉన్న మిగులు మానవశక్తి; economies of scale 2 రకాలు (internal, external); $MR = MC$ ఉన్న చోట output గరిష్ఠం.
- **Entrepreneur:** enterprise ను ప్రారంభిస్తాడు, వనరులను సమన్వయం చేస్తాడు, risk/uncertainty భరిస్తాడు (అత్యంత ముఖ్యం, insure చేయలేనిది), innovate చేస్తాడు (Schumpeter's innovation theory); **రోజువారీ పర్యవేక్షణ అవసరం లేదు.** Organic objectives = survival, growth, expansion; human objective = interesting job content; 4 Ps = Product, Price, Place, Promotion.

Q 4 • PYQ 2019-Nov • Pg 164	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2020-Nov • Pg 164	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 6 • PYQ 2020-Nov • Pg 165	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2021-Jan • Pg 165	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2021-Jul • Pg 165	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2021-Jul • Pg 165	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2022-Jun • Pg 166	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2022-Jun • Pg 166	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2022-Jun • Pg 166	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2022-Dec • Pg 166	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2020-Nov • Pg 167 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2023-Jun • Pg 167	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2023-Dec • Pg 167	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2023-Dec • Pg 167	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • PYQ 2024-Jun • Pg 168 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2024-Jun • Pg 168	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 168	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • PYQ 2025-Jan • Pg 169	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • PYQ 2025-May • Pg 169	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • PYQ 2025-May • Pg 169	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 27 • PYQ 2025-Sep • Pg 169	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 28 • PYQ 2025-Sep • Pg 169	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 29 • PYQ 2026-Jan • Pg 170	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 30 • PYQ 2026-Jan • Pg 170	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 31 • PYQ 2026-May • Pg 170	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 33 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 170	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 34 • MTP 2025-May S2 • Pg 171	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 35 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 171	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 36 • PYQ 2026-Sep • Pg 171	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 37 • PYQ 2026-Sep • Pg 171	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 38 • PYQ 2026-Sep • Pg 171	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 39 • PYQ 2026-Sep • Pg 172	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 40 • PYQ 2026-Sep • Pg 172	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 7 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Accounting profit** explicit costs ను మాత్రమే లెక్కిస్తుంది; **economic profit** explicit + implicit costs రెండూ తీసివేస్తుంది, కాబట్టి accounting profit సాధారణంగా ఎక్కువ.
- Long run లో labour supply తగ్గితే output తగ్గుతుంది, aggregate price level పెరుగుతుంది.
- **TP/AP/MP:** TP పెరిగితే AP, MP రెండూ పెరగాల్సిన అవసరం లేదు; AP గరిష్ఠం వద్ద **MP = AP**.

Q 2 • PYQ 2016-Dec • Pg 164 2x అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2019-May • Pg 164	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 19 • PYQ 2023-Dec • Pg 167	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 32 • PYQ 2026-May • Pg 170	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 164	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • PYQ 2021-Dec • Pg 166	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 41 • PYQ 2026-Sep • Pg 172	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **Multiplier సాధన** (ఇక్కడే వస్తుంది): $K = Y$ లో మార్పు / I లో మార్పు = $1800/600 = 3$.

- తర్వాత $MPC = 1 - 1/K = 1 - 1/3 = 2/3$.

Q 22 • MTP 2024-Aug • Pg 168

గణన (COMPUTE)

75 sec • Level II

సులభం

అంశం 1.2: Production Function

P4-C3-U1-T02

మొదట చదవండి Section 1.2 మీద పట్టు సాధించండి: production function నిర్వచనం, Cobb-Douglas (1.2.0), మూడు stages తో law of variable proportions (1.2.1), ఇంకా returns to scale (1.2.2).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 47 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Production function** = inputs, output మధ్య సాంకేతిక సంబంధం; **Samuelson**: ఇచ్చిన technology తో ఇచ్చిన inputs నుంచి గరిష్ట output; లేదా ఇచ్చిన output కు కనిష్ట inputs; $Q = f(L, K)$.
- **Cobb-Douglas**: $Q = K^a L^{1-a}$; **US MANUFACTURING**: labour వాటా 3/4, capital వాటా 1/4; constant returns to scale (linear homogeneous). ఘాతాల మొత్తం: =1 constant, >1 increasing, <1 decreasing returns.
- **Variable proportions** (= diminishing returns) **short run** విషయం, ఒక input స్థిరం; **returns to scale long run** విషయం; secular period = అతి దీర్ఘకాలం; MP = TP curve వాలు.
- **మూడు stages**: I increasing, II diminishing, III negative returns.

Q 6 • PYQ 2018-Nov • Pg 173

స్మరణ (RECALL)

30 sec • Level I

సులభం

Q 8 • PYQ 2018-Nov • Pg 174

స్మరణ (RECALL)

30 sec • Level I

సులభం

Q 13 • PYQ 2020-Nov • Pg 176

స్మరణ (RECALL)

30 sec • Level I

సులభం

Q 14 • PYQ 2020-Nov • Pg 176

స్మరణ (RECALL)

30 sec • Level I

సులభం

Q 20 • PYQ 2022-Jun • Pg 177

స్మరణ (RECALL)

30 sec • Level I

సులభం

Q 21 • PYQ 2022-Dec • Pg 178

స్మరణ (RECALL)

30 sec • Level I

సులభం

Q 25 • PYQ 2020-Nov • Pg 178 2x అడిగారు

స్మరణ (RECALL)

30 sec • Level I

సులభం

Q 26 • PYQ 2023-Jun • Pg 179

స్మరణ (RECALL)

30 sec • Level I

సులభం

Q 27 • PYQ 2023-Dec • Pg 179

స్మరణ (RECALL)

30 sec • Level I

సులభం

Q 45 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 185

స్మరణ (RECALL)

30 sec • Level I

సులభం

Q 47 • PYQ 2025-May • Pg 185	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 48 • PYQ 2025-May • Pg 186	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 49 • PYQ 2025-May • Pg 186	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 57 • PYQ 2026-Jan • Pg 188	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 58 • PYQ 2026-Jan • Pg 189	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 59 • PYQ 2026-May • Pg 189	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 60 • PYQ 2026-May • Pg 189	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2018-May • Pg 173	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2018-May • Pg 173	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2018-May • Pg 173	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 11 • PYQ 2019-Nov • Pg 175	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 12 • PYQ 2019-Nov • Pg 175	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 15 • PYQ 2021-Jan • Pg 176	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • PYQ 2021-Jan • Pg 176	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 18 • PYQ 2021-Jan • Pg 177	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 22 • PYQ 2018-May • Pg 178 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 23 • PYQ 2021-Jan • Pg 178 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 28 • PYQ 2024-Jun • Pg 179	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 30 • PYQ 2024-Jun • Pg 180	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 31 • MTP 2024-Aug • Pg 180 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 32 • MTP 2024-Aug • Pg 181	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 33 • PYQ 2024-Sep • Pg 181	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

Q 34 • PYQ 2024-Sep • Pg 181	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 36 • MTP 2024-Aug • Pg 182	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 37 • PYQ 2019-Nov • Pg 182 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 38 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 182	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 39 • PYQ 2024-Sep • Pg 183	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 40 • PYQ 2024-Sep • Pg 183	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 41 • PYQ 2025-Jan • Pg 183	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 44 • PYQ 2025-Jan • Pg 185	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 46 • MTP 2024-Aug • Pg 185 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 56 • PYQ 2025-Sep • Pg 188	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 61 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 189	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 62 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 190	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 63 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 190	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 64 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 190	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 65 • PYQ 2026-Sep • Pg 190	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 5 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- AP పెరుగుతుంటే $MP > AP$; AP గరిష్ఠం: $MP = AP$; AP తగ్గుతుంటే $MP < AP$; TP తగ్గుతుంటే MP ఋణాత్మకం; TP point of inflexion వద్ద MP శిఖరం.
- TP Stage 3 లో మాత్రమే తగ్గుతుంది; Stage 2 లో MP, AP తగ్గినా ధనాత్మకంగానే ఉంటాయి; Stage 1 లో పెరిగే returns అవిభాజ్య fixed factor ను బాగా వాడటం వల్ల వస్తాయి.
- Decreasing returns to scale: అన్ని inputs తో పోలిస్తే output తక్కువ నిష్పత్తిలో పెరుగుతుంది; external economies పెరిగే returns to scale నుంచి వస్తాయి.

Q 7 • PYQ 2018-Nov • Pg 174	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 54 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 187 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE)	సులభం

	45 sec • Level I	
Q 2 • PYQ 2018-May • Pg 173 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 35 • MTP 2024-Aug • Pg 181 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 55 • PYQ 2025-Sep • Pg 188	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 9 ప్రశ్నలు Application • Level II

- n వ unit MP = $TP_n - TP_{n-1}$; $TP = MP$ ల మొత్తం; $AP = TP/L$ — ముందు లేని column ను నింపండి.
- **Diminishing marginal returns:** TP కు కలిసే మొత్తాలు కుంచించుకుపోతాయి (50, 90, 120, 140 → MP లు 50, 40, 30, 20).

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 172	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2019-Nov • Pg 175	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 10 • PYQ 2019-Nov • Pg 175	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 29 • PYQ 2024-Jun • Pg 180	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 42 • PYQ 2025-Jan • Pg 184	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 43 • PYQ 2025-Jan • Pg 184	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 51 • PYQ 2025-Jan • Pg 187 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 52 • PYQ 2025-Sep • Pg 187	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 53 • PYQ 2025-Sep • Pg 187	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 4 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

- A (వివేకవంతుడైన producer Stage II లో పనిచేస్తాడు, AP తగ్గుతూ), R (Stages I/III కు MP వాదన) — రెండింటినీ విడివిడిగా పరిశీలించండి; MP కేవలం Stage III లోనే ఋణాత్మకం.
- రెండింటినీ పరిశీలించాకే code ఎంచుకోండి.

Q 19 • PYQ 2022-Jun • Pg 177	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	సులభం
Q 24 • PYQ 2022-Jun • Pg 178 2× అడిగారు	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	సులభం

Q 16 • PYQ 2018-May • Pg 176 2× అడిగారు

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

Q 50 • PYQ 2019-May • Pg 186 3× అడిగారు

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 1.3: Production Optimisation

P4-C3-U1-T03

మొదట చదవండి Section 1.3 'Production Optimisation' చదవండి: isoquants, వాటి ధర్మాలు, iso-cost (budget/outlay) lines, MRTS, ఇంకా స్పర్శ బిందువు వద్ద least-cost combination (Figs 2-4).

గమనికలు

$MRTS(LK) = MP(L)/MP(K)$; $MRTS(LK) = 2$ అయితే, $MP(K)/MP(L) = 1/2$.

క్రమాన్ని గమనించండి: ప్రశ్న విలోమ రూపం అడిగినప్పుడు నిష్పత్తిని తిరగేయండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 8 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Isoquant** = ఒకే output స్థాయిని ఇవ్వగల అన్ని input combinations ను చూపే curve; వీటిని equal-product curves, iso-product curves, production indifference curves — అంటే product lines అని కూడా అంటారు.
- **ధర్మాలు:** ఋణాత్మక వాలు, మూల బిందువు వైపు convex (తగ్గే MRTS), ఒకదాన్నొకటి ఖండించవు; 'concave to origin' లేదా 'intersecting' అనేవి తప్పు ప్రకటనలు.
- **Iso-cost line** (budget/budget constraint line) = ఇచ్చిన outlay తో firm కొనగల రెండు factors ప్రత్యామ్నాయ combinations; iso-cost line అనేది isoquant ను స్పృశించే చోటే **least-cost combination**.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 191

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • PYQ 2021-Jan • Pg 191

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • PYQ 2023-Dec • Pg 191

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 5 • PYQ 2024-Jun • Pg 192

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 9 • RTP 2025-Jan • Pg 192 2× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 10 • PYQ 2025-May • Pg 193

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 11 • PYQ 2026-Jan • Pg 193

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 12 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 193

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి · 4 ప్రశ్నలు Understanding · Level I

- రెండు inputs మధ్య market rate of exchange (price ratio) స్థిరంగా ఉంటుంది కాబట్టి iso-cost line సరళరేఖ — A, R రెండూ నిజం, R అనేది A ను వివరిస్తుంది.
- ICs కు భిన్నంగా, ప్రతి isoquant output స్థాయిని కొలవవచ్చు (IQ1 = 100 units మొ.); ఎత్తైన isoquant = ఎక్కువ output.

Q 2 · PYQ 2020-Nov · Pg 191 **2x అడిగారు**

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec · Level I

సులభం

Q 6 · MTP 2024-Aug · Pg 192

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec · Level I

మధ్యమం

Q 7 · MTP 2024-Aug · Pg 192

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec · Level I

మధ్యమం

Q 8 · MTP 2025-Jan S2 · Pg 192

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec · Level I

మధ్యమం

విభాగం 3.2: Cost సిద్ధాంతం (Theory of Cost)

P4-C3-U2 · ప్రాముఖ్యత B · పేపర్కు 4.8 మార్కులు · అధ్యాయంలో Rank 1 · వర్గం A · అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 50.4% · 125 ప్రశ్నలు

అంశం 2: Cost భావనలు

P4-C3-U2-T00 · Cost Concepts

మొదట చదవండి విభాగం 2 (Theory of Cost) లోని Section 2.0 'Cost Concepts' చదవండి: జంటలుగా వచ్చే భావనలు — accounting vs economic costs, outlay vs opportunity costs, direct vs indirect, incremental vs sunk, historical vs replacement, private vs social, ఇంకా fixed/variable/semi-variable/stair-step costs.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు · 22 ప్రశ్నలు Remembering · Level I

- మొత్తం economic cost = explicit (accounting) cost + implicit cost, ఇక్కడ **normal profit implicit cost లో భాగం**; implicit cost = entrepreneur సొంత capital మీద normal return + ఆయన వేరే చోట సంపాదించగలిగే జీతం
- **Sunk costs** ఒకేసారి, శాశ్వతంగా ఖర్చవుతాయి, వాటిని తిరిగి రాబట్టలేం (advertising, R&D, ప్రత్యేక equipment); ఇవి barrier to entry గా పనిచేస్తాయి
- **Stair-step costs** ఒక output పరిధి వరకు స్థిరంగా ఉండి, ఆ హద్దు దాటాక పై స్థాయికి గెంతుతాయి (ఉదా. foreman జీతం); production ఆగిపోయినా fixed cost ఎప్పుడూ సున్నా కాదు
- **Opportunity cost** = వదులుకున్న తర్వాతి ఉత్తమ ప్రత్యామ్నాయ విలువ; ఇది త్యాగం చేసిన ప్రత్యామ్నాయాలకు సంబంధించినది, books of account లో నమోదు కాదు

Q 1 • PYQ 2017-Jun • Pg 198 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 198	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2019-Nov • Pg 199	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2019-Nov • Pg 199	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2022-Jun • Pg 199	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2022-Dec • Pg 200	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2023-Jun • Pg 200	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2023-Dec • Pg 200	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 12 • MTP 2024-Aug • Pg 201 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2017-Jun • Pg 201 4× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2024-Aug • Pg 201	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 17 • RTP 2024-Sep • Pg 203	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 19 • MTP 2024-Dec • Pg 203	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 23 • RTP 2025-Jan • Pg 204	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 25 • PYQ 2026-Jan • Pg 205	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 27 • PYQ 2026-May • Pg 205	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 28 • PYQ 2026-May • Pg 205	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 29 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 206	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2024-Sep • Pg 201	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	మధ్యమం
Q 21 • RTP 2025-Jan • Pg 204 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	మధ్యమం
Q 22 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 204	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	మధ్యమం
Q 31 • PYQ 2026-Sep • Pg 206	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 7 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Accounting cost అనేది economic cost కంటే **తక్కువ** — అది implicit costs ను వదిలేస్తుంది కాబట్టి; TR సరిగ్గా explicit + implicit costs ను భరిస్తేనే firm economic profit సున్నా (price = కనిష్ట ATC)
- Sunk costs నిర్ణయాలకు అప్రస్తుతం — వాటి opportunity cost సున్నా కాబట్టి; సొంతంగా ఉండి వాడుకునే input కు explicit cost సున్నా కానీ implicit/opportunity cost ధనాత్మకం
- Shut-down point:** $P = AVC$, కాబట్టి $TR = TVC$, ఇంకా firm నష్టం = TFC — మూడు ప్రకటనలూ కలిసే నిజం

Q 5 • PYQ 2021-Jan • Pg 199	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2024-Jun • Pg 200	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2024-Jun • Pg 200	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 18 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 203	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 20 • PYQ 2023-Dec • Pg 203 4x అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 26 • PYQ 2026-May • Pg 205	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 30 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 206	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 2 ప్రశ్నలు Application • Level II

- Sunk-cost మొత్తం:** ఖర్చుల జాబితా నుంచి advertising, R&D, ప్రత్యేక equipment/fixed facilities మాత్రమే కూడండి — fuel, wages, materials వదిలేయండి
- Economic profit = $TR - \text{explicit cost} - \text{implicit cost}$ (implicit = సొంత capital మీద normal % return + వదులుకున్న జీతం); తీసివేసే ముందు implicit అంశాలను లెక్కించండి

Q 16 • PYQ 2024-Sep • Pg 202	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 24 • PYQ 2025-Sep • Pg 204	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 2.1: Cost Function

P4-C3-U2-T01

మొదట చదవండి Section 2.1 'Cost Function' చదవండి: cost function నిర్వచనం, అది production function నుంచి, input supply నుంచి ఎలా వస్తుంది, ఇంకా short-run, long-run cost functions గా దాని విభజన.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 6 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Cost function** = cost (ఆధారిత చరం) కు, దాని నిర్ణాయకాలకు — output, factor prices, technology — మధ్య గణిత సంబంధం; ఇది ఒక **functional** భావన
- Cost curves ఆకారం cost function మీద ఆధారపడుతుంది; cost functions రెండు రకాలు — short-run, long-run
- Opportunity cost అనేది MC కాదు, VC కాదు, TFC కాదు — అది వదులుకున్న తర్వాతి ఉత్తమ ప్రత్యామ్నాయం (వేరే భావన)

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 206	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • MTP 2024-Aug • Pg 206 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • RTP 2025-Jan • Pg 207	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 208	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2026-Jan • Pg 207	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • PYQ 2026-Jan • Pg 207	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 2 ప్రశ్నలు Application • Level II

- Cost table నుంచి: $AFC = TFC/Q$, $AVC = (TC - TFC)/Q$; సున్నా output వద్ద ఉన్న TC యే TFC
- **Economic profit సాధన:** $TR - (\text{production cost} + \text{పెట్టిన capital మీద normal return})$ — ఉదా. normal return = పెట్టుబడి ₹ లో ఇచ్చిన %

Q 4 • PYQ 2025-Sep • Pg 207	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం
Q 8 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 208 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం

అంశం 2.2: Short Run Total Cost

P4-C3-U2-T02

మొదట చదవండి Section 2.2 'Short Run Total Costs' చదవండి: TFC, TVC, TC curves, averages AFC/AVC/ATC, marginal cost, Table 3, ఇంకా AC--MC సంబంధం. విభాగంలో numerical భారం అత్యధికంగా ఉండే ప్రాంతం ఇదే.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 37 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- $TC = TFC + TVC$; $ATC = AFC + AVC$, కాబట్టి $AFC = ATC - AVC$; ప్రతి output వద్ద TC, TVC మధ్య నిలువు అంతరం = TFC

- $AFC = TFC/Q$ ఒక **rectangular hyperbola** — ఎడమ నుంచి కుడికి నిరంతరం తగ్గుతుంది, ఏ అక్షాన్లీ తాకదు, ఎప్పుడూ **U-shaped కాని ఏకైక curve ఇదే**; AVC , ATC , MC మూడూ **U-shaped**
- MC అనేది AVC , AC లను వాటి **కనిష్ట బిందువుల** వద్ద ఖండిస్తుంది; AC కనిష్టం అయితే $MC = AC$; TVC (ఇంకా TC) curve inverse-S ఆకారం
- Long run లో **అన్ని costs variable**; $MC_n = TC_n - TC_{n-1}$

Q 7 • PYQ 2018-Nov • Pg 210	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2019-Nov • Pg 212	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2019-Nov • Pg 212	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2020-Nov • Pg 213	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2020-Nov • Pg 214	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2020-Nov • Pg 214	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 27 • PYQ 2022-Jun • Pg 218	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2017-Dec • Pg 208 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • PYQ 2018-May • Pg 208	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2018-May • Pg 209 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • PYQ 2018-May • Pg 210 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2019-May • Pg 211	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 11 • PYQ 2019-May • Pg 212	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • PYQ 2021-Jan • Pg 215 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 20 • PYQ 2021-Jan • Pg 215	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 22 • PYQ 2021-Jul • Pg 216	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 23 • PYQ 2021-Jul • Pg 217	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 24 • PYQ 2021-Jul • Pg 217	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

Q 25 • PYQ 2021-Dec • Pg 217	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 31 • PYQ 2024-Jun • Pg 219	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 37 • MTP 2024-Dec • Pg 221	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 38 • MTP 2024-Dec • Pg 222	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 39 • MTP 2024-Dec • Pg 222	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 40 • MTP 2024-Dec • Pg 222	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 41 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 222	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 43 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 223	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 44 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 223	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 45 • PYQ 2025-May • Pg 224	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 46 • PYQ 2025-May • Pg 224	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 50 • PYQ 2026-May • Pg 226	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 54 • MTP 2025-May S2 • Pg 227	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 55 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 227	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 57 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 227	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 58 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 228	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 34 • PYQ 2017-Dec • Pg 220 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	కఠినం
Q 35 • PYQ 2024-Sep • Pg 221	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	కఠినం
Q 36 • PYQ 2024-Sep • Pg 221	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	కఠినం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 7 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- MC అనేది fixed cost నుంచి **స్వతంత్రం** — అది TVC నుంచే వస్తుంది, variable cost వల్లే మారుతుంది
- AC తగ్గుతుంటే $MC < AC$; AC పెరుగుతుంటే $MC > AC$ (AC ఇంకా తగ్గుతుండగానే MC పెరగవచ్చు — AC తగ్గడం MC ను తగ్గమని బలవంతం చేయదు)

- Diminishing marginal returns వల్ల MC పెరుగుతుంది, TVC పెరిగే రేటుతో పెరుగుతుంది; total, variable cost output తో పాటు నిరంతరం పెరుగుతాయి
- ఎక్కువ output వద్ద ATC, AVC దగ్గరవుతాయి — AFC నిరంతరం సున్నా వైపు తగ్గుతుంది కాబట్టి

Q 8 • PYQ 2018-Nov • Pg 210	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 26 • PYQ 2022-Jun • Pg 217	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 42 • PYQ 2025-Jan • Pg 223	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2019-May • Pg 211	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 32 • MTP 2024-Aug • Pg 220	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 33 • MTP 2024-Aug • Pg 220	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 56 • RTP 2025-Sep • Pg 227	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 16 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **AFC పునర్గణన:** $TFC = AFC \times Q$ స్థిరం, కాబట్టి కొత్త output వద్ద $AFC = TFC / \text{కొత్త } Q$ (6 units వద్ద ₹20 → TFC ₹120 → 4 units వద్ద ₹30)
- పట్టికల నుంచి: $AVC = (TC - TFC) / Q$, $ATC = TC / Q$, $TVC = TC - TFC$, n వ unit $MC = TC_n - TC_{n-1}$
- **విభజన:** ATC, TFC ఇస్తే $AVC = ATC - TFC / Q$; AVC, TFC ఇస్తే $ATC = AVC + TFC / Q$
- MC తగ్గడం ఆపి పెరగడం మొదలయ్యే units మధ్యే diminishing marginal returns ప్రారంభమవుతాయి — ముందు వరుస MC లు లెక్కించండి

Q 17 • PYQ 2020-Nov • Pg 214	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం
Q 3 • PYQ 2018-May • Pg 209	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2018-May • Pg 209	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 18 • PYQ 2016-Dec • Pg 214 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 21 • PYQ 2021-Jul • Pg 216	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 28 • PYQ 2021-Jan • Pg 218 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 29 • PYQ 2016-Dec • Pg 218 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

Q 30 • PYQ 2024-Jun • Pg 219	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 47 • PYQ 2025-Sep • Pg 225	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 48 • PYQ 2025-May • Pg 225	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 49 • PYQ 2025-May • Pg 225	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 51 • PYQ 2026-May • Pg 226	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 52 • PYQ 2026-May • Pg 226	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 53 • PYQ 2026-May • Pg 227	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 59 • PYQ 2026-Sep • Pg 228	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 60 • PYQ 2026-Sep • Pg 228	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 2.3: Long Run Average Cost Curve

P4-C3-U2-T03

మొదట చదవండి Section 2.3 'Long Run Average Cost Curve' చదవండి: short-run AC (plant) curves కు envelope గా LAC ఉత్పాదన, planning-curve భావన, LAC ఎందుకు U-shaped (returns to scale), ఇంకా ఆధునిక L-shaped LAC.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 9 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- LAC ను 'envelope curve' అంటారు (SAC curves కుటుంబాన్ని కింది నుంచి చుట్టి ఆసరా ఇస్తుంది), 'planning curve' అని కూడా (దీని మీదే firm long-run plant పరిమాణాన్ని ప్రణాళిక వేస్తుంది); ప్రతి SAC ఒక 'plant curve'
- LAC ఆకారం **returns to scale** మీద ఆధారపడుతుంది, law of variable proportions మీద కాదు; పెరిగే returns to scale ను internal, external economies వివరిస్తాయి
- మారుతున్న technology వల్ల ఆధునిక పారిశ్రామిక units కు **L-shaped** LAC ఉంటుంది — scale తో costs తగ్గుతాయి, మళ్ళీ పెరగవు
- **Economies of scope** = ఒకటి కంటే ఎక్కువ products ను firm తయారుచేసినప్పుడు average total cost తగ్గడం

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 229	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2023-Jun • Pg 229 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2024-Jun • Pg 229	స్మరణ (RECALL)	సులభం

	30 sec • Level I	
Q 4 • PYQ 2024-Jun • Pg 229	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2025-Jan • Pg 229	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 230	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • RTP 2025-Jan • Pg 230 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2025-Sep • Pg 230	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • MTP 2025-May S2 • Pg 230	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

అంశం 2.4: Economies & Diseconomies of Scale

P4-C3-U2-T04

మొదట చదవండి Section 2.4 'Economies and Diseconomies of Scale' చదవండి: ఐదు internal economies (technical, managerial, commercial, financial, risk-bearing), వాటి diseconomies, ఇంకా industry విస్తరణ నుంచి వచ్చే ఆరు external economies; అలాగే cost-revenue analysis లోని shut-down నియమం మననం చేసుకోండి.

గమనికలు

Economic profit numerical: $TR - (\text{cost of production} + \text{normal return})$, ఉదా. ₹1,50,000 investment మీద 10%) — implicit return తప్పక తీసివేయాలి

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 13 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Internal economies** ఒక firm కు దాని సొంత output పెంచుకోవడం వల్ల వస్తాయి (ప్రత్యేక labour, మెరుగైన techniques, by-products వాడకం); **industry** విస్తరించినప్పుడు అన్ని firms కూ **external economies** వస్తాయి
- **External economies:** చౌకైన raw materials, capital equipment, technological external economies, నైపుణ్యం ఉన్న labour అభివృద్ధి, అనుబంధ పరిశ్రమల వృద్ధి, మెరుగైన transport/marketing, economies of information
- LAC U-shaped, దీన్ని envelope curve అని కూడా అంటారు; Cobb-Douglas function లో ఒక input అదనపు unit వల్ల వచ్చే output మార్పు elasticity తో ముడిపడుతుంది

Q 3 • PYQ 2020-Nov • Pg 231	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2020-Nov • Pg 232	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 6 • PYQ 2023-Jun • Pg 232	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • RTP 2024-Sep • Pg 232	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2025-Jan • Pg 233	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2019-Nov • Pg 231	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 233	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 233	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 11 • PYQ 2026-Jan • Pg 233	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 14 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 234	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 15 • RTP 2025-May • Pg 234 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 16 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 234	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 235	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 4 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Inputs కంటే output ఎక్కువగా పెరగడం (increasing returns to scale) internal **ఇంకా** external economies వల్లే; firm మొదట internal economies పొందుతుంది, ఒక హద్దు దాటాక internal diseconomies ఎదుర్కొంటుంది
- Shut-down తర్కం:** $P > AVC$ అయితే నష్టపోతున్న firm కూడా short run లో కొనసాగుతుంది; short run లో $P < AVC$ అయితే మూసేస్తుంది — shut-down వద్ద price, ATC కంటే కింద కానీ కనిష్ట AVC కు సమానం
- జాహ్య సహాయం, నైపుణ్యం లేని labour external economies మూలాలు కావు** — MCQ లు వీటిని options లో దూర్చుతాయి

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 231	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2022-Dec • Pg 232	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 13 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 234	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 12 • PYQ 2026-May • Pg 233	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	కఠినం

అధ్యాయం 4

వివిధ markets లో price నిర్ణయం (Price Determination in Different Markets)

3 విభాగాలు • 11 అంశాలు • 376 వర్గీకృత ప్రశ్నలు • 13.9 మార్కులు పేపర్కు • ప్రాముఖ్యత: A

ఈ అధ్యాయం ఏం అడుగుతుంది ఎక్కువగా స్మరణ (RECALL) • సగటున 40 sec ఒక ప్రశ్నకు — ఎక్కువ చదవడం, కొద్దిగా గణన

స్మరణ (RECALL) Remembering	75.3%	30 sec	287 లో 216 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గుర్తింపు (RECOGNISE) Understanding	15.0%	45 sec	287 లో 43 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గణన (COMPUTE) Application	5.6%	75 sec	287 లో 16 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
తర్కం (REASON) Analysis	4.2%	150 sec	287 లో 12 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు

విభాగం 4.1: Market అర్థం, రకాలు (Meaning and Types of Markets)

P4-C4-U1 • ప్రాముఖ్యత B • పేపర్కు 3.5 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 2 • వర్గం B • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 26.9% • 101 ప్రశ్నలు

అంశం 1: Market అర్థం

P4-C4-U1-T00 • Meaning of Market

మొదట చదవండి అధ్యాయం 4 విభాగం 1 లోని Section 1.0 'Meaning of Market' చదవండి: price, exchange value, market కు ఉండే ఐదు అంశాలు, product vs factor markets, వర్గీకరణకు ఆరు ఆధారాలు (భౌగోళిక ప్రాంతం, సమయం, లావాదేవీ స్వభావం, నియంత్రణ, వ్యాపార పరిమాణం, పోటీ).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 31 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Market కు ఐదు అంశాలు: కొనేవాళ్లు, అమ్మేవాళ్లు; ఒక product లేదా service; price కోసం బేరం; market పరిస్థితుల మీద అవగాహన; ఒక సమయంలో ఆ product కు ఒకే price
- లావాదేవీని బట్టి: spot/cash market (సరుకుకు వెంటనే చెల్లించే డబ్బు, ఉదా. ధాన్యం మండీ) vs forward/future market (ముందు తేదీన చెల్లించి అందజేసే contract). నియంత్రణను బట్టి: regulated (stock exchange) vs unregulated/free market (haat bazaar)
- పరిమాణాన్ని బట్టి: wholesale market — టోకుగా, వ్యాపారి నుంచి వ్యాపారికి (B2B) vs retail — తుది వినియోగదారులకు చిన్న పరిమాణాల్లో (B2C). ప్రాంతాన్ని బట్టి: local, regional (పక్కపక్కనే ఉన్న కొన్ని నగరాలు/రాష్ట్రాలు), national, international

- Alfred Marshall కాల అంశాన్ని చేర్చారు: very short (market) period — supply స్థిరం; short period — market price; long period — normal price; very long/secular period. **Product markets** వినియోగదారులకు వస్తువులను, **factor markets** ఉత్పత్తిదారులకు ఉత్పాదక వనరులను కేటాయిస్తాయి

Q 1 • PYQ 2017-Jun • Pg 238 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-May • Pg 238	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2019-May • Pg 239	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2019-Nov • Pg 239	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2019-Nov • Pg 239	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2020-Nov • Pg 239	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2020-Nov • Pg 239	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2021-Jan • Pg 240 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2021-Jan • Pg 240	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2021-Jul • Pg 240	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2021-Jul • Pg 240	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2022-Jun • Pg 240	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2022-Jun • Pg 241	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2022-Jun • Pg 241	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2022-Dec • Pg 241	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2022-Dec • Pg 241	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2023-Jun • Pg 241	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • PYQ 2024-Jun • Pg 242	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2024-Sep • Pg 242 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • MTP 2024-Aug • Pg 242	స్మరణ (RECALL)	సులభం

	30 sec • Level I	
Q 23 • RTP 2024-Sep • Pg 242	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • PYQ 2025-Jan • Pg 243	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • PYQ 2026-Jan • Pg 243	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 27 • PYQ 2026-May • Pg 243	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 28 • PYQ 2026-May • Pg 244	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 29 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 244	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 30 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 244	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 31 • PYQ 2026-Sep • Pg 244	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 32 • PYQ 2026-Sep • Pg 244	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 33 • PYQ 2026-Sep • Pg 245	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 34 • PYQ 2026-Sep • Pg 245	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Very short period:** supply స్థిరం, కాబట్టి price demand మీద ఆధారపడుతుంది — పండ్లు, కూరగాయల్లాంటి త్వరగా పాడయ్యే సరుకులు. **Short period** అనేది variable factors ద్వారా supply సర్దుబాటు అయ్యే వస్తువులకు సరిపోతుంది
- Market economy లో వనరుల కేటాయింపు **consumer demand, supply ల పరస్పర చర్య** వల్ల జరుగుతుంది, కేంద్ర ప్రణాళిక వల్ల కాదు

Q 11 • PYQ 2021-Jul • Pg 240	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 19 • PYQ 2023-Dec • Pg 242	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **Price తగ్గినప్పుడు MR:** $MR = \Delta TR / \Delta Q$ — ముందు, తర్వాత TR లెక్కించండి (ఉదా. ₹30×19 = 570; ₹28×20 = 560; కాబట్టి MR = -10)

Q 25 • PYQ 2025-May • Pg 243	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 1.1: Market structures రకాలు

P4-C4-U1-T01 • Types of Market Structures

మొదట చదవండి Section 1.1 'Types of Market Structures' తో పాటు Table 1 చదవండి: perfect competition, monopolistic competition, oligopoly, monopoly ల లక్షణాలు — అమ్మేవాళ్ల సంఖ్య, product differentiation, firm demand యొక్క elasticity, price మీద నియంత్రణ.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 6 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Market రకాన్ని నిర్ణయించేవి: వస్తువు స్వభావం, ఉత్పత్తి పరిమాణం, demand విస్తృతి. **Market share** = industry demand లో శాతంగా చెప్పిన ఒక firm demand
- Table 1 పోలిక:** అమ్మేవాళ్లు (చాలా ఎక్కువ/ఎక్కువ/కొద్దిమంది/ఒక్కరు), differentiation (లేదు/కొంచెం/లేదు-నుంచి-గణనీయం/అత్యధికం), firm demand elasticity (అనంతం/ఎక్కువ/తక్కువ/తక్కువ), price మీద నియంత్రణ (లేదు/కొంత/కొంత/చాలా ఎక్కువ)
- Market అంశాల్లో కొనేవారు, అమ్మేవారు, product/service, price కోసం బేరం వస్తాయి — 'firm' మాత్రం ఒక అంశం కాదు

Q 2 • PYQ 2023-Jun • Pg 245	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2026-Jan • Pg 246	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 246	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • RTP 2024-Sep • Pg 245	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 246 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • PYQ 2026-May • Pg 246	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Firm కు కిందికి వాలే demand curve ఉంటే అది imperfect competition (ఒక్కడే అమ్మేవాడైతే monopoly). Perfect competition లో firm demand curve సమాంతరం (perfectly elastic), అయినా market demand మాత్రం కిందికే వాలుతుంది
- బ్యాంకు నుంచి భవిష్యత్ rate కు foreign-currency contract కొనడం forward market లావాదేవీ — తర్వాత చెల్లించి అందజేస్తానన్న వాగ్దానం

Q 1 • PYQ 2022-Jun • Pg 245	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అంశం 1.2: Total Revenue, Average Revenue, Marginal Revenue భావనలు

P4-C4-U1-T02 • Concepts of Total Revenue, Average Revenue and Marginal Revenue

మొదట చదవండి Section 1.2 'Concepts of Total, Average and Marginal Revenue', AR--MR--elasticity సంబంధం మీద 1.2.0, ఇంకా 1.2.1 'Behavioural Principles' (shut-down rule, $MR = MC$ profit maximisation) చదవండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 31 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- $TR = P \times Q = \sum MR$; $AR = TR/Q = \text{Price}$, కాబట్టి **AR curve అంటేనే firm demand curve**; $MR_n = TR_n - TR_{n-1}$ (లేదా $\Delta TR/\Delta Q$)
- $MR = AR \times (e-1)/e$, ఇక్కడ $e = \text{price elasticity of demand}$
- **$MR = MC$** ఉన్న చోట profit గరిష్ఠం (first-order condition); $MR = MC$ వద్ద firm గరిష్ఠ profit పొందుతుంది
- కిందికి వాలే demand curve లో **$MR < AR$** ; perfect competition లో (price స్థిరం) **$MR = AR$** , రెండూ సమాంతరం

Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 247 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • PYQ 2022-Jun • Pg 256	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 27 • PYQ 2022-Jun • Pg 256	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 28 • PYQ 2022-Jun • Pg 257	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 247	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2019-May • Pg 247	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2019-May • Pg 248 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2019-May • Pg 248	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 15 • PYQ 2021-Jan • Pg 252	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 16 • PYQ 2021-Jan • Pg 253	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • PYQ 2021-Jan • Pg 253	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 23 • PYQ 2021-Dec • Pg 255	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 24 • PYQ 2021-Dec • Pg 256	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

Q 29 • PYQ 2022-Dec • Pg 257	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 30 • PYQ 2022-Dec • Pg 257	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 31 • PYQ 2023-Jun • Pg 257	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 32 • PYQ 2023-Jun • Pg 258	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 34 • PYQ 2023-Dec • Pg 258	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 35 • PYQ 2022-Dec • Pg 258 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 36 • PYQ 2023-Dec • Pg 258	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 38 • PYQ 2024-Jun • Pg 259	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 40 • MTP 2024-Aug • Pg 260 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 43 • PYQ 2025-Jan • Pg 260	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 46 • PYQ 2025-May • Pg 262	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 47 • PYQ 2016-Dec • Pg 262 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 53 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 264	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 55 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 265	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 56 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 265	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 57 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 265 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 58 • PYQ 2026-Sep • Pg 265	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 59 • PYQ 2026-Sep • Pg 265	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 14 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Elasticity సంబంధం:** $e > 1 \rightarrow$ MR ధనాత్మకం, TR పెరుగుతుంది; $e = 1 \rightarrow$ MR = 0, TR గరిష్ఠం; $e < 1 \rightarrow$ MR ఋణాత్మకం, TR తగ్గుతుంది — **elasticity ఒకటికి సమానమైన చోటే TR గరిష్ఠం**
- MR తగ్గుతుండటం వల్ల మొదట్లో TR తగ్గుతున్న వేగంతో పెరుగుతుంది; MR = 0 అయినప్పుడు TR శిఖరానికి చేరుతుంది; కిందికి వాలే demand ఉన్న firm TR curve శిఖరం దాకా పైకి వాలి, ఆ తర్వాత పడిపోతుంది

- **Behavioural principles:** AR (price) < AVC అయితే ఉత్పత్తి ఆపేయండి — shut-down వద్ద $P = AVC$, $TR = TVC$, $loss = TFC$. $MR > MC$ ఉన్నంత వరకు output పెంచండి, $MR = MC$ వద్ద ఆగండి; $TR - TC$ నిలుపు అంతరం అత్యధికంగా ఉన్న చోట profit గరిష్ఠం (TR , TC curves సమాంతరం)
- **AR (price) ఎప్పుడూ సున్నా గానీ ఋణాత్మకం గానీ కాదు, కానీ MR అలా ఉండవచ్చు.** Price స్థిరంగా ఉంటే ప్రతి unit కు TR అదే మొత్తం పెరుగుతుంది, MR స్థిరంగా ఉంటుంది

Q 48 • PYQ 2025-Sep • Pg 263	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2019-May • Pg 249	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • PYQ 2019-Nov • Pg 249	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • PYQ 2020-Nov • Pg 250	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 11 • PYQ 2020-Nov • Pg 251	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 13 • PYQ 2020-Nov • Pg 252	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • PYQ 2019-Nov • Pg 254 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 20 • PYQ 2021-Jul • Pg 254	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 33 • PYQ 2023-Dec • Pg 258	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 37 • PYQ 2024-Jun • Pg 259	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 42 • PYQ 2025-Jan • Pg 260	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 52 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 264	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 54 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 264	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 60 • PYQ 2026-Sep • Pg 266	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 13 ప్రశ్నలు Application • Level II

- n వ unit $MR = TR_n - TR_{n-1}$ ($₹6,204 - ₹6,000$, 3 units మీద $\rightarrow MR = 204/3 = ₹68$ ప్రతి unit; quantity ఒకటి కంటే ఎక్కువ మారితే $\Delta TR/\Delta Q$ వాడండి)
- **శాతం-మార్పు రకం:** కొత్త $P =$ పాత $P \pm \%$, కొత్త $Q =$ పాత $Q \pm \%$, రెండు TR లూ లెక్కించి, తర్వాత $MR = \Delta TR/\Delta Q$
- **Elasticity రకం:** $MR = AR(e-1)/e$ — ఉదా. $AR ₹45$, $e = 3 \rightarrow MR = 45 \times 2/3 = ₹30$
- $TR =$ అన్ని units MR ల మొత్తం ($MR ₹10 + ₹5 + ₹3 \rightarrow TR ₹18$); $AR = TR/Q$

Q 26 • PYQ 2022-Jun • Pg 256	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం
Q 41 • PYQ 2024-Sep • Pg 260	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం
Q 9 • PYQ 2019-Nov • Pg 250	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 12 • PYQ 2020-Nov • Pg 251	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 14 • PYQ 2020-Nov • Pg 252	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 18 • PYQ 2021-Jan • Pg 253	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 21 • PYQ 2021-Jul • Pg 254	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 22 • PYQ 2021-Dec • Pg 255	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 44 • PYQ 2025-Jan • Pg 261	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 45 • PYQ 2025-May • Pg 261 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 49 • PYQ 2026-Jan • Pg 263	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 50 • PYQ 2026-Jan • Pg 263	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 51 • PYQ 2026-May • Pg 264	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 2 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 8 • PYQ 2019-Nov • Pg 249	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 39 • MTP 2024-Aug • Pg 259	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం

విభాగం 4.2: Determination of Prices

P4-C4-U2 • ప్రాముఖ్యత C • పేపర్కు 2.1 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 3 • వర్గం C • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 8.5% • 32 ప్రశ్నలు

అంశం 2: పరిచయం (Introduction)

P4-C4-U2-T00

మొదట చదవండి అధ్యాయం 4 విభాగం 2 (Determination of Prices) లోని Section 2.0 'Introduction' చదవండి:

exchange value గా price, Ricardo నిర్వచనం, free market, ప్రభుత్వం price నిర్ణయించే సందర్భాలు (petrol, procurement prices).

గమనికలు

Economic profit numerical: TR – explicit costs – implicit costs (ఉదా. TR ₹1,20,000 – explicit ₹95,000 – వదులుకున్న జీతం = economic profit)

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 4 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- ఒక వస్తువు price దాని exchange value ను తెలుపుతుంది — డబ్బు రూపంలో ఆ వస్తువుకున్న కొనుగోలు శక్తి
- **Ricardo:** exchange value = వస్తువుల మీద సాధారణంగా ఉండే అధికారం, లేదా కొనదగిన వస్తువుల మీద మార్పిడిలో ఉండే శక్తి (వ్యక్తిగత ఇష్టం కాదు, cost of production కాదు)
- value in use (utility) కు, value in exchange (market లో తేలే ఆర్థిక విలువ) కు తేడా గుర్తించండి. Free market అంటే government intervention లేని market

Q 1 • PYQ 2018-Nov • Pg 270

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • PYQ 2023-Jun • Pg 270

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 6 • RTP 2025-May • Pg 272 3× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • PYQ 2024-Sep • Pg 271

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 4 • PYQ 2025-May • Pg 271

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 5 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 272

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 2.1: Determination of Prices — ఒక సాధారణ దృష్టి

P4-C4-U2-T01 • Determination of Prices - A General View

మొదట చదవండి Section 2.1 'Determination of Prices — A General View' చదవండి: demand-supply schedule (Table 3), equilibrium లేదా market-clearing price, stable equilibrium, price mechanism surplus, shortage లను ఎలా తొలగిస్తుందో.

గమనికలు

Market price, equilibrium price కంటే **తక్కువ** ఉన్నప్పుడు **excess demand (shortage)** ఉంటుంది — కొనేవాళ్లు price పెంచేస్తారు; market price పైన ఉంటే **excess supply (surplus)** — అమ్మేవాళ్లు price తగ్గిస్తారు; price కదలికలే equilibrium ను దానంతట అదే తెచ్చిపెడతాయి

Schedule ప్రశ్నలు: demand column, supply column సమానంగా ఉన్న price వరుసను table లో వెతకండి — అదే equilibrium price (SM table లో ₹2, అక్కడ రెండూ 35 units)

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 2 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Equilibrium (market-clearing) price** = quantity demanded, quantity supplied సమానమయ్యే price — అమ్ముడుపోని stock ఉండదు, తీరని demand ఉండదు. ఏ కదలికైనా దానంతట అదే సర్దుకుంటే equilibrium **stable**

Q 1 • PYQ 2021-Jul • Pg 272

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • MTP 2024-Aug • Pg 272 **2× అడిగారు**

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

అంశం 2.2: Demand, Supply లో మార్పులు

P4-C4-U2-T02 • Changes in Demand and Supply

మొదట చదవండి Section 2.2 'Changes in Demand and Supply' (నాలుగు ఒంటరి shifts, Figs 8--11), ఏకకాల shifts మీద Section 2.3 ను Illustration 1 తో కలిపి చదవండి — ఈ అంశంలో దాదాపు అన్ని MCQ లూ shift ఫలితాన్నే అడుగుతాయి.

గమనికలు

పద్ధతి: (1) కథను బట్టి ఏ curve ఏ వైపు shift అవుతుందో తేల్చండి, (2) shift-outcome నియమాలు వర్తింపజేయండి, (3) diagram లో సరిపోయే కొత్త equilibrium point ఎంచుకోండి

SM Illustration కేసులు సాధన చేయండి: income పెరిగింది + factor price పెరిగింది → D కుడికి + S ఎడమకు → P పెరుగుతుంది; తుఫాను/పంట నష్టం → S ఎడమకు → P పైకి, Q కిందికి; motorcycles price పెరుగుతుందన్న అంచనా → D కుడికి → P పైకి

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 9 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Price కాకుండా ఇతర కారణాల వల్ల supply curve **ఎడమకు** జరగడం = supply లో **తగ్గుదల** (contraction = price వల్ల అదే curve మీద కదలిక); **కుడికి** జరగడం = supply లో పెరుగుదల

Q 3 • PYQ 2019-Nov • Pg 274

స్మరణ (RECALL)

సులభం

	30 sec • Level I	
Q 4 • PYQ 2021-Jul • Pg 275	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2021-Dec • Pg 275	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • PYQ 2022-Dec • Pg 275	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2024-Jun • Pg 276 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • PYQ 2024-Jun • Pg 277	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 11 • PYQ 2024-Jun • Pg 277	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 12 • PYQ 2024-Jun • Pg 277	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • PYQ 2025-Sep • Pg 280	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **ఒంటరి shifts:** D పైకి → P పైకి, Q పైకి; D కిందికి → P కిందికి, Q కిందికి; S పైకి → P కిందికి, Q పైకి; S కిందికి → P పైకి, Q కిందికి
- **ఒకే దిశలో రెండూ:** రెండూ పెరిగితే → Q పెరుగుతుంది, P అనిశ్చితం (shifts సమానమైతే P స్థిరం, demand shift పెద్దదైతే P పెరుగుతుంది, supply shift పెద్దదైతే P తగ్గుతుంది); రెండూ తగ్గితే → Q తగ్గుతుంది, P అనిశ్చితం
- **వ్యతిరేక దిశల్లో:** D పైకి + S కిందికి → P పెరుగుతుంది, Q అనిశ్చితం; D కిందికి + S పైకి → P తగ్గుతుంది, Q అనిశ్చితం — ఎక్కువ జరిగిన curve అనిశ్చిత చరాన్ని నిర్ణయిస్తుంది
- భవిష్యత్తులో price పెరుగుతుందన్న అంచనా ఇప్పటి demand ను కుడికి జరుపుతుంది → price ఇప్పుడే పెరుగుతుంది; income తగ్గితే normal good demand ఎడమకు జరుగుతుంది → price తగ్గుతుంది

Q 15 • PYQ 2025-Jan • Pg 278	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2025-Jan • Pg 281 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 11 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 1 • PYQ 2018-Nov • Pg 273	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	సులభం
Q 2 • PYQ 2019-May • Pg 273	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	సులభం
Q 7 • PYQ 2023-Jun • Pg 276	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	సులభం

Q 16 • PYQ 2025-Jan • Pg 279	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	సులభం
Q 17 • PYQ 2025-Jan • Pg 279	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	సులభం
Q 8 • PYQ 2024-Jun • Pg 276	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 13 • PYQ 2024-Sep • Pg 278	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 14 • PYQ 2024-Sep • Pg 278	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 18 • PYQ 2025-May • Pg 280	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 20 • PYQ 2025-Sep • Pg 281	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 22 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 281	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 2.3: Demand, Supply లో ఏకకాల మార్పులు

P4-C4-U2-T03 • Simultaneous Changes in Demand and Supply

మొదట చదవండి Section 2.3 'Simultaneous Changes in Demand and Supply' ను, విభాగంలోని government intervention (price ceiling, floor price) గమనికతో కలిపి చదవండి — ఇక్కడ Scanner MCQ లు price ceiling భావననే పరీక్షిస్తాయి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 1 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Price ceiling = ఒక వస్తువుకు చట్టబద్ధంగా వసూలు చేయగల గరిష్ట price, వినియోగదారులను కాపాడటానికి ప్రభుత్వం equilibrium price కంటే కింద నిర్ణయిస్తుంది (price floor/MSP అంటే కనిష్ట price)

Q 1 • MTP 2024-Aug • Pg 282	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Equilibrium కంటే కింద పెట్టిన ceiling వల్ల quantity demanded, quantity supplied ను మించిపోతుంది → నిరంతర shortage, బారులు, black marketing; market ను సర్దుబాటు చేయడానికి ఉత్పత్తిదారులు price పెంచలేరు

Q 2 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 282 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

విభాగం 4.3: వివిధ market forms లో price, output నిర్ణయం (Price

Output Determination Under Different Market Forms)

P4-C4-U3 • ప్రాముఖ్యత A • పేపర్కు 8.3 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 1 • వర్గం A • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 64.6% • 243 ప్రశ్నలు

అంశం 3: Perfect Competition

P4-C4-U3-T00

మొదట చదవండి విభాగం 3 లో ఇవి చదవండి — Study Sections 3.0.0 (Features), 3.0.1 (Price Determination -- industry, firm ల equilibrium), 3.0.3 (Can a competitive firm earn profits?), 3.0.4/3.0.5 (firm, industry ల Long Run Equilibrium).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 50 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **లక్షణాలు:** చాలా ఎక్కువ మంది కొనేవాళ్లు, అమ్మేవాళ్లు, homogeneous product, entry, exit స్వేచ్ఛ, perfect knowledge, తక్కువ transaction costs. **Selling cost/advertising దీని లక్షణం కాదు.** మొదటి మూడే ఉంటే 'pure competition'.
- Firm **price taker**, ఎప్పుడూ price maker కాదు; equilibrium price ను market demand, market supply నిర్ణయిస్తాయి — ప్రభుత్వం గానీ ఒక్కో అమ్మేవాడు గానీ కాదు.
- Firm demand curve అనేది market price వద్ద గీసిన సమాంతర (perfectly/infinately elastic) రేఖ, కాబట్టి $AR = MR = P$.
- Long run లో ప్రతి firm **normal profit** మాత్రమే పొందుతుంది; దగ్గరి ఉదాహరణలు: వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు, financial instruments, విలువైన లోహాలు.

Q 1 • PYQ 2017-Jun • Pg 286 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2018-Nov • Pg 288	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2018-Nov • Pg 288	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2018-Nov • Pg 288	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2018-Nov • Pg 288	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2018-Nov • Pg 288	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2019-May • Pg 290	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 19 • PYQ 2021-Jul • Pg 291	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 20 • PYQ 2021-Dec • Pg 292	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2021-Dec • Pg 292	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • PYQ 2022-Jun • Pg 292	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • PYQ 2023-Jun • Pg 294 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 27 • PYQ 2020-Nov • Pg 294 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 31 • PYQ 2024-Jun • Pg 295	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 32 • MTP 2024-Aug • Pg 296	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 33 • PYQ 2024-Sep • Pg 296	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 35 • PYQ 2024-Sep • Pg 296	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 36 • PYQ 2024-Sep • Pg 297	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 37 • PYQ 2025-Jan • Pg 297	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 38 • PYQ 2025-May • Pg 297	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 49 • MTP 2025-May S2 • Pg 300	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 50 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 301	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 51 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 301	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 52 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 301	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 53 • RTP 2025-May • Pg 301	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 56 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 302	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 57 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 302	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 58 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 302	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 61 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 303	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 62 • PYQ 2026-Sep • Pg 303	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 63 • PYQ 2026-Sep • Pg 303	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 64 • PYQ 2026-Sep • Pg 304	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-May • Pg 286	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2018-May • Pg 287	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2018-May • Pg 287	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2018-May • Pg 287	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 12 • PYQ 2019-Nov • Pg 289	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 13 • PYQ 2019-Nov • Pg 289	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 14 • PYQ 2019-Nov • Pg 290	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 15 • PYQ 2019-Nov • Pg 290	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • PYQ 2021-Jan • Pg 291	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 23 • PYQ 2022-Dec • Pg 293	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 25 • PYQ 2022-Dec • Pg 293	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 28 • PYQ 2023-Dec • Pg 294	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 30 • PYQ 2023-Dec • Pg 295 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 34 • PYQ 2019-Nov • Pg 296 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 39 • PYQ 2025-Sep • Pg 297	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 40 • PYQ 2025-Sep • Pg 298	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 45 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 299	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 47 • PYQ 2026-Jan • Pg 300	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 14 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Firm equilibrium కు రెండు షరతులూ కావాలి: $MR = MC$, ఇంకా MC అనేది MR ను కింది నుంచి ఖండించాలి. $MR > MC$ అయితే output పెంచండి, $MR < MC$ అయితే తగ్గించండి.

- Short run లో profit పరీక్ష price ను average cost తో పోలుస్తుంది: $AR > ATC$ (అంటే equilibrium వద్ద $ATC < MC$) = supernormal profit; $AR = ATC$ = normal profit; $AR < ATC$ = loss. **AR = MR ఎప్పుడూ నిజం, కాబట్టి 'AR > MR' లాంటి options ఉచ్చులే.**
- Long run:** $SMC = LMC = SAC = LAC = P = MR$; entry/exit వల్ల supernormal profit, loss రెండూ తుడిచిపెట్టుకుపోతాయి; $P = \min LAC = MC$ వనరుల ఉత్తమ కేటాయింపును ఇస్తుంది.

Q 11 • PYQ 2019-May • Pg 288	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2021-Jul • Pg 291	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 42 • PYQ 2025-Jan • Pg 298	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 43 • PYQ 2025-Jan • Pg 299	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 48 • PYQ 2026-May • Pg 300	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 54 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 301 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 55 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 302	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 59 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 303	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 60 • RTP 2026-Jan • Pg 303	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 24 • PYQ 2022-Dec • Pg 293	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 29 • PYQ 2023-Dec • Pg 295	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 41 • PYQ 2025-Sep • Pg 298	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 44 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 299 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 46 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 300	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 3.1: Monopoly

P4-C4-U3-T01

మొదట చదవండి Study Sections 3.1.0 (Features), 3.1.2 (Monopolist's Revenue Curves), 3.1.3 (Equilibrium of the Monopoly Firm), ముఖ్యంగా 3.1.4 (Price Discrimination -- షరతులు, లక్ష్యాలు, Pigou చెప్పిన మూడు degrees) చదవండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 53 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **లక్షణాలు:** ఒక్కడే అమ్మేవాడు (firm = industry, కాబట్టి firm, industry demand curves ఒక్కటే), దగ్గరి substitutes లేవు (cross elasticity దాదాపు సున్నా), బలమైన barriers to entry, **price maker** (taker కాదు).
- AR curve ఎడమ నుంచి కుడికి పడుతుంది; **MR అనేది AR కు, Y-అక్షానికి సరిగ్గా మధ్యలో** ఉంటుంది (వాలు AR కు రెట్టింపు); MR సున్నా (TR గరిష్ఠమైన చోట) లేదా ఋణాత్మకం కావచ్చు, AR ఎప్పుడూ సున్నా కాదు.
- **Pigou degrees:** 1st -- ఒక్కొక్కరి స్తోమతను బట్టి price, మొత్తం consumer surplus ను లాగేస్తుంది (వేలం, డాక్టర్ ఫీజు); 2nd -- వేర్వేరు quantities కు వేర్వేరు prices; 3rd -- ప్రాంతం/విభాగం ఆధారంగా sub-markets (dumping).
- **Price discrimination లక్ష్యాలు:** గరిష్ఠ profit, మిగులు stock వదిలించుకోవడం, economies of scale, విదేశీ markets ను దక్కించుకోవడం, సమానత్వం -- 'అదనపు stock ఉంచుకోవడం' కాదు.

Q 1 • PYQ 2016-Dec • Pg 304 4× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-May • Pg 304	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2018-May • Pg 304 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2018-May • Pg 305 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2018-Nov • Pg 305	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2018-Nov • Pg 305	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2018-Nov • Pg 305	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2020-Nov • Pg 307	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2021-Jul • Pg 308	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2021-Dec • Pg 308	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2021-Dec • Pg 308 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2021-Dec • Pg 308	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 19 • PYQ 2021-Dec • Pg 309	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2022-Jun • Pg 309	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • PYQ 2022-Jun • Pg 309	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • PYQ 2022-Jun • Pg 309	స్మరణ (RECALL)	సులభం

	30 sec • Level I	
Q 24 • PYQ 2018-May • Pg 310 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 27 • PYQ 2023-Dec • Pg 310	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 28 • PYQ 2024-Jun • Pg 310	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 29 • PYQ 2024-Jun • Pg 311	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 30 • PYQ 2024-Jun • Pg 311	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 32 • MTP 2024-Aug • Pg 311	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 33 • MTP 2024-Aug • Pg 311 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 34 • MTP 2024-Aug • Pg 311 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 36 • PYQ 2021-Dec • Pg 312 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 38 • PYQ 2025-Jan • Pg 313	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 41 • PYQ 2023-Dec • Pg 313 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 42 • PYQ 2025-May • Pg 313	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 43 • PYQ 2025-May • Pg 314 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 55 • MTP 2024-Aug • Pg 317 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 56 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 317	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 57 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 317	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 58 • MTP 2025-May S2 • Pg 318	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 59 • MTP 2025-May S2 • Pg 318	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 61 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 318	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 65 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 319	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 66 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 319 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 8 • PYQ 2019-May • Pg 306 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2019-May • Pg 306	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • PYQ 2019-May • Pg 306	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 11 • PYQ 2019-May • Pg 306	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 12 • PYQ 2019-May • Pg 307	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 25 • PYQ 2023-Jun • Pg 310	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 26 • PYQ 2023-Jun • Pg 310	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 39 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 313	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 40 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 313 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 45 • PYQ 2017-Jun • Pg 314 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 46 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 314 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 47 • PYQ 2025-Sep • Pg 315	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 48 • PYQ 2026-Jan • Pg 315	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 49 • PYQ 2026-Jan • Pg 315	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 50 • PYQ 2026-Jan • Pg 315	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 52 • PYQ 2026-Jan • Pg 316	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 11 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Markets ను వేరువేరుగా ఉంచగలిగినప్పుడు, వాటి elasticities వేరుగా ఉన్నప్పుడు, పునఃవిక్రయం (arbitrage) కుదరనప్పుడు మాత్రమే price discrimination లాభదాయకం; elasticity తక్కువ ఉన్న market నుంచే ఎక్కువ price వసూలు చేస్తారు.
- Long run: supernormal profit కొనసాగుతుంది (entry కు అడ్డుకట్ట); monopoly అవాంఛనీయం -- పోటీతో పోలిస్తే ఎక్కువ price, తక్కువ output.
- Discriminating monopolist: MC = aggregate MR ఉన్న చోట మొత్తం output, దానిని MRa = MRb అయ్యేలా పంచుతారు.

Q 14 • PYQ 2021-Jul • Pg 308	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 20 • PYQ 2021-Dec • Pg 309	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 31 • MTP 2024-Aug • Pg 311	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 35 • PYQ 2024-Sep • Pg 312	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 37 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 312	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 44 • PYQ 2025-May • Pg 314	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 60 • MTP 2025-May S2 • Pg 318	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 63 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 319	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 54 • PYQ 2026-May • Pg 317	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 62 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 318	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 64 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 319	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 2 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **Elasticity నుంచి MR:** $MR = P \times (1 - 1/e)$. ఉదా. $P = 60$, $e = 5 \rightarrow MR = 48$; $e = 6 \rightarrow MR = 50$.
- **ఉదాహరణలు వర్గీకరించండి:** గ్రామీణ vs పారిశ్రామిక విద్యుత్ ధరల తేడా (₹3 vs ₹7 ప్రతి unit), railway dynamic fares, విభాగాల వారీ software pricing = price discrimination / discriminating monopoly (product differentiation కాదు).

Q 51 • PYQ 2021-Dec • Pg 316 2x అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం
Q 53 • PYQ 2026-May • Pg 317	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 3.2: Imperfect Competition — Monopolistic Competition

P4-C4-U3-T02

మొదట చదవండి Study Section 3.2.0 (Features of Monopolistic Competition), 3.2.1 (Price-Output Determination: short run లో profit/loss, long run లో excess capacity తో equilibrium) చదవండి.

గమనికలు

ఉదాహరణలు గుర్తించండి: toothpaste, సబ్బులు, detergents, restaurants, hotels, pubs, వేర్వేరు burgers అమ్మే fast-food chains = monopolistic competition.

పరిస్థితిని checklist తో సరిచూడండి: చాలామంది కొనేవాళ్లు/అమ్మేవాళ్లు + differentiated product + long run లో entry/exit మీద ఆంక్షలు లేకపోవడం = monopolistic competition (oligopoly కాదు, perfect competition కాదు).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 25 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **లక్షణాలు:** ఎక్కువ మంది అమ్మేవాళ్లు, **product differentiation** (ఇదే నిర్ణాయక లక్షణం), entry, exit స్వేచ్ఛ, non-price competition (advertising, selling costs).
- ఇది monopoly, perfect competition ల కలయిక; long run లో 'group' equilibrium భావన monopolistic competition కు చెందినది (Chamberlin).

Q 1 • PYQ 2018-Nov • Pg 320	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 320	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2019-May • Pg 320	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2019-Nov • Pg 320	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2019-Nov • Pg 321 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2021-Jul • Pg 322	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2022-Jun • Pg 322	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2023-Jun • Pg 323	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2024-Jun • Pg 323	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2024-Aug • Pg 323 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • MTP 2024-Aug • Pg 323	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2024-Sep • Pg 323	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 19 • PYQ 2025-Jan • Pg 324	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • PYQ 2025-Jan • Pg 324	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 21 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 324 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 325	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • MTP 2025-May S2 • Pg 325	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • RTP 2025-May • Pg 326	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 28 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 326	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2021-Jan • Pg 321	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • PYQ 2021-Dec • Pg 322	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • RTP 2024-Sep • Pg 324 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 18 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 324	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 23 • PYQ 2021-Jan • Pg 325 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 30 • PYQ 2026-Sep • Pg 327	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 5 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Firm demand curve కిందికి వాలుతుంది కానీ **సాపేక్షంగా elastic**; product differentiation వల్ల MR, AR కంటే కింద ఉంటుంది; సాధారణ product (సబ్బు) demand inelastic, brand (Lux) demand elastic.
- Short run:** MR = MC వద్ద supernormal profit లేదా loss రెండూ సాధ్యం. **Long run:** entry/exit తర్వాత normal profit మాత్రమే (AR = AC) -- ఇదే perfect competition తో పోలిక; తేడా product differentiation, **excess capacity** (output optimum కంటే తక్కువ, $P > MC$).

Q 7 • PYQ 2021-Jul • Pg 322	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2021-Jul • Pg 322	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 22 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 325	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 27 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 326	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 29 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 326	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అంశం 3.3: Oligopoly

P4-C4-U3-T03

మొదట చదవండి Oligopoly పరిచయం (నిర్వచనం, game theory, రకాలు), Section 3.3.0 (Characteristics), 3.3.1 (price-output models), 3.3.2 (Price Leadership), 3.3.3 (Kinked Demand Curve), 3.3.4 (Other Important Market Forms) చదవండి.

గమనికలు

పరిశ్రమలను వర్గీకరించండి: smartphones, telecom, airlines, cold drinks = oligopoly (సరిగ్గా రెండు పోటీ firms = duopoly).

Market form ఎంచుకునే ముందు **interdependence** లేదా పోటీదారుని గమనించే మాటలతో పాటు **అమ్మేవాళ్లు కొద్దిమందేనా** అని చూడండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 71 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Oligopoly** = 'competition among the few' (Stigler), 2--10 మంది అమ్మేవాళ్లు. లక్షణాలు: **strategic interdependence** (అత్యంత ముఖ్యం), భారీ selling costs, సమూహ ప్రవర్తన, బలమైన entry barriers -- entry స్వేచ్ఛ దీని లక్షణం కాదు.
- **రకాలు:** pure/perfect (homogeneous, ఉదా. aluminium) vs differentiated; open vs closed; collusive (cartel, ఉదా. OPEC) vs competitive; partial (ఒక ఆధిపత్య leader firm) vs full; syndicated vs organized.
- **Duopoly** = ఇద్దరు అమ్మేవాళ్లు; **monopsony** = ఒక కొనేవాడు; **oligopsony** = కొద్దిమంది కొనేవాళ్లు; **bilateral monopoly** = ఒక అమ్మేవాడు + ఒక కొనేవాడు.
- **Kinked demand curve** = Paul Sweezy (price rigidity ని వివరిస్తుంది); **game theory** = Von Neumann, Morgenstern (1944); **Cournot** -- నియంత్రణ చరం output, **Bertrand** -- price, **Stackelberg** -- leader ముందుగా output కు కట్టుబడతాడు.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 327	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-May • Pg 327	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2018-May • Pg 327	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2018-Nov • Pg 327	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2018-Nov • Pg 328	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2018-Nov • Pg 328	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 7 • PYQ 2019-May • Pg 328 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2019-Nov • Pg 328	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2019-Nov • Pg 328	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2019-Nov • Pg 329	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2019-Nov • Pg 329	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2020-Nov • Pg 329	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2020-Nov • Pg 329	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2020-Nov • Pg 329	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2020-Nov • Pg 330	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2020-Nov • Pg 330	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 19 • PYQ 2020-Nov • Pg 330	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 20 • PYQ 2020-Nov • Pg 331	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2021-Jan • Pg 331	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 22 • PYQ 2021-Jan • Pg 331 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 23 • PYQ 2021-Jan • Pg 331	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 24 • PYQ 2021-Jul • Pg 332	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 25 • PYQ 2021-Jul • Pg 332	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 26 • PYQ 2021-Jul • Pg 332	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 37 • PYQ 2022-Dec • Pg 335	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 38 • PYQ 2022-Dec • Pg 335	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 39 • PYQ 2022-Dec • Pg 335	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం
Q 41 • PYQ 2023-Dec • Pg 336	స్మరణ (RECALL) 30 sec - Level I	సులభం

Q 42 • PYQ 2023-Dec • Pg 336	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 48 • PYQ 2020-Nov • Pg 337 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 51 • PYQ 2023-Dec • Pg 338 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 61 • RTP 2025-Jan • Pg 340	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 62 • PYQ 2025-May • Pg 340 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 63 • PYQ 2024-Jun • Pg 341 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 64 • PYQ 2025-Sep • Pg 341	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 69 • PYQ 2026-May • Pg 342	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 70 • PYQ 2026-May • Pg 342	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 71 • PYQ 2026-May • Pg 342	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 73 • PYQ 2026-May • Pg 343	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 74 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 343	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 75 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 343	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 76 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 343	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 77 • RTP 2025-May • Pg 344 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 79 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 344 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 80 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 344	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 81 • PYQ 2026-Sep • Pg 344	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 82 • PYQ 2026-Sep • Pg 345	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 83 • PYQ 2026-Sep • Pg 345	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 28 • PYQ 2021-Dec • Pg 333	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 31 • PYQ 2021-Dec • Pg 333	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

Q 32 • PYQ 2021-Dec • Pg 333	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 33 • PYQ 2021-Dec • Pg 334	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 34 • PYQ 2022-Jun • Pg 334	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 35 • PYQ 2022-Jun • Pg 334	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 40 • PYQ 2023-Jun • Pg 335	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 44 • MTP 2024-Aug • Pg 336	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 45 • MTP 2024-Aug • Pg 336	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 46 • MTP 2024-Aug • Pg 337	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 47 • MTP 2024-Aug • Pg 337 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 52 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 338	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 53 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 338	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 54 • MTP 2024-Aug • Pg 339 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 55 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 339	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 56 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 339	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 57 • PYQ 2025-Jan • Pg 339	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 58 • PYQ 2017-Jun • Pg 340 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 59 • RTP 2026-Jan • Pg 340 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 60 • RTP 2026-Jan • Pg 340 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 65 • PYQ 2025-Sep • Pg 341	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 66 • PYQ 2026-Jan • Pg 341	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 67 • PYQ 2026-Jan • Pg 341	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 11 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Kinked demand:** పోటీదారులు price తగ్గింపును అనుసరిస్తారు కానీ price పెంపును పట్టించుకోరు, కాబట్టి ప్రస్తుత price కు పైభాగం సాపేక్షంగా elastic, కింది భాగం inelastic -- price kink వద్దే అతుక్కుపోతుంది.
- **Price leadership:** ఆధిపత్య firm 'live and let live' పద్ధతి పాటిస్తుంది; low-cost firm అనుచరులకు కొంత profit వదిలిపెడుతుంది; **barometric** -- market పరిస్థితులను చదివే పాత, అనుభవం ఉన్న, గౌరవం ఉన్న firm.
- Firms సంఖ్య ఎక్కువైతే **collusion కుదరదు**; oligopolists price wars కు దూరంగా ఉండి non-price అంశాల మీద (selling costs) పోటీపడతారు.

Q 10 • PYQ 2019-Nov • Pg 328	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2020-Nov • Pg 330	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 29 • PYQ 2020-Nov • Pg 333 2x అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 30 • PYQ 2021-Dec • Pg 333	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 36 • PYQ 2022-Dec • Pg 334	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 43 • PYQ 2024-Jun • Pg 336	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 49 • PYQ 2024-Sep • Pg 337	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 72 • PYQ 2026-May • Pg 343	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 78 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 344	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 27 • PYQ 2021-Dec • Pg 332	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 50 • PYQ 2022-Jun • Pg 338 2x అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

- **Market-share పట్టికలు:** కొద్ది firms దగ్గరే ఎక్కువ share ఉంటే (ఉదా. రెండు firms కలిపి ~59%) = oligopoly -- firms మొత్తం సంఖ్య కాదు, concentration చూడండి.
- పరిస్థితిని లక్షణ పరీక్షలుగా విడగొట్టండి (firms సంఖ్య, product రకం, entry barriers, interdependence), తర్వాత market forms సారాంశ పట్టికతో సరిపోల్చండి.

Q 68 • PYQ 2026-Jan • Pg 342	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం

అధ్యాయం 5

National income నిర్ణయం (Determination of National Income)

2 విభాగాలు • 15 అంశాలు • 270 వర్గీకృత ప్రశ్నలు • 15.0 మార్కులు పేపర్కు • ప్రాముఖ్యత: B

ఈ అధ్యాయం ఏం అడుగుతుంది ఎక్కువగా స్మరణ (RECALL) • సగటున 47 sec ఒక ప్రశ్నకు — ఈ అధ్యాయం పెన్ను పట్టుకుని చదవండి

స్మరణ (RECALL) Remembering	57.4%	30 sec	115 లో 66 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గుర్తింపు (RECOGNISE) Understanding	8.7%	45 sec	115 లో 10 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గణన (COMPUTE) Application	33.0%	75 sec	115 లో 38 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
తర్కం (REASON) Analysis	0.9%	150 sec	115 లో 1 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు

విభాగం 5.1: National Income Accounting

P4-C5-U1 • ప్రాముఖ్యత B • పేపర్కు 8.8 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 1 • వర్గం A • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 56.7% • 153 ప్రశ్నలు

అంశం 1.1: National Income Accounting

P4-C5-U1-T01

మొదట చదవండి Section 1.1 (National Income Accounting) చదవండి — macroeconomic accounts వ్యవస్థ నిర్వచనం, దానికి మార్గం వేసినవారు, భారతదేశంలో national accounts సంకలనం చేసే సంస్థలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 1 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- National Income Accounting కు మార్గం వేసినవారు Nobel బహుమతి పొందిన ఆర్థికవేత్తలు **Simon Kuznets, Richard Stone**.
- ఇది goods, services ను ఉత్పత్తి దశ నుంచి తుది disposal దశ వరకు సమగ్రంగా చూసే macroeconomic accounts వ్యవస్థ.
- Central Statistical Organisation (CSO)**, Ministry of Statistics and Programme Implementation, National Accounts Statistics ను సంకలనం చేస్తుంది; **State Directorates of Economics and Statistics (DESS)** State Domestic Product ను సంకలనం చేస్తాయి.

Q 1 • PYQ 2025-Sep • Pg 351

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

అంశం 1.2: National Income అంచనాల ఉపయోగం, ప్రాముఖ్యత (Usefulness and Significance of National Income Estimates)

P4-C5-U1-T02

మొదట చదవండి Section 1.2 (Usefulness and Significance of National Income Estimates) ను — ఉపయోగాల జాబితాను — Section 1.1 లోని CSO పాత్రతో కలిపి చదవండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 3 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- జాతీయ స్థాయిలో National Accounts Statistics సంకలనం బాధ్యత CSO ది (DES, RBI లేదా NITI Aayog ది కాదు).
- National income accounts ను macroeconomic analysis కు చెందిన **fundamental aggregate statistics** అంటారు; emerging, transition economies కు ఇవి ప్రత్యేకంగా ఉపయోగపడతాయి.

Q 1 • PYQ 2025-May • Pg 351

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • PYQ 2026-Jan • Pg 352

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • PYQ 2026-Sep • Pg 352

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- నిజమైన ఉపయోగాలు:** business demand forecasting, sectoral composition, structural shifts ను చూపడం, macro modelling, policy evaluation కు ఆధారం, income distribution/inequality మీద వెలుగు, loan eligibility కోసం అంతర్జాతీయ పోలికలు — ఉపయోగం కాని option ను పట్టుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉండండి.
- NFIA ఋణాత్మకమైతే $GNP_{mp} < GDP_{mp}$ (విదేశీయులు ఇక్కడ సంపాదించేదాని కంటే మన పౌరులు/కంపెనీలు విదేశాల్లో తక్కువ సంపాదిస్తారు); ఋణాత్మక NFIA అంటే విదేశాల్లో సంపాదించిన ఆదాయమే ఋణాత్మకం అని కాదు.

Q 2 • PYQ 2025-May • Pg 352

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 1.3: National Income వివిధ భావనలు

P4-C5-U1-T03 • Different Concepts of National Income

మొదట చదవండి Sections 1.3.1 నుంచి 1.3.12 వరకు చదవండి — nominal vs real GDP, GDP deflator, NDP, GNP/NFIA, NNPmp, factor cost vs basic vs market price, NNPfc (National Income), per capita, personal, disposable, private income, Illustrations 1 నుంచి 8 తో సహా.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 52 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **మూల సూత్రాలు:** GDP deflator = (Nominal GDP / Real GDP) x 100; NDPmp = GDPmp - Depreciation; GNPmp = GDPmp + NFIA; NNPmp = GNPmp - Depreciation; Factor Cost = Market Price - Net Indirect Taxes (NIT = Indirect Taxes - Subsidies); **NNPfc = National Income.**
- **Personal Income** = NPISH తో సహా households అందుకున్న ఆదాయం: PI = NI - undistributed profits - households చెల్లించిన net interest - corporate tax + transfer payments; DI = PI - personal taxes - non-tax payments (consumption లేదా saving కోసం).
- Gross Investment = Net Investment + Replacement Investment (depreciation); **Private Income** = అన్ని వనరుల నుంచి private sector కు చేరి factor income + transfer income.

Q 1 • source not stated • Pg 353	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 353	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 353	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 354	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 354	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 354	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 355	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 355	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • source not stated • Pg 355	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 355	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 358	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 359	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 359	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2024-Jun • Pg 359	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2024-Jun • Pg 360	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 6 • PYQ 2024-Jun • Pg 360	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2024-Sep • Pg 361	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2024-Sep • Pg 361	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • RTP 2024-Sep • Pg 364 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 364	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 364 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 365 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2025-Jan • Pg 365	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2024-Jun • Pg 365 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • PYQ 2025-Jan • Pg 367	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2025-Jan • Pg 367	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • PYQ 2024-Jun • Pg 368 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • PYQ 2025-May • Pg 369	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • PYQ 2025-May • Pg 369	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • PYQ 2025-May • Pg 369	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 27 • PYQ 2025-May • Pg 370	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 31 • PYQ 2024-Jun • Pg 371 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 33 • PYQ 2025-Sep • Pg 372	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 34 • PYQ 2025-Sep • Pg 372	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 36 • PYQ 2026-Jan • Pg 373	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 37 • PYQ 2026-Jan • Pg 373	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 41 • PYQ 2026-Jan • Pg 375	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 45 • PYQ 2026-May • Pg 376	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 46 • PYQ 2026-May • Pg 376	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 47 • PYQ 2026-May • Pg 376	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 48 • PYQ 2026-May • Pg 376	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 51 • MTP 2025-May S2 • Pg 377	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 53 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 378	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 55 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 378	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 56 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 378	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 57 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 378	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 58 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 379	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 61 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 379	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 62 • PYQ 2026-Sep • Pg 380	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 63 • PYQ 2026-Sep • Pg 380	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 64 • PYQ 2026-Sep • Pg 381	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 65 • PYQ 2026-Sep • Pg 381	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 5 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **మూడు విభజన రేఖలు:** Gross vs Net = depreciation; National vs Domestic = NFIA (NFIA ధనాత్మకం → GNPmp > GDPmp; ఋణాత్మకం → GNPmp < GDPmp); Market Price vs Factor Cost = NIT.
- Deflator > 100 అంటే nominal GDP > real GDP (prices base year కంటే పైన); base year లో deflator = 100.
- పునఃవిక్రయం/తదుపరి ఉత్పత్తి కోసం కొన్న goods **intermediate**, final కాదు; PI అంటే అందుకున్న ఆదాయం, NI అంటే సంపాదించిన ఆదాయం — transfer payments PI లో ఉంటాయి, NI లో ఉండవు.

Q 28 • PYQ 2025-May • Pg 370	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 30 • PYQ 2025-Sep • Pg 371	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

Q 49 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 377	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 52 • MTP 2025-May S2 • Pg 377	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 54 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 378	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 29 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **Deflator numericals:** Real GDP = Nominal/deflator x 100; inflation rate = (Deflator2 - Deflator1)/Deflator1 x 100, ఉదా. (157.33 - 140.75)/140.75 x 100 = 11.78%.
- **సమాహారాల మార్పిడి:** NDPmp = GDPmp - depreciation (₹6,700 - ₹530 = ₹6,170 crore); GDPmp = GNPmp - NFIA; దశలవారీగా మార్చండి Gross->Net, National->Domestic, MP->FC.
- **భూభాగ తర్కం:** భారతదేశంలో పనిచేసే US company unit profits = భారతదేశ GDP లో, కానీ US GNP లో.

Q 1 • source not stated • Pg 356	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 356	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 356	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 357	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 357	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 357	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 358	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 358	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 358	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2024-Jun • Pg 359	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2024-Jun • Pg 360	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2024-Sep • Pg 361	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 10 • PYQ 2024-Sep • Pg 362	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 11 • PYQ 2024-Sep • Pg 363	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

Q 12 • PYQ 2024-Sep • Pg 363	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 19 • PYQ 2025-Jan • Pg 366 2x అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 22 • PYQ 2025-May • Pg 367	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 29 • PYQ 2025-Sep • Pg 370	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 32 • PYQ 2025-Sep • Pg 372	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 35 • PYQ 2025-Sep • Pg 373	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 38 • PYQ 2026-Jan • Pg 374	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 39 • PYQ 2026-Jan • Pg 374	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 40 • PYQ 2026-Jan • Pg 374	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 42 • PYQ 2026-May • Pg 375	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 43 • PYQ 2026-May • Pg 375	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 44 • PYQ 2026-May • Pg 375	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 50 • RTP 2025-May • Pg 377	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 59 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 379	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 60 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 379	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 1.4: భారతదేశంలో National Income కొలత

P4-C5-U1-T04 • Measurement of National Income in India

మొదట చదవండి Section 1.4 చదవండి — ఆదాయ circular flow (1.4.1), Value Added/Product Method (1.4.2), Income Method (1.4.3), Expenditure Method (1.4.4), Illustrations 9 నుంచి 15 తో సహా.

గమనికలు

Double counting రాకుండా ఉండాలంటే **final goods** మాత్రమే లెక్కించాలి (లేదా value added మాత్రమే); అనుకోకుండా పేరుకున్న inventories పెరుగుదల investment గా లెక్కకు వస్తుంది.

Net domestic expenditure = consumption expenditure + net domestic investment; దీనికి net foreign

investment కలిపితే national expenditure వస్తుంది.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 32 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Circular flow దశలు:** Production, Distribution (income), Disposition (expenditure); value added method = Product / Industrial Origin / Net Output Method; income method = Factor Payment / Distributed Share Method; expenditure method = Income Disposal Method.
- $GV\text{amp} = \text{Value of Output} - \text{Intermediate Consumption} = (\text{Sales} + \text{Change in Stock}) - \text{Intermediate Consumption}$; value added method ప్రతి ఉత్పత్తి సంస్థ పునరావృతం కాని తోడ్పాటును కొలుస్తుంది.
- **Mixed income of self-employed** = వేరు చేయలేని కలగలిసిన factor payments (labour + capital); భారతదేశంలో వ్యవసాయానికి production/output method, small-scale sector కు income method, నిర్మాణ రంగానికి expenditure method వాడతారు.
- **Expenditure method:** $GDP_{mp} = C (PFCE + GFCE) + \text{Gross Domestic Capital Formation} + \text{Net Exports}$; transfer payments (పించు, ఉపకారవేతనాలు) ఇందులో రావు.

Q 1 • source not stated • Pg 381	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 381	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 382	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 382	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • source not stated • Pg 385	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 386	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2024-Sep • Pg 386 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2024-Sep • Pg 386	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2024-Sep • Pg 387	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 387	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 387	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 387	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 387 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 10 • PYQ 2025-Jan • Pg 388	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2025-Jan • Pg 388	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 389	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 389 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 389	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2026-Jan • Pg 390	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2026-May • Pg 390	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 390	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 19 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 390	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • MTP 2025-May S2 • Pg 391	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • MTP 2025-May S2 • Pg 391	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 391	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 391	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 391	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • RTP 2025-Sep • Pg 392	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • RTP 2025-Sep • Pg 392	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 27 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 392	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 28 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 392 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 29 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 392	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 16 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **GVAmP సాధన:** Sales 750 + stock లో మార్పు (200 - 300 = -100) - Intermediate consumption 250 = 400.
- 'at factor cost' లెక్కలకు: $GVA_{fc} = GVAmP - \text{Net Indirect Taxes}$, అంటే GVAmP తీసిన తర్వాత indirect/excise tax తీసివేసి subsidy కలపండి.

Q 1 • source not stated • Pg 382	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 382	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 383	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 3 • source not stated • Pg 383	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 383	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 383	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 3 • source not stated • Pg 384	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 4 • source not stated • Pg 384	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 5 • source not stated • Pg 384	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 384	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 385	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 3 • source not stated • Pg 385	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 4 • source not stated • Pg 385	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 9 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 388	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 12 • PYQ 2025-Jan • Pg 388	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 30 • PYQ 2026-Sep • Pg 393	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 1.5: భారతదేశంలో Regional Accounts వ్యవస్థ

P4-C5-U1-T05 • The System of Regional Accounts in India

మొదట చదవండి Section 1.5 (The System of Regional Accounts in India) చదవండి — NSDP/State Income, per capita state income, State DESs, CSO పాత్ర, supra-regional sectors.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 4 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- State income = **Net State Domestic Product (NSDP)**; Per Capita State Income = NSDP / రాష్ట్ర మధ్య-సంవత్సర అంచనా జనాభా.
- రాష్ట్ర స్థాయి అంచనాలను State Directorates of Economics and Statistics (DESS) లోని State Income Units తయారు చేస్తాయి; CSO conceptual/methodological సమస్యల్లో సాయపడుతూ national, regional accounts గణాంకాలను సంకలనం చేసి ప్రచురిస్తుంది.
- Supra-regional sectors** (railways, communications, banking, insurance, కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిపాలన) రాష్ట్ర సరిహద్దులను దాటిపోతాయి — వీటిని మొత్తం economy కు సంకలనం చేసి indicators ఆధారంగా రాష్ట్రాలకు కేటాయిస్తారు.
- ప్రాంతీయ ఆర్థిక పనితీరును అంచనా వేయడానికి వాడేది **per capita income**; unemployment కు సరైన కొలత **unemployment rate** (labour force participation rate, GDP per capita లేదా poverty ratio కాదు).

Q 1 • PYQ 2024-Sep • Pg 393

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 394

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 394

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 394

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

అంశం 1.6: GDP, సంక్షేమం

P4-C5-U1-T06 • GDP and Welfare

మొదట చదవండి Section 1.6 (GDP and Welfare) చదవండి — GDP వదిలిపెట్టే వాటి జాబితా (a) నుంచి (j) వరకు; అవే దీన్ని well-being కు అసంపూర్ణ సూచికగా చేస్తాయి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 4 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- ఒక దేశ **standard of living** కు సూచిక **Per Capita Income** (inflation సర్దుబాటు చేసిన GDP per capita) — personal income లేదా disposable income కాదు.
- మెరుగైన జీవితానికి కావాల్సిన ఎన్నో అవసరాలను సమకూర్చుకునే మన సామర్థ్యాన్ని GDP కొలుస్తుంది, అయినా మంచి జీవన నాణ్యతను నిర్ధారించే ఎన్నో అంశాలను వదిలేస్తుంది — కాబట్టి ఇది **సంపూర్ణ welfare index** కాదు.

Q 2 • PYQ 2025-May • Pg 395

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • PYQ 2026-Jan • Pg 395

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • MTP 2025-May S2 • Pg 395

స్మరణ (RECALL)

సులభం

30 sec • Level I

Q 5 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 395

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- GDP లో రానివి: income distribution, నాణ్యత మెరుగుదల, దాచిన/చట్టవిరుద్ధ ఉత్పత్తి, non-market, స్వచ్ఛంద పని, విశ్రాంతి, externalities; పైగా 'defensive' outputs (పోలీసు, ప్రమాద మరమ్మత్తులు) దీనిలో కలిసిపోతాయి — కాబట్టి GDP సంపూర్ణ welfare కొలత కాదు; GDP బయట ఉండే ఆర్థిక 'bads' లో నేరం, కాలుష్యం, traffic రద్దీ వస్తాయి.
- ఆర్థిక వృద్ధి కంటే జనాభా వేగంగా పెరిగితే economy లో saving తక్కువ అవుతుంది (per capita income తక్కువ -> saving, investment, employment తక్కువ).

Q 1 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 394

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 1.7: National Income గణన పరిమితులు, సవాళ్లు

P4-C5-U1-T07 • Limitations and Challenges of National Income Computation

మొదట చదవండి Section 1.7 (Limitations and Challenges of National Income Computation) చదవండి — conceptual కష్టాలు, practical సవాళ్లు, ముఖ్యంగా developing countries కు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 4 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

Q 1 • source not stated • Pg 396

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • source not stated • Pg 396

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • PYQ 2024-Sep • Pg 397

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 397

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Conceptual కష్టాలు:** national income కు అందరూ ఒప్పుకున్న నిర్వచనం లేకపోవడం, final vs intermediate goods తేడా, transfer payments నిర్వహణ, durable goods సేవలు, income distribution ను కలపడం, కొత్త goods ను constant prices వద్ద విలువ కట్టడం, government services విలువ కట్టడం.
- Practical సవాళ్లు:** సరిపోని/నమ్మలేని data, పెద్ద non-monetised sector, స్వంత వినియోగానికి ఉత్పత్తి, నిరక్షరాస్యత వల్ల నమోదు కాని ఆదాయాలు, బలహీన occupational classification, consumption of fixed capital అంచనా.

- ఏ option limitation కాదు అని MCQs అడుగుతాయి — సరిగ్గా కొలవబడేదే (ఉదా. final goods market sales) వేరుగా నిలుస్తుంది; తొలగింపు కోసం రెండు జాబితాలూ గుర్తుపెట్టుకోండి.

Q 2 • source not stated • Pg 396

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

విభాగం 5.2: National Income నిర్ణయంపై Keynesian Theory (The Keynesian Theory of Determination of National Income)

P4-C5-U2 • ప్రాముఖ్యత C • పేపర్కు 6.3 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 2 • వర్గం A • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 43.3% • 117 ప్రశ్నలు

అంశం 2.1: పరిచయం (Introduction)

P4-C5-U2-T01

మొదట చదవండి అధ్యాయం 6, విభాగం 2 లోని Section 2.1 (Introduction) చదవండి: Great Depression నేపథ్యం, Keynes రాసిన General Theory (1936), Keynesian macroeconomics మౌలిక స్తంభాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 8 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- 1930s నాటి **Great Depression** తర్వాత Keynes రాసిన 'General Theory of Employment, Interest and Money' (1936) macroeconomics ను సమూలంగా మార్చేసింది.
- Keynes ప్రకారం national income, employment **aggregate effective demand** మీద ఆధారపడతాయి; Depression కు కారణం aggregate expenditure తక్కువగా ఉండటం (deficient demand); ఆయన చురుకైన government విధానాలను సమర్థించారు.
- Money కు ఉన్న demand ను సూచించడానికి Keynes వాడిన పదమే 'Liquidity preference'.
- **Macroeconomics** = మొత్తం economy కు చెందిన aggregate output, income, employment, consumption, investment, prices అధ్యయనం.

Q 1 • source not stated • Pg 403

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • PYQ 2024-Sep • Pg 403

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 404 2x అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 5 • PYQ 2025-May • Pg 404

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 6 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 404

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 7 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 404	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 405	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 405	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 2 • PYQ 2023-Dec • Pg 403 3x అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 3 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 404	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అంశం 2.2: సరళ Two-Sector Model లో circular flow

P4-C5-U2-T02 • Circular flow in a Simple Two-Sector Model

మొదట చదవండి విభాగం 5.2 లోని two-sector circular flow diagram చదవండి: households, firms మాత్రమే; వాటిని కలిపే రెండు markets; ప్రవాహాలు సమానంగా ఉండాలి అనే identity.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 6 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- సరళ model లో సరిగ్గా **రెండు sectors** — households, firms — government లేదు, foreign trade లేదు, saving గానీ investment గానీ లేవు.
- రెండు ప్రవాహాలు వ్యతిరేక దిశల్లో నడుస్తాయి: factor services, goods తో కూడిన **real flow**; factor incomes, consumption expenditure తో కూడిన **money flow**.
- వీటిని రెండు markets కలుపుతాయి — **factor market** (households land, labour, capital, enterprise అమ్ముతాయి), **product market** (firms goods, services అమ్ముతాయి).
- Circular flow** ఇచ్చే identity: **Total Production = Total Income = Total Expenditure** — అందుకే national income ను మూడు వేర్వేరు పద్ధతుల్లో కొలిచినా ఒకే అంకె వస్తుంది.

Q 1 • source not stated • Pg 405	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 406	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • source not stated • Pg 406	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 407	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2025-Sep • Pg 407	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 2 • PYQ 2026-Sep • Pg 407

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- ఒక sector నుంచి బయటకు వెళ్లినది రెండో దానికి చేరాల్సిందే; బయటకు ఏదీ కారిపోనంత వరకే ప్రవాహం నిరంతరం — saving, taxes, imports **leakages**; investment, government spending, exports **injections**.
- National income కొలిచే మూడు పద్ధతులూ ఒకే వలయాన్ని మూడు చోట్ల చదవడమే, మూడు వేర్వేరు రాశులు కాదు: ఏ పద్ధతి అత్యధిక అంకె ఇస్తుందని అడిగే ప్రశ్న, అవి **సమానం** అని మీకు తెలుసా అని పరీక్షిస్తోంది.

Q 1 • source not stated • Pg 406

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

- Leakages లేని two-sector model లో household income = consumption expenditure = firms receipts — ఏ ఒక్క అంకె ఇచ్చినా మిగతా రెండూ నేరుగా వచ్చేస్తాయి.

Q 1 • source not stated • Pg 406

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 2.3: మౌలిక భావనలు, functions

P4-C5-U2-T03 • Basic Concepts and Functions

మొదట చదవండి Study Section 2.3 (Basic Concepts and Functions) చదవండి: aggregate demand function $AD = C + I$, consumption function, saving function, APC/MPC/APS/MPS, aggregate supply.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 16 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Consumption function** $C = a + bY$: slope $b = MPC$, intercept $a =$ income సున్నా అయినప్పటి autonomous consumption.
- $APC = C/Y$ (అంటే total consumption / total income); $APS = S/Y$; $MPC = dC/dY$; $MPS = dS/dY$.
- $MPC + MPS = 1$, కాబట్టి $MPS = 1 - MPC$; aggregate supply = national income = consumption + saving ($AS = C + S$).

Q 1 • source not stated • Pg 408

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 409

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 410

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • RTP 2024-Sep • Pg 411

స్మరణ (RECALL)

సులభం

	30 sec • Level I	
Q 4 • PYQ 2025-Jan • Pg 411 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2025-Jan • Pg 412	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2025-Jan • Pg 412	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2025-May • Pg 413 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2025-Sep • Pg 414	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2026-Jan • Pg 414	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 415	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 415	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 19 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 415	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 416	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 416	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • PYQ 2026-Sep • Pg 417	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 5 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Keynesian assumption:** $0 < MPC < 1$ — income తో పాటు consumption పెరుగుతుంది కానీ income కంటే తక్కువగా; MPC ఎప్పుడూ > 1 గానీ ఋణాత్మకం గానీ కాదు.
- ధనాత్మక intercept 'a' = income మార్పులతో సంబంధం లేని consumption; తక్కువ ఆదాయాల వద్ద households dissave చేస్తాయి.
- Income పెరిగే కొద్దీ APC తగ్గుతుంది (తక్కువ income వద్ద అది 1 దాటవచ్చు), కానీ linear function వెంట MPC స్థిరంగా ఉంటుంది.

Q 8 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 412	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2025-May • Pg 413	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 20 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 416	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 21 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 416	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

Q 27 • PYQ 2026-Sep • Pg 417

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 13 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **APS సాధన:** $APS = (Y - C)/Y$ ($C = 300, Y = 1200 \rightarrow 0.75$); $saving = APS \times income$ ($0.4 \times ₹25,000 = ₹10,000$).
- **APC సాధన:** $Y = C/APC$ ($₹900 \text{ cr} / 0.45 = ₹2,000 \text{ cr}$).
- **MPC సాధన:** రెండు income స్థాయిల మధ్య $MPC = \Delta C / \Delta Y$; లేదా $k = \Delta Y / \Delta I$ నుంచి $MPC = 1 - 1/k$.

Q 1 • source not stated • Pg 408	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 408	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 409	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 409	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 409	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 410	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 2 • PYQ 2024-Sep • Pg 410	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2025-Jan • Pg 411	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 11 • PYQ 2025-Sep • Pg 413	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 14 • PYQ 2026-May • Pg 414	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 15 • PYQ 2026-May • Pg 415	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 16 • PYQ 2026-May • Pg 415	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 28 • PYQ 2026-Sep • Pg 417	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 2 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

- Spending-scenario ప్రశ్నల్లో ప్రతి చర్యనూ విడిగా అనుసరించండి: savings వాడి consume చేస్తే C పెరిగి S తగ్గుతుంది; bonds కొనడం consumption కాదు; విదేశీ పర్యటన imports పెంచి net exports తగ్గిస్తుంది.
- ఏది పెరుగుతుందో, ఏది తగ్గుతుందో తేల్చే ముందు ప్రతి transaction ను consumption, saving లేదా leakage గా వర్గీకరించండి.

Q 24 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 417

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

Q 25 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 417 2× అడిగారు

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 2.4: National Income నిర్ణయం: Two-Sector Model

P4-C5-U2-T04 • The Two-Sector Model of National Income Determination

మొదట చదవండి Study Section 2.4 (Two-Sector Model of National Income Determination), 2.4.1 చదవండి: 45-degree (Keynesian cross) diagram మీద $AD = AS$ ద్వారా equilibrium, $S = I$ షరతు, deflationary/inflationary gaps.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 9 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Equilibrium షరతు:** $Y = C + I$, అంటే $C + I = C + S$, అంటే $S = I$ (planned saving = planned investment).
- Full-employment output స్థాయి కంటే తక్కువ AD = deficient demand = **deflationary (recessionary) gap**; full-employment output కంటే ఎక్కువ AD = excess demand = **inflationary gap**.

Q 1 • source not stated • Pg 418

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 418

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • source not stated • Pg 418

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 419

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 419

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 420

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 421

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 8 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 422 2× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 9 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 422

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- $AD (C+I)$ 45-degree రేఖను ఖండించే బిందువే equilibrium income; అది full-employment స్థాయి కావాల్సిన అవసరం లేదు.
- **Inflationary gap** real output ను మార్పదు కానీ general price level ను పెంచుతుంది (demand-pull inflation).

- Excess demand ను contractionary monetary policy సరిచేస్తుంది — repo rate, CRR, margin requirements పెంచడం అన్నీ ఇందులోకే వస్తాయి.

Q 10 • PYQ 2026-Sep • Pg 422

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 11 • PYQ 2026-Sep • Pg 423

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 6 ప్రశ్నలు Application • Level II

- $Y = C + I$ సాధించండి: $C = 10 + 0.5Y$, $I = 200$ అయితే $Y = 210/0.5 = 420$; కూడా Y మీద ఆధారపడితే ($I = 12 + 0.15Y$), Y పదాలను కలపండి: $Y(1-0.5-0.15) = 42$.
- Saving function ఇస్తే $S = I$ పెట్టండి: $S = -20 + 0.25Y = 100 \rightarrow Y = 480$; తర్వాత $C = Y - S$ (ఉదా. $S = -20 + 0.5Y$, $I = 100 \rightarrow Y = 240$, $C = 140$).

Q 1 • source not stated • Pg 419

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 2 • PYQ 2024-Sep • Pg 420 2x అడిగారు

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 5 • PYQ 2025-Sep • Pg 421

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 6 • PYQ 2026-Jan • Pg 421

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 7 • PYQ 2026-May • Pg 422

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 12 • PYQ 2026-Sep • Pg 423

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 2.5: The Investment Multiplier

P4-C5-U2-T05

మొదట చదవండి Study Section 2.5 (The Investment Multiplier) చదవండి: k నిర్వచనం, సూత్రం, MPC/MPS మీద దాని ఆధారపడటం, multiplier ప్రక్రియను బలహీనపరిచే ఎనిమిది leakages.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 10 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Investment multiplier** $k = \Delta Y / \Delta I = 1 / (1 - MPC) = 1 / MPS$: investment పెరగడం వల్ల national income పెరిగే రేటు.
- Saving అనేది circular flow నుంచి **withdrawal (leakage)**, injection కాదు.
- Leakages**: progressive taxation, ఎక్కువ liquidity preference/idle cash, ఉన్న stocks లేదా imports నుంచి demand తీర్చడం, ఉన్న wealth/securities కొనడం, undistributed corporate profits, debt repayment, full-employment inflation, goods scarcity. (గమనిక: distributed కాదు, UNdistributed profits.)

Q 3 • source not stated • Pg 424	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 425	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2024-Jun • Pg 425	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 426	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2025-Jan • Pg 427	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • MTP 2024-Dec • Pg 427 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2026-Jan • Pg 428	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 429	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • RTP 2025-Sep • Pg 429	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 430	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 3 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- MPC ఎక్కువైతే multiplier ఎక్కువ; MPS ఎక్కువైతే multiplier తక్కువ — **k అనేది MPS కు విలోమం.**
- $MPC = 1$ అయినప్పుడు multiplier గరిష్ట విలువ అనంతం; $MPC = 0$ అయినప్పుడు కనిష్టం 1.
- Consumption ప్రవాహం నుంచి కారిపోయిన ఆదాయం మరింత induced spending ను పుట్టించదు, కాబట్టి leakages multiplier ను తగ్గిస్తాయి.

Q 1 • source not stated • Pg 425	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 11 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 428 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2026-Sep • Pg 430	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 10 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **డేటా నుంచి k:** $k = \Delta Y / \Delta I$ (ఉదా. $\Delta Y = 12,000$, $\Delta I = 4,000 \rightarrow k = 3$); తర్వాత $MPC = 1 - 1/k$ ($k = 3 \rightarrow MPC = 0.66...$ లేదా $\Delta Y = 1500$, $\Delta I = 500$, $MPC = 0.66$).
- $\Delta Y = k \times \Delta I$: $MPC = 0.6 \rightarrow k = 2.5$, కాబట్టి ₹300 cr ΔI ఆదాయాన్ని ₹750 cr పెంచుతుంది.
- Saving function $S = -60 + 0.2Y$ నుంచి $MPS = 0.2$, కాబట్టి $k = 1/0.2 = 5$ (multiplier = Y-coefficient కు విలోమం).

Q 1 • source not stated • Pg 423	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 423	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 424	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 424	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2024-Jun • Pg 426	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2025-Jan • Pg 426 2× అడిగారు	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 7 • RTP 2025-Jan • Pg 427	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2025-Sep • Pg 428	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 13 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 429	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 17 • PYQ 2026-Sep • Pg 430	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 16 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 430	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 2.6: Determination of Equilibrium Income: Three Sector Model

P4-C5-U2-T06

మొదట చదవండి Study Section 2.6 (Determination of Equilibrium Income: Three Sector Model), 2.6.1 చదవండి: government ఉన్న closed-economy model — taxes, transfers, government purchases — ఇంకా lump-sum tax తో equilibrium.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 5 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Three-sector (closed economy) AD అంశాలు:** Consumption + Investment + Government spending ($C + I + G$); sectors అంటే household, business, government — foreign sector ఇందులో రాదు.
- **Equilibrium:** $C + I + G = Y = C + S + T$.
- ప్రస్తుతం ఉత్పత్తి అయిన consumption goods, services మీద ఖర్చు కాని ఆదాయం, ఆదాయ ప్రవాహం నుంచి ఒక 'leakage' (withdrawal).

Q 2 • source not stated • Pg 431	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2024-Sep • Pg 432	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2025-May • Pg 433	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 433	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 434	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 5 • PYQ 2026-May • Pg 433	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 3 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **Lump-sum tax, transfers తో:** $Y_d = Y - T + TR$, $C = a + bY_d$; సాధించండి $Y = (a - bT + bTR + I + G)/(1-b)$. ఉదా. $C = 200 + 0.8Y_d$, $I = 200$, $G = T = 150$, $TR = 75 \rightarrow Y = 2,450$.
- **Balanced budget** $G = T$, transfers లేకపోతే: $Y = (a - bT + I + G)/(1-b)$; ఉదా. $C = 8 + 0.6Y_d$, $I = 60$, $G = T = 10 \rightarrow Y = 180$.

Q 1 • source not stated • Pg 431	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 431	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2025-Jan • Pg 432	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 2.7: Determination of Equilibrium Income: Four Sector Model

P4-C5-U2-T07

మొదట చదవండి Study Section 2.7 (Determination of Equilibrium Income: Four Sector Model) చదవండి: AD లో net exports, import function $M = M\text{-bar} + mY$, foreign trade multiplier.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 7 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Economy కు చెందిన అన్ని sector models లోనూ ఉమ్మడిగా ఉండే జంట **households, firms (business)**.
- **Four-sector model** లో foreign sector చేరుతుంది; import function $M = M_0 + mY$, ఇక్కడ m = marginal propensity to import ($\Delta M/\Delta Y$).

Q 2 • source not stated • Pg 434	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • source not stated • Pg 435	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 435	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2026-May • Pg 436	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 437	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 437	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • RTP 2025-May • Pg 437 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Exports **injections**, imports **leakages**: imports లో autonomous పెరుగుదల equilibrium income మీద contractionary ప్రభావం చూపుతుంది; exports పెరిగితే expansionary.
- Economy ఎంత తెరిచి ఉంటే (m ఎంత ఎక్కువైతే) multiplier అంత చిన్నది, ఎందుకంటే ప్రతి చక్రంలోనూ import ఖర్చు దేశీయ circular flow నుంచి కారిపోతుంది.

Q 1 • source not stated • Pg 434	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 2 ప్రశ్నలు Application • Level II

- నాలుగు sectors లో $AD = C + I + G + (X - M)$; ఉదా. $2,000 + 700 + 750 + (150 - 50) = ₹3,550$ cr.
- Foreign trade multiplier** = $1/(1 - b + m)$; MPC 0.6, m 0.04 అయితే: $1/0.44 = 2.27$.
- Equilibrium**: $Y = C + I + G + (X - M)$; $C = 300 + 0.75Y$, $I = 800$, net imports 100 అయితే: $Y = (300 + 800 - 100)/0.25 = 4,000$.

Q 2 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 435	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2026-Jan • Pg 436	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 4 • PYQ 2026-Jan • Pg 436	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 2.8: ముగింపు (Conclusion)

P4-C5-U2-T08

మొదట చదవండి విభాగం 2 ముగింపు భాగం చదవండి — Keynesian సందేశ సారాంశం: short run లో output, employment ను demand నిర్ణయిస్తుంది.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 2 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Unemployment ను వివరిస్తూ Keynes **aggregate demand** లోటు మీద ఒత్తిడి పెట్టారు — technology, inflationary expectations లేదా bank lending మీద కాదు.
- Wages, prices సులభంగా తగ్గవు కాబట్టి, ఖర్చు సరిపోనంత కాలం output full employment కంటే కిందే ఉంటుంది — ఇదే government demand management కు ఆధారం.

Q 1 • RTP 2025-Jan • Pg 437 2× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)

30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 438

స్మరణ (RECALL)

30 sec • Level I

సులభం

అధ్యాయం 6

Business Cycles

1 విభాగాలు • 5 అంశాలు • 191 వర్గీకృత ప్రశ్నలు • 4.9 మార్కులు పేపర్కు • ప్రాముఖ్యత: B

ఈ అధ్యాయం ఏం అడుగుతుంది ఎక్కువగా స్మరణ (RECALL) • సగటున 32 sec ఒక ప్రశ్నకు — శుద్ధ స్మరణ — చదవండి, సాధించకండి

స్మరణ (RECALL) Remembering	85.3%	30 sec	156 లో 133 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గుర్తింపు (RECOGNISE) Understanding	14.7%	45 sec	156 లో 23 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు

అంశం 6: పరిచయం (Introduction)

P4-C6-U6-T00

మొదట చదవండి Section 5.0 (Introduction — business cycles ఆర్థం, UK 1920s boom, China slowdown ఉదాహరణలతో) చదవండి; అలాగే business/trade cycles ను నిర్వచించే Chapter 5 ప్రారంభ భాగం, వాస్తవ cycles ను చూపే బాక్స్ ఉదాహరణలు కూడా చదవండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 8 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Business (trade) cycle** = ఒక కాలంలో ఆర్థిక వ్యవస్థ మొత్తం ఆర్థిక కార్యకలాపంలో వచ్చే లయబద్ధ హెచ్చుతగ్గులు — మొత్తం business కార్యకలాపం మార్చి మార్చి expansion, contraction చెందడం.
- **గుర్తుంచుకోవాల్సిన సంవత్సరాలు:** IT/dot-com bubble పేలడం — 2000; US housing bubble పేలడం — 2007; Great Depression — 1930s; China ఇటీవలి slowdown ప్రపంచమంతటా పతనం, భయాందోళనల cycle ను సృష్టించింది.
- మొత్తం కార్యకలాపానికి **వ్యతిరేకంగా** కదిలే చరం (expansion లో కిందికి, contraction లో పైకి) **countercyclical**; దానితో పాటు కదిలేది **procyclical**; globalization అంటే దేశాల మధ్య వేగవంతమైన సమైక్యత.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 442

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • PYQ 2019-Nov • Pg 443

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • PYQ 2021-Jan • Pg 443

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • PYQ 2021-Jul • Pg 443

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 5 • PYQ 2022-Dec • Pg 443

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 7 • RTP 2024-Sep • Pg 444 2× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 8 • RTP 2024-Sep • Pg 444

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 9 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 444

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Subprime, Greece సంక్షోభాల ఉమ్మడి సూత్రం: ఎక్కువ financial leverage, తక్కువ interest rates, credit expansion — ఈ మూడూ కలిసి bubble ను ఉబ్బించాయి ('all of the above' నమూనా).
- ప్రతి ఉదాహరణ కథను పట్టుకోండి: చౌక credit → అతి-ఆశావాదం → asset bubble → పేలడం → ప్రపంచమంతటా వ్యాపించే downturn.

Q 6 • RTP 2024-Sep • Pg 443 2× అడిగారు

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 10 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 444 2× అడిగారు

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 6.1: Business Cycle దశలు

P4-C6-U6-T01 • Phase of Business Cycle

మొదట చదవండి Section 5.1 (Phases of Business Cycle) చదవండి — expansion, peak, contraction, trough/depression, recovery, Figure 1 తో సహా — అలాగే leading, lagging, coincident indicators చర్చ, బాక్స్ ఉదాహరణలు (Great Depression 1930, IT bubble 2000, Global Crisis 2008-09) కూడా.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 91 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **నాలుగు దశలు:** Expansion (boom/upswing), Peak (శ్రేయస్సు), Contraction (downswing/recession), Trough; Depression = ఋణాత్మక వృద్ధి, విపరీతమైన నిరుద్యోగం, పడిపోతున్న interest rates ఉన్న recession/trough ఉగ్రరూపం; recession చివరి దశ = depression; trough తర్వాత recovery.
- **Great Depression:** 1930s, USA లో మొదలైంది, 20వ శతాబ్దపు అత్యంత సుదీర్ఘ, లోతైన, విస్తృత depression; 1929 నుంచి 1932 మధ్య ప్రపంచ GDP సుమారు 15% పడిపోయింది; recovery 1933 లో మొదలైంది.
- **Leading indicators** నిజమైన output కంటే ముందు మారతాయి: stock prices, profit margins, consumer/capital goods కు కొత్త orders, building permits, consumer confidence, money growth rate. **Lagging తర్వాత** మారతాయి: నిరుద్యోగం, corporate profits, output ప్రతి unit కు labour cost, interest rates, CPI. **Coincident (concurrent):** GDP, industrial production, inflation, personal income, retail sales.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 444	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-May • Pg 445 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2018-May • Pg 445	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2018-May • Pg 445	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2018-Nov • Pg 445	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2018-Nov • Pg 445 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2019-May • Pg 446	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2019-May • Pg 446	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2019-May • Pg 446	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2019-May • Pg 446	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2019-May • Pg 447	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2019-May • Pg 447	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2019-Nov • Pg 447	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2019-Nov • Pg 447	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2019-Nov • Pg 447	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2019-Nov • Pg 448	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2019-Nov • Pg 448	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 19 • PYQ 2019-Nov • Pg 448	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • PYQ 2019-Nov • Pg 448	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2019-Nov • Pg 449	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • PYQ 2019-Nov • Pg 449	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • PYQ 2019-Nov • Pg 449	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 24 • PYQ 2020-Nov • Pg 449	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • PYQ 2020-Nov • Pg 449	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • PYQ 2020-Nov • Pg 449	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 28 • PYQ 2020-Nov • Pg 450	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 29 • PYQ 2020-Nov • Pg 450	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 34 • PYQ 2020-Nov • Pg 451 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 35 • PYQ 2021-Jan • Pg 451	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 36 • PYQ 2018-Nov • Pg 451 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 37 • PYQ 2021-Jul • Pg 451	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 38 • PYQ 2021-Jul • Pg 451 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 39 • PYQ 2021-Jul • Pg 452	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 40 • PYQ 2021-Jul • Pg 452	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 41 • PYQ 2019-Nov • Pg 452 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 42 • PYQ 2021-Jul • Pg 452	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 46 • PYQ 2021-Dec • Pg 453	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 47 • PYQ 2021-Dec • Pg 453 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 48 • PYQ 2022-Jun • Pg 453	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 49 • PYQ 2022-Jun • Pg 454	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 50 • PYQ 2022-Jun • Pg 454	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 51 • PYQ 2022-Jun • Pg 454	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 52 • PYQ 2022-Jun • Pg 454	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 53 • PYQ 2022-Jun • Pg 454	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 54 • PYQ 2022-Dec • Pg 454	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 55 • PYQ 2022-Dec • Pg 455	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 56 • PYQ 2022-Dec • Pg 455	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 57 • PYQ 2022-Dec • Pg 455	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 59 • PYQ 2023-Jun • Pg 455	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 61 • PYQ 2023-Jun • Pg 456	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 62 • PYQ 2023-Jun • Pg 456	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 63 • PYQ 2023-Jun • Pg 456	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 64 • PYQ 2023-Jun • Pg 456	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 65 • PYQ 2023-Jun • Pg 456	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 66 • PYQ 2022-Jun • Pg 457 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 67 • PYQ 2023-Dec • Pg 457	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 68 • PYQ 2023-Dec • Pg 457	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 69 • PYQ 2023-Dec • Pg 457	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 70 • PYQ 2024-Jun • Pg 457	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 71 • MTP 2024-Aug • Pg 458	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 72 • MTP 2024-Aug • Pg 458 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 73 • MTP 2024-Aug • Pg 458	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 74 • MTP 2024-Aug • Pg 458	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 75 • PYQ 2024-Sep • Pg 458	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 77 • PYQ 2022-Jun • Pg 459 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 78 • RTP 2024-Sep • Pg 459	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 80 • PYQ 2025-Jan • Pg 460	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 81 • PYQ 2019-Nov • Pg 460 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 82 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 460	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 83 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 460	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 84 • RTP 2025-Jan • Pg 460 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 86 • PYQ 2025-May • Pg 461	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 87 • PYQ 2025-May • Pg 461	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 89 • PYQ 2025-Sep • Pg 462	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 90 • PYQ 2026-Jan • Pg 462	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 91 • PYQ 2026-Jan • Pg 462	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 92 • PYQ 2026-Jan • Pg 463	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 93 • PYQ 2026-Jan • Pg 463	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 94 • PYQ 2026-May • Pg 463	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 95 • PYQ 2019-May • Pg 463 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 99 • MTP 2025-May S2 • Pg 464	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 100 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 465	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 101 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 465	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 102 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 465 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 103 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 465	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 104 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 465	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 105 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 466	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 106 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 466	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 107 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 466	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 108 • PYQ 2026-Sep • Pg 466	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 110 • PYQ 2026-Sep • Pg 467	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 19 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **దశల ప్రవర్తన:** expansion — output, employment, prices, credit, investment పూర్తి employment వరకు పెరుగుతాయి; peak — demand ఆగిపోయి వృద్ధి వెనక్కి తిరుగుతుంది; contraction — supply demand ను మించుతుంది, investment, employment తగ్గుతాయి; recession → నిరుద్యోగం పెరుగుతుంది, output తగ్గుతుంది.
- **Depression లక్షణాలు:** capital/durable goods పరిశ్రమల్లో excess capacity, interest rate పడిపోతుంది కాబట్టి liquid cash ఉంచుకోవాలన్న demand పెరుగుతుంది, దివాలాలు పెరుగుతాయి.
- **Recovery:** మార్పు మొదట labour market లో కనిపిస్తుంది — వ్యాపించిన నిరుద్యోగం వల్ల కార్మికులు తక్కువ wages కు ఒప్పుకుంటారు; నిరాశావాదం ముగిసి investment, credit పుంజుకుంటాయి.

Q 7 • PYQ 2018-Nov • Pg 445	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 27 • PYQ 2020-Nov • Pg 450	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 30 • PYQ 2020-Nov • Pg 450	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 31 • PYQ 2021-Jan • Pg 450	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 32 • PYQ 2021-Jan • Pg 450	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 33 • PYQ 2019-May • Pg 451 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 43 • PYQ 2021-Jul • Pg 453 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 44 • PYQ 2021-Dec • Pg 453	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 45 • PYQ 2021-Dec • Pg 453	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 58 • PYQ 2022-Dec • Pg 455	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 60 • PYQ 2023-Jun • Pg 456	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 76 • PYQ 2024-Sep • Pg 459	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

Q 79 • PYQ 2025-Jan • Pg 459	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 85 • PYQ 2025-May • Pg 460	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 88 • PYQ 2025-Sep • Pg 462	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 96 • PYQ 2026-May • Pg 464	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 97 • PYQ 2026-May • Pg 464	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 98 • PYQ 2021-Jul • Pg 464 2× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 109 • PYQ 2026-Sep • Pg 467	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అంశం 6.2: Business Cycle లక్షణాలు

P4-C6-U6-T02 • Features of Business Cycle

మొదట చదవండి Section 5.2 (Features of Business Cycles) చదవండి — (a) నుంచి (h) వరకు ఎనిమిది సాధారణ లక్షణాల జాబితా.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 22 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **లక్షణాలు:** కాలానుగుణంగా వస్తాయి కానీ ఒకే క్రమబద్ధత, వ్యవధి లేదా తీవ్రత లేకుండా; వీటికి నాలుగు స్పష్టమైన దశలు ఉంటాయి; ఇవి free market ఆర్థిక వ్యవస్థల్లో పుడతాయి; అన్ని రంగాల్లోకీ వ్యాపిస్తాయి.
- ఇవి అంటువ్యాధిలా వ్యాపిస్తాయి, స్వభావంలో **అంతర్జాతీయం** — వ్యాపార సంబంధాల ద్వారా దేశాల మధ్య పాకుతాయి; అన్ని ఆర్థిక చరాల మీద (output, employment, investment, consumption, interest, trade, prices) ఒకేసారి కనిపిస్తాయి; సమాజ సంక్షేమం మీద తీవ్ర పరిణామాలు ఉంటాయి.
- Capital goods, durable consumer goods పరిశ్రమలు అసమానంగా (అత్యధికంగా) ప్రభావితమవుతాయి; వ్యవసాయం కంటే పారిశ్రామిక రంగం ఎక్కువ దెబ్బతింటుంది.

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 468 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 468	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2018-Nov • Pg 468	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2019-May • Pg 468 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2020-Nov • Pg 468	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 6 • PYQ 2021-Jan • Pg 469	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2021-Jan • Pg 469	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2021-Jul • Pg 469 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2021-Dec • Pg 469	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2022-Jun • Pg 470 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2023-Dec • Pg 470	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2023-Dec • Pg 470	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2023-Dec • Pg 470	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 471 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2025-Jan • Pg 471	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 471	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2025-May • Pg 471	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 19 • PYQ 2025-Sep • Pg 472	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 472 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 473	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 473	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • PYQ 2026-Sep • Pg 473	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- తప్పు option గుర్తించండి: 'regular intervals', 'definite/same duration', 'sporadic', 'local or national in character' — ఇవేవీ లక్షణాలు కావు; cycles పునరావృతమవుతాయి కానీ క్రమబద్ధం కావు.
- Cycles అత్యంత సంక్లిష్టం, వాటి లక్షణాలూ కారణాలూ ఏకరూపంగా ఉండవు, కాబట్టి కచ్చితమైన అంచనా కష్టం; globalization సమైక్య ఆర్థిక వ్యవస్థల business cycles ను ఒకే లయలోకి తెచ్చింది.

Q 11 • PYQ 2023-Jun • Pg 470	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అంశం 6.3: Business Cycles కారణాలు

P4-C6-U6-T03 • Causes of Business Cycles

మొదట చదవండి Section 5.3 (Causes of Business Cycles) చదవండి — internal (endogenous), external (exogenous) కారణాల chart, ఇంకా ప్రతి కారణానికి సంబంధించిన ఆర్థికవేత్త పేరు ఉన్న పేరా.

గమనికలు

పరిస్థితి సాధన: యుద్ధం ముగిసి ఇళ్లు, రోడ్లు, వంతెనల పునర్నిర్మాణం మొదలవుతుంది → post-war reconstruction effective demand, output, employment ను పైకి నెడుతుంది (expansion దశ).

ఏ పరిస్థితిలోనైనా ముందు కారణాన్ని **internal vs external** అని గుర్తించండి, తర్వాత సరైన ఆర్థికవేత్త/సిద్ధాంతంతో సరిపోల్చి, ఆపై option ఎంచుకోండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 35 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Internal causes:** effective demand లో హెచ్చుతగ్గులు (**Keynes**), investment లో హెచ్చుతగ్గులు (aggregate demand లో అత్యంత అస్థిర భాగం), government spending లో మార్పులు, macroeconomic విధానాలు, money supply (**Hawtrey** — trade cycle పూర్తిగా ద్రవ్య సంబంధ పరిణామం), మానసిక అంశాలు (**Pigou** — business community అంచనాల మీద ఆధారపడిన ఆశావాదం/నిరాశావాదపు అలలు).
- **External causes:** యుద్ధాలు, post-war reconstruction, technology shocks, సహజ అంశాలు (వాతావరణం/వ్యవసాయం), జనాభా పెరుగుదల.
- **ఇతర సిద్ధాంతాలు:** **Schumpeter** — innovations trade cycles ను కలిగిస్తాయి; **Nicholas Kaldor** — cobweb theory (ప్రస్తుత prices భవిష్యత్ ఉత్పత్తిని ప్రభావితం చేస్తాయి).

Q 1 • PYQ 2018-May • Pg 473	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2018-Nov • Pg 473	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2018-Nov • Pg 474	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2018-Nov • Pg 474	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2019-May • Pg 474 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2019-Nov • Pg 475	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2020-Nov • Pg 475	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2020-Nov • Pg 475	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 11 • PYQ 2021-Jan • Pg 475	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2021-Jan • Pg 475 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2018-Nov • Pg 476 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2021-Jul • Pg 476	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2021-Dec • Pg 476	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2021-Dec • Pg 476 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2022-Dec • Pg 476	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2021-Jan • Pg 477 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • PYQ 2023-Jun • Pg 477	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2022-Dec • Pg 477 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • PYQ 2023-Dec • Pg 477	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • PYQ 2023-Dec • Pg 478	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • PYQ 2024-Jun • Pg 478	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • PYQ 2024-Jun • Pg 478	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • PYQ 2024-Sep • Pg 478	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 27 • RTP 2024-Sep • Pg 478	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 28 • PYQ 2025-Jan • Pg 479	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 29 • PYQ 2025-Jan • Pg 479	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 30 • PYQ 2025-May • Pg 479	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 31 • PYQ 2025-Sep • Pg 480	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 32 • PYQ 2025-Sep • Pg 480	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 33 • PYQ 2026-May • Pg 480	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 34 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 480	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 35 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 481	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 36 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 481	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 37 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 481	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 38 • PYQ 2026-Sep • Pg 481	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 3 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **గొలుసులు:** వ్యాపారవేత్తల నిరాశావాదం → తక్కువ investment → తక్కువ employment, income, consumption → contraction; anti-inflationary చర్యలు (ఎక్కువ taxes, ఎక్కువ interest rates, తగ్గించిన government spending) aggregate demand ను కిందికి నొక్కి ఆర్థిక వ్యవస్థను నెమ్మదిస్తాయి.
- Mobile phones రాకతో వచ్చిన telecom boom = **technology shock/disruption, ఒక EXTERNAL కారణం;** expansionary policy, సులభ money boom లను సృష్టిస్తాయి.

Q 6 • PYQ 2019-May • Pg 474	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2019-May • Pg 474	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 19 • PYQ 2022-Dec • Pg 477	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అంశం 6.4: వ్యాపార నిర్ణయాల్లో Business Cycles ప్రాముఖ్యత

P4-C6-U6-T04 • Relevance of Business Cycles in Business Decision Making

మొదట చదవండి Section 5.4 (Relevance of Business Cycles in Business Decision Making) చదవండి — expansion/downsizing నిర్ణయాలకు cycle దశ ఎందుకు ముఖ్యమో, ఇంకా cyclical businesses జాబితా.

గమనికలు

ఇచ్చిన firm ను వర్గీకరించండి: భవిష్యత్ projects ఆర్థిక వృద్ధి రేటును అనుసరించే advertising agency = cyclical business.

పరీక్ష: 'boom లో దాని demand బాగా పెరిగి, slump లో గబుక్కున పడిపోతుందా?' — అవును అయితే cyclical; లేకపోతే seasonal/static/sluggish.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 8 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Cyclical business** = దీని భవిష్యత్తు ఆర్థిక వృద్ధి రేటుతో గట్టిగా ముడిపడి ఉండేది; ఉదా. fashion retailers, electrical goods, house-builders, restaurants, advertising, overseas tour operators, construction/infrastructure.
- **Pigou:** ఆధునిక business కార్యకలాపాలు business community అంచనాలు/ఆశల మీద ఆధారపడి ఉంటాయి.

Q 1 • PYQ 2018-Nov • Pg 481	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2022-Jun • Pg 482	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2022-Dec • Pg 482	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2023-Jun • Pg 482	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2023-Dec • Pg 482	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2024-Sep • Pg 483	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2026-Jan • Pg 483	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 484	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- వ్యవసాయం, non-durables (ఉదా. washing powder) **cyclical కావు**; durable consumer goods, capital goods పరిశ్రమలే cycle కు అత్యంత సున్నితం.
- Recession లో normal goods demand కోల్పోతాయి, కానీ చౌకైన 'value for money' ప్రత్యామ్నాయాలకు లాభం కూడా కలగవచ్చు; expansion vs down-sizing, ఇంకా input (ముఖ్యంగా labour) వాడకం స్థాయి — ఈ నిర్ణయాలను cycle దశే శాసిస్తుంది.

Q 7 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 483	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 9 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 483	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అధ్యాయం 7

ప్రజా విత్తం (Public Finance)

4 విభాగాలు • 27 అంశాలు • 259 వర్గీకృత ప్రశ్నలు • 9.4 మార్కులు పేపర్కు • ప్రాముఖ్యత: C

ఈ అధ్యాయం ఏం అడుగుతుంది ఎక్కువగా స్మరణ (RECALL) • సగటున 36 sec ఒక ప్రశ్నకు — ఎక్కువ చదవడం, కొద్దిగా గణన

స్మరణ (RECALL) Remembering	76.3%	30 sec	76 లో 58 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గుర్తింపు (RECOGNISE) Understanding	15.8%	45 sec	76 లో 12 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గణన (COMPUTE) Application	7.9%	75 sec	76 లో 6 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు

విభాగం 7.1: Fiscal functions — ఒక సమగ్ర దృష్టి, కేంద్ర, రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవహారాలు (Fiscal Functions: An Overview, Centre and State Finance)

P4-C7-U1 • ప్రాముఖ్యత C • పేపర్కు 2.9 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 2 • వర్గం A • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 21.2% • 55 ప్రశ్నలు

అంశం 1.1: పరిచయం (Introduction)

P4-C7-U1-T01

భావన ఆధారం — ఇప్పటివరకు పరీక్ష ప్రశ్న లేదు • పూర్తి సన్నద్ధతకు అవసరం

మొదట చదవండి విభాగం 7.1 మొదటి పేజీ చదవండి: public finance అంటే ఏమిటి, market economy లో ప్రభుత్వానికి ఆర్థిక పాత్ర అసలు ఎందుకు ఉంటుంది.

గమనికలు

Public finance ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రభుత్వ పాత్రను అధ్యయనం చేస్తుంది — అది revenue ఎలా సమకూర్చుకుంటుంది, ఎలా ఖర్చు చేస్తుంది, ఆ ఎంపికలు వనరుల కేటాయింపు, income పంపిణీ, output స్థిరత్వం మీద ఏ ప్రభావం చూపుతాయి.

Richard Musgrave ఈ విభాగం తర్వాత వివరించే మూడు fiscal functions ను నిర్దేశించారు: allocation, redistribution, stabilization.

అంశం 1.2: ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రభుత్వ పాత్ర

అంశం 1.2: ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రభుత్వ పాత్ర

P4-C7-U1-T02 • The Role of Government in an Economic System

మొదట చదవండి Study Section 1.2 (The Role of Government in an Economic System) చదవండి: మూడు macroeconomic లక్ష్యాలు, రాజ్యంపై Adam Smith దృష్టి, fiscal functions ను Richard Musgrave మూడు శాఖలుగా చేసిన వర్గీకరణ.

గమనికలు

Public finance విధుల్లో public goods అందించడం, equity కోసం redistribution, stabilization వస్తాయి — profits పెంచడానికి సాధారణ corporate tax మినహాయింపు public finance విధి కాదు.

ప్రతి విధి వేరే సమస్యను సరిదిద్దుతుంది: allocation market failure ను, distribution అసమానతను, stabilization business cycle హెచ్చుతగ్గులను ఎదుర్కొంటుంది.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 7 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Richard Musgrave** ('The Theory of Public Finance', 1959) మూడు శాఖల వర్గీకరణ ఇచ్చారు: resource allocation (efficiency), income redistribution (న్యాయం), macroeconomic stabilization (price stability).
- Allocation, distribution ప్రధానంగా MICROeconomic విధులు; stabilization MACROeconomic విధి.
- **Adam Smith canons of taxation:** equality/equity, certainty, convenience, economy (productivity, uniformity, diversity వంటి canons ను తర్వాత ఇతరులు చేర్చారు).

Q 7 • PYQ 2026-Sep • Pg 488

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 486

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 2 • PYQ 2024-Sep • Pg 487 4x అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 3 • RTP 2024-Sep • Pg 487

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 4 • MTP 2025-May S2 • Pg 487

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 5 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 487

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 6 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 487

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

అంశం 1.3: కేటాయింపు విధి (The Allocation Function)

P4-C7-U1-T03

మొదట చదవండి Study Section 1.3 (The Allocation Function) చదవండి: markets వనరులను తప్పుగా ఎందుకు కేటాయిస్తాయి (market failures), ప్రభుత్వం resource allocation ను ప్రభావితం చేసే సాధనాలు — direct production, taxes/subsidies, చట్టం, regulation.

గమనికలు

విద్యుత్, public transport వంటి వస్తువులను ప్రభుత్వం నేరుగా ఉత్పత్తి చేయడం ALLOCATION విధికి ఉదాహరణ.

Market failure ను సరిదిద్దడానికి, social goods ఉత్తమ మిశ్రమాన్ని సాధించడానికి ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకుంటుంది; అది market కు **పూరకం**, ప్రత్యామ్నాయం కాదు — profits గరిష్టం చేయదు, ప్రైవేటు ఉత్పత్తిదారుల స్థానం ఆక్రమించదు.

ఇతర allocation సాధనాలు: taxes, subsidies ద్వారా ప్రోత్సాహకాలు/నిరుత్సాహకాలు, నిషేధాలు, చట్టాలు, competition policy, regulation.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 6 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Market economy లో వనరుల కేటాయింపు ప్రధానంగా **consumer preferences, demand** వల్ల జరుగుతుంది, అవి price mechanism ద్వారా పనిచేస్తాయి.
- Market failures** (monopoly power, public goods, externalities, incomplete information, factor immobility, అసమానత) ప్రభుత్వ allocation విధికి ఆధారం.

Q 1 • source not stated • Pg 488	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 488	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 489 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2025-Jan • Pg 489 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 489	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 490	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

అంశం 1.4: పునఃపంపిణీ విధి (The Redistribution Function)

P4-C7-U1-T04

మొదట చదవండి Study Section 1.4 (The Redistribution Function) చదవండి: revenue వైపు redistribution (progressive taxation), expenditure వైపు redistribution (subsidies, transfers), equity-efficiency trade-off.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 9 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

Q 1 • source not stated • Pg 490	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 490	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 491	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 491	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • source not stated • Pg 491	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2025-Jan • Pg 491 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • MTP 2025-May S2 • Pg 493	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 493	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2026-Jan • Pg 492	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Progressive direct tax** ఎక్కువ చెల్లించగల శక్తి ఉన్నవారి నుంచి ఎక్కువ వసూలు చేస్తుంది — income పెరిగేకొద్దీ average tax rate పెరుగుతుంది; వాస్తవ పరంగా సమానత్వం కోసం డబ్బు పరంగా tax భారాన్ని ఉద్దేశపూర్వకంగానే అసమానంగా ఉంచుతారు.
- Progressive tax ద్వారా వచ్చిన సొమ్ముతో BPL కుటుంబాలకు subsidized ఆహార ధాన్యాలు ఇవ్వడం **redistribution విధికి** చక్కటి ఉదాహరణ (revenue వైపు, expenditure వైపును పోషించడం).
- ఎక్కువ taxes పని, saving, investment, risk తీసుకోవడాన్ని నిరుత్సాహపరుస్తాయి కాబట్టి redistribution **deadweight (efficiency) నష్టాలను** కలిగిస్తుంది — అందుకే విధానం equity ను efficiency తో తూకం వేయాల్సి వస్తుంది.

Q 2 • PYQ 2025-Sep • Pg 492	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2026-Sep • Pg 493	గుర్తింపు (RECOGNISE)	సులభం

అంశం 1.5: స్థిరీకరణ విధి (Stabilization Function)

P4-C7-U1-T05

మొదట చదవండి Study Section 1.5 (Stabilization Function), దాని తర్వాతి 'Centre and State Finance' భాగం చదవండి: fiscal/monetary stabilization, fiscal federalism, రాజ్యాంగంలోని Articles 246, 268-293, Finance Commission, 15వ Finance Commission devolution ప్రమాణాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 31 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Stabilization** = macroeconomic హెచ్చుతగ్గులను తొలగించడమే లక్ష్యంగా ఉన్న fiscal policy ప్రధాన విధి; ఇది fiscal, monetary policy రెండింటి ద్వారా సాధ్యం. **Stagflation** = inflation, నిరుద్యోగం పక్కపక్కనే; మూడు macro లక్ష్యాలు = వృద్ధి, అధిక ఉపాధి, price stability (సార్వత్రిక విద్య కాదు).
- **Fiscal federalism** (ఈ పదం Musgrave ది) = ప్రభుత్వ స్థాయిల మధ్య ఆర్థిక విధులు, వనరుల విభజన; stabilization, redistribution కేంద్ర ప్రభుత్వం వద్దే ఉంటాయి; **Finance Commission (Article 280)** అనేది fiscal federalism ను కాపాడుతూ కేంద్ర taxes ను రాష్ట్రాలకు కేటాయించే రాజ్యాంగ సంస్థ.
- **Articles:** 268-281 రాష్ట్రాల మధ్య ఆర్థిక వనరుల పంపిణీ; 268 union విధించి రాష్ట్రాలు వసూలు చేసే duties; 269 union విధించి వసూలు చేసి రాష్ట్రాలకు ఇచ్చేవి; 270 పంచుకునే taxes; 271 union కు surcharge; 275 రాష్ట్రాలకు చట్టబద్ధ grants-in-aid; 282 ఏ ప్రజా ప్రయోజనానికైనా grants; 292-293 అప్పులు.
- **15వ Finance Commission (2021-26):** రాష్ట్రాల వాటా 41%; ఆరు ప్రమాణాలు = income distance, విస్తీర్ణం, జనాభా (2011), demographic performance, forest & ecology, tax & fiscal effort (infrastructure performance కాదు, adult literacy కాదు). **NDP (Net Divisible Pool)** = union gross tax revenue నుంచి cesses, surcharges, non-tax revenue తీసివేయగా మిగిలేది; రాష్ట్రాలు విధించే taxes: వ్యవసాయ income, వాహనాలు, విద్యుత్, భూమి, భవనాలు; కేంద్రం వద్ద రక్షణ, విదేశీ వ్యవహారాలు, విదేశీ వాణిజ్యం; రాష్ట్రాల వద్ద పోలీసు, ఆరోగ్యం, విద్య, వ్యవసాయం.

Q 1 • source not stated • Pg 493

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 494

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 494

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 494

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • source not stated • Pg 494

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 495

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 496 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 496 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 496	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2025-Jan • Pg 496	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2025-Jan • Pg 496 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2025-May • Pg 497	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2026-Jan • Pg 497 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2026-Jan • Pg 497	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2026-Jan • Pg 498	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2026-May • Pg 498	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2026-May • Pg 498	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2026-May • Pg 498	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2026-May • Pg 498	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 499	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 19 • MTP 2025-May S2 • Pg 499	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 499	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 499	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • RTP 2025-Sep • Pg 499	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • RTP 2025-Sep • Pg 500	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • RTP 2026-Jan • Pg 500	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 500	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • PYQ 2026-Sep • Pg 500	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • MTP 2024-Aug • Pg 495	స్మరణ (RECALL)	మధ్యమం

30 sec • Level I

Q 3 • PYQ 2024-Sep • Pg 495

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 10 • PYQ 2025-Sep • Pg 497

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

విభాగం 7.2: Market Failure / Government Intervention to Minimize Market Failure

P4-C7-U2 • ప్రాముఖ్యత C • పేపర్కు 1.6 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 3 • వర్గం A • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 21.2% • 55 ప్రశ్నలు

అంశం 2.1: పరిచయం (Introduction)

P4-C7-U2-T01

మొదట చదవండి Section 2.1 (Introduction) ను Section 2.4 (Public Goods) తో కలిపి చదవండి: వివేకవంతమైన స్వప్రయోజనం, సమర్థ markets, అలాగే public goods నిర్వచనం, లక్షణాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 4 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Paul A. Samuelson 'collective consumption goods' భావనను ప్రవేశపెట్టారు (1954, 'The Pure Theory of Public Expenditure') — వీటినే తర్వాత public goods అన్నారు.
- Public goods వినియోగంలో **non-rival, non-excludable**, అవిభాజ్యం, free-riding కు లోనయ్యేవి; 'excludable' అనేది public goods లక్షణం కాదు (private goods rivalrous, excludable).
- Public goods externalities, బలహీన property rights, free-rider సమస్యకు ఎక్కువ లోనవుతాయి.

Q 2 • PYQ 2025-May • Pg 503

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 503

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • PYQ 2025-Sep • Pg 503

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 5 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 504

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Market failure ఉదాహరణలు అసమర్థత చుట్టూ తిరుగుతాయి: public goods లో non-exclusion వల్ల free-riding, తక్కువ సరఫరా జరుగుతాయి, కాబట్టి profit కోరే firms వాటిని సరఫరా చేయవు.
- ప్రమాణంతో పోల్చండి: perfect competition optimal output ఇవ్వడం efficiency, failure కాదు — firms కేవలం profits పొందడం కూడా market failure కాదు.

Q 1 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 503

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 2.2: Market Failure భావన

P4-C7-U2-T02 • The Concept of Market Failure

మొదట చదవండి Study Section 2.2 (The Concept of Market Failure) చదవండి: నిర్వచనం, complete vs partial market failure, ఇంకా (Section 2.3.2 నుంచి) externalities, private-vs-social cost అంతరం అసమర్థతను ఎలా పుట్టిస్తాయో.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 4 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Social Cost = Private Cost + External Cost** (private costs కు, మూడో పక్షం భరించే మొత్తం negative externalities కలిపి).
- **Complete market failure** = 'missing market' — ప్రజలు కోరినా market ఆ product ను అసలు సరఫరా చేయదు (ఉదా. pure public goods); **partial failure** = తప్పు quantity లేదా తప్పు price.

Q 3 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 504

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 5 • PYQ 2025-Sep • Pg 505

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 504

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 2 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 504

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Market failure** = social optimum తో పోలిస్తే అధిక లేదా తక్కువ ఉత్పత్తికి దారితీసే అసమర్థ allocation; costs/benefits market prices లో ప్రతిఫలించకపోవడం వల్ల externalities దీనిని కలిగిస్తాయి.
- విద్య merit good కావడం వల్ల, అది positive externalities సృష్టించడం వల్ల — ఈ రెండు కారణాలతోనూ education subsidy సమర్థనీయం.

Q 4 • PYQ 2025-May • Pg 505

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 2.3: Markets ఎందుకు విఫలమవుతాయి

P4-C7-U2-T03 • Why Do Market Fail

మొదట చదవండి Study Section 2.3 (Why Do Markets Fail?) చదవండి — నాలుగు కారణాలు: market power,

externalities, public goods, incomplete information — ఇంకా production/consumption externalities వర్గీకరణ; సరిదిద్దే చర్యల కోసం Sections 2.7-2.8 తో కలపండి (direct controls, cap-and-trade, merit-good mandates).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 4 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Market failure కు నాలుగు ప్రధాన కారణాలు:** market power, externalities, public goods, incomplete information — MCQ లు తరచూ 'all of the above' కోరతాయి.
- **Market power** వల్ల firm price ను marginal cost పైన లాభదాయకంగా ఉంచగలుగుతుంది, output ను పోటీ స్థాయి కంటే కిందకు కుదిస్తుంది.

Q 3 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 506 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 507	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 507	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 8 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 507	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 4 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Externalities ను రెండు అక్షాల మీద వర్గీకరించండి:** production లో పుట్టాయా, consumption లో పుట్టాయా; production మీద పడ్డాయా, consumption మీద పడ్డాయా — ఉదా. విద్యార్థులు అరుస్తూ ఉపాధ్యాయుడి పాఠానికి అంతరాయం కలిగించడం production ను దెబ్బతీసే **negative CONSUMPTION externality**.
- **Direct controls** (command solutions) externality పుట్టించే చర్యను నిషేధిస్తాయి లేదా పరిమితం చేస్తాయి — బహిరంగ ప్రదేశాల్లో పూర్తి smoking ban అంటే **negative CONSUMPTION externality** మీద direct control.
- **Market-based policies** prices ద్వారా పనిచేస్తాయి: Pigouvian pollution taxes, cap-and-trade (tradable emission permits) externalities ను తక్కువ ఖర్చుతో సరిదిద్దుతాయి — **cap-and-trade అనేది externalities సరిదిద్దడానికి government intervention**.
- **RTE Act, 2009** (6-14 ఏళ్ల వారికి ఉచిత, నిర్బంధ విద్య) **MERIT goods** కోసం government intervention — positive externalities ఉన్న వస్తువు వినియోగాన్ని తప్పనిసరి చేయడం.

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 505	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • PYQ 2025-Jan • Pg 506	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2025-Sep • Pg 506	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

Q 5 • PYQ 2026-May • Pg 507

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

అంశం 2.4: Public Goods

P4-C7-U2-T04

మొదట చదవండి విభాగం 7.2 లోని Study Section 2.4 చదవండి: public good ను నిర్వచించే రెండు లక్షణాలు, అవి పుట్టించే free-rider సమస్య, అందుకే market వాటిని తక్కువగా సరఫరా చేస్తుంది.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 8 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Pure public good non-rival** (ఒకరి వాడకం వల్ల ఇతరులకు మిగిలేది తగ్గదు), **non-excludable** (ఎవరినీ వాడకుండా ఆపలేము) — జాతీయ రక్షణ, వీధి దీపాలు, lighthouse.
- **Private good rival**, excludable రెండూ; **club good** excludable కానీ non-rival; **common resource** rival కానీ non-excludable.
- **Non-excludability free-rider సమస్యను** పుట్టిస్తుంది: చెల్లించకుండానే ప్రజలు వస్తువును అనుభవిస్తారు, కాబట్టి దానిని సరఫరా చేయడానికి సరిపడా revenue ఏ ప్రైవేటు firm కూ రారు.
- Free-riding వల్ల market public good ను సామాజికంగా ఉత్తమ స్థాయి కంటే చాలా తక్కువ పరిమాణంలో సరఫరా చేస్తుంది, లేదా అసలే చేయదు — ప్రభుత్వం అందించడానికి ఇదే ప్రధాన కారణం.

Q 1 • source not stated • Pg 508	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 508	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 509	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 509	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 509	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 510	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • RTP 2025-Sep • Pg 510 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 510	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **సమాధానం ఇచ్చే ముందు రెండు లక్షణాలతోనూ పరీక్షించండి:** toll bridge excludable, కాబట్టి ఎంత ప్రజాపరంగా అనిపించినా అది pure public good కాదు; రద్దీగా ఉన్న public road rival, కాబట్టి అదీ కాదు.

Q 2 • source not stated • Pg 509

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 2.5: అసంపూర్ణ సమాచారం (Incomplete Information)

P4-C7-U2-T05

మొదట చదవండి Study Section 2.5 (Incomplete Information), 2.5.1 (Asymmetric Information) చదవండి: adverse selection, moral hazard, Akerlof lemons సమస్య, ఇంకా (Section 2.12) mandated disclosure వంటి ప్రభుత్వ చర్యలు.

గమనికలు

పరిస్థితి ఆధారిత MCQ లలో అడగండి: ఎవరికి ఎక్కువ తెలుసు, ఆ అంతరం contract కు ముందా, తర్వాత? ముందు = adverse selection (car ప్రమాద చరిత్రను అమ్మేవాడు దాచడం); తర్వాత = moral hazard.

Moral hazard సాధన: మరమ్మత్తు ఖర్చును insurer భరిస్తాడు కాబట్టి insured వ్యక్తి నిర్లక్ష్యంగా నడుపుతాడు — కొన్ని తర్వాత దాచిన చర్య, దాచిన లక్షణాలు కాదు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 13 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Akerlof 'lemons problem' (used-car market) లో 'lemon' అంటే **నాణ్యత తక్కువ** used car.
- Information failure product సంక్లిష్టత, సరైన సమాచారం దొరకడం కష్టం కావడం, ప్రయోజనం ఉన్నవారు ఉద్దేశపూర్వకంగా తప్పుడు సమాచారం ఇవ్వడం వల్ల పుడుతుంది.

Q 3 • PYQ 2025-May • Pg 514

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 511

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 2 • source not stated • Pg 511

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 3 • source not stated • Pg 512

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 1 • source not stated • Pg 512

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 2 • source not stated • Pg 512

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 1 • source not stated • Pg 513

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 2 • source not stated • Pg 513

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 1 • MTP 2024-Aug • Pg 513 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2025-Sep • Pg 515	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 515	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 515	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 8 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 516	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 4 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Asymmetric information** = లావాదేవీలో ఒక పక్షానికి తెలిసిన ముఖ్య విషయం రెండో పక్షానికి తెలియకపోవడం (product risks ను అమ్మేవాడు దాచడం, insider trading, యజమాని vs కిరాయిదారు).
- **Adverse selection** లావాదేవీకి ముందు పనిచేస్తుంది (దాచిన లక్షణాలు — high-risk కొనేవాళ్లే insurance ఎంచుకుంటారు); **moral hazard తర్వాత** పనిచేస్తుంది (దాచిన చర్య — ఖర్చు insurer మీద పడుతుంది కాబట్టి insured నిర్లక్ష్యంగా ప్రవర్తిస్తాడు).
- 'Mutual Fund investments are subject to market risks...' వంటి చట్టబద్ధ disclaimers అంటే information failure ను సరిదిద్దడానికి ప్రభుత్వం తప్పనిసరి చేసిన information disclosure.

Q 4 • PYQ 2025-May • Pg 514	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 511	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 513	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 514 3× అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 2.6: Market power తగ్గించడానికి Government Intervention

P4-C7-U2-T06 • Government Intervention to Minimize Market Power

మొదట చదవండి Study Section 2.6 (Government Intervention to Minimize Market Power) చదవండి: పోటీ చట్టం (Competition Act, 2002), అలాగే deregulation, liberalisation, merger control, price regulation వంటి పోటీని పెంచే చర్యలు.

గమనికలు

పోటీని ప్రోత్సహించే విధానాలు: deregulation, trade liberalisation (import controls తగ్గించడం), anti-monopoly/competition చట్టాలు, merger controls, price capping — **సాధారణ income-tax తగ్గింపు**

competition policy కాదు.

కారణం: monopoly output ను కుదిస్తుంది, price ను marginal cost పైకి తీసుకెళ్తుంది, కాబట్టి పోటీ స్థాయి quantity, price ను తిరిగి తేవడమే జోక్యం లక్ష్యం.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 1 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

Q 1 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 516

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

అంశం 2.7: Externalities సరిదిద్దడానికి Government Intervention

P4-C7-U2-T07 • Government Intervention to Correct Externalities

మొదట చదవండి Study Section 2.7 చదవండి: externality అంటే ఏమిటి, negative, positive రకాల మధ్య తేడా, ప్రతి దానిని సరిదిద్దడానికి ప్రభుత్వం వాడే నాలుగు సాధనాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 3 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Negative externality** (factory pollution) అంటే private cost, social cost కంటే తక్కువ, కాబట్టి market **అధికంగా** ఉత్పత్తి చేస్తుంది; **positive externality** (vaccination, విద్య) అంటే private benefit, social benefit కంటే తక్కువ, కాబట్టి market **తక్కువగా** ఉత్పత్తి చేస్తుంది.
- **Negative externality ను సరిదిద్దే సాధనాలు:** marginal external cost కు సమానమైన Pigouvian tax, direct regulation, standards, tradable emission permits, property rights కేటాయింపు (Coase పద్ధతి).
- **Positive externality ను సరిదిద్దే సాధనాలు:** subsidies, ప్రభుత్వం నేరుగా అందించడం, ఆ కార్యకలాపాన్ని తప్పనిసరి చేసే regulation.

Q 2 • MTP 2025-May S2 • Pg 517

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • MTP 2025-May S2 • Pg 517

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 5 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 518

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 3 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Pigouvian tax** externality ను **internalise** చేయడం ద్వారా పనిచేస్తుంది — private cost curve ను social cost curve తో కలిపేదాకా పైకి జరుపుతుంది, దాంతో market సొంత equilibrium సామాజికంగా ఉత్తమమైనది అవుతుంది.

- ఏ సాధనం సరిపోతుందో అనేది externality production లో ఉందా consumption లో ఉందా, అది positive దా negative దా అనే దాని మీద ఆధారపడుతుంది — ఇక్కడి ప్రశ్నలు చాలావరకు నిర్వచనం మీద కాక **ఆ జోడిని సరిగ్గా కుదుర్చుకోవడం** మీదే.
- **Coase theorem** ప్రకారం property rights స్పష్టంగా కేటాయించి, బేరసారాలకు ఖర్చు లేకపోతే, హక్కులు ఎవరికి ఇచ్చినా పక్షాలే సమర్థ ఫలితానికి చేరుకుంటాయి — అప్పుడు **government intervention అవసరం లేదు**.

Q 1 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 517

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 4 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 517 **2× అడిగారు**గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 6 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 518

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 2.8: Government Intervention in The Case of Merit Goods

P4-C7-U2-T08

మొదట చదవండి Study Section 2.8 చదవండి: ఒక వస్తువు merit good ఎలా అవుతుంది, market దానిని తక్కువగా ఎందుకు అందిస్తుంది, ఇది public good కంటే ఎలా వేరు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 1 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Merit good** అంటే ప్రజలు తమంతట తాము ఎంచుకునే దానికంటే ఎక్కువ వినియోగించాలని సమాజం భావించే వస్తువు — విద్య, healthcare, seat belts, insurance.
- ప్రయోజనం గురించి అసంపూర్ణ సమాచారం, భవిష్యత్తు గురించి దూరదృష్టి లేకపోవడం, ఆ వినియోగం ఇతరులకు ఇచ్చే **positive externality** వల్ల తక్కువ వినియోగం జరుగుతుంది.
- ప్రభుత్వం నేరుగా అందించడం, subsidy, regulation, నిర్బంధం, సమాచార ప్రచారాల ద్వారా జోక్యం చేసుకుంటుంది.

Q 1 • MTP 2025-Dec • Pg 519

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Merit good rival, excludable** — market సరఫరా చేయగల, చేస్తున్న సాధారణ private good; జోక్యం సరఫరా సాధ్యమే కాదా అనే దాని గురించి కాదు, **వినియోగించే quantity** గురించి. ఇదే దానిని public good నుంచి వేరు చేస్తుంది.
- దీని అద్దం ప్రతిబింబం **demerit good** (పొగాకు, మద్యం, జూదం) — అవే కారణాల వల్ల మితిమీరి వినియోగించబడుతుంది, tax, regulation, పూర్తి నిషేధం ద్వారా నిరుత్సాహపరచబడుతుంది.

Q 1 • source not stated • Pg 518

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 2.9: Government Intervention in The Case of Demerit Goods

P4-C7-U2-T09

భావన ఆధారం — ఇప్పటివరకు పరీక్ష ప్రశ్న లేదు • పూర్తి సన్నద్ధతకు అవసరం**మొదట చదవండి** Section 2.9 చదవండి: demerit goods, వాటిని నిరుత్సాహపరచడానికి వాడే సాధనాలు.**గమనికలు**

Demerit good అంటే దాని వినియోగం వినియోగదారుకూ, ఇతరులకూ హానికరమని సమాజం భావించే వస్తువు — పొగాకు, మద్యం, మాదకద్రవ్యాలు, జూదం.

హానిని తక్కువగా అంచనా వేయడం, భవిష్యత్తుకు మరీ తక్కువ విలువ ఇవ్వడం, తాము కలిగించే **negative externality** ను తాము భరించకపోవడం వల్ల దీని వినియోగం మితిమీరుతుంది.

సాధనాలు: excise, sin taxes, అమ్మకం, advertising మీద regulation, licensing, కనీస వయో పరిమితులు, సమాచారం, ఆరోగ్య హెచ్చరికలు, పూర్తి నిషేధం.

అంశం 2.10: Government Intervention in The Case of Public Goods

అంశం 2.10: Government Intervention in The Case of Public Goods

P4-C7-U2-T10

భావన ఆధారం — ఇప్పటివరకు పరీక్ష ప్రశ్న లేదు • పూర్తి సన్నద్ధతకు అవసరం

మొదట చదవండి Section 2.10 చదవండి: public goods కోసం ప్రభుత్వం ఎందుకు ముందుకు రావాలి, ఆ intervention ఏ రూపాల్లో ఉంటుంది.

గమనికలు

Public good non-excludable కాబట్టి దాని కోసం ఏ ప్రైవేటు సరఫరాదారూ వసూలు చేయలేడు; అందుకే దానికి సాధారణ taxation నుంచి నిధులు సమకూర్చి, ప్రభుత్వం నేరుగా లేదా ప్రభుత్వ contract కింద అందించాలి.

ప్రభుత్వ సమస్య ఏమిటంటే వ్యక్తిగత విలువకట్టడాలను అది చదవలేదు — తమ tax వాటా తగ్గాలని ప్రజలు public good తమకున్న విలువను తక్కువ చేసి చెబుతారు — కాబట్టి ఉత్తమ quantity ను price కాక

రాజకీయంగా నిర్ణయించాల్సి వస్తుంది.

అంశం 2.11: Price Intervention: Non-Market Pricing

అంశం 2.11: Price Intervention: Non-Market Pricing

P4-C7-U2-T11

భావన ఆధారం — ఇప్పటివరకు పరీక్ష ప్రశ్న లేదు • పూర్తి సన్నద్ధతకు అవసరం

మొదట చదవండి Section 2.11 చదవండి: price intervention — price ceilings, price floors, ప్రతి ఒక్కటి పుట్టించే shortage లేదా surplus.

గమనికలు

Price ceiling అంటే equilibrium price కంటే కింద నిర్ణయించిన చట్టబద్ధ **గరిష్ట** price (rent control, ఆహార ధాన్యాల issue price); ఇది **excess demand — shortage** ను, సాధారణంగా rationing, బారులు, black markets ను పుట్టిస్తుంది.

Price floor అంటే equilibrium price కంటే పైన నిర్ణయించిన చట్టబద్ధ **కనిష్ట** price (minimum support price, minimum wage); ఇది **excess supply — surplus** ను పుట్టిస్తుంది, దానిని ప్రభుత్వం కొనాలి లేదా వేరే విధంగా ఇముడ్చుకోవాలి.

Equilibrium price కంటే పైన పెట్టిన ceiling, కింద పెట్టిన floor రెండూ **non-binding**: అవి దేన్నీ మార్చవు.

అంశం 2.12: Information Failure సరిదిద్దడానికి Government Intervention

అంశం 2.12: Information Failure సరిదిద్దడానికి Government Intervention

P4-C7-U2-T12 • Government Intervention for Correcting Information Failure

మొదట చదవండి Section 2.12 చదవండి: information failure, ప్రభుత్వం దానిని ఎలా సరిదిద్దుతుంది.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 1 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Information failure** అంటే తాము లావాదేవీ చేస్తున్న దాని ప్రయోజనాన్ని లేదా cost ను అంచనా వేయడానికి కావలసిన సమాచారం కొనేవారికో అమ్మేవారికో లేకపోవడం; **asymmetric information** అంటే ఒక పక్షానికి రెండో దాని కంటే ఎక్కువ తెలియడం.
- **Adverse selection** contract కు ముందు జరుగుతుంది (ఎక్కువ risk ఉన్నవాళ్లే insurance కొంటారు); **moral hazard** దాని తర్వాత జరుగుతుంది (insured సాధారణం కంటే ఎక్కువ risk తీసుకుంటారు).

- **పరిష్కారాలు:** తప్పనిసరి disclosure, labelling, నిపుణులకు licensing, accreditation, consumer protection చట్టం, ప్రభుత్వ నిధులతో సమాచార, అవగాహన ప్రచారాలు.

Q 1 • MTP 2026-Apr • Pg 519

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

అంశం 2.13: సమానమైన పంపిణీ కోసం Government Intervention

P4-C7-U2-T13 • Government Intervention for Equitable Distribution

భావన ఆధారం — ఇప్పటివరకు పరీక్ష ప్రశ్న లేదు • పూర్తి సన్నద్ధతకు అవసరం

మొదట చదవండి Section 2.13 చదవండి: సమర్థ market ఫలితం కూడా ఆమోదయోగ్యం కాకపోవడం ఎందుకు, పునఃపంపిణీకి వాడే సాధనాలు.

గమనికలు

ఒక market పూర్తిగా సమర్థంగా ఉన్నా, సమాజం అసమానమని భావించే income పంపిణీని అది ఇవ్వవచ్చు — efficiency న్యాయం గురించి ఏమీ చెప్పదు.

పునఃపంపిణీ సాధనాలు: progressive direct taxation, పేదలకు transfer payments, subsidies, merit goods ను ప్రభుత్వం అందించడం, ఉపాధి, social security పథకాలు.

విభాగం 7.3: Budget తయారీ ప్రక్రియ — revenue వనరులు, expenditure management, public debt నిర్వహణ (The Process of Budget Making: Sources of Revenue, Expenditure Management and Management of Public Debt)

P4-C7-U3 • ప్రాముఖ్యత C • పేపర్కు 3.4 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 1 • వర్గం A • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 38.2% • 99 ప్రశ్నలు

అంశం 3.1: పరిచయం (Introduction)

P4-C7-U3-T01

మొదట చదవండి విభాగం 3 (Public Finance) లోని Sections 3.1, 3.2 చదవండి: government budget అర్థం, అవసరం, లక్ష్యాలు, Article 112, Annual Financial Statement, మూడు budgetary ప్రక్రియలు, 'Budget concepts' లోని Guillotine వంటి పదాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 19 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Article 112:** ప్రతి financial year కు అంచనా receipts, expenditure వివరణను Parliament ఉభయ సభల ముందు ఉంచేలా రాష్ట్రపతి చేయాలి; దీనినే 'Annual Financial Statement' అంటారు.
- **Budget process సరైన క్రమం:** Drafting/Preparation -> Presentation -> Approval (Parliament చట్టబద్ధం చేయడం) -> Execution.
- **'Guillotine':** నిర్ణీత సమయం ముగిశాక, చర్చ జరిగినా జరగకపోయినా మిగిలిన అన్ని demands for grants ను Lok Sabha Speaker సభ ఓటుకు పెడతారు.
- **Budget documents** చూపే receipts, expenditure: ప్రస్తుత, రాబోయే సంవత్సరాల Budget Estimates (BE), ప్రస్తుత సంవత్సరం Revised Estimates (RE), ప్రస్తుత సంవత్సరానికి ముందు సంవత్సరం Actuals — **రాబోయే సంవత్సరం దాటి ఏమీ ఉండదు.**

Q 1 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 527	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 522	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 523	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 523	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 523	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 523	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 524	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 524	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 524	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 525	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 525	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 525	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 526	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 526	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 526	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

Q 2 • source not stated • Pg 527	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2025-May • Pg 527	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2025-May • Pg 528	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2026-Sep • Pg 528	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 2 • PYQ 2025-May • Pg 527	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 3.2: Budget తయారీ ప్రక్రియ

P4-C7-U3-T02 • The Process of Budget Making

మొదట చదవండి Sections 3.2-3.3, 'Budget concepts' చదవండి: government accounts మూడు భాగాలు (Consolidated Fund, Contingency Fund, Public Account), receipts ను revenue vs capital, debt vs non-debt గా వర్గీకరించడం.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 8 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **ప్రధాన union taxes:** corporation tax, taxes on income, customs duty, union excise duty, GST (compensation cess తో); stamp duty, registration ప్రధాన కేంద్ర tax కాదు.
- **Revenue receipts** ప్రభుత్వానికి ఏ liability నీ సృష్టించవు, assets నూ తగ్గించవు; ఇవి tax, non-tax revenue లతో కూడి ఉంటాయి.
- **Non-debt capital receipts** = loans, advances వసూళ్లు + miscellaneous capital receipts (disinvestment); **debt capital receipts** = market loans, T-bill borrowings, small savings కు ప్రతిగా securities, state provident fund (net), external debt.
- **Article 266(1):** ప్రభుత్వం banker లా వ్యవహరించే అన్ని నిధుల ప్రవాహాలు **Public Account** కిందికి వస్తాయి (provident funds, small savings); దీని నుంచి expenditure కు Parliament ఆమోదం అవసరం లేదు.

Q 1 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 528	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2025-Jan • Pg 529	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2025-Jan • Pg 529	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2025-Sep • Pg 529	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 6 • MTP 2025-May S2 • Pg 530 2× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 7 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 530

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 8 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 530

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 9 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 530

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 5 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 529 2× అడిగారు

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 3.3: Revenue వనరులు

P4-C7-U3-T03 • Sources of Revenue

మొదట చదవండి Study Section 3.3 Sources of Revenue చదవండి: CBDT/CBIC తో కూడిన Department of Revenue, GST సహా tax revenues జాబితా, non-tax revenue నాలుగు శీర్షికలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 6 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **IGST** రాష్ట్రాల మధ్య goods, services రవాణాకు, imports/exports కు వర్తిస్తుంది; **CGST + SGST** రాష్ట్రంలోపలి supplies కు వర్తిస్తాయి.
- **GST** అనేది consumption (destination) ఆధారిత taxation వ్యవస్థ; ఇది VAT, excise duty, service tax వంటి indirect taxes స్థానంలో వచ్చింది, కానీ **income tax (ఒక direct tax) స్థానంలో కాదు.**
- **Non-tax revenue శీర్షికలు:** interest receipts, PSUs నుంచి dividends, profits తో పాటు RBI surplus బదిలీలు, ఇతర non-tax revenue, union territories receipts; **GST compensation cess అనేది tax revenue, non-tax కాదు.**
- **CBDT** direct taxes విధింపు, వసూలు చూస్తుంది; **CBIC** GST, customs, central excise, service tax చూస్తుంది — రెండూ Ministry of Finance లోని Department of Revenue కింద ఉన్న statutory boards.

Q 1 • PYQ 2025-Jan • Pg 531

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • PYQ 2026-Jan • Pg 531

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • PYQ 2026-Jan • Pg 531

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • PYQ 2026-May • Pg 531

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 5 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 532

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 6 • PYQ 2026-Sep • Pg 532

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

అంశం 3.4: Public Expenditure Management

P4-C7-U3-T04

మొదట చదవండి Sections 3.4-3.5, 'Budget concepts' పేజీలు చదవండి: budgetary, revenue, fiscal, primary deficits నిర్వచనాలు, సూత్రాలు, public debt ను నిర్వహించే సంస్థలు, Public Debt Management Cell.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 32 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **సూత్రాలు:** Fiscal deficit = Total expenditure - Total receipts excluding borrowings; Primary deficit = Fiscal deficit - Net interest liabilities; Revenue deficit = Revenue expenditure - Revenue receipts; Budgetary deficit = Total expenditure - Total receipts (revenue + capital).
- **External debt:** Department of Economic Affairs (MoF) నిర్వహిస్తుంది, ఆ debt ను తీసుకున్న సమయంలోని exchange rate వద్ద చూపుతారు; domestic marketable debt ను RBI నిర్వహిస్తుంది.
- **Public Debt Management Cell (PDMC)** 2016 లో DEA కింద ఏర్పాటైంది; public debt management = ప్రభుత్వ loans, liabilities నిర్వహణ.
- **T-bills:** budget లోని revenue-expenditure అంతరాన్ని పూడ్చడానికి వాడే money-market సాధనం.

Q 8 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 537

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 9 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 538

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 10 • RTP 2025-Jan • Pg 538

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 11 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 538

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 13 • PYQ 2025-Sep • Pg 538

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 532

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 1 • source not stated • Pg 533

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 1 • source not stated • Pg 533

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 2 • source not stated • Pg 534

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 1 • source not stated • Pg 534

స్మరణ (RECALL)

మధ్యమం

	30 sec • Level I	
Q 2 • source not stated • Pg 534	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 535	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 535	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • PYQ 2024-Sep • Pg 536	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 536	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 537	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 537	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 537	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • PYQ 2025-Jan • Pg 537	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 12 • MTP 2025-May S2 • Pg 538	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 16 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 540	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • MTP 2025-May S2 • Pg 540	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 18 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 540	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 540	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 20 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 540	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 21 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 541	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 22 • RTP 2026-Jan • Pg 541	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 23 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 541	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 24 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 541	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 25 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 542	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 26 • PYQ 2026-Sep • Pg 542	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 27 • PYQ 2026-Sep • Pg 542	స్మరణ (RECALL)	మధ్యమం

30 sec • Level I

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Debt-to-GDP ratio దేశ ఆర్థిక output తో పోలిస్తే debt నిష్పత్తిని అంచనా వేస్తుంది — ఇదే debt-sustainability సూచిక.
- Capital formation కు తోడ్పడాలంటే revenue surplus ధనాత్మకం కావాలి.
- ఎక్కువ fiscal deficit అంటే ప్రభుత్వ borrowing ఎక్కువ కావడం, అది inflation ను రగిల్చవచ్చు — భారత fiscal deficit తో ఉన్న ప్రధాన సమస్య ఇదే.

Q 2 • source not stated • Pg 533

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I**మధ్యమం**

Q 2 • source not stated • Pg 535

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I**మధ్యమం****గణన (COMPUTE) 75 sec** ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 5 ప్రశ్నలు Application • Level II

- $FD = \text{Primary deficit} + \text{Net interest liabilities}$ (ఉదా. ₹20,500 cr + ₹3,500 cr = ₹24,000 cr).
- **Revenue deficit లెక్కలు:** $RD = \text{Revenue expenditure} - \text{Revenue receipts}$; పట్టికలోని revenue-account అంశాలనే వాడండి.
- **Budgetary deficit లెక్కలు:** total expenditure (revenue + capital) నుంచి total receipts (revenue + capital, borrowings తో సహా) తీసివేయండి.

Q 2 • source not stated • Pg 535

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II**మధ్యమం**

Q 2 • PYQ 2024-Sep • Pg 536

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II**మధ్యమం**

Q 14 • PYQ 2026-Jan • Pg 539

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II**మధ్యమం**

Q 15 • PYQ 2026-Jan • Pg 539

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II**మధ్యమం**

Q 28 • PYQ 2026-Sep • Pg 542

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II**మధ్యమం**

అంశం 3.5: Public Debt Management

P4-C7-U3-T05

మొదట చదవండి Study Section 3.5 చదవండి: FRBM Act 2003 (లక్ష్యాలు, తప్పనిసరి రెండు statements), Consolidated Fund of India, Department of Expenditure నోడల్ పాత్ర, budget గణాంకాల నుంచి fiscal deficit లెక్కింపు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 23 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **FRBM Act 2003 తప్పనిసరి statements:** Macro-Economic Framework Statement, Medium-Term Fiscal Policy cum Fiscal Policy Strategy Statement; దీని ప్రధాన లక్ష్యం revenue deficit ను తొలగించడం, debt ను సుస్థిర స్థాయికి తగ్గించడం (తరాల మధ్య equity, macro స్థిరత్వం, fiscal-monetary సమన్వయం, పారదర్శకత).
- అందిన అన్ని revenues, తీసుకున్న loans, loans తిరిగి చెల్లింపులో అందిన సొమ్ము **Consolidated Fund of India** కు జమ అవుతాయి; దాని నుంచి ఖర్చుకు Parliament appropriation కావాలి.
- **Department of Expenditure** (Ministry of Finance) కేంద్ర ప్రభుత్వ public financial management system కు, రాష్ట్రాల ఆర్థిక వ్యవహారాలకు సంబంధించిన విషయాలకు nodal శాఖ; Budget లో **fiscal deficit** ప్రధాన operational లక్ష్యం.
- **Debt-management సంస్థలు:** RBI (domestic marketable debt — dated securities, T-bills, cash management bills), DEA/Ministry of Finance (external debt); **public debt management** లో SEBI కి ఏ పాత్రా లేదు.

Q 2 • PYQ 2024-Sep • Pg 545	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 543	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 543	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 543	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 544	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 544	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 544	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • MTP 2024-Aug • Pg 544	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 545	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 545	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 545	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • PYQ 2025-May • Pg 545	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2026-May • Pg 547	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • MTP 2025-May S2 • Pg 547 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 11 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 547	స్మరణ (RECALL)	మధ్యమం

	30 sec • Level I	
Q 12 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 547	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 13 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 547	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 14 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 548	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 15 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 548	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 16 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 548	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 548	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 18 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 548	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • PYQ 2026-Sep • Pg 549	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 2 ప్రశ్నలు Application • Level II

- Fiscal deficit = (Revenue expenditure + Capital expenditure) - (Revenue receipts + Capital receipts excluding borrowings); ఉదా. (12,000 + 5,000) - (10,000 + 2,000) = ₹5,000 crore.
- ప్రత్యామ్నాయ మార్గం:** Fiscal deficit = Revenue deficit + (Capital expenditure - Capital receipts excluding borrowings); ఉదా. 5,000 + (45,000 - 42,500) = ₹7,500 crore.
- అలాంటి లెక్కల్లో receipts నుంచి borrowings ను ఎప్పుడూ మినహాయించండి — fiscal deficit కొలిచేది borrowing నే.

Q 7 • PYQ 2025-Sep • Pg 546	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 8 • PYQ 2026-May • Pg 546	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

విభాగం 7.4: Fiscal Policy

P4-C7-U4 • ప్రాముఖ్యత C • పేపర్కు 1.5 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 4 • వర్గం C • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 19.3% • 50 ప్రశ్నలు

అంశం 4.1: పరిచయం (Introduction)

P4-C7-U4-T01

మొదట చదవండి విభాగం 4 (Fiscal Policy) లోని Sections 4.1-4.2 చదవండి: fiscal policy నిర్వచనం, సాధనాలు, దానిని ఎవరు రూపొందిస్తారు, classical vs Keynesian దృష్టి, నాలుగు సాధారణ లక్ష్యాలు; 'fiscal reforms' పదజాలం

కూడా చూడండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 13 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Fiscal policy** = aggregate demand, output, ఉపాధిని ప్రభావితం చేయడానికి taxation, public expenditure, public debt, budget (deficit financing) ను ఉద్దేశపూర్వకంగా వాడటం; ఇది Finance Ministry రూపొందించే demand-side విధానం.
- **Fiscal policy సాధనాలు:** taxes, government expenditure, public debt, budget — interest rate, money supply అనేవి monetary policy సాధనాలు, fiscal కాదు.
- **సాధారణ లక్ష్యాలు:** full employment, price stability, ఆర్థికాభివృద్ధిని వేగవంతం చేయడం, income, సంపద సమాన పంపిణీ ('promotion of exports and imports' జాబితాలో లేదు); భారతదేశంలో fiscal federalism ను Finance Commission కాపాడుతుంది.
- **Fiscal reforms** = స్థిరమైన, పారదర్శక tax structure, మెరుగైన tax compliance, subsidies తగ్గింపు, ప్రైవేటు రంగ భాగస్వామ్యానికి ప్రోత్సాహం.

Q 1 • PYQ 2023-Dec • Pg 554	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2024-Jun • Pg 555	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • MTP 2024-Aug • Pg 555	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2024-Sep • Pg 555	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 555	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2020-Nov • Pg 555 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 556	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 556	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 556	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 557	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2026-Jan • Pg 557	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 558	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2025-May • Pg 557	స్మరణ (RECALL)	మధ్యమం

30 sec • Level I

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Deficit financing** (deficit ను పూడ్చడానికి కొత్త money సృష్టించడం) money supply ను పెంచుతుంది; disinvestment గానీ World Bank loans గానీ పెంచవు.
- ఇప్పటికే full employment వద్ద ఉన్న ఆర్థిక వ్యవస్థకు fiscal policy చర్య అవసరం లేదు; capital లేదా revenue expenditure గణనీయంగా పెరిగితే **fiscal deficit** వెడల్పు అవుతుంది.
- **Public debt భవిష్యత్ తరాల మీద భారం**, ఎందుకంటే debts తో పాటు interest ను వాళ్లే తిరిగి చెల్లించాలి.
- Progressive taxation ను పేదల మీద లక్ష్యిత welfare ఖర్చుతో కలపడం ద్వారా fiscal policy income అసమానతను తగ్గిస్తుంది.

Q 13 • PYQ 2025-Sep • Pg 557

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 7 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 555

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

అంశం 4.2: Fiscal Policy లక్ష్యాలు

P4-C7-U4-T02 • Objectives of Fiscal Policy

మొదట చదవండి Study Sections 4.2-4.3 చదవండి: fiscal policy, $GDP = C + I + G + NX$ ను ఎలా ప్రభావితం చేస్తుంది, ఇంకా expansionary vs contractionary (counter-cyclical) fiscal policy పనితీరు, pump priming తో సహా.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 8 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Contractionary fiscal policy** inflationary దశలో ఆర్థిక కార్యకలాపాలను కట్టడి చేస్తుంది: government spending తగ్గించండి, లేదా/మరియు taxes పెంచండి.
- **Expansionary fiscal policy** కుంచించుకుపోతున్న ఆర్థిక వ్యవస్థను ఉత్తేజపరుస్తుంది: government spending పెంచండి, లేదా/మరియు taxes తగ్గించండి (దీంతో recessionary gap పూడుతుంది).
- **Pump priming** = వ్యాపార విశ్వాసం పెంచి, పెద్ద private investment ను ప్రోత్సహించడానికి మందగించిన ఆర్థిక వ్యవస్థలోకి ఒక్కసారిగా చేసే government expenditure.

Q 5 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 559 2× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 6 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 559

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 558	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 559	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 559	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • PYQ 2025-Sep • Pg 560	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 8 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 560	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 560	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- వనరులు పూర్తిగా వాడుకోని మందగమన కాలంలో fiscal policy మొత్తం ఖర్చును పెంచి **effective demand లోటును** పూడుస్తుంది.
- G పెరగడం, tax తగ్గింపు, లేదా tax తగ్గింపుతో పాటు ఎక్కువ public expenditure — వీటితో aggregate demand కుడికి జరుగుతుంది; MCQ లు తరచూ 'all of the above' కోరతాయి.
- **Recession లో counter-cyclical policy** = taxes తగ్గించడం **ఇంకా** government spending పెంచడం; తిరగేసిన జోడి inflation కు.

Q 2 • PYQ 2024-Jun • Pg 558	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 4.3: Fiscal Policy రకాలు

P4-C7-U4-T03 • Types of Fiscal Policy

మొదట చదవండి Discretionary anti-inflationary/anti-recession చర్యల మీద Sections 4.3-4.4 చదవండి, automatic stabilizers vs discretionary చర్య అనే భావనను పట్టుకోండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 4 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

Q 1 • PYQ 2024-Sep • Pg 560	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 561	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 562	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 562	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Inflation సమయంలో:** అదనపు కొనుగోలు శక్తిని తుడిచిపెట్టడానికి కొత్త taxes విధించండి, ఉన్న tax rates పెంచండి, government spending తగ్గించండి; subsidies, tax cuts మాత్రం inflation ను మరింత పెంచుతాయి.
- **Automatic stabilizers** కొత్త ప్రభుత్వ నిర్ణయాలు లేకుండానే పనిచేస్తాయి — progressive taxation, unemployment benefits; **discretionary spending, infrastructure investment automatic stabilizers కావు.**
- **ప్రకటనల జోడి:** recession లో ప్రభుత్వం expenditure పెంచుతుంది లేదా taxes తగ్గిస్తుంది; deficit budgets ఆర్థిక కార్యకలాపాలను ఉత్తేజపరుస్తాయి, surplus budgets వాటిని నెమ్మదిస్తాయి — **రెండు ప్రకటనలూ కలిపి సరైనవే** (budget deficit = aggregate demand లోకి net injection, budget surplus = net leakage).

Q 3 • PYQ 2026-Jan • Pg 561

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 2 • RTP 2025-Jan • Pg 561

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 7 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 562

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 4.4: Fiscal Policy సాధనాలు

P4-C7-U4-T04 • The Instruments of Fiscal Policy

మొదట చదవండి సాధనాల మీద (expenditure, taxes, public debt, budget) Sections 4.4.1-4.4.4 ను తేలికగా చూడండి, Section 4.4.7 Limitations of Fiscal Policy — నాలుగు policy lags మీద దృష్టి పెట్టండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 17 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Fiscal policy నాలుగు lags, క్రమంలో:** recognition lag (macro గణాంకాల నుంచి విధాన మార్పు అవసరాన్ని గుర్తించడంలో ఆలస్యం), decision lag (ప్రత్యామ్నాయ విధానాలను అంచనా వేసి నిర్ణయించడానికి పట్టే సమయం), implementation lag (చట్టం చేయడంలో, అధికార యంత్రాంగ అమలులో ఆలస్యం), impact lag.
- **Impact lag** = ఒక విధానం ఫలితాలు కొంతకాలం కనిపించకపోవడం — పరీక్షలో సరిగ్గా ఇదే పదజాలం; ఎంచుకున్న విధానాన్ని అమలు చేయడంలో ఆలస్యమైన **implementation lag** తో దీనిని కలపవద్దు.

Q 1 • source not stated • Pg 562

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 563

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 563

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 563	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 563	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 564	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 564	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2025-Jan • Pg 564	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 565	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 565	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 565	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 565	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 565	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 566	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 566	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 567	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2026-Sep • Pg 567	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 7 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 566	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 9 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 566	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అధ్యాయం 8

Money Market

3 విభాగాలు · 19 అంశాలు · 201 వర్గీకృత ప్రశ్నలు · 9.9 మార్కులు పేపర్కు · ప్రాముఖ్యత: C

ఈ అధ్యాయం ఏం అడుగుతుంది ఎక్కువగా స్మరణ (RECALL) · సగటున 48 sec ఒక ప్రశ్నకు — ఈ అధ్యాయం పెన్ను పట్టుకుని చదవండి

స్మరణ (RECALL) Remembering	56.6%	30 sec	76 లో 43 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గుర్తింపు (RECOGNISE) Understanding	10.5%	45 sec	76 లో 8 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గణన (COMPUTE) Application	30.3%	75 sec	76 లో 23 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
తర్కం (REASON) Analysis	2.6%	150 sec	76 లో 2 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు

విభాగం 8.1: Money Demand భావన — ముఖ్య theories (The Concept of Money Demand: Important Theories)

P4-C8-U1 · ప్రాముఖ్యత C · పేపర్కు 2.8 మార్కులు · అధ్యాయంలో Rank 1 · వర్గం A · అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 36.3% · 73 ప్రశ్నలు

అంశం 1.1: పరిచయం

P4-C8-U1-T01 · Introduction

మొదట చదవండి విభాగం 1 (Money Market) లోని Section 1.1 చదవండి: money కు ఉండే మూడు పాత్రలు, fiat money, money సాధారణ లక్షణాల జాబితా, money ను ఎలా కొలుస్తారు (broad vs narrow money).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు · 5 ప్రశ్నలు Remembering · Level I

- **Money functions:** medium of exchange, unit of account / విలువకు ఉమ్మడి కొలమానం, ఇంకా store of value (అలాగే standard of deferred payments).
- **Money లక్షణాలు:** అందరూ అంగీకరించేది, మన్నికైనది, సులభంగా గుర్తుపట్టేది, నకిలీ చేయడం కష్టం (ప్రజలు సులభంగా తిరిగి తయారుచేయగలది కాదు), సాపేక్షంగా కొరత ఉన్నా elasticity of supply కలిగినది, తేలికగా తీసుకెళ్లగలిగేది, ఏకరూపమైనది, విలువ కోల్పోకుండా విభజించగలిగేది.
- **'లక్షణం కాదు' అని తరచూ వచ్చే options:** 'easily reproducible by people', 'perishable' — money వీటికి సరిగ్గా వ్యతిరేకంగా ఉండాలి (నకలు కష్టం, మన్నికైనది).
- **Store of value** = కాలంతో పాటు తన విలువను నిలుపుకునే money సామర్థ్యం; **fiat money** భౌతికంగా విలువ లేనిది, అయినా దానికి విలువ ఇవ్వడానికి దేశం సమష్టిగా అంగీకరించడం వల్ల విలువైనది.

Q 1 • PYQ 2024-Sep • Pg 570	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2025-Jan • Pg 571	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2026-May • Pg 571	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 571	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 571	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

అంశం 1.2: Money కు Demand

P4-C8-U1-T02 • The Demand for Money

మొదట చదవండి Section 1.2 The Demand for Money చదవండి: real balances కు derived demand గా money demand, అది దేని మీద ఆధారపడుతుందో ఆ చరాలు (income, price level, interest rate, financial innovation).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 3 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Real money** = price level కు సర్దుబాటు చేసిన nominal money; money కు ఉండే demand నిజానికి **real balances** కు demand.
- Money demand అనేది **derived demand** — money ను దాని కొనుగోలు శక్తి కోసం కోరుకుంటారు, అంటే liquidity కోసం, విలువ నిల్వ చేయడం కోసం.

Q 1 • PYQ 2024-Sep • Pg 572	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 572 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • RTP 2025-May • Pg 572	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **ప్రత్యక్ష determinants:** income/output స్థాయి (ధనాత్మకం), price level (ధనాత్మకం), interest rate (ఋణాత్మకం) — cash ఉంచుకోవడానికి అదే opportunity cost, ఇంకా financial innovation (cash ఉంచుకోవడం తగ్గిస్తుంది); ప్రభుత్వ fiscal deficit ప్రత్యక్ష determinant కాదు.
- **పట్టుకోవాల్సిన గొలుసు:** interest rate ఎక్కువ → money ఉంచుకోవడానికి opportunity cost ఎక్కువ → money కు demand తక్కువ.

Q 4 • PYQ 2026-Sep • Pg 572	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 1.3: Demand for money theories

P4-C8-U1-T03 • Theories of Demand for money

మొదట చదవండి Study Section 1.3 చదవండి: Fisher's Quantity Theory (equation of exchange, దాని విస్తృత రూపం), Cambridge cash-balance approach ($M_d = kPY$), ఇంకా Keynes' liquidity preference theory — మూడు motives, liquidity trap.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 32 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Fisher's equation of exchange:** $MV = PT$; bank/credit money కలిపిన విస్తృత రూపం: $MV + M'V' = PT$ (M' = credit money, V' = దాని velocity).
- **Cambridge approach** = cash balance approach: $M_d = kPY$, ఇక్కడ k = cash balances రూపంలో ఉంచే nominal income (PY) నిష్పత్తి, Y = **real** national income, P = price level.
- **Keynes' transactions demand:** $L_r = kY$ — ఇది income స్థాయికి నేరుగా అనుపాతంగా ఉండే ధనాత్మక function (interest rate కు కాదు).
- **Liquidity trap:** interest rate పట్ల speculative demand perfectly elastic అవుతుంది; speculative money-demand curve X-axis కు సమాంతరం.

Q 13 • PYQ 2026-May • Pg 582	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2026-May • Pg 583	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 573	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 573	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 573	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 574	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 574	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 575	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 575	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 575	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • source not stated • Pg 576	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

Q 1 • source not stated • Pg 576	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 577	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 577	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 578	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 578	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 579	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • PYQ 2024-Jun • Pg 579	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 579	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 580	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 580	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2025-May • Pg 581	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • PYQ 2024-Jun • Pg 581 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 12 • PYQ 2026-Jan • Pg 582	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 15 • MTP 2025-May S2 • Pg 583	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 16 • MTP 2025-May S2 • Pg 583	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 583 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 18 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 584	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 584	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 20 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 584	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 21 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 584	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 22 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 584	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 4 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **QTM కారణ-ఫలితం:** velocity, output స్థిరంగా ఉంటూ money supply పెరిగితే price level అనుపాతంగా పెరుగుతుంది; Cambridge ప్రకారం money విలువ దానికి ఉన్న demand, supply **రెండింటి** మీదా ఆధారపడుతుంది.
- **మూడు motives వేరు చేయండి:** transactions (రాబడి-వ్యయం సరిపోలకపోవడం), precautionary (ఊహించని ఆకస్మికతలు), speculative (ఆకర్షణీయ investment అవకాశాలు అందిపుచ్చుకోవడానికి ఉంచే cash; interest rate తో విలోమ సంబంధం).
- **Liquidity trap:** interest rates సున్నాకు దగ్గరగా, ప్రజలు bonds కంటే cash ఉంచుకోవడానికే మొగ్గుతారు — monetary policy కు ఇది చరమ స్థితి, అక్కడ అది నిష్ప్రయోజనం అవుతుంది.
- విలువ నిల్వకు రెండు మాధ్యమాలు (money, interest ఇచ్చే asset) అనేది **Inventory Theoretic** approach కేంద్ర భావన; reserve requirement తగ్గిస్తే money supply వెంటనే పెరుగుతుంది.

Q 6 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 580 2x అడిగారు	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 11 • PYQ 2025-Sep • Pg 582	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 574	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 577	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

Q 23 • PYQ 2026-Sep • Pg 585	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 6 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 7 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 580 4x అడిగారు	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	సులభం
Q 8 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 580	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 573	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 576	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 576	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 578	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 1.4: Demand for Money సిద్ధాంతంలో Post-Keynesian పరిణామాలు

P4-C8-U1-T04 • Post-Keynesian Developments in the Theory of Demand for Money

మొదట చదవండి Section 1.4 చదవండి: Baumol-Tobin inventory approach (Square Root Rule), quantity theory కు Friedman ఇచ్చిన పునర్వచనం (నాలుగు determinants), ఇంకా Tobin risk-aversion / portfolio (liquidity preference) theory.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 16 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Milton Friedman** money కు demand ను **capital assets** కు demand అనే విస్తృత theory యొక్క అనువర్తనంగా చూశారు; దీని చోదకాలు permanent income (సంపద), assets మీద సాపేక్ష returns.
- 'Aversion of risk' భావనను ప్రతిపాదించినది **James Tobin**; ఆయన liquidity preference function rate of interest కు, money కు (asset గా) ఉండే demand కు మధ్య సంబంధాన్ని నిర్వచిస్తుంది.
- **Baumol's Square Root Rule** — optimal cash withdrawal కు: $C = \sqrt{2bY/r}$, b = broker's fee, Y = income, r = interest rate.

Q 1 • source not stated • Pg 585	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 585	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 585	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 586	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 586	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 586	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 587	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 587	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • source not stated • Pg 587	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Sep • Pg 588	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • MTP 2024-Aug S2 • Pg 588 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2025-Sep • Pg 588	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2026-Jan • Pg 589	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 6 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 589	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 590	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2026-Jan • Pg 589	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 3 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Friedman's నాలుగు determinants** (nominal money demand): మొత్తం wealth కు function; price level తో **ధనాత్మక** సంబంధం (P పెరిగితే money demand పెరుగుతుంది); bonds/stocks మీద returns తగ్గితే పెరుగుతుంది; ధనాత్మక inflation money ఉంచుకునే opportunity cost ను పెంచుతుంది — 'negatively related to price level' అనే option మాత్రం తప్పు.
- **Baumol-Tobin optimal average money holding:** income, price level, transaction cost కు ధనాత్మక function, కానీ nominal interest rate కు **ఋణాత్మక** function.

Q 7 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 590	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2026-Sep • Pg 590	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2026-Sep • Pg 590	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అంశం 1.5: ముగింపు

P4-C8-U1-T05 • Conclusion

మొదట చదవండి విభాగం 8.1 ముగింపు పేజీ చదవండి: money demand కు ఉన్న పోటీ theories లో ఉమ్మడి అంశం ఏమిటి, అవి ఎక్కడ విడిపోతాయి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 2 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Transactions కోసం money కు demand ఉంటుందని అన్ని theories ఒప్పుకుంటాయి; అది asset గా కూడా ఉంచుతారా, ఆ ఉంచడం rate of interest కు ఎంత సున్నితమో అన్న దగ్గరే అవి విడిపోతాయి.
- Classical, Fisher రూపాల్లో money demand కేవలం income కు function; Keynes speculative motive చేర్చి దాన్ని income, rate of interest ల function చేస్తారు; post-Keynesian పరిణామాలు money ను portfolio లోని ఒక asset గా చూస్తాయి.

Q 1 • source not stated • Pg 591	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 591 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

విభాగం 8.2: Money Supply భావన (The Concept of Money Supply)

P4-C8-U2 · ప్రాముఖ్యత C · పేపర్కు 4.4 మార్కులు · అధ్యాయంలో Rank 2 · వర్గం A · అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 33.8% · 68 ప్రశ్నలు

అంశం 2.1: పరిచయం

P4-C8-U2-T01 · Introduction

మొదట చదవండి విభాగం 2 (Concept of Money Supply) లోని Section 2.1 చదవండి: money కు మూడు functions (medium of exchange, unit of account, store of value), ద్రవ financial assets సమాహారంగా money నిర్వచనం; ఇక్కడి numericals $MV = PT$ మీద నడుస్తాయి కాబట్టి demand-for-money విభాగంలోని Fisher's equation of exchange పునశ్చరణ చేయండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు · 4 ప్రశ్నలు Remembering · Level I

Q 1 · source not stated · Pg 595

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

Q 1 · source not stated · Pg 595

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

Q 2 · MTP 2025-Aug S1 · Pg 596

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

Q 3 · MTP 2025-Aug S1 · Pg 597 **2× అడిగారు**

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా · 1 ప్రశ్నలు Application · Level II

- $MV = PT$ ను తిప్పి రాయడం సాధన చేయండి: $M = PT/V$. ఉదా. $V = 20$, $P = 120$, $T = 150$ crores అయితే $M = (120 \times 150)/20 = ₹900$ crores.
- Price level కు: $P = MV/T$. ఉదా. $M = ₹500$ crores, $V = 5$, $T = 10,000$ అయితే $P = 2,500/10,000$ units; ముందు MV లెక్కించి, తర్వాత T తో భాగించండి.
- Answer options తో సరిపోల్చే ముందు data లోని units (crores vs lakhs) సరిచూసుకోండి.

Q 1 · PYQ 2024-Jun · Pg 595 **2× అడిగారు**

గణన (COMPUTE)
75 sec · Level II

మధ్యమం

అంశం 2.2: Money Supply కొలవడంలోని ఔచిత్యం

P4-C8-U2-T02 · Rationale of Measuring Money Supply

మొదట చదవండి Study Section 2.2 (money supply ను ఆనుభవకంగా కొలవడం ఎందుకు ముఖ్యమో రెండు కారణాలు) ను, Section 2.1 చివర ఇచ్చిన 'public' నిర్వచనంతో కలిపి చదవండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 5 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- 'Public' = money ఉత్పత్తిదారులైన ప్రభుత్వం, banking system తప్ప మిగతా అన్ని economic units (గృహస్థులు, firms, సంస్థలు); local authorities, NBFIs, విదేశీ central banks, IMF దీనిలో వస్తాయి.
- Money supply నుంచి మినహాయించేవి: ప్రభుత్వం, banks దగ్గరున్న money — central bank దగ్గరి currency, banks చేతిలోని cash, inter-bank deposits. Public కు banks లో ఉన్న demand, savings deposits మాత్రం money supply లో భాగమే.
- Money supply కొలవడానికి రెండు కారణాలు: (i) monetary పరిణామాలు/money growth కారణాలు విశ్లేషించడం, (ii) money stock price stability కు అనుగుణంగా ఉందా అని monetary policy కోణం నుంచి అంచనా వేయడం.

Q 1 • source not stated • Pg 597	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 597	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 598	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2025-Jan • Pg 598	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 598 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

అంశం 2.3: Money Supply మూలాలు

P4-C8-U2-T03 • The Sources of Money Supply

మొదట చదవండి Study Section 2.3 చదవండి: money supply కు రెండు మూలాలుగా central bank, commercial banking system; fiat money vs credit money; minimum reserve system; ఇంకా CBDC (Digital Rupee e₹), cryptocurrencies మీద ఇచ్చిన notes.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 6 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- అన్ని దేశాల్లో money supply కు ప్రధాన మూలం central bank; భారతదేశంలో money supply ను RBI నియంత్రిస్తుంది. Monetary authority జారీ చేసే high-powered money మిగతా అన్ని money రూపాలకూ మూలం.
- Central bank జారీ చేసే currency 'fiat money' — దీనికి reserves ఆసరా, దాని విలువకు సార్వభౌముడి హామీ; currency notes మాత్రమే fiat money (బంగారం/వెండి నాణేలు కాదు).
- Commercial banks అప్పు తీసుకోవడం-ఇవ్వడం ద్వారా సృష్టించే money 'credit money' — money supply కు రెండవ ప్రధాన మూలం.

- 'Minimum reserve system' లో central bank బంగారం, విదేశీ securities కనీస reserve మాత్రమే ఉంచుకుని ఎంతైనా currency జారీ చేయవచ్చు; CBDC అనేది digital రూపంలో legal tender, కానీ cryptocurrencies భారతదేశంలో currency గా చట్టబద్ధ గుర్తింపు పొందలేదు.

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 599	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2024-Sep • Pg 599	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2025-Jan • Pg 599	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2025-Jan • Pg 599	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • RTP 2025-Jan • Pg 600	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 600	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 6 • RTP 2025-May • Pg 600	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 7 • RTP 2025-May • Pg 600	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అంశం 2.4: Money Supply కొలత

P4-C8-U2-T04 • Measurement of Money Supply

మొదట చదవండి Study Section 2.4 చదవండి: Second Working Group on Money Supply సిఫారసు మేరకు April 1977 నుంచి ప్రచురితమవుతున్న RBI నాలుగు monetary aggregates M1--M4, ఇంకా broad money అంగాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 3 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- M1 = Currency with public + banking system లో demand deposits + RBI వద్ద 'other' deposits. Time (term) deposits M1 లో ఉండవు.
- M2 = M1 + post office savings banks లో savings deposits; M3 (broad money) = M1 + banking system లో net time deposits; M4 = M3 + మొత్తం post office deposits (NSCs మినహా).
- Broad money లో 2 years వరకు agreed maturity ఉన్న deposits, 3 months notice తో తిరిగి తీసుకోగల deposits, repos, money market fund units, 2 years వరకు debt securities ఉంటాయి.

Q 6 • RTP 2024-Sep • Pg 603 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 9 • PYQ 2025-May • Pg 604

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 11 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 605

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 8 • PYQ 2025-May • Pg 604

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

Q 10 • RTP 2025-May • Pg 604

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 9 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **Currency with public** = Notes in circulation + rupee coins + small coins – banks చేతిలోని cash. Banks దగ్గరున్న cash/coins ను ఎప్పుడూ తీసివేయాలి.
- **M1 numericals** లో currency with public, demand deposits, RBI వద్ద other deposits మాత్రమే కలపండి — distractors గా ఇచ్చిన time deposits, post office savings అంకెలు వదిలేయండి.
- **M3 కోసం** M1 తీసుకుని banks లోని time deposits మాత్రమే కలపండి (post office deposits పట్టించుకోవద్దు).

Q 3 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 602

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

సులభం

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 601

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 2 • PYQ 2024-Jun • Pg 601

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 4 • PYQ 2025-Sep • Pg 602

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 5 • PYQ 2025-Jan • Pg 602

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 7 • PYQ 2025-May • Pg 603

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 12 • PYQ 2026-Sep • Pg 605

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 13 • PYQ 2026-Sep • Pg 605

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 14 • PYQ 2026-Sep • Pg 605

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 2.5: Money Supply నిర్ణాయకాలు

P4-C8-U2-T05 • Determinants of Money Supply

మొదట చదవండి Study Sections 2.5, 2.6 (money multiplier భావన, monetary base, excess reserves) తో పాటు

విభాగం చివరి Credit Multiplier box చదవండి — అధ్యాయంలో numerical భారం అత్యధికంగా ఉన్నది ఇక్కడే.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 7 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Money multiplier** $m = \text{Money supply} / \text{Monetary base}$; monetary base లో వచ్చిన మార్పుకు money supply లో మార్పును ఇది జోడిస్తుంది ($M = m \times MB$).
- **Credit (deposit) multiplier** $= 1 / \text{Required Reserve Ratio}$; **Excess Reserves** $= \text{Total Reserves} - \text{Required Reserves}$ — ఈ రెండు సూత్రాలూ గుర్తుంచుకోండి.

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 606	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • MTP 2024-Aug • Pg 606 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 608	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 608	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 10 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 608	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 18 • PYQ 2026-Jan • Pg 612	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 21 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 613	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Money supply అనేది monetary base (H), multiplier (m) లతో **అనులోమంగా**, r, e, c లతో **విలోమంగా** మారుతుంది — కాబట్టి currency ratio చిన్నదైతే multiplier పెద్దది.
- Banks తమ excess reserve నిల్వలు తగ్గిస్తే money supply పెరుగుతుంది (అదే base నుంచి ఎక్కువ ఋణం).
- TD/DD ratio ఎక్కువైతే banks కు free reserves ఎక్కువ దొరికి deposit expansion పెరుగుతుంది; cryptocurrencies కు శాసనపరమైన గుర్తింపు లేదు, భారతదేశంలో అవి చట్టబద్ధంగా గుర్తించబడవు.

Q 15 • PYQ 2025-Sep • Pg 611	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 20 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 613	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 11 ప్రశ్నలు Application • Level II

- $m = M/MB$: ఉదా. ₹250 cr base మీద ₹1,000 cr supply అయితే $m = 4$; అలాగే $MB = \Delta M/m$ ($\Delta M = ₹600$ cr, $m = 1.5$ అయితే $MB = ₹400$ cr).
- $\Delta \text{Money supply} = (1/R) \times \Delta \text{Reserves}$: $R = 0.10$, $\Delta \text{Reserves} = ₹1,000$ అయితే ₹10,000.

- **Credit creation** = Initial deposit $\times$ $1/\text{RRR}$ (₹12,00,000 మీద 15% అయితే ₹80,00,000); తిరగేస్తే $\text{RRR} = \text{Initial deposit} / \text{credit created}$.
- Currency, excess-reserve data ఇచ్చినప్పుడు $m = (1+c)/(r+e+c)$ వాడండి; ఒక bank excess reserves = deposits - required reserves.

Q 3 • PYQ 2024-Sep • Pg 606	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2024-Sep • Pg 607	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 5 • PYQ 2024-Sep • Pg 607	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 8 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 608	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 9 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 608	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 11 • PYQ 2025-Jan • Pg 609	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 12 • PYQ 2025-Jan • Pg 609	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 14 • PYQ 2025-Sep • Pg 610	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 16 • PYQ 2025-Sep • Pg 611	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 17 • PYQ 2026-Jan • Pg 612	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం
Q 19 • PYQ 2026-May • Pg 612	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలవండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 13 • PYQ 2025-May • Pg 610	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 2.6: Money Multiplier భావన

P4-C8-U2-T06 • The concept of Money Multiplier

మొదట చదవండి Study Section 2.6 చదవండి: money multiplier అంటే ఏమిటి, దాన్ని నిర్ణయించే రెండు ratios ఏవి, reserve money ను money supply తో కలిపే formula.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 2 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Money multiplier** m అంటే reserve money (high-powered money) కు money supply నిష్పత్తి: $M = m \times H$, కాబట్టి $m = M / H$.

- దీని రెండు determinants: public ఉంచే **currency-deposit ratio c**, banks ఉంచే **reserve-deposit ratio r** — $m = (1 + c) / (c + r)$.
- Multiplier ఒకటి కంటే ఎక్కువ, రెండు ratios తోనూ **విలోమంగా** కదులుతుంది — వీది పెరిగినా అది కుంచించుకుంటుంది.

Q 1 · MTP 2025-Aug S2 · Pg 613

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

Q 2 · MTP 2025-Aug S2 · Pg 613

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి · 1 ప్రశ్నలు Understanding · Level I

- Public దగ్గర currency లేని ప్రత్యేక సందర్భంలో ($c = 0$) formula సాధారణ deposit multiplier $1 / r$ గా కుదించుకుపోతుంది; అందుకే ఒకే ప్రశ్నలో $1/r$, $(1+c)/(c+r)$ రెండూ options గా ఇస్తారు.

Q 3 · MTP 2026-Apr S1 · Pg 614

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec · Level I

సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా · 1 ప్రశ్నలు Application · Level II

- c, r ఇస్తే $m = (1 + c) / (c + r)$ లెక్కించి, తర్వాత $M = m \times H$; M, H ఇస్తే దాన్ని తిప్పి multiplier చదవండి.

Q 4 · MTP 2026-Apr S2 · Pg 614

గణన (COMPUTE)
75 sec · Level II

మధ్యమం

అంశం 2.7: Money supply కు money multiplier దృక్పథం

P4-C8-U2-T07 · The Money multiplier Approach to Supply of Money

మొదట చదవండి Study Section 2.7 (Friedman--Schwartz money multiplier approach) చదవండి: central bank (H), commercial banks (r, e), public (c) ల ప్రవర్తన, ఇంకా formula $m = (1+c)/(r+e+c)$.

గమనికలు

Reserve ratio మారితే money supply నేరుగా మారుతుంది: **CRR తగ్గిస్తే** బ్యాంకుల ఋణ సామర్థ్యం పెరిగి money supply విస్తరిస్తుంది; **పెంచితే** supply కుంచించుకుపోతుంది.

Money supply **తగ్గించాలంటే** central bank open market లో securities **అమ్ముతుంది** లేదా reserve ratio/discount rate పెంచుతుంది — open market కొనుగోళ్లు, rate తగ్గింపులు దీనికి వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తాయి.

Multiplier ను central bank (r), banks (e), public (c) కలిసి నిర్ణయిస్తాయి; ఈ ratios ఎంత తక్కువైతే m అంత పెద్దది.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 6 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Currency--deposit ratio ($c = C/D$)** public banking అలవాట్లను ఎంతవరకు అలవరచుకున్నదో కొలుస్తుంది.
- $m = (1+c)/(r+e+c)$; currency గానీ excess reserves గానీ లేకపోతే ఇది $1/r$ గా కుదిరిపోతుంది.

Q 1 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 614 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • RTP 2025-Jan • Pg 615	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • RTP 2025-May • Pg 615 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 615	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2026-Sep • Pg 616	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2026-May • Pg 615	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 2 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 614	తర్కం (REASON) 150 sec • Level II	సులభం

అంశం 2.8: Monetary Policy, Money Supply

P4-C8-U2-T08 • Monetary Policy and Money Supply

మొదట చదవండి Study Section 2.8 చదవండి: open market operations high-powered money ను ఎలా మారుస్తాయి, ఆ తర్వాత జరిగే credit creation.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 1 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **OMO** లో central bank వ్యవస్థలోకి high- powered money (reserves) పంపడానికి government securities **కొంటుంది**; open market అమ్మకం reserves ను పీల్చుకుని money supply తగ్గిస్తుంది.
- $\Delta \text{Money supply} = (1/R) \times \Delta \text{Reserves}$; interest rates చాలా తక్కువగా ఉండి banks పంపిన reserves ను పూర్తిగా excess reserves గానే ఉంచితే multiplier సున్నా కూడా కావచ్చు.

Q 1 • PYQ 2026-Jan • Pg 616	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 2 • MTP 2026-Apr • Pg 616

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 2.9: Money Supply మీద ప్రభుత్వ వ్యయ ప్రభావం

P4-C8-U2-T09 • Effect of Government Expenditure on Money Supply

మొదట చదవండి Study Section 2.9 (excess reserves సృష్టించే Ways and Means Advances/Overdraft), ఇంకా విభాగం చివర currency with the public, credit multiplier మీద ఇచ్చిన numerical illustrations చదవండి.

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 2 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **Currency with public** = notes in circulation + rupee coins + small coins – banks చేతిలోని cash; ఉదా. 35,50,000 + 25,550 + 750 – banks దగ్గరి cash.
- $RRR = 1 / \text{credit multiplier}$: credit multiplier = 4 అయితే $RRR = 25\%$; ఈ వ్యత్యక్తమ సంబంధాన్ని రెండు వైపులా సిద్ధంగా ఉంచుకోండి.
- **యంత్రాంగం గుర్తుంచుకోండి:** WMA/OD కింద RBI ప్రభుత్వానికి ఇచ్చే ఋణం banks కు excess reserves సృష్టిస్తుంది, అవి multiplier ద్వారా money supply ను విస్తరించగలవు.

Q 1 • MTP 2025-Apr • Pg 617 3× అడిగారు

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 2 • PYQ 2026-May • Pg 617

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

విభాగం 8.3: Monetary Policy

P4-C8-U3 • ప్రాముఖ్యత C • పేపర్కు 2.8 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 3 • వర్గం B • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 29.9% • 60 ప్రశ్నలు

అంశం 3.1: పరిచయం

P4-C8-U3-T01 • Introduction

మొదట చదవండి విభాగం 3 (Monetary Policy) లోని Section 3.1 చదవండి — liquidity ను సర్దుబాటు చేయడానికి RBI policy rates ను ఎందుకు మారుస్తుందో; ఈ సందర్భంలో trade cycles మీద చెప్పిన ఆర్థికవేత్తల అభిప్రాయాలనూ గమనించండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 2 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Hawtrey** ప్రకారం trade (business) cycle పూర్తిగా **monetary** దృగ్విషయం — money/credit ప్రవాహంలో మార్పుల వల్ల కలిగేది.

- RBI అప్పుడప్పుడు ఆర్థిక వ్యవస్థలో liquidity పరిస్థితులను సర్దుబాటు చేయడానికి policy rates ను మారుస్తుంది, కారణాలను స్పష్టంగా ప్రకటిస్తుంది.

Q 1 • source not stated • Pg 622

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • MTP 2024-Aug • Pg 623 3× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

అంశం 3.2: Monetary Policy నిర్వచనం

P4-C8-U3-T02 • Monetary Policy Defined

మొదట చదవండి Study Section 3.2 చదవండి: monetary policy నిర్వచనం, భారతదేశంలో దాన్ని అమలు చేసేది ఎవరు, short run లో అది interest rates ద్వారా ఎలా పనిచేస్తుంది.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 2 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- భారతదేశంలో monetary policy ను అమలు చేసేది **RBI (central bank)** — SEBI, SBI లేదా commercial banks కాదు; business cycle ను సర్దుబాటు చేయడానికి central banks వాడే policy ఇదే.
- Price stability (తక్కువ, స్థిరమైన inflation) సాధించడానికి ఇది money supply ను సర్దుబాటు చేయడం ద్వారా, సాధారణంగా open market లో securities కొనడం/అమ్మడం ద్వారా పనిచేస్తుంది.
- Short run లో monetary policy నేరుగా **interest rate** ను ప్రభావితం చేయడాన్నే లక్ష్యంగా పెట్టుకుంటుంది, అది వస్తుసేవల మీద వ్యయాన్ని ప్రభావితం చేస్తుంది; rates తగ్గించడం = easing, పెంచడం = tightening.

Q 2 • MTP 2024-Aug • Pg 623

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • RTP 2024-Sep • Pg 623 2× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 1 • PYQ 2021-Dec • Pg 623

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 3.3: Monetary Policy Framework

P4-C8-U3-T03 • The Monetary Policy Framework

మొదట చదవండి Study Sections 3.3.1--3.3.3 జాగ్రత్తగా చదవండి: లక్ష్యాలు, నాలుగు transmission channels, ఇంకా operating instruments — quantitative tools, qualitative tools, policy rates (repo, reverse repo, MSF).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 36 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **ప్రధాన లక్ష్యం:** price stability కు, economic growth కు మధ్య వివేకవంతమైన సమతుల్యత (macro లక్ష్యాల కోసం money supply ను నియంత్రించడం).
- **నాలుగు transmission channels:** saving & investment, cash-flow, asset prices & wealth, exchange rate. 'International trade', 'open market' channels కావు — ఇవి మామూలుగా వచ్చే తప్పు options.
- **Quantitative tools:** CRR, SLR, OMO, LAF, bank rate (LAF వచ్చింది Narasimham Committee నుంచి; విదేశీ capital flows వల్ల వచ్చే తాత్కాలిక liquidity అసమతుల్యతలను OMOs అదుపు చేస్తాయి). **Qualitative:** margin requirements, moral suasion (G-secs ఉంచుకోమని banks ను ఒప్పించడం), selective credit control (speculative రంగాలకు ఋణం ఇవ్వకపోవడం). **Tax మార్పులు fiscal, monetary కాదు.**
- **Reverse Repo = Repo - 1; MSF = Repo + 1** (penal rate; banks SLR securities లో గరిష్టంగా 1% వాడవచ్చు). MPFA కింద సహించదగిన గరిష్ట rate 6% CPI (upper tolerance).

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 624	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2024-Jun • Pg 624	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2025-Jan • Pg 625	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2025-May • Pg 627	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • PYQ 2025-May • Pg 627 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2025-May • Pg 627	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • PYQ 2026-Jan • Pg 629	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • PYQ 2026-Jan • Pg 629	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • PYQ 2026-May • Pg 629	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • PYQ 2026-May • Pg 629	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 630	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 630	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 26 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 630	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 27 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 630	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 28 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 630	స్మరణ (RECALL)	సులభం

	30 sec • Level I	
Q 29 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 631	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 31 • MTP 2025-May S2 • Pg 631 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 32 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 631	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 33 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 632	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 34 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 632	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 36 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 632	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 37 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 632 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 38 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 633	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 39 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 633	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 40 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 633	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 41 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 633 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 42 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 633	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 44 • PYQ 2026-Sep • Pg 634	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2024-Sep • Pg 625	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 625	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 8 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 625 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 626	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 11 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 626 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 16 • PYQ 2025-Sep • Pg 628	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 17 • PYQ 2025-Sep • Pg 628	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • PYQ 2025-Sep • Pg 629	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 4 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- RBI చేసే OMO కొనుగోలు reserves, money supply ను పెంచుతుంది; OMO అమ్మకం liquidity ను పీల్చుకుంటుంది — స్వల్పకాలిక హెచ్చుతగ్గులకు OMOs అత్యంత ప్రభావవంతమైన సాధనం.
- Bank Rate పెరిగితే RBI నుంచి అప్పు ఖరీదవుతుంది, ఋణాలివ్వడం తగ్గుతుంది; reverse repo banks కు interest ఆదాయం ఇస్తుంది, inflation అదుపు చేయడానికి దాన్ని పెంచుతారు.

Q 6 • PYQ 2025-Jan • Pg 625

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 30 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 631

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 10 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 626

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

Q 12 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 626

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 2 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **Anti-inflation package:** repo/CRR/reserve requirements పెంచడం, G-secs అమ్మడం — money supply తగ్గించే ఏదైనా; expansionary policy దీనికి అడ్డంలో ప్రతిబింబం.
- Scenario లో ముందు liquidity ను పీల్చాలా, పంపాలా అని తేల్చి, ఆ తర్వాత సరిపోయే tool దిశ ఎంచుకోండి.

Q 43 • PYQ 2026-Sep • Pg 634

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

సులభం

Q 18 • PYQ 2025-Sep • Pg 628

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 2 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 2 • PYQ 2024-Jun • Pg 624

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

Q 35 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 632

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

అంశం 3.4: Monetary Policy నిర్ణయాల సంస్థాగత నిర్మాణం

P4-C8-U3-T04 • The Organisational Structure for Monetary Policy Decisions

మొదట చదవండి Study Section 3.4 చదవండి: RBI Act కు 2016 లో చేసిన సవరణ, Monetary Policy Framework Agreement (MPFA), Monetary Policy Committee (MPC), ఇంకా భారత flexible inflation targeting అంకెలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 6 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **RBI Act, 1934** ను June 27, 2016 న సవరించి MPFA కు చట్టబద్ధ ఆసరా ఇచ్చారు, ఆరుగురు సభ్యుల MPC ఏర్పాటైంది; policy rate ను అది మెజారిటీ ఓటుతో నిర్ణయిస్తుంది.
- Inflation target ను RBI తో సంప్రదించి Central Government ఐదేళ్లకు ఒకసారి నిర్ణయిస్తుంది; ప్రకటిత target = Aug 5, 2016-- Mar 31, 2021 కాలానికి **4% CPI inflation**, tolerance band 2%--6%.
- Inflation మూలాలను వివరిస్తూ, రాబోయే 6--18 months కు inflation అంచనాలు ఇస్తూ RBI ప్రతి ఆరు నెలలకూ Monetary Policy Report ప్రచురించాలి.
- **Failure** = వరుసగా ఏవైనా మూడు quarters పాటు సగటు inflation ఎగువ (6%) పైన లేదా దిగువ (2%) కింద ఉండటం.

Q 2 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 634	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Sep • Pg 634	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2026-Jan • Pg 635	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • MTP 2025-May S2 • Pg 635	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 635 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 635	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

Q 4 • PYQ 2026-May • Pg 635	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	మధ్యమం

అంశం 3.5: ముగింపు

P4-C8-U3-T05 • Conclusion

మొదట చదవండి విభాగం 8.3 ముగింపు పేజీ చదవండి: monetary policy framework ఏం సాధించాలని ఉద్దేశించారు, దాని భాగాలు ఒకదానితో ఒకటి ఎలా కుదురుతాయి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 4 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- భారత framework **flexible inflation targeting**: target అంటే CPI inflation 4 per cent, plus లేదా minus 2 per cent band తో; దీన్ని RBI తో సంప్రదించి Government నిర్ణయిస్తుంది.
- **Monetary Policy Committee** లో ఆరుగురు సభ్యులు — chair గా Governor సహా RBI నుంచి ముగ్గురు, Government నియమించే ముగ్గురు — నిర్ణయం మెజారిటీతో, సమానమైతే Governor కు casting vote.

- **Policy repo rate** ఒక్కటే operating instrument; liquidity adjustment facility, repo rate చుట్టూ ఉండే corridor ద్వారానే ఆ నిర్ణయం market కు చేరుతుంది.
- వరుసగా మూడు quarters పాటు inflation ను band లోపల ఉంచలేకపోతే, ఎందుకు అలా జరిగిందో, దానికి ఏం చేస్తుందో RBI Government కు నివేదించాల్సి ఉంటుంది.

Q 1 • MTP 2025-May S2 • Pg 636	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • MTP 2025-May S2 • Pg 636	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 636	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • RTP 2025-May • Pg 636	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

అధ్యాయం 9

అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం (International Trade)

5 విభాగాలు • 32 అంశాలు • 257 వర్గీకృత ప్రశ్నలు • 10.0 మార్కులు పేపర్కు • ప్రాముఖ్యత: C

ఈ అధ్యాయం ఏం అడుగుతుంది ఎక్కువగా స్మరణ (RECALL) • సగటున 37 sec ఒక ప్రశ్నకు — ఎక్కువ చదవడం, కొద్దిగా గణన

స్మరణ (RECALL) Remembering	78.8%	30 sec	80 లో 63 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గుర్తింపు (RECOGNISE) Understanding	13.8%	45 sec	80 లో 11 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గణన (COMPUTE) Application	5.0%	75 sec	80 లో 4 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
తర్కం (REASON) Analysis	2.5%	150 sec	80 లో 2 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు

విభాగం 9.1: అంతర్జాతీయ వాణిజ్య సిద్ధాంతాలు (Theories of International Trade)

P4-C9-U1 • ప్రాముఖ్యత C • పేపర్కు 1.3 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 5 • వర్గం C • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 9.3% • 24 ప్రశ్నలు

అంశం 1.1: పరిచయం (Introduction)

P4-C9-U1-T01

మొదట చదవండి విభాగం 1 (Theories of International Trade) లోని Study Section 1.1 చదవండి: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యం వల్ల తొమ్మిది లాభాలు, trade openness కు వ్యతిరేకంగా ఏడు వాదనలు; ఇక్కడే పరిశీలించే Adam Smith's Absolute Advantage theory మాన్యతలను Section 1.2.2 నుంచి నేర్చుకోండి.

గమనికలు

వాక్యాలను 'benefit' vs 'not a benefit' గా వేరుచేయగలగాలి: లాభాల్లో వినూత్న services (banking, insurance, logistics) కు ఊతం, కొత్త markets, ముడిసరుకుల అందుబాటు, efficiency, productivity పెరుగుదల, export diversification ఉంటాయి.

వాణిజ్యానికి **వ్యతిరేక** వాదనలు ('not a benefit' option గా వస్తాయి): దేశాల మధ్య అసమాన లాభాలు, global corporations వెనుకబడిన దేశాలను ఆర్థికంగా దోపిడి చేయడం, పర్యావరణ నష్టం, trade cycles వేగంగా వ్యాపించడం, సార్వభౌమత్వాన్ని దెబ్బతీసే ప్రమాదకర ఆధారపడటం.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 3 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Absolute Advantage theory మాన్యతలు:** రెండు దేశాలు--రెండు వస్తువులు, transportation cost లేదు, costs ను సాపేక్ష labour లో కొలుస్తారు (labour theory of value), labour దేశం లోపల చలనశీలం కానీ దేశాల మధ్య చలనరహితం.
- 'Existence of transportation cost' అనేది మాన్యత కాదు — theory దానిని లేదనే అనుకుంటుంది; options లో ఈ తిరగేత గమనించండి.

Q 1 • PYQ 2026-Jan • Pg 638

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • MTP 2025-May S2 • Pg 639

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • PYQ 2026-May • Pg 639

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

అంశం 1.2: అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలో ముఖ్య సిద్ధాంతాలు (Important Theories of International Trade)

P4-C9-U1-T02

మొదట చదవండి Study Sections 1.2.1--1.2.5 చదవండి: Mercantilism, Adam Smith's Absolute Advantage, Ricardo's Comparative Advantage, పోలిక Table 4.1.3 తో కలిపి Heckscher-Ohlin (Factor Endowment/Modern) theory, ఇంకా New Trade Theory (Krugman, economies of scale, network effects).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 19 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **పేరు--theory జతలు:** Mercantilism = సంపద పోగుచేయడానికి imports కంటే exports కు దూకుడు ప్రాధాన్యం; Adam Smith = Absolute Cost Advantage (అత్యధిక absolute advantage ఉన్న వస్తువులు export, తక్కువ ఉన్నవి import); David Ricardo = Comparative Advantage; Heckscher--Ohlin = Factor Endowment/Modern theory.
- Ricardo comparative advantage ను **labour theory of value** మీద నిలబెట్టారు (తర్వాత Haberler దానిని opportunity cost పరిభాషలో తిరిగి చెప్పారు).
- Heckscher-Ohlin అనేది 2-factor model: labour, capital.

Q 3 • MTP 2024-Aug • Pg 640

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • PYQ 2024-Sep • Pg 640

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 5 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 640 **2x అడిగారు**

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 6 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 641

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 7 • PYQ 2025-Jan • Pg 641	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2025-Jan • Pg 641	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 641 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 642 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2026-May • Pg 643	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2025-May S2 • Pg 643	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 644 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 644	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 644	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 19 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 644	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 644	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 645	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 639	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • PYQ 2024-Jun • Pg 640 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 12 • PYQ 2025-Sep • Pg 643	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Comparative costs theory **normative**, factor price తేడాలను పరిగణించదు; Modern (H-O) theory **positive** — money cost ఆధారంగా, అంతర్జాతీయ వాణిజ్యాన్ని inter-regional trade కు ఒక ప్రత్యేక సందర్భంగానే చూస్తుంది, comparative advantage ను factor endowments తో వివరిస్తుంది — Table 4.1.3 లోని వ్యత్యాసాలు నేరుగా MCQ లకు ముడిసరుకు.
- H-O ప్రతిపాదన:** ఒక దేశం తన వద్ద సమృద్ధిగా ఉన్న factor ను ఎక్కువగా వాడే వస్తువులను export చేస్తుంది (capital-rich దేశం capital-intensive వస్తువులు; labour-rich దేశం labour-intensive వస్తువులు).
- తేడా గుర్తించండి: absolute advantage = అవే వనరులతో ఎక్కువ output; comparative advantage = తక్కువ **opportunity cost**; comparative advantage ప్రకారం జరిగే వాణిజ్యం రెండు దేశాలకూ లాభం చేకూర్చే positive-sum game.

Q 11 · PYQ 2025-May · Pg 642

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec · Level I

సులభం

Q 15 · MTP 2025-May S2 · Pg 643

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec · Level I

సులభం

విభాగం 9.2: Trade Policy సాధనాలు (The Instruments of Trade Policy)

P4-C9-U2 · ప్రాముఖ్యత C · పేపర్కు 3.6 మార్కులు · అధ్యాయంలో Rank 4 · వర్గం B · అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 17.1% · 44 ప్రశ్నలు

అంశం 2.1: పరిచయం (Introduction)

P4-C9-U2-T01

మొదట చదవండి విభాగం 2 (The Instruments of Trade Policy) లోని Section 2.1 చదవండి: free trade, protectionism, trade liberalization నిర్వచనాలు; ఇంకా trade policy ను price-related (tariff), non-tariff measures గా విడగొట్టడం.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు · 3 ప్రశ్నలు Remembering · Level I

- **Protectionism** = tariffs, quotas, non-tariff సాధనాల ద్వారా విదేశీ పోటీ నుంచి దేశీయ producers ను కాపాడే ప్రభుత్వ విధానం.
- **Free trade** = ప్రభుత్వ జోక్యం కనిష్టంగా ఉండే స్వచ్ఛంద వాణిజ్యం; **trade liberalization** = trade barriers తగ్గించి దేశీయ markets ను తెరవడం.
- Trade policy సాధనాలను price-related measures (tariffs), non-price/non-tariff measures (NTMs) గా వర్గీకరిస్తారు.

Q 1 · source not stated · Pg 650

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

Q 2 · source not stated · Pg 651

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

Q 1 · PYQ 2026-Jan · Pg 651

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

అంశం 2.2: Tariffs

P4-C9-U2-T02

మొదట చదవండి Section 2.2.1 (import tariffs రూపాలు — ఈ విభాగంలో అత్యధికంగా పరీక్షించే జాబితా), Section 2.2.2 (tariffs ప్రభావాలు) లను 'trigger-price' duties తో సహా పూర్తిగా ఒంటబట్టించుకోండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 20 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Specific** = ప్రతి భౌతిక unit/బరువుకు స్థిర మొత్తం; **Ad valorem** = విలువలో స్థిర శాతం; **Mixed** = ad valorem లేదా specific — ఎక్కువ (లేదా తక్కువ) revenue ఇచ్చేది; **Compound** = ad valorem కలిపి specific; **Technical** = నిర్దిష్ట contents/components మీద duty.
- **Bound tariff** = ఒక స్థాయి పైన rate పెంచబోమని WTO కు ఇచ్చిన చట్టబద్ధ హామీ; **Applied** = నిజంగా వసూలు చేసే duty (MFN ప్రాతిపదికన); **Escalated** = raw materials కంటే manufactures మీద ఎక్కువ rates; **Prohibitive** = imports రాకుండా ఆపేంత ఎక్కువ; **Variable** = import price ను దేశీయ support price దాకా పెంచుతుంది; **TRQ** = quotas + tariffs; **Preferential** = MFN కంటే తక్కువ (NAFTA: USA, Canada, Mexico).
- Countervailing duties **export subsidies** ను తటస్థీకరిస్తాయి; anti-dumping duties **fair market value** కంటే తక్కువ prices ను సరిదిద్దుతాయి.

Q 3 • MTP 2024-Aug • Pg 652	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • PYQ 2024-Sep • Pg 652	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2024-Sep • Pg 652	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2025-May • Pg 653	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2025-May • Pg 654	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • PYQ 2026-Jan • Pg 654	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • PYQ 2026-Jan • Pg 655	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 651	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • PYQ 2024-Jun • Pg 651	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • PYQ 2025-Jan • Pg 652	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • PYQ 2025-Jan • Pg 653	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 8 • PYQ 2025-Jan • Pg 653	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 14 • PYQ 2026-May • Pg 655	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 15 • PYQ 2026-May • Pg 655	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 16 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 655	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

Q 17 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 655

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 18 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 656

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 19 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 656

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 20 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 656

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 22 • PYQ 2026-Sep • Pg 657

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Tariffs ప్రభావాలు:** government revenue పెరుగుతుంది (revenue తగ్గడం అనేది 'not an outcome' option); వాణిజ్య పరిమాణం తగ్గుతుంది, world price మాత్రం మారదు.
- దేశీయ producers కు producer surplus, output, ఉపాధి పెరుగుతాయి; దేశీయ consumers consumer surplus కోల్పోయి ఎక్కువ prices చెల్లిస్తారు.

Q 11 • PYQ 2025-Sep • Pg 654

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

- మాటల్లో ఇచ్చిన duty ను వర్గీకరించండి: '5% ad valorem OR ₹800 per tonne, whichever is higher' = **Mixed tariff**; '5% PLUS ₹100 per kg' = **Compound**.
- వస్తువులోని ప్రతి component కు లేదా content కు నిర్ణయించిన duty (ఉదా. ప్రతి solar panel కు, ప్రతి kg battery కు) = **Technical tariff**.

Q 21 • PYQ 2026-Sep • Pg 656

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 2.3: Non-Tariff Measures (NTMs)

P4-C9-U2-T03

మొదట చదవండి Study Section 2.3 చదవండి: NTMs vs NTBs, Section 2.3.1 లోని technical measures (SPS, TBT), Section 2.3.2 లోని non-technical measures (quotas, financial measures, safeguards, embargos మొదలైనవి).

గమనికలు

NTBs అనేవి NTMs లోని **వివక్షాపూరిత, protectionist ఉపసమితి** — ప్రతి NTM barrier కాదు.

Countervailing duty అనేది tariff-రకం (duty) ప్రతిస్పందన, కాబట్టి అది **non-tariff barrier కాదు** — పదేపదే

వచ్చే ఉచ్చు option; documentation requirements, pre-shipment inspection మాత్రం NTBs.

సందర్భాలను లక్ష్యాన్ని బట్టి వర్గీకరించండి: importers సరుకు విలువలో 25% ను మూడు నెలల ముందే చెల్లించాలనడం foreign exchange అందుబాటును/terms of payment ను నియంత్రిస్తుంది, కాబట్టి అది financial measure.

ఒకే agency కి ప్రత్యేక import rights = **measure affecting competition**; import surge తర్వాత విధించే తాత్కాలిక, వివక్షలేని కట్టడి = **safeguard measure**.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 17 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **SPS** measures additives, pests, contaminants, toxins, వ్యాధికారక జీవుల నుంచి మనుషులు, జంతువులు, మొక్కల ప్రాణాలను కాపాడతాయి, biodiversity ని రక్షిస్తాయి; **TBT** food, non-food రెండు రకాల products నూ (quality standards, eco-labelling, organic certification) పరిధిలోకి తీసుకుంటుంది — import quotas మాత్రం **TBT కాదు**.
- **Technical measures** = product characteristics, technical specifications, **production processes**; **non-technical** లో shipping requirements, customs formalities, hard measures (price/quantity control), threat measures (anti-dumping, safeguards), trade-related finance, investment వస్తాయి.
- **Embargo** = ఒక దేశం/ప్రాంతంతో imports/exports మీద నిర్బీత లేదా నిరవధిక కాలానికి పూర్తి నిషేధం; import quota, non-automatic licensing/prohibitions మూలంతో నిమిత్తం లేకుండా **పరిమాణాన్ని** పరిమితం చేస్తాయి; safeguards అనేవి హానికర import surges మీద **తాత్కాలిక, వివక్షలేని** కట్టడులు.
- **Dumping** = home-market price/cost కంటే తక్కువకు విదేశాల్లో అమ్మడం; anti-dumping duty అనేది fair market value కంటే తక్కువ prices ను లక్ష్యంగా చేసుకుంటుంది.

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 657	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • RTP 2024-Sep • Pg 657	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • PYQ 2025-Jan • Pg 658	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • PYQ 2025-Jan • Pg 658	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • RTP 2025-Jan • Pg 658 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2025-Sep • Pg 658	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2025-Sep • Pg 659	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2025-Sep • Pg 659	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 14 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 660	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 660	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 660 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2026-Sep • Pg 661	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2024-Sep • Pg 657	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 658	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 11 • PYQ 2026-Jan • Pg 659	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 12 • PYQ 2026-May • Pg 660	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 13 • PYQ 2026-May • Pg 660	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 2.4: Export-Related Measures

P4-C9-U2-T04

మొదట చదవండి విభాగం 9.2 లోని Section 2.4 చదవండి: imports మీద వేసే tariffs, NTMs కు భిన్నంగా ప్రభుత్వం తన exports మీద వేసే చర్యలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 1 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Export-related measures లో export subsidies, export taxes, duties, export quotas, export prohibitions, voluntary export restraints ఉంటాయి.
- Export subsidy** విదేశీ కొనుగోలుదారులు చెల్లించే price ను తగ్గించి దేశంలో price ను పెంచుతుంది; **export tax** దీనికి వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తుంది.

Q 1 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 661

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Voluntary export restraint** ను importing country కోరిక మేరకు **exporting country** విధిస్తుంది — ఇది import measure లా కనిపిస్తుంది, options లో తరచూ అలాగే ఇస్తారు.

Q 2 • PYQ 2026-Sep • Pg 661

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

విభాగం 9.3: Trade Negotiations

P4-C9-U3 · ప్రాముఖ్యత C · పేపర్కు 1.9 మార్కులు · అధ్యాయంలో Rank 2 · వర్గం A · అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 24.1% · 62 ప్రశ్నలు

అంశం 3.1: పరిచయం (Introduction)

P4-C9-U3-T01

మొదట చదవండి విభాగం 9.3 ప్రారంభ పేజీ చదవండి: trade negotiations దేనికోసం జరుగుతాయి, వాటికి ఆతిథ్యం ఇచ్చే సంస్థలు ఏవి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు · 1 ప్రశ్నలు Remembering · Level I

- Trade negotiations అంటే దేశాలు పరస్పర ప్రాతిపదికన — ద్వైపాక్షికంగా, ప్రాంతీయంగా లేదా బహుపాక్షికంగా — tariffs, ఇతర barriers తగ్గించడానికి అంగీకరించే ప్రక్రియ.
- UNCTAD అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థలో అభివృద్ధికి అనుకూలంగా కలిసిపోవడాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది; WTO బహుపాక్షిక నిబంధనలను నిర్వహిస్తుంది.

Q 1 · MTP 2026-Apr S2 · Pg 667

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

సులభం

అంశం 3.2: Regional Trade Agreements (RTAs) వర్గీకరణ

P4-C9-U3-T02 · Taxonomy of Regional Trade Agreements (RTAs)

మొదట చదవండి Study Section 3.2 'Taxonomy of Regional Trade Agreements (RTAs)' చదవండి — RTAs నిర్వచనం, unilateral trade agreements నుంచి economic and monetary union వరకు ఎనిమిది రకాల నిచ్చేన, ప్రతిదానికీ ఇచ్చిన ఉదాహరణలతో సహా.

గమనికలు

సందర్భ ప్రశ్నల్లో, label ఎంచుకునే ముందు లక్షణాలను బట్టి (common external tariff ఉందా? factor mobility ఉందా? common currency ఉందా?) ఆ కూటమిని integration నిచ్చేనలో నిలబెట్టండి.

Policy-effect సందర్భాలు (ఉదా. ముఖ్య exporting industries ను లక్ష్యంగా చేసుకోవడం): **export promotion** -> **exports పెరుగుదల** -> **రంగ వృద్ధి/trade surplus** అనే గొలుసును పట్టుకోండి; ప్రత్యక్ష కారణ సంబంధం లేని options (national debt, budget) ను తిరస్కరించండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 4 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- RTA = సభ్యుల మధ్య trade barriers తగ్గించడానికి ఏర్పడిన దేశాల కూటమి (ఒకే ప్రాంతం కానక్కర్లేదు); 1 Feb 2021 నాటికి 339 RTAs అమల్లో ఉన్నాయి.
- **ఉదాహరణలతో నిచ్చెన:** Unilateral (GSP), Bilateral — barriers తొలగించి రెండు దేశాలు/కూటముల మధ్య free trade (EU-South Africa FTA), Regional Preferential (GSTP), Trading bloc (Arab League, EFTA), Free-trade area (ASEAN-India FTA), Customs union (EU, Gulf Cooperation Council, MERCOSUR), Common market (factor స్వేచ్ఛా చలనం), Economic and Monetary Union (common currency, ఉదా. Eurozone).
- **కీలక తేడాలు:** FTA సభ్యులు తమ సొంత external tariffs ను ఉంచుకుంటారు; trading bloc/customs union ఒకే common external tariff వాడతాయి; common market లో labour, capital స్వేచ్ఛగా కదులుతాయి; EMU లో ఒకే currency.

Q 1 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 667 2× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 667

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 6 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 669

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • PYQ 2025-Sep • Pg 668

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 3 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 668

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 5 • PYQ 2026-May • Pg 668

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

అంశం 3.3: The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)

P4-C9-U3-T03

మొదట చదవండి Study Section 3.3 చదవండి: GATT అంటే ఏమిటి, అది స్థాపించిన సూత్రాలు ఏవి, అది WTO గా ఎలా మారింది.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 2 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- GATT — the General Agreement on Tariffs and Trade — 1948 లో ఒక తాత్కాలిక ఒప్పందంగా అమల్లోకి వచ్చింది, అది సంస్థ కాదు; 1994 వరకు ఎనిమిది rounds చర్చలు నడిపింది.
- దాని మూల సూత్రాలు: **most-favoured-nation treatment** (trading partners మధ్య వివక్ష లేదు), **national treatment** (సరిహద్దు దాటాక imports మీద వివక్ష లేదు), tariff concessions లో **reciprocity**.

- GATT వస్తు వాణిజ్యాన్ని మాత్రమే పరిధిలోకి తీసుకుంది; **Uruguay Round** (1986-94) నిబంధనలను services, intellectual property కు విస్తరించి, 1 January 1995 నుంచి GATT స్థానంలో WTO ను తెచ్చింది.

Q 1 • source not stated • Pg 669

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 670

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

అంశం 3.4: Uruguay Round, WTO స్థాపన

P4-C9-U3-T04 • The Uruguay Round and the Establishment of WTO

మొదట చదవండి Sections 3.3, 3.4 చదవండి — 1980s నాటికి GATT ఎందుకు ప్రాసంగికత కోల్పోయింది, Uruguay Round ఎలా WTO లో ముగిసింది; పరిచయంలోని USMCA ప్రస్తావన కూడా చూడండి.

గమనికలు

1980s నాటికి GATT ఎందుకు ప్రాసంగికత కోల్పోయింది: services, intellectual property పరిధిలో లేవు; international investments భారీగా విస్తరించాయి; agriculture liberalisation ప్రయత్నాలు **విఫలమయ్యాయి**; dispute settlement బలహీనం; అది treaty కాదు (దేశీయ నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉంటేనే కట్టుబడి).

MCQ లు ఈ కారణాలను తిరగేస్తాయి (ఉదా. 'agricultural liberalisation was successful' లేదా 'investments did not expand' తప్పు options) — ప్రతి కారణం **సరైన దిశను** గుర్తుంచుకోండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 10 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- GATT 1948 లో ఏర్పడింది; 1948-1994 మధ్య ప్రపంచ వాణిజ్యాన్ని నడిపింది; వస్తు వాణిజ్యాన్ని మాత్రమే పరిధిలోకి తీసుకుంది.
- Uruguay Round** = 8th, అతిపెద్ద round: Punta del Este లో Sept 1986 లో ప్రారంభం; Dec 1993 లో పూర్తి (7 years, 123 countries); ఒప్పందం మీద 15 April 1994 న సంతకం; GATT **Uruguay Round** Final Act అమలు కోసం 1995 లో WTO పుట్టింది.
- USMCA** (NAFTA వారసుడు, 2020) = United States, Mexico, Canada.

Q 1 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 670

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 670

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • source not stated • Pg 671

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 671

స్మరణ (RECALL)

సులభం

	30 sec • Level I	
Q 2 • source not stated • Pg 671	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 671	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 671	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • RTP 2025-Jan • Pg 672	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • PYQ 2025-May • Pg 672	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2025-May • Pg 672	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 3.5: The World Trade Organisation (WTO)

P4-C9-U3-T05

మొదట చదవండి Section 3.5 మీద దృష్టి పెట్టండి — WTO ఆరు లక్ష్యాలు, మూడంచెల నిర్మాణం, సభ్యత్వ సంఖ్యలు, మార్గదర్శక సూత్రాలు (MFN, National Treatment), ఇంకా TRIPS/GATS ఒప్పంద పేర్లు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 37 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **MFN** (GATT, Article 1 ద్వారా ప్రవేశపెట్టినది): దేశాలు సాధారణంగా trading partners మధ్య వివక్ష చూపకూడదు — ఒక సభ్యుడికి ఇచ్చిన రాయితీ అందరికీ ఇవ్వాలి. **National Treatment Principle**: విదేశీ వస్తువు market లోకి వచ్చాక imported, దేశీయ వస్తువులను సమానంగా చూడాలి.
- **వాస్తవాలు**: WTO కు 164 సభ్యులు (117 developing), ప్రపంచ వాణిజ్యంలో సుమారు 95% దాని పరిధిలోకి వస్తుంది; HQ Geneva; మూడు అంచెలు — Ministerial Conference (కనీసం రెండేళ్లకు ఒకసారి సమావేశం) -> General Council -> Goods/Services/TRIPS Councils; 1 Feb 2021 నాటికి 339 RTAs అమల్లో.
- **TRIPS** = Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights; **trading bloc** = తమలో తాము FTA కలిగి, common external tariff వేయగల దేశాలు (EU ఒక customs union/trading bloc).
- WTO ఆరు లక్ష్యాలలో trade rules నిర్ణయించడం/అమలు చేయడం, వివాదాల పరిష్కారం, liberalisation కు వేదిక, నిర్ణయ ప్రక్రియలో **పారదర్శకత** ఉన్నాయి — 'maintaining secrecy' అనేదే లక్ష్యం-కాని classic option.

Q 1 • source not stated • Pg 673	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 673	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • MTP 2025-Apr S1 • Pg 673	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 674	స్మరణ (RECALL)	సులభం

	30 sec • Level I	
Q 1 • source not stated • Pg 674	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 674	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 675	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 675	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 675	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 676	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 676	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 676	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 677	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 677	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 677	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 677	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 678	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 678	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 678	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 679	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 679	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 679	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 679	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 681	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 681	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 681	స్మరణ (RECALL)	సులభం

	30 sec • Level I	
Q 9 • PYQ 2026-Jan • Pg 681	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 682	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • RTP 2026-Jan • Pg 682	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • MTP 2025-Aug S1 • Pg 682	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 682	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 683	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2026-Sep • Pg 683	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 680	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • PYQ 2024-Jun • Pg 680	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2024-Sep • Pg 680	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	కఠినం
Q 4 • PYQ 2024-Sep • Pg 680 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	కఠినం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Multilateral trade talks లక్ష్యం** = పరస్పరం barriers తగ్గించడం/వాణిజ్యాన్ని liberalise చేయడం; tariffs పెంచడం గానీ దేశీయ పరిశ్రమను కాపాడటం గానీ కాదు.
- free-trade area vs customs union vs trading bloc తేడాలను స్పష్టంగా ఉంచుకోండి — **common external tariff** అనేదే పదేపదే పరీక్షించే నిర్ణాయక లక్షణం.

Q 2 • source not stated • Pg 676	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 8 • PYQ 2025-Jan • Pg 681	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 3.6: The Doha Round

P4-C9-U3-T06

మొదట చదవండి Doha Round (Doha Development Agenda) మీద Section 3.6 చదవండి — దాని ప్రారంభం, పరిధి, చిక్కుముడి పడిన అంశాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 3 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Doha Round** = WWII తర్వాత 9th round; WTO నాలుగో Ministerial Conference లో Doha, Qatar లో November 2001 లో ప్రారంభం.
- చర్చలు 20 రంగాలను కలుపుకుంటాయి (agriculture, services, NAMA, trade facilitation, environment, geographical indications, IP issues).
- Doha Development Agenda లో అత్యంత వివాదాస్పద అంశం = **agriculture trade**.

Q 2 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 683

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • PYQ 2026-Sep • Pg 684

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • PYQ 2025-May • Pg 683 **2x అడిగారు**

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

అంశం 3.7: G 20 Economies — వాణిజ్యాన్ని సులభతరం చేయడం

P4-C9-U3-T07 • G 20 Economies: Facilitating Trade

మొదట చదవండి G20 trade monitoring చర్చ కోసం Section 3.7 ను తిరగేయండి, చివర ఇచ్చిన G20 సభ్యదేశాల జాబితాను కంఠస్థం చేయండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 1 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **G20 సభ్యులు:** Argentina, Australia, Brazil, Canada, China, EU, France, Germany, India, Indonesia, Italy, Japan, Republic of Korea, Mexico, Russia, Saudi Arabia, South Africa, Turkiye, UK, USA — Tunisia వంటి దేశాలు **సభ్యులు కావు**.
- G20 మీద WTO trade monitoring నివేదికలను 2009 నుంచి WTO Secretariat తయారుచేస్తోంది; export restrictions కొరత, price అస్థిరత, అనిశ్చితిని కలిగిస్తాయి.

Q 1 • PYQ 2025-Jan • Pg 684

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

విభాగం 9.4: Exchange Rate, దాని ఆర్థిక ప్రభావాలు (Exchange Rate and Its Economic Effects)

P4-C9-U4 • ప్రాముఖ్యత C • పేపర్కు 1.8 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 1 • వర్గం A • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 26.1% • 67 ప్రశ్నలు

అంశం 4.1: పరిచయం (Introduction)

P4-C9-U4-T01

మొదట చదవండి విభాగం 9.4 ప్రారంభ పేజీ చదవండి: exchange rate అంటే ఏమిటి, దానిని quote చేసే రెండు పద్ధతులు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 2 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Exchange rate** అంటే ఒక currency విలువను మరో currency లో చెప్పే price — foreign exchange market లో ఒకదానిని మరొకదానితో మార్చుకునే rate.
- **Direct quotation** ఒక unit foreign currency కు ఎంత దేశీయ currency అని చెబుతుంది (Rs 84 per US dollar); **indirect quotation** ఒక unit దేశీయ currency కు ఎంత foreign currency అని చెబుతుంది. ఒకటి మరొకదాని విలోమం.

Q 1 • source not stated • Pg 687

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 687

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

- విలోమం తీసుకుని రెండింటి మధ్య మార్పుకొండి, సమాధానం చెప్పే ముందు దిశ చూడండి: direct quote పెరిగితే స్వదేశీ currency కు **depreciation**, indirect quote పెరిగితే **appreciation**.

Q 1 • source not stated • Pg 687

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 4.2: The Exchange Rate

P4-C9-U4-T02

మొదట చదవండి Section 4.2 చదవండి: spot, forward rates, ఇంకా dealer చెప్పే two-way price.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 1 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Spot rate** రెండు పనిదినాల్లో జరిగే delivery కు వర్తిస్తుంది; **forward rate** ను భవిష్యత్తులో నిర్ణీత తేదీన delivery కోసం ఈరోజే ఖరారు చేస్తారు.
- Dealer రెండు prices చెబుతాడు — తాను కొనే bid, తాను అమ్మే ask (లేదా offer); ఈ తేడాయే spread.

Q 1 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 688

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

అంశం 4.3: Exchange Rate Regimes

P4-C9-U4-T03 • The Exchange Rate Regimes

మొదట చదవండి Study Section 4.3 చదవండి — floating vs fixed regimes, managed float, soft peg vs hard peg, ప్రతి regime కూ ఇచ్చిన లాభనష్టాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 15 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Exchange rate regime** = ఒక దేశం విదేశీ currencies తో పోల్చి తన currency ని నిర్వహించే వ్యవస్థ; రెండు అంచులు: floating (flexible), fixed (pegged).
- **Managed float** = floating వ్యవస్థలో government/central bank పాల్గొనడం (సొంత currency కొనడం/అమ్మడం); భారతదేశంలో RBI జోక్యాలు 'managed floats'. **Soft peg** (పరిమితుల్లో market rate ను నిర్ణయిస్తుంది) vs **hard peg** (స్థిరమైన, మారని విలువ); IMF వర్గీకరణ ప్రకారం అత్యధిక సభ్యదేశాలు soft peg ను అనుసరిస్తాయి.
- **Fixed-rate లాభాలు:** హెచ్చుతగ్గులు ఉండవు, exchange risk/transaction costs తొలగిపోతాయి, వాణిజ్యం, investment పెరుగుతాయి, monetary discipline, తక్కువ inflation, policy విశ్వసనీయత.

Q 2 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 692	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 688	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 689	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 689	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 689	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 690	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • source not stated • Pg 690	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 690	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 691	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 691	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 692	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • RTP 2024-Sep • Pg 692 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2025-Sep • Pg 692	స్మరణ (RECALL)	మధ్యమం

30 sec · Level I

Q 4 · MTP 2025-Aug S1 · Pg 693

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

మధ్యమం

Q 5 · MTP 2025-Aug S2 · Pg 693

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి · 1 ప్రశ్నలు Understanding · Level I

- **Fixed regime** speculation ను **తగ్గిస్తుంది** (rates మారవని అందరూ నమ్మితే) — 'an increase in speculation' అనేదే లాభం-కాని ప్రామాణిక option.
- **Trade-off**: fixed = స్థిరత్వం, విశ్వసనీయత కానీ flexibility ఉండదు, జోక్యానికి పెద్ద forex reserves కావాలి; floating = స్వతంత్ర monetary policy, reserve బాధ్యత లేదు, కానీ అస్థిరం, సరిహద్దు వాణిజ్యానికి risk premium జోడిస్తుంది.

Q 6 · MTP 2026-Apr S1 · Pg 693

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec · Level I

మధ్యమం

అంశం 4.4: Nominal vs Real Exchange Rates

P4-C9-U4-T04 · Nominal versus Real Exchange Rates

మొదట చదవండి Study Section 4.4 చదవండి — nominal, real exchange rates నిర్వచనాలు, price indices తో RER సూత్రం, REER అర్థం.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు · 1 ప్రశ్నలు Remembering · Level I

Q 4 · MTP 2025-Dec S1 · Pg 695

స్మరణ (RECALL)
30 sec · Level I

మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి · 2 ప్రశ్నలు Understanding · Level I

- **Nominal rate** = ఒక currency మరో currency తో మారే rate; **real rate** = ఒక దేశ goods/services మరో దేశ వాటితో మారే rate — net exports కు కీలక నిర్ణాయకం.
- **REER** = nominal effective exchange rate (currencies weighted basket తో పోల్చిన విలువ) ను price deflator/costs index తో భాగించగా వచ్చేది.
- REER పెరిగితే exports ఖరీదవుతాయి, imports చౌకవుతాయి, అంటే trade competitiveness **కోల్పోవడం** — ఇదే అత్యధికంగా పునరావృతమయ్యే నిర్ధారణ.

Q 5 · MTP 2026-Apr S1 · Pg 695

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec · Level I

మధ్యమం

Q 6 · MTP 2026-Apr S1 · Pg 695

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec · Level I

మధ్యమం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 2 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **సూత్రం:** Real exchange rate = Nominal exchange rate x (Domestic price index / Foreign price index). ఉదా. Nominal 15, DPI 250, FPI 200 → RER = $15 \times 250/200 = 18.75$.
- RER ఇచ్చినప్పుడు సర్దుండి: Nominal = RER x (Foreign price index / Domestic price index). ఏ index లవంలోకి వస్తుందో ఎప్పుడూ సరిచూసుకోండి.

Q 2 • PYQ 2026-Jan • Pg 694

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 3 • PYQ 2026-May • Pg 695

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 694 **2x అడిగారు**

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 4.5: The Foreign Exchange Market

P4-C9-U4-T05

మొదట చదవండి Section 4.5 చదవండి — forex market సహభాగులు (market makers vs నిష్క్రియ ఆటగాళ్లు), spot vs forward transactions, ఇంకా vehicle currency భావన.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 7 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Vehicle currency** = ఇరు పక్షాల జాతీయ currency కాకపోయినా అంతర్జాతీయ contracts ను లెక్కించడానికి విస్తృతంగా వాడే currency; forex market కు **US dollar** vehicle currency.
- **Spot market** = వెంటనే delivery ఉండే ప్రస్తుత transactions (settlement సుమారు రెండు రోజులు); **forward/futures markets** = భవిష్యత్ delivery కోసం contracts; forward rate spot కంటే పైన = **forward premium**, కింద = **forward discount**.
- సొంత prices చెప్పే commercial banks, brokerage houses '**market makers**'; passive players ఇతరుల quotations వద్ద లావాదేవీలు చేస్తారు.

Q 1 • source not stated • Pg 696

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • source not stated • Pg 696

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 696

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • MTP 2024-Aug • Pg 697

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • PYQ 2026-Jan • Pg 697

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 697

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • PYQ 2026-Sep • Pg 697

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

అంశం 4.6: Nominal Exchange Rate నిర్ణయం

P4-C9-U4-T06 • Determination of Nominal Exchange Rate

మొదట చదవండి Study Section 4.6 చదవండి: foreign exchange కు demand, supply లు nominal exchange rate ను ఎలా నిర్ణయిస్తాయి, ప్రతి curve ను ఏది జరుపుతుంది.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 6 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- Foreign exchange కు **demand** imports, బయటికి వెళ్లే tourism, విదేశీ పెట్టుబడుల నుంచి వస్తుంది, exchange rate కు ఎదురుగా కిందికి వాలుతుంది; **supply** exports, లోపలికి వచ్చే tourism, remittances, foreign investment రాకల నుంచి వస్తుంది, పైకి వాలుతుంది.
- Floating regime** లో రెండు curves ఖండించుకునే చోటే equilibrium rate; **fixed regime** లో ప్రకటిత parity వద్ద rate ను నిలపడానికి central bank reserves కొంటుంది లేదా అమ్ముతుంది.
- Depreciation** అంటే floating rates కింద currency విలువ పడిపోవడం; **devaluation** అంటే fixed rates కింద ప్రకటిత parity ని ఉద్దేశపూర్వకంగా తగ్గించడం.

Q 1 • source not stated • Pg 699

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 699

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 699

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 700

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • source not stated • Pg 700

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • source not stated • Pg 701

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

- రెండు schedules ఇచ్చినప్పుడు, quantity demanded, quantity supplied సమానమయ్యే rate ను కనుక్కోండి — ఇంకే rate వద్దైనా foreign exchange లోని shortage లేదా surplus ను చదవండి.

Q 2 • source not stated • Pg 699

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 3 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

- వీటిని రెండు అడుగుల్లో చేయండి: ఘటన ఏ curve ను ఏ దిశలో కదిలిస్తుందో తేల్చండి, తర్వాత కొత్త ఖండన బిందువును చదవండి. imports పెరిగితే demand కుడికి జరిగి rupee depreciate అవుతుంది; FDI inflow పెరిగితే supply కుడికి జరిగి appreciate అవుతుంది.
- రెండు ఘటనలు కలిపి ఇచ్చినప్పుడు ఒక్కొక్కటిగా చూడండి — రెండూ rate ను ఒకే వైపు తోస్తే దిశ ఖచ్చితం, పరిమాణం కాదు; వ్యతిరేక వైపులకు తోస్తే పరిమాణమే నిర్ణయిస్తుంది, ఏ ప్రభావం పైచేయి అవుతుందో ప్రశ్న చెబితే తప్ప సమాధానం అనిశ్చితం.

Q 1 • source not stated • Pg 698

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

Q 2 • source not stated • Pg 698

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

Q 1 • source not stated • Pg 700

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 4.7: Exchange Rates లో మార్పులు

P4-C9-U4-T07 • Changes in Exchange Rates

మొదట చదవండి Study Section 4.7 చదవండి — currency appreciation/depreciation, ఇంకా shifts equilibrium exchange rate ను ఎలా కదిలిస్తాయో చూపే demand-supply diagrams.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 1 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

Q 1 • source not stated • Pg 701

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

- **నియమం:** ఒక unit foreign currency కు స్వదేశీ currency ఎక్కువ units కావాలంటే (1 EUR, Rs 80 నుంచి Rs 85 కు కదిలితే), స్వదేశీ currency (INR) **depreciate** అయినట్లు, foreign currency appreciate అయినట్లు; తిరగేస్తే appreciation.
- **Diagram తర్కం:** foreign currency కు demand కుడికి జరిగితే (supply స్థిరం) exchange rate పెరుగుతుంది -> దేశీయ currency depreciate అవుతుంది; foreign currency supply కుడికి జరిగితే rate తగ్గుతుంది -> దేశీయ currency appreciate అవుతుంది.
- ఒక currency మరో దానితో పోల్చి depreciate అయితే, రెండోది అదే సమయంలో తప్పక appreciate అవుతుంది — పరస్పర విరుద్ధ options ను తొలగించడానికి దీన్ని వాడండి.

Q 1 • PYQ 2024-Sep • Pg 702

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 1 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 1 • source not stated • Pg 701

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

మధ్యమం

అంశం 4.8: Devaluation vs Depreciation

P4-C9-U4-T08

మొదట చదవండి fixed regimes కింద అధికారిక devaluation/revaluation ను market-driven depreciation/appreciation నుంచి వేరుచేసే Section 4.8 చదవండి; దానితో పాటు Section 4.9 లోని depreciation ప్రభావాలు.

గమనికలు

Depreciation ప్రభావాలు: exports సాపేక్ష price తగ్గుతుంది, imports సాపేక్ష price పెరుగుతుంది, ఖర్చు దేశీయ వస్తువుల వైపు మళ్లుతుంది, output విస్తరిస్తుంది, ఆర్థిక కార్యకలాపాలు పుంజుకుంటాయి, trade balance మెరుగవుతుంది — 'lowers the relative price of imports' అనేదే సంబంధం-లేని classic option.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 5 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Devaluation** = fixed (లేదా దాదాపు fixed) exchange rate regime కింద par value ను అధికారికంగా, ఉద్దేశపూర్వకంగా తగ్గించడం; **revaluation** = దానికి వ్యతిరేకం, అధికారిక పెంపు — రెండూ fixed exchange rates కే వర్తిస్తాయి.
- **Depreciation/appreciation** = floating regime కింద policy చర్య లేకుండా market demand-supply వల్ల currency విలువ తగ్గడం/పెరగడం.

Q 1 • source not stated • Pg 702

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • source not stated • Pg 703

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • source not stated • Pg 703

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 703

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • PYQ 2026-May • Pg 703

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

అంశం 4.9: Exchange Rate హెచ్చుతగ్గులు దేశీయ ఆర్థిక వ్యవస్థపై చూపే ప్రభావం

P4-C9-U4-T09 • Impacts of Exchange Rate Fluctuation on Domestic Economy

మొదట చదవండి depreciation, appreciation లు exports, imports, inflation, debt, investment లను ఎలా ప్రభావితం చేస్తాయో చెప్పే Study Section 4.9 చదవండి; దానితో పాటు Summary లోని direct quote/indirect quote, cross rate, arbitrage నిర్వచనాలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 10 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Indirect quote** = ఒక unit **local** currency కు ఎన్ని units **foreign** currency (direct quote దీనికి తిరగేసింది, ఉదా. Rs 65/US\$); **cross rate** = X-Y, X-Z జతల rates నుంచి తీసిన Y, Z మధ్య rate.
- **Arbitrage** (price తేడాల నుంచి risk లేని profit) వల్ల ఏ సమయంలోనైనా అన్ని markets లో ఒక currency కు ఒకే exchange rate ఉంటుంది.
- **Current account deficit (CAD)** = exports కంటే imports ఎక్కువగా ఉండటం.

Q 1 • source not stated • Pg 704	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 705	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • source not stated • Pg 706	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 706	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2024-Sep • Pg 706	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 706	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 706 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • RTP 2025-May • Pg 708	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 708	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 707	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **Depreciation:** విదేశీయులకు exports చౌక -> exports పెరుగుతాయి; స్వదేశీయులకు imports ఖరీదు; విస్తరణాత్మకం కానీ inflation పెంచవచ్చు. **Appreciation/revaluation:** consumers కు imports చౌక, exports ఖరీదు -> export demand, competitiveness తగ్గుతాయి.

- బలమైన/appreciate అవుతున్న currency ఎక్కువ విలువైనది, దానికి ఎక్కువ foreign currency వస్తుంది — fill-in-the-blank పదజాలం జాగ్రత్తగా చూడండి.

Q 7 • PYQ 2025-May • Pg 707

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 10 • PYQ 2026-Sep • Pg 708

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

తర్కం (REASON) 150 sec జవాబు చెప్పే ముందు గొలుసు కలపండి • 4 ప్రశ్నలు Analysis • Level II

Q 1 • source not stated • Pg 704

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 705

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

Q 2 • source not stated • Pg 705

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

Q 6 • PYQ 2024-Jun • Pg 707 4× అడిగారు

తర్కం (REASON)
150 sec • Level II

సులభం

విభాగం 9.5: అంతర్జాతీయ మూలధన కదలికలు (International Capital Movements)

P4-C9-U5 • ప్రాముఖ్యత C • పేపర్కు 1.5 మార్కులు • అధ్యాయంలో Rank 3 • వర్గం A • అధ్యాయం ప్రశ్నల్లో 23.3% • 60 ప్రశ్నలు

అంశం 5.1: పరిచయం (Introduction)

P4-C9-U5-T01

భావన ఆధారం — ఇప్పటివరకు పరీక్ష ప్రశ్న లేదు • పూర్తి సన్నద్ధతకు అవసరం

మొదట చదవండి విభాగం 9.5 ప్రారంభ పేజీ చదవండి: international capital movement అంటే ఏమిటి, దానిని వస్తువుల వాణిజ్యం నుంచి వేరుగా ఎందుకు చూస్తారు.

గమనికలు

International capital movement అంటే సరిహద్దుల మీదుగా financial assets ప్రవాహం — direct investment, portfolio investment, loans, banking capital — ఇది వస్తు, సేవల వాణిజ్యానికి భిన్నమైనది.

ఇది balance of payments లోని capital and financial account లో నమోదవుతుంది, current account లో కాదు.

అంశం 5.2: Foreign Capital రకాలు

అంశం 5.2: Foreign Capital రకాలు

P4-C9-U5-T02 • Type of Foreign Capital

మొదట చదవండి foreign capital అంగాలను గణించే Section 5.2 చదవండి: foreign aid, borrowings, NRI deposits, investments (FPI, FDI).

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 5 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Foreign capital అంగాలు:** (1) foreign aid — ద్వైపాక్షిక లేదా బహుపాక్షిక, tied లేదా untied, grants; (2) borrowings — ప్రభుత్వాల మధ్య ప్రత్యక్ష loans, అంతర్జాతీయ సంస్థల loans (World Bank, IMF, ADB), soft loans (ఉదా. IDA), external commercial borrowings, trade credit; (3) NRI deposits; (4) investments — FPI, FDI.
- **World Bank** ను International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) అని కూడా అంటారు; **IDA** దాని soft-loan అనుబంధ సంస్థ.

Q 1 • source not stated • Pg 711

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 711

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • RTP 2025-Jan • Pg 712

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • MTP 2025-May S2 • Pg 712

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 712 2× అడిగారు

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 2 • source not stated • Pg 711

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 5.3: Foreign Direct Investment (FDI)

P4-C9-U5-T03

మొదట చదవండి Study Section 5.3 చదవండి — FDI కు IMF నిర్వచనం, 10% పరిమితి, FDI మూడు అంగాలు, ఇంకా horizontal/vertical/conglomerate/two-way వర్గీకరణ.

గమనికలు

FDI ఏర్పడేది: controlling interest సంపాదించడం, subsidiaries/branches తెరవడం, joint ventures, greenfield projects; external commercial borrowing గానీ <10% financial securities కొనడం గానీ **FDI కాదు.**

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 7 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **FDI (IMF):** దీర్ఘకాలిక సంబంధం, నిలిచే ఆసక్తి, control ఉండే investment; ordinary shares/voting power లో కనీసం 10% సంపాదిస్తే అది FDI (భారతదేశమూ ఇదే పాటిస్తుంది).
- **FDI మూడు అంగాలు:** equity capital, reinvested earnings, intra-company loans — **portfolio investment** అంగం కాదు.
- **రకాలు:** horizontal (విదేశాల్లో అదే వ్యాపారం), vertical (వేరైనా అనుబంధ కార్యకలాపం, ఉదా. carmaker విదేశీ parts supplier ను కొనడం), conglomerate (సంబంధం లేని వ్యాపారం — investor కు అనుభవం లేనందున సాధారణంగా joint venture), two-way direct foreign investment = దేశాల మధ్య పరస్పర investments.

Q 2 • PYQ 2025-Jan • Pg 713	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 713	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2026-Jan • Pg 713	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2026-May • Pg 713	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 5 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 714	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 714	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 714	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 5.4: Foreign Portfolio Investment (FPI)

P4-C9-U5-T04

మొదట చదవండి FDI ని FPI తో అంశాలవారీగా పోల్చే Study Section 5.4, Table 4.5.1 చదవండి.

గమనికలు

ముఖ్య తేడా: FDI దీర్ఘకాలిక ఆసక్తి, control, technology transfer తో physical/real assets ను సృష్టిస్తుంది; FPI అంటే 10% కంటే తక్కువ వాటాతో financial assets (stocks, bonds) లో పెట్టుబడి — control ఉండదు,

technology transfer ఉండదు, ప్రత్యక్ష ఉపాధి ప్రభావమూ ఉండదు.

Match-the-following కోసం: long-term interest -> FDI; speculative in nature -> FPI; easy to withdraw -> FPI; difficult to withdraw -> FDI; helps create productive capacity -> FDI.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 10 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- FPI = లాభదాయక return, భద్రత, appreciation కోరి 'financial capital' ప్రవాహం; స్వల్పకాలికం, దేశాల మధ్య వేగంగా కదులుతుంది, నమ్మకం సడలితే financial crises కు దారితీయగలదు.
- FPI అంటే capital market యంత్రాంగం ద్వారా securities లో investment అవకాశాలను వాడుకోవడానికి ఒక దేశం నుంచి మరో దేశానికి కదిలే capital.

Q 1 • source not stated • Pg 715	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 715	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 715	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 716	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 716	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • source not stated • Pg 716	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 716	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2025-May • Pg 717	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • RTP 2025-May • Pg 718	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • MTP 2024-Dec S1 • Pg 717	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 5.5: Foreign Direct Investment కారణాలు

P4-C9-U5-T05 • Reason for Foreign Direct Investment

మొదట చదవండి Section 5.5 చదవండి — profit/higher-return ప్రేరణ, FDI కారణాల సుదీర్ఘ జాబితా, ఇంకా host-country determinants మీద Table 4.5.2 (market-, resource-, efficiency-seeking FDI).

గమనికలు

సందర్భ సాధన: వర్ణించిన ప్రేరణను వర్గంతో జతచేయండి — ఉదా. tax breaks, తులనాత్మకంగా తక్కువ జీతాల కోసం భారతదేశంలో పెట్టుబడి = investment privileges/efficiency-seeking వల్ల ఆకర్షితమైన FDI, portfolio investment కాదు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 5 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

Q 1 • source not stated • Pg 718	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 719	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 719	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 720	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 720	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **ప్రధాన ప్రేరణ** = స్వదేశంలో కంటే ఎక్కువ rate of return వస్తుందన్న అంచనా; firms కొత్త markets, వనరులు, economies of scale, risk వైవిధ్యం, tariff-jumping ('getting behind the tariff wall'), తక్కువ వేతనాలు, tax incentives కూడా కోరుకుంటాయి.
- **Host-country determinants:** market-seeking (market పరిమాణం, వృద్ధి), resource/asset-seeking (ముడిసరుకులు, చౌక labour), efficiency-seeking (input costs), వీటితో పాటు policy framework, business facilitation.

Q 1 • source not stated • Pg 719	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Sep • Pg 720	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 5.6: Modes of Foreign Direct Investment (FDI)

P4-C9-U5-T06

మొదట చదవండి FDI ఏడు modes ను గణించే Section 5.6 చదవండి; greenfield vs brownfield investment మీద ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 7 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **Greenfield investment** = విదేశాల్లో కొత్త affiliate ఏర్పాటు — మొదటి నుంచి కొత్త assets, production facilities సృష్టించడం.

- **Brownfield investment** = కొత్తది కట్టకుండా merging, acquiring లేదా leasing ద్వారా ఇప్పటికే ఉన్న infrastructure ను వాడుకునే FDI (ఉదా. భారతదేశంలో brownfield airport projects లో automatic route కింద 100% FDI).
- **ఇతర modes:** subsidiary/associate తెరవడం, equity injection, controlling interest సంపాదించడం, mergers and acquisitions, joint venture.

Q 1 • source not stated • Pg 721	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • source not stated • Pg 722	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • MTP 2024-Aug • Pg 722	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2026-Jan • Pg 722	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 3 • MTP 2025-Aug S2 • Pg 722 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • MTP 2026-Apr S1 • Pg 723	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2026-Apr S2 • Pg 723	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 1 • source not stated • Pg 721	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

అంశం 5.7: Foreign Direct Investment వల్ల లాభాలు

P4-C9-U5-T07 • Benefits of Foreign Direct Investment

మొదట చదవండి host country కు FDI వల్ల కలిగే పదిహేను లాభాలను Study Section 5.7 లో చదవండి (తప్పు options పట్టుకోవడానికి Section 5.8 లోని సమస్యలను తీరగేయండి).

గమనికలు

లాభాలు: పోటీని పెంచుతుంది -> ఖర్చు తగ్గించే, నాణ్యత పెంచే innovation, తక్కువ prices; దేశీయ savings కు మించి investment కు నిధులిస్తుంది; technology transfer, management నైపుణ్యాలు, human capital తెస్తుంది; backward/forward linkages, multiplier effects ద్వారా ప్రత్యక్ష, పరోక్ష ఉపాధి కల్పిస్తుంది; విదేశీ markets అందుబాటు, కొత్త tax revenue, అనుకూల balance of payments.

'potential benefit' అడిగినప్పుడు **నష్టాలను** వర్ణించే options (crowding out, ప్రాంతీయ అసమానత, repatriation ఒత్తిడి) లేదా అసంబద్ధ ప్రభావాలను (government spending వల్ల ఎక్కువ inflation, తగ్గిన

technology transfer) తొలగించండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 2 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

Q 1 • MTP 2025-Jan S2 • Pg 723

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • MTP 2025-Dec S1 • Pg 724

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

అంశం 5.8: Foreign Direct Investment తో ముడిపడిన సంభావ్య సమస్యలు

P4-C9-U5-T08 • Potential Problems Associated with Foreign Direct Investment

మొదట చదవండి Study Section 5.8 చదవండి: host country దృష్టికోణం నుంచి foreign direct investment లో ఏమేమి చెడిపోవచ్చు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 5 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- FDI దేశీయ firms ను **crowd out** చేసి market power ను కొద్ది multinationals చేతుల్లో కేంద్రీకరించవచ్చు.
- మాతృసంస్థకు తిరిగి పంపే profits, dividends, royalties కాలక్రమంలో మొదట తెచ్చిన capital ను మించిపోయి **balance of payments** ను దిగజార్చవచ్చు.
- బదిలీ అయ్యే technology స్థానిక factor endowments కు తగనిది కావచ్చు — labour సమృద్ధిగా ఉన్నచోట capital-intensive — ఎక్కువ విలువ ఉన్న కార్యకలాపాలు headquarters లోనే ఉండిపోతాయి.
- **ఇతర ప్రమాదాలు:** పన్ను విధించదగిన profit ను host country బయటికి తరలించే transfer pricing, labour, పర్యావరణ ప్రమాణాలను నీరుగార్చే ఒత్తిడి, రాయితీలు, tax holidays రాబట్టుకోవడం, వ్యూహాత్మక రంగాల్లో policy స్వయంప్రతిపత్తి కోల్పోవడం.

Q 1 • source not stated • Pg 724

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 724

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 725

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • source not stated • Pg 725

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • source not stated • Pg 725

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- సమాధానం చెప్పే ముందు ప్రశ్న దిశను చదవండి: ఒకే వాస్తవం — ఉదాహరణకు profits repatriation — home country కు లాభం, host country కు సమస్య.

Q 4 • PYQ 2026-Sep • Pg 725

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

అంశం 5.9: భారతదేశంలో Foreign Direct Investment (FDI)

P4-C9-U5-T09 • Foreign Direct Investment in India (FDI)

మొదట చదవండి భారతదేశంలో FDI మీద Section 5.9 చదవండి, ICAI ప్రత్యేకంగా చూపిన ప్రస్తుత రంగాలవారి FDI caps/routes కంఠస్థం చేయండి (telecom, defence, airports, food products, insurance).

గమనికలు

సందర్భాలను FDI రకాన్ని బట్టి వర్గీకరించండి: ఒక US cell-phone service provider భారతదేశంలో **అదే** service ఇవ్వడం = horizontal FDI; ప్రధాన వ్యాపారానికి inputs సరఫరా = vertical; JV ద్వారా సంబంధం లేని వ్యాపారం = conglomerate.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 7 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- రంగాలవారి caps:** telecom 100% కు పెంపు (automatic route); **brownfield** airport projects లో automatic route కింద 100% FDI; food products marketing, food-product e-commerce లో automatic route కింద 100% FDI; defence production 49% (automatic; ఆపైన government route ద్వారా); insurance 74%.
- atomic energy, lottery, betting, gambling, (multibrand) retail trade లో FDI **నిషిద్ధం**; భారతదేశానికి FDI ఒక కీలక **non-debt** ఆర్థిక వనరు — tax breaks, తులనాత్మకంగా తక్కువ జీతాలు దీన్ని ఆకర్షిస్తాయి.
- 2020-21 లో భారతదేశ FDI inflows రికార్డు స్థాయిలో US\$ 81,973 million కు చేరాయి; 2020 లో ప్రధాన FDI గ్రహీతల్లో భారతదేశం ఎనిమిదో స్థానంలో నిలిచింది (World Investment Report 2022).

Q 1 • source not stated • Pg 726

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 2 • source not stated • Pg 726

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 3 • source not stated • Pg 726

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 2 • RTP 2025-Jan • Pg 727

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 3 • PYQ 2025-Sep • Pg 727

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 5 • PYQ 2026-May • Pg 728

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 1 • PYQ 2019-May • Pg 727

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

కఠినం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 4 • PYQ 2025-Sep • Pg 727

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

Q 6 • PYQ 2026-Sep • Pg 728

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

మధ్యమం

అంశం 5.10: భారతీయ కంపెనీల Overseas Direct Investment

P4-C9-U5-T10 • Overseas Direct Investment by Indian Companies

భావన ఆధారం — ఇప్పటివరకు పరీక్ష ప్రశ్న లేదు • పూర్తి సన్నద్ధతకు అవసరం

మొదట చదవండి Section 5.10 చదవండి: భారతీయ కంపెనీల outward FDI — routes, పరిమితులు, ప్రేరణలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 5 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- భారతీయ కంపెనీ చేసే Overseas Direct Investment నిర్ణీత పరిమితి లోపల Automatic Route ద్వారా, ఆ పరిమితి దాటితే RBI Approval Route ద్వారా జరుగుతుంది.
- Automatic Route కింద అనుమతించే financial commitment ను, భారతీయ పక్షం చివరి audited balance sheet నాటి net worth లో ఒక శాతంగా పరిమితం చేస్తారు.
- ప్రేరణలు: market access, ముడిసరుకులు, technology అందుబాటు, brand acquisition, ఇంకా global value chain ఏర్పాటు.

Q 1 • source not stated • Pg 728

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 729

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 729

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • source not stated • Pg 729

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • source not stated • Pg 730

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

అధ్యాయం 10

భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ (Indian Economy)

1 విభాగాలు · 8 అంశాలు · 178 వర్గీకృత ప్రశ్నలు · 10.0 మార్కులు పేపర్కు · ప్రాముఖ్యత: A

ఈ అధ్యాయం ఏం అడుగుతుంది ఎక్కువగా స్మరణ (RECALL) · సగటున 32 sec ఒక ప్రశ్నకు — శుద్ధ స్మరణ — చదవండి, సాధించండి

స్మరణ (RECALL) Remembering	87.8%	30 sec	82 లో 72 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గుర్తింపు (RECOGNISE) Understanding	11.0%	45 sec	82 లో 9 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు
గణన (COMPUTE) Application	1.2%	75 sec	82 లో 1 గత-పరీక్ష ప్రశ్నలు

అంశం 10.1: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ స్థితి — స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వ కాలం (1850 -1947)

P4-C10-U10-T01 · Status of Indian Economy: Pre Independence Period (1850 -1947)

మొదట చదవండి Study Section 10.1 చదవండి — British పూర్వపు సంపన్నత, British పాలనలోని రెండు ఉప-కాలాలు, వివక్షాపూరిత tariffs, హస్తకళల విధ్వంసం, ఏకపక్ష వలస పారిశ్రామికీకరణ.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు · 5 ప్రశ్నలు Remembering · Level I

- British కాలంలో ఆధునిక industrial sector ఏకపక్షంగా పెరిగింది; దానిపై **COTTON, JUTE** పరిశ్రమల ఆధిపత్యం (cotton mills: 9 million spindles, 1930s లో ప్రపంచంలో 5th; Calcutta చుట్టూ ఉన్న jute mills 19th century చివరికి ప్రపంచంలోనే అతిపెద్దవి).
- British పాలన:** East India Company 1757-1858, British ప్రభుత్వం 1858-1947; వివక్షాపూరిత tariffs భారత తయారీ వస్తువుల ఎగుమతులను ఖరీదుగా, దిగుమతులను చౌకగా మార్చాయి; 1946 లో కూడా NDP లో manufacturing వాటా కేవలం 7%.

Q 1 · source not stated · Pg 735	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం
Q 2 · source not stated · Pg 735	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం
Q 3 · MTP 2025-May · Pg 736	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం
Q 4 · MTP 2025-May · Pg 736	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	సులభం
Q 2 · MTP 2025-Jan · Pg 736	స్మరణ (RECALL) 30 sec · Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 2 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- Economic growth వనరుల లభ్యత (labour, capital), technology, productivity వల్ల నడుస్తుంది — **POPULATION SIZE పెరగడం** మాత్రమే దానంతట అదే వృద్ధికి కారకం కాదు (సంప్రదాయ 'NOT' option).
- కారణ శృంఖల:** హస్తకళ విధ్వంసం → నిరుద్యోగం → భూమిపై ఒత్తిడి → కమతాల విచ్ఛిన్నం, subsistence farming, తక్కువ productivity, గ్రామీణ పేదరికం.

Q 1 • PYQ 2025-Jan • Pg 736

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

Q 5 • PYQ 2026-Sep • Pg 737

గుర్తింపు (RECOGNISE)
45 sec • Level I

సులభం

అంశం 10.2: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ — స్వాతంత్ర్యం తర్వాత (1947-1991)

P4-C10-U10-T02 • Indian Economy: Post-Independence (1947-1991)

మొదట చదవండి ప్రాచీన/మధ్యయుగ ఆర్థిక వ్యవస్థ గురించి Section 10.1 ఆరంభం, Nehruvian వ్యాహం, Planning Commission, 1950s నాటి రెండు మార్గదర్శక సిద్ధాంతాల గురించి Section 10.2 చదవండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 13 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- British పూర్వ/ప్రాచీన-మధ్యయుగ భారతం:** సంపన్నమైన, **SELF-RELIANT** ఆర్థిక వ్యవస్థ — స్వయంసమృద్ధ గ్రామాలు, వాణిజ్య, తీర్థయాత్ర, పరిపాలన కేంద్రాలైన నగరాలు; ప్రపంచ సంపదలో మూడో వంతు నుంచి నాలుగో వంతు దీని అధీనంలో ఉండేది.
- స్వాతంత్ర్యానంతర విధానాన్ని రెండు సిద్ధాంతాలు నడిపాయి: **Nehruvian** — heavy industry, రాజ్య నేతృత్వ planning తో సామ్యవాద సమాజం; **GANDHIAN** — చిన్న తరహా, కుటీర పరిశ్రమలు, గ్రామ గణతంత్రాలు.
- Industrial Policy Resolution 1948:** atomic energy, ఆయుధాలు-మందుగుండు, railways లో రాజ్య monopoly; 'Hindu growth rate' సుమారు 3.5% (1950-80); 1966-67 కరువుల తర్వాత Green Revolution వచ్చింది.

Q 1 • source not stated • Pg 737

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 737

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • source not stated • Pg 738

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • PYQ 2025-Sep • Pg 738

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • PYQ 2026-May • Pg 738

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 4 • MTP 2025-Apr • Pg 739

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 6 • MTP 2025-May • Pg 739	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 7 • MTP 2025-May • Pg 740	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • MTP 2025-Aug • Pg 740	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • MTP 2025-Dec • Pg 740	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • MTP 2026-Apr • Pg 740	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • MTP 2026-Apr • Pg 741	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2025-May • Pg 739	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 1 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 1 • PYQ 2025-May • Pg 738	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 1 ప్రశ్నలు Application • Level II

Q 9 • MTP 2025-Aug • Pg 740	గణన (COMPUTE) 75 sec • Level II	సులభం

అంశం 10.3: సంస్కరణల యుగం

P4-C10-U10-T03 • The Era of Reforms

మొదట చదవండి Section 10.3 చదవండి: 1980s అంతటా పేరుకుని 1991 సంక్షోభంలో ముగిసిన, సంస్కరణలను తప్పనిసరి చేసిన ఒత్తిళ్లు.

గమనికలు

1980s లో విస్తరిస్తున్న fiscal deficit, పెరుగుతున్న current account deficit, హెచ్చుతున్న వ్యయంతో భారీ external commercial borrowing — ఇవన్నీ ఒకేసారి కలిశాయి.

1990-91 **Gulf War** ఒకేసారి చమురు ధరలను పెంచింది, పశ్చిమాసియా నుంచి వచ్చే remittances ను తగ్గించింది; 1991 మధ్యకల్లా foreign exchange reserves కేవలం **రెండు వారాల** దిగుమతులకే సరిపోయాయి.

భారత్ standby arrangement కోసం IMF ను ఆశ్రయించింది, foreign exchange సమకూర్చుకోవడానికి బంగారం తాకట్టు పెట్టింది, జూలై 1991 లో రూపాయిని **రెండు దశల్లో** devalue చేసింది, liberalisation,

privatisation, globalisation సంస్కరణ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించింది.

అంశం 10.4: 1991 నాటి ఆర్థిక సంస్కరణలు

P4-C10-U10-T04 • The Economic Reforms of 1991

మొదట చదవండి Study Sections 10.3, 10.4 జాగ్రత్తగా చదవండి — 1980s నాటి 'early liberalization', 1991 సంక్షోభ కారణాలు, ఇంకా fiscal, monetary/financial, capital market, New Industrial Policy, trade policy సంస్కరణలు.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 63 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **New Industrial Policy:** 24 July 1991; సంస్కరణలు = **Liberalisation, Privatisation, Globalisation** (socialisation కాదు); 1980s నాటి 'early liberalization' — delicensing, **BROAD-BANDING** (కొత్త licence లేకుండా product-mix మార్పు), MODVAT, SEBI ఏర్పాటు 1988 (statutory 1992); **demonetization 1980s సంస్కరణ కాదు**; 1993 నుంచి managed floating exchange rate.
- **MRTP Act 1969 పెద్ద market power ఉన్న పెద్ద firms ను నియంత్రించేది**; nationalization = ప్రైవేటు ఆస్తులను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవడం; public sector ఇప్పుడు railway transport, atomic energy కే పరిమితం; **atomic energy లో FDI అనుమతించరు**; food-product marketing/e-commerce లో **AUTOMATIC** route ద్వారా 100% FDI.
- **DPIIT** = Department for Promotion of Industry and Internal Trade; **FIPB** మే 2017 లో రద్దు → Foreign Investment Facilitation Portal; **RoDTEP** MEIS స్థానంలో వచ్చింది (2021); **GST** = 101st Constitutional Amendment Act 2016 (మే 2022 SC తీర్పు: సమాన, ఏకకాల అధికారాలు); Article 275 = statutory grants-in-aid; **Narasimham Committee** → prudential norms, interest-rate liberalization.

Q 2 • PYQ 2023-Dec • Pg 746	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • MTP 2024-Dec • Pg 748	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • MTP 2024-Dec • Pg 749	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2024-Dec • Pg 749	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2025-Jan • Pg 749	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2025-Jan • Pg 749	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2025-Jan • Pg 749 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2025-Jan • Pg 750	స్మరణ (RECALL)	సులభం

	30 sec • Level I	
Q 31 • PYQ 2026-May • Pg 753	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 32 • PYQ 2026-May • Pg 753	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 741	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 741	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 742	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 742	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • MTP 2025-Aug • Pg 742	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 742	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 742	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 743	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 743	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • source not stated • Pg 743	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 743	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 744	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • source not stated • Pg 744	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 744	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 745	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 745	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 745	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • source not stated • Pg 745	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • source not stated • Pg 745	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 1 • PYQ 2022-Dec • Pg 746	స్మరణ (RECALL)	మధ్యమం

	30 sec • Level I	
Q 3 • PYQ 2024-Jun • Pg 746	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2024-Jun • Pg 747	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 6 • MTP 2024-Aug • Pg 747	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • MTP 2024-Aug • Pg 747	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 8 • MTP 2024-Aug • Pg 748 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 19 • RTP 2025-Jan • Pg 750	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 20 • PYQ 2025-May • Pg 750	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 21 • PYQ 2025-May • Pg 751	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 22 • PYQ 2025-May • Pg 751	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 23 • PYQ 2025-May • Pg 751	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 24 • PYQ 2025-May • Pg 751	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 25 • PYQ 2025-Sep • Pg 751	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 26 • PYQ 2025-Sep • Pg 752	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 27 • PYQ 2025-Sep • Pg 752	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 28 • PYQ 2026-Jan • Pg 752	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 29 • PYQ 2026-Jan • Pg 752	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 30 • PYQ 2026-Jan • Pg 753	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 33 • RTP 2025-May • Pg 754	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 34 • MTP 2025-May • Pg 754	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 35 • MTP 2025-Aug • Pg 754	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 36 • MTP 2025-Dec • Pg 754	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 37 • MTP 2025-Dec • Pg 755	స్మరణ (RECALL)	మధ్యమం

	30 sec • Level I	
Q 38 • MTP 2025-Dec • Pg 755	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 39 • MTP 2026-Apr • Pg 755	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 40 • MTP 2026-Apr • Pg 755	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 41 • MTP 2026-Apr • Pg 755	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 42 • MTP 2026-Apr • Pg 756	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 43 • MTP 2026-Apr • Pg 756	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 45 • PYQ 2026-Sep • Pg 756	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 47 • PYQ 2026-Sep • Pg 757	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2024-Sep • Pg 748	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	కఠినం
Q 10 • PYQ 2024-Sep • Pg 748	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	కఠినం
Q 11 • PYQ 2024-Sep • Pg 748	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	కఠినం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 4 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **1991 సంస్కరణల కారణాలు:** భారీ దేశీయ/విదేశీ అప్పుతో పూడ్చిన fiscal deficit, Gulf-war చమురు shock, BoP ఒత్తిడి, forex అత్యల్ప స్థాయిలో (\$1.2 bn, రెండు వారాల దిగుమతులు — అత్యధికం కాదు), IMF షరతులు; NEP = markets vs రాజ్యం మీద పునరాలోచన.
- **Liberalisation** = నియంత్రణల తొలగింపు, deregulation, వ్యాపార స్వేచ్ఛ (PSU DISINVESTMENT అంటే privatisation); చర్యలను వర్గీకరించండి — fiscal (పన్ను అనుసరణ, వ్యయ నియంత్రణ) vs trade (import licensing తొలగింపు) vs monetary/financial (బ్యాంకుల్లో foreign investment ను పరిమితం చేయడం లక్ష్యం కాదు); ISI = విదేశీ వస్తువులపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గించడం; Make in India aggregate demand ను పెంచుతుంది.

Q 5 • PYQ 2024-Jun • Pg 747	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 1 • source not stated • Pg 746	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 44 • MTP 2026-Apr • Pg 756	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం
Q 46 • PYQ 2026-Sep • Pg 757	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 10.5: 1991 సంస్కరణల తర్వాత GDP Growth Rates

P4-C10-U10-T05 • GDP Growth Rates Post 1991 Reforms

మొదట చదవండి Section 10.5 లోని GDP growth rates 1991-2021 పట్టిక (World Bank డేటా) చూడండి, పక్కనే పరీక్షించే inflation-measurement అంశాన్ని గమనించండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 5 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- భారతదేశంలో inflation సాధారణంగా **Consumer Price Index (CPI)** తో కొలుస్తారు, GDP/PPI తో కాదు.
- సంస్కరణల తర్వాతి growth ప్రశంసనీయం — మహమ్మారి సంవత్సరం 2020 (- 6.6%) మినహా; 2021 లో సుమారు 8.7% కు కొలుకుంది.

Q 1 • source not stated • Pg 757

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • source not stated • Pg 758

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 1 • source not stated • Pg 758

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • MTP 2024-Dec • Pg 759

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 3 • MTP 2025-May • Pg 759

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

గణన (COMPUTE) 75 sec ఒక సూత్రం, నేరుగా చివరిదాకా • 2 ప్రశ్నలు Application • Level II

- సగటు numerical:** average growth = వార్షిక రేట్ల మొత్తం / సంవత్సరాల సంఖ్య; గత రెండు సంవత్సరాల సగటు, ఒక సంవత్సరం రేటు ఇస్తే, లేని సంవత్సరం = 2 x సగటు - తెలిసిన సంవత్సరం. దశాంశాలతో వేగంగా మనసులో లెక్కించడం సాధన చేయండి.

Q 1 • source not stated • Pg 758

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

మధ్యమం

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 758

గణన (COMPUTE)
75 sec • Level II

కఠినం

అంశం 10.6: NITI Aayog — భారత రూపాంతరానికి సాహసోపేత అడుగు

P4-C10-U10-T06 • NITI Aayog: A Bold Step for Transforming India

మొదట చదవండి Study Section 10.6 చదవండి — Planning Commission స్థానంలో రావడం, NITI Aayog లక్ష్యాలు, దాని ముఖ్య initiatives, దానిపై విమర్శలు.

గమనికలు

New Economic Policy మీద Assertion-Reason: A, R లను విడివిడిగా బేరీజు వేయండి (liberalisation, tariff relaxation, deregulation, foreign investment కు తెరవడం ఆర్థిక వ్యవస్థను విస్తరించాయి), తర్వాత R నిజంగా A ను వివరిస్తుందా అని పరీక్షించి ఎంచుకోండి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 14 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- 64 ఏళ్ల Planning Commission స్థానంలో 1st JANUARY 2015 న NITI Aayog వచ్చింది; ఇది వినూత్న ఆలోచనను ప్రేరేపించి COOPERATIVE FEDERALISM ను ప్రోత్సహించే ప్రభుత్వ 'Think Tank'.
- లక్ష్యాలు:** రాష్ట్రాలతో ఉమ్మడి జాతీయ దృక్పథం, VILLAGE స్థాయిలో విశ్వసనీయ ప్రణాళికలు — అవి పై స్థాయిలకు క్రమంగా కలుస్తాయి, programmes పర్యవేక్షణ, knowledge/innovation మద్దతు — ఇది five-year plans రూపొందించదు, వ్యయాన్ని నియంత్రించదు.
- Initiatives:** LIFE; NDAP — భారత ప్రభుత్వ డేటాకు access ను సులభతరం చేసి మెరుగుపరుస్తుంది; Shoonya — EV విస్తరణను వేగవంతం చేసి గాలి నాణ్యత మెరుగుపరచడం; E-AMRIT — EV సమాచారమంతటికీ ఒకే గమ్యం; India Policy Insights; Methanol Economy; Transforming India's Gold Market; **Atal Tinkering Labs** NITI Aayog (AIM) చొరవ.
- Five-Year Plans (Planning Commission యుగం) ప్రాంతాల మధ్య సమతుల్య economic growth ను లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాయి.

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 759	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 2 • PYQ 2024-Sep • Pg 760	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 4 • MTP 2024-Dec • Pg 760	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 6 • MTP 2024-Dec • Pg 761	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 8 • MTP 2025-Jan • Pg 761 4× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2026-Jan • Pg 761	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 11 • MTP 2025-Apr • Pg 762 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • MTP 2025-Aug • Pg 762	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • MTP 2025-Aug • Pg 762	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2025-Dec • Pg 762	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • MTP 2025-Dec • Pg 762	స్మరణ (RECALL)	సులభం

	30 sec • Level I	
Q 17 • MTP 2026-Apr • Pg 763	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2026-Sep • Pg 763	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 9 • PYQ 2025-May • Pg 761	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 4 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

Q 3 • PYQ 2024-Sep • Pg 760	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 7 • PYQ 2025-Jan • Pg 761	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 16 • MTP 2026-Apr • Pg 763	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 5 • MTP 2024-Dec • Pg 760	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 10.7: భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ ప్రస్తుత స్థితి — ఒక సంక్షిప్త అవలోకనం

P4-C10-U10-T07 • The Current State of The Indian Economy: A Brief Overview

మొదట చదవండి Study Section 10.7 లోని రంగాల వారీ సర్వే చదవండి — primary (వ్యవసాయ schemes, సమస్యలు), secondary (పారిశ్రామిక విధానాలు, core industries), tertiary (services) — §scheme-to-purpose§ జతలపై దృష్టి పెట్టి.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 54 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- **వ్యవసాయం:** జనాభాలో 47% దీనిపై ఆధారపడుతుంది; agri GVA 18.8%; **MSP** = ఉత్పత్తి వ్యయానికి 1.5 రెట్లు, 23 నిర్దేశిత పంటలు, ప్రకటించేది Cabinet Committee on Economic Affairs; **FCI** buffer stock ఉంచుతుంది; **APEDA** = Agricultural & Processed Food Products Export Development Authority; **Green Revolution** = HYV విత్తనాలు + దట్టమైన నీరు, ఎరువులు, పురుగుమందులు (ఆహార ధాన్యాలు: గోధుమ, వరి).
- **Agri schemes:** PM KISAN — income మద్దతు; PMFBY — పంట నష్ట insurance; PKVY — సేంద్రియ వ్యవసాయం/నేల ఆరోగ్యం; PDMC — నీటి వినియోగ సామర్థ్యం; **E-NAM** — APMC mandis ను ఒకే జాతీయ agri market గా కలిపే pan-India electronic portal; Kisan Rail — వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల logistics.
- **Industry schemes:** Make in India — స్థానిక manufacturing + FDI (2.0 = 15 manufacturing + 12 service sectors); Udyami Bharat — MSME సాధికారత; **PM Gati Shakti** — logistics వ్యయం తగ్గించే డేటా ఆధారిత multimodal infrastructure planning; PM MITRA — వస్త్రాలు; FAME India — electric/hybrid వాహనాలు; **PLI** — ఇప్పుడు white goods (ACs, LED lights) కూడా; National Manufacturing Policy — 2025 కల్లా manufacturing GDP లో 25%; **ECLGS** = Emergency Credit Line Guarantee Scheme.

- **ఎనిమిది core industries** (IIP లో 40.27%): బొగ్గు, ముడి చమురు, సహజ వాయువు, refinery products, ఎరువులు, ఉక్కు, cement, విద్యుత్ (textiles/pharma/IT కాదు); పాలు = primary sector; రవాణా, స్థిరాస్తి, ప్రజా పరిపాలన, విద్య = tertiary; **services** = 1991 తర్వాత అత్యంత వేగంగా పెరిగిన రంగం, అత్యధిక labour productivity, అత్యధిక FDI అందుకున్నది.

Q 5 • PYQ 2024-Jun • Pg 764	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 12 • MTP 2024-Dec • Pg 766	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 13 • MTP 2024-Dec • Pg 766	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 14 • MTP 2024-Dec • Pg 766	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 15 • PYQ 2025-Jan • Pg 766	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 16 • PYQ 2025-Jan • Pg 767	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 17 • PYQ 2025-Jan • Pg 767	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 18 • PYQ 2025-Jan • Pg 767 2× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 19 • MTP 2025-Jan • Pg 767	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 20 • MTP 2025-Jan • Pg 768	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 21 • MTP 2025-Jan • Pg 768	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 22 • MTP 2025-Jan • Pg 768 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 23 • RTP 2025-Jan • Pg 768	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 24 • PYQ 2025-May • Pg 769	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 25 • PYQ 2025-May • Pg 769	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 34 • PYQ 2026-May • Pg 771	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 35 • PYQ 2026-May • Pg 771	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 36 • PYQ 2026-May • Pg 771	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 37 • PYQ 2026-May • Pg 772	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం

Q 38 • PYQ 2026-May • Pg 772	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 39 • PYQ 2026-May • Pg 772	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 40 • RTP 2025-May • Pg 772	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 41 • MTP 2025-May • Pg 772	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 43 • MTP 2025-May • Pg 773	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 44 • MTP 2025-Jan • Pg 773 3× అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 45 • MTP 2025-Aug • Pg 773	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 46 • MTP 2025-Aug • Pg 773	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 47 • MTP 2025-Dec • Pg 774	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 48 • MTP 2026-Apr • Pg 774	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 49 • MTP 2026-Apr • Pg 774	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 50 • MTP 2026-Apr • Pg 774	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 51 • MTP 2026-Apr • Pg 774	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 52 • MTP 2026-Apr • Pg 775	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 54 • PYQ 2026-Sep • Pg 775	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 55 • PYQ 2026-Sep • Pg 775	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 56 • PYQ 2026-Sep • Pg 776	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 57 • PYQ 2026-Sep • Pg 776	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	సులభం
Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 763	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 2 • PYQ 2024-Jun • Pg 764	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 3 • PYQ 2024-Jun • Pg 764	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 4 • PYQ 2024-Jun • Pg 764	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

Q 6 • PYQ 2024-Jun • Pg 765	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 7 • PYQ 2024-Sep • Pg 765 2x అడిగారు	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 8 • PYQ 2024-Sep • Pg 765	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 9 • PYQ 2024-Sep • Pg 765	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 11 • PYQ 2024-Sep • Pg 766	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 26 • PYQ 2025-Sep • Pg 769	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 27 • PYQ 2025-Sep • Pg 769	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 28 • PYQ 2025-Sep • Pg 769	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 29 • PYQ 2025-Sep • Pg 770	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 30 • PYQ 2026-Jan • Pg 770	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 31 • PYQ 2026-Jan • Pg 770	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 32 • PYQ 2026-Jan • Pg 770	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం
Q 33 • PYQ 2026-Jan • Pg 771	స్మరణ (RECALL) 30 sec • Level I	మధ్యమం

గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec ఏ భావన వర్తిస్తుందో నిర్ణయించండి • 3 ప్రశ్నలు Understanding • Level I

- **వ్యవసాయ సవాళ్లు:** చిన్న, చెల్లాచెదురైన కమతాలు, తక్కువ productivity, subsistence farming (అమ్మకపు మిగులు నామమాత్రం, market/export లో బలహీన భాగస్వామ్యం), తక్కువ technology, నీటిపారుదల, monsoon మీద ఆధారపడటం.
- Small-scale industry ను **financial, technical assistance** ద్వారా ప్రోత్సహిస్తారు, MNCs కు subsidies ఇచ్చి కాదు; **Green Revolution** = HYV విత్తనాలు, శాస్త్రీయ సాగు — భూ పునఃపంపిణీ కాదు.

Q 42 • MTP 2025-May • Pg 773	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 53 • PYQ 2026-Sep • Pg 775	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	సులభం
Q 10 • PYQ 2024-Sep • Pg 765	గుర్తింపు (RECOGNISE) 45 sec • Level I	మధ్యమం

అంశం 10.8: ముగింపు (Conclusion)

P4-C10-U10-T08

మొదట చదవండి Section 10.8 (India Development Update) ను tertiary-sector చర్చతో, Section 10.7 లోని పారిశ్రామిక సూచికలతో (GII, PMI) కలిపి చదవండి.

గమనికలు

భారత విలక్షణ growth trajectory: వ్యవసాయం నుంచి **నేరుగా** services రంగానికి మళ్లడం, మధ్యలోని సాధారణ manufacturing దశను దాటవేస్తూ.

వృద్ధి ఉన్నా పేదరికం కొనసాగడానికి ముఖ్య కారణం income/growth ఫలాల పంపిణీలో ఉన్న అధిక అసమానత.

స్మరణ (RECALL) 30 sec తెలుసా, లేదంటే ముందుకు • 7 ప్రశ్నలు Remembering • Level I

- భారత GVA కు Tertiary/services sector దే అత్యధిక వాటా (సుమారు 54%).
- India Development Update (IDU), నవంబర్ 2022, ప్రచురణ **WORLD BANK**; భారత Global Innovation Index స్థానం 2022 లో 40th కు మెరుగుపడింది (2015 లో 81st).
- PMI = Purchasing Managers' Index (Jan 2023 లో manufacturing PMI 55.4).

Q 1 • PYQ 2024-Jun • Pg 776

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 6 • PYQ 2026-Jan • Pg 777

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

సులభం

Q 2 • PYQ 2024-Sep • Pg 776

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 3 • MTP 2025-Jan • Pg 777

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 4 • PYQ 2025-May • Pg 777

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 5 • PYQ 2025-Sep • Pg 777

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం

Q 7 • MTP 2025-Dec • Pg 778

స్మరణ (RECALL)
30 sec • Level I

మధ్యమం